

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**TÜRK MÜZİĞİ AREL- EZGİ- UZDİLEK SES SİSTEMİ
TEORİSİ ve UYGULAMASI ARASINDA KARŞILAŞILAN
GÜÇLÜKLERİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ
DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayhan ERSOY

**Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimleri**

Tez Danışmanı: Prof. Hatice Selen TEKİN

Ekim- 2019

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK MÜZİĞİ AREL- EZGİ- UZDİLEK SES SİSTEMİ
TEORİSİ ve UYGULAMASI ARASINDA KARŞILAŞILAN
GÜÇLÜKLERİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA
DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayhan ERSOY

Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimler

“Bu tez 8.10.2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof. Hatice Jeler TEKİN	Başarılı	[İmza]
Doç. Dr. Feride KOY	Başarılı	[İmza]
Dr. Öğr. Üyesi: Hakan BAĞCI	Başarılı	[İmza]

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	Ayhan ERSOY
Öğrenci Numarası	:	1560Y62007
Enstitü Anabilim Dalı	:	Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı	:	Müzik Bilimleri
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	TÜRK MÜZİĞİ AREL- EZGİ-UZDİLEK SES SİSTEMİ TEORİSİ ve UYGULAMASI ARASINDA KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLERİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ
Benzerlik Oranı	:	%..17

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

06.10.2019
Öğrenci İmza

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere sbetzler@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

06.10.2019
Öğrenci İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı:

Prof Hatice Selen TEKİN

Tarih:

İmza:

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	v
ŞEKİLLER LİSTESİ	vi
TABLolar LİSTESİ	viii
RESİMLER LİSTESİ	xv
ÖZET	xvi
SUMMARY.....	xvii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1. TÜRK MÜZİĞİ NOTASYONU	5
1.1. Türk Müziği'nde Kullanılan Nota Yazısının Tarihsel Sürecine Genel Bir Bakış.....	5
1.2. Alfabetik Dönem	11
1.2.1. Ebcet Notası	11
1.2.2. Yûsuf Ya'kûb bin İshâk el-Kindî Ebcet Notası	11
1.2.3. Safiyüddin Abdülmümin Urmevî Ebcet Nota Yazısı.....	13
1.2.4. Abdülkâdir Merâgi Ebcet Nota Yazısı	15
1.2.5. Şeyh Abdülbâkî Nâsır Dede Ebcet Nota Yazısı	18
1.2.6. Ebcet Sisteminden Farklı Kutb-ı Nâyî Osman Dede Harf Yazısı.....	20
1.2.7. Kantemiroğlu Harf Nota Yazısı	21
1.3. Türk Müziğinde Grafik Notasyon	25
1.3.1. Ali Ufki Notasyon Sistemi	25
1.3.2. Khaz Müzik yazısı ve Hamparsum (1768-1839) Notasyon sistemi.....	32
1.3.3. Hâşim Bey (1815-1868) Notasyon Sistemi.....	34
1.3.4. Muallim İsmail Hakkı Bey'in (1866-1927) Notasyon Sistemi	36
1.3.5. Rauf Yekta Bey (1871-1935) Notasyon Sistemi.....	37
1.3.6. Arel Ezgi Uzdilek (1885-1955) Notasyon Sistemi	39
1.3.7. Mildan Niyazi Ayomak Notasyon Sistemi	44
1.3.8. Kemal İlerici'ye Göre Avrupa Notasının Türk Müziği'nde Kullanımı	46
1.3.9. Ekrem Karadeniz Sistemine Göre Türk Müziği Notasyonu	47
1.3.10. Gültekin Oransay'ın Önerileri ile Batı Notasyonu	48

1.3.11. Ayhan Zeren (1929-2014) notasyon sistemi 24 numaralı Dizi	49
1.4. Türk Müziği Arel- Ezgi- Uzdilek Ses Sisteminde Teori ve İcrada Karşılaşılan Sorunlar Üzerine Başlıca Düşünceler.....	50
1.5. Türk Müziğinde Ana Dizi	57
1.5.1. Tarihi Süreçte Ana Dizi	57
1.5.1.1. Safiyüddin Abdülmü' min Urmevî 'ye Göre Ana Dizi	58
1.5.1.2. Kırşehirli Yusuf bin Nizami 'ye Göre Ana Dizi	59
1.5.1.3. Seydî İbrahim'e Göre Ana Dizi.....	60
1.5.1.4. Abdülbâki Nâsır Dede (1765-1821)'e Göre Ana Dizi	60
1.5.1.5. Rauf Yektâ Bey'e Göre Ana Dizi.....	60
1.5.1.6. Kemal İlerici 'e Göre Ana Dizi	61
1.5.1.7. Kazım Uz 'a Göre Ana Dizi	63
1.5.1.8. Ekrem Karadeniz (1873-1948)'e Göre Ana Dizi	63
1.5.1.9. Ayhan Zeren'e göre Ana Dizi.....	64
1.5.2. Ana Dizi Olarak "Çargâh" Makamı Dizisi ve Dönemsel Değişimi	65
1.5.2.1. Sistemci Okula Göre "Çargâh" Dizisi	69
1.5.2.2. Kutbüddîn Mahmûd Şîrâzî'ye Göre "Çargâh" Dizisi	70
1.5.2.3. Ladikli Mehmed Çelebi'ye Göre "Çargâh" Dizisi.....	70
1.5.2.4. Seydî İbrahim'e Göre "Çargâh" Dizisi	71
1.5.2.5. Kadızâde Tirevî'ye Göre "Çargâh" Dizisi	71
1.5.2.6. Dimitri Kantemiroğlu'na Göre "Çargâh" Dizisi.....	72
1.5.2.7. Nâyî Şeyh Osman Dede'ye Göre "Çargâh" Dizisi	73
1.5.2.8. Mehmed Hafid Efendi'ye Göre "Çargâh" Dizisi.....	74
1.5.2.9. Abdülbâki Nâsır Dede'ye Göre "Çargâh" Dizisi	74
1.5.2.10. Hâşim Bey'e (1815- 1868) Göre "Çargâh" Dizisi	74
1.5.2.11. Kazım Uz'a Göre "Çargâh" Dizisi.....	75
1.5.2.12. Hüseyin Sadettin Arel'e göre Çargâh Dizisi	76
1.5.2.13. M. Ekrem Karadeniz'e Göre "Çargâh" Dizisi	78
1.5.3. Türk Müziği'nde Belli Başlı Nazariyatçılara Göre Ana Dizi "Çargâh" Makamı Üzerine Tartışma ve Düşünceler.....	79
BÖLÜM 2. BULGULAR VE YORUM	84
2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	87
2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	115

2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	159
SONUÇ ve ÖNERİLER	187
KAYNAKÇA.....	192
EKLER	197
ÖZGEÇMİŞ	262

KISALTMALAR

- Age** : Adı Geçen Eser
b. : Baskı
Bkz : Bakınız
C : Cilt
Çev. : Çeviren
Nu : Numara
s : Sayfa
TC : Türkiye Cumhuriyeti
Üniv. : Üniversitesi
Vb. : Ve benzeri
Vs. : Vesaire
YÖK : Yüksek Öğretim Kurumu

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 : Ebced harfleriyle on yedili ses sistemini gösteren bu perdelerin porte üzerindeki karşılıkları.....	18
Şekil 2 : Ali Ufki Yazısında kullanılan anahtarlar ve Avrupa notasyonundaki karşılıkları.....	28
Şekil 3 : Türk Müziği'nde Ermeni notalarının Bizans notasındaki karşılığı	33
Şekil 4 : Hamparsum işaretli nota dizisi	33
Şekil 5 : Hamparsum notası işaretli ve işaretsiz (gizli işaretli).....	33
Şekil 6 : Hamparsum nota yazısıyla yazılmış perde üzerine konulan süre işaretleri.....	34
Şekil 7 : Günümüz notasyonunda Hamparsum nota yazısıyla yazılmış müzik eseri....	34
Şekil 8 : "24 Aralığın Bölünmüş Dizisi"	38
Şekil 9 : Kemal İlerici Ana dizi önerisi.....	46
Şekil 10 : Türk Müziği genel dizisinde Do-Do aralığında bulunan perdelerin, Re tabanlı isimlendirmeye göre nota yazısıyla gösterilişi.....	50
Şekil 11 : Safiyüddin Urmevî'nin Acemli "Râst" makamı dizisi notasyonunun günümüz notasına aktarılması.....	58
Şekil 12 : Safiyüddin Urmevî'nin "Çargâh" dörtlüsünün günümüz notasına aktarılması	59
Şekil 13 : Safiyüddin Urmevî'nin Uşşâk makamı dizisi notasyonunun günümüz notasına aktarılması	59
Şekil 14 : Abdülbâki Nâsır Dede'nin günümüz notasyonundaki Rast dizisi ve genişlemesi	60
Şekil 15 : Rauf Yekta Bey'in Kabul ettiği Arel- Ezgi sisteminde Rast Makamı Dizisi .	61
Şekil 16 : Arel-Ezgi sisteminde günümüzde Rast Makamı dizisi.....	61
Şekil 17 : Kemal İlerici Ana dizi önerisi.....	62
Şekil 18 : "La" üzerinde alt bölge ve üst bölgede Hüseyini Makam Dizisi ve Akorları..	63
Şekil 19 : "24" Numaralı dizinin "7" Numaralı diziyi temel alarak ve "Re"den başlayarak İsimlendirilmesiyle Elde Edilen Dizi	65
Şekil 20 : Birinci şekli ile "Çargâh" makamı dizisi	68
Şekil 21 : İkinci şekli ile "Çargâh" makamı dizisi	69
Şekil 22 : Adülkâdir Merâği'nin Uşşak notasyonunun günümüz notasına aktarılması..	70
Şekil 23 : Kutbüddîn Mahmûd Şîrâzî'nin günümüz notasyonunda "Çargâh" dizisi	70

Şekil 24: Tirevî'nin günümüz notasyonunda "Çargâh" dizisi.....	72
Şekil 25: Nâyî Şeyh Osman Dede'ye göre günümüz notasyonundaki "Çargâh" dizisi .	73
Şekil 26: Abdülbâki Nâsır Dede'ye göre günümüz notasyonundaki "Çargâh" dizisi ...	74
Şekil 27: Arel- Ezgi sisteminde "Çargâh" Makamı Dizisi.....	75
Şekil 28: Arel sisteminde "Çargâh" Makamı Dizisi	77

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 : Yûsuf Ya'kûb b. İshâk el-Kindî On İki Perde Ebced Notası	12
Tablo 2 : Safiyüddin Urmevi Ebced Sisteminde Perdeler	14
Tablo 3 : Abdülkâdir Merâgi Ebced Sisteminde Perdeler	17
Tablo 4 : Kantemiroğlu Harf yazısı ölçü değerleri	22
Tablo 5 : Kantemiroğlu nota sistemi harf işaretlei	23
Tablo 6 : Hâzâ Mecmua-i Saz ü Söz'deki değiştirme işaretlei	29
Tablo 7 : Hâzâ Mecmua-i Saz ü Söz ve Saklı Mecmua (Turc 292) deki özel işaretlei	30
Tablo 8 : Hâşim Bey Mecmûası'ndaki Diyezli ve Bemollü Tonaliteler ve Tanımlaması	35
Tablo 9 : İsmail Hakkı Bey'in nota isimlei ve Avrupa notasyonundaki karşılıkları...	37
Tablo 10 : Ekrem Kardeniz' in Türk Müziği aralık sistemi cetveli.....	47
Tablo 11 : Ana Dizi Rast Dizisi.....	63
Tablo 12 : "Çargâh" Makamı Dizisi Çıkış Skalası	78
Tablo 13 : "Çargâh" Makamı Dizisi İniş Skalası.....	78
Tablo 14 : Okul, Bölüm, Sınıf Değişkeninde Katılım Sayısı ve Yüzdelik Oranları	84
Tablo 15 : Cins Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan işaretlei Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?	87
Tablo 16 : Yaş Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan işaretlei Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?	88
Tablo 17 : Okul Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan işaretlei Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?	89
Tablo 18 : Sınıf Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan işaretlei Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?	90
Tablo 19 : Bölüm Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan işaretlei Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?	91
Tablo 20 : Hangi Müzik türünden enstrûman çalıyorsunuz? Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan işaretlei Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?	93
Tablo 21 : Cins Değişkeninde Türk Müziğinde kullanılan işaretlei yeterli midir?	94
Tablo 22 : Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde kullanılan işaretlei yeterli midir?	95
Tablo 23 : Okul Değişkeninde Türk Müziğinde kullanılan işaretlei yeterli midir?	96
Tablo 24 : Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde kullanılan işaretlei yeterli midir?	97

Tablo 25: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde kullanılan işaretler yeterli midir?	98
Tablo 26: Hangi Müzik türünden enstrüman çalıyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde kullanılan işaretler yeterli midir?	100
Tablo 27: Cins Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?	101
Tablo 28: Yaş Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?	101
Tablo 29: Okul Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?	103
Tablo 30: Sınıf Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?	104
Tablo 31: Bölüm Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?	105
Tablo 32: Hangi Müzik türünden enstrüman çalıyorsunuz? Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?	107
Tablo 33: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?	108
Tablo 34: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?	108
Tablo 35: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?	110
Tablo 36: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?	111
Tablo 37: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?	112
Tablo 38: Hangi Müzik türünden enstrüman çalıyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?	114
Tablo 39: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?.....	116
Tablo 40: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?.....	116

Tablo 41: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?.....	118
Tablo 42: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?.....	119
Tablo 43: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?.....	120
Tablo 44: Hangi Müzik türünden enstrüman çalyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?	122
Tablo 45: Cins Değişkeninde Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?.....	123
Tablo 46: Yaş Değişkeninde Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?.....	123
Tablo 47: Okul Değişkeninde Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?.....	124
Tablo 48: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?.....	126
Tablo 49: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?.....	127
Tablo 50: Hangi Müzik türünden enstrüman çalyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?	129
Tablo 51: Cins Değişkeninde Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?	130
Tablo 52: Yaş Değişkeninde Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?	130
Tablo 53: Okul Değişkeninde Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?	132

Tablo 54: Sınıf Değişkeninde Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?	133
Tablo 55: Bölüm Değişkeninde Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?.....	134
Tablo 56: Hangi Müzik türünden enstrüman çaluyorsunuz? Değişkeninde Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?.....	136
Tablo 57: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?.....	137
Tablo 58: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?.....	138
Tablo 59: Okul DeğişkenindeTürk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?.....	139
Tablo 60: Sınıf DeğişkenindeTürk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?.....	140
Tablo 61: Bölüm DeğişkenindeTürk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?.....	141
Tablo 62: Hangi Müzik türünden enstrüman çaluyorsunuz? DeğişkenindeTürk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?.....	143
Tablo 63: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?..	144
Tablo 64: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?..	145
Tablo 65: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?..	146
Tablo 66: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?..	147

Tablo 67: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?	148
Tablo 68: Hangi Müzik türünden enstrüman çalılıyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?	150
Tablo 69: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-erinde)çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmaktadır mıdır?.....	151
Tablo 70: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses- yerinde)çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmaktadır mıdır?.....	152
Tablo 71: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses- yerinde)çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmaktadır mıdır?.....	153
Tablo 72: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses- yerinde)çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmaktadır mıdır?	155
Tablo 73: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses- yerinde)çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmaktadır mıdır?.....	156
Tablo 74: Hangi Müzik türünden enstrüman çalılıyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses- yerinde)çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmaktadır mıdır?	157
Tablo 75: Cins Değişkeninde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?.....	159

Tablo 76: Yaş Değişkeninde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?.....	160
Tablo 77: Okul Değişkeninde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?.....	161
Tablo 78: Sınıf Değişkeninde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?.....	162
Tablo 79: Bölüm Değişkeninde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?.....	164
Tablo 80: Hangi Müzik türünden enstrüman çalılıyorsunuz? Değişkeninde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?	165
Tablo 81: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?	166
Tablo 82: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?	167
Tablo 83: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?	168
Tablo 84: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?.....	169
Tablo 85: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?....	170
Tablo 86: Hangi Müzik türünden enstrüman çalılıyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?	172
Tablo 87: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?	173
Tablo 88: Yaş DeğişkenindeTürk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?.....	173
Tablo 89: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?	174
.Tablo 90: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?	176

Tablo 91: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?	177
Tablo 92: Hangi Müzik türünden enstrüman çalıyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?	179
Tablo 93: Cins Değişkeninde Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi? ..	180
Tablo 94: Yaş Değişkeninde Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi? ..	180
Tablo 95: Okul Değişkeninde Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi? ..	181
Tablo 96: Sınıf Değişkeninde Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi? ..	183
Tablo 97: Bölüm Değişkeninde Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi?	184

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1 : Abdülbâkî Dede'nin ebced sistemi perde isimleri.....	19
Resim 2 : Yegâh'ın altında kullanılan perdelerin günümüz porte üzerine yazımı	20
Resim 3 : Suskular için nokta ve virgül kullanımı.....	20
Resim 4 : Nâyî Osman Dede'nin müzik yazısı sistemi	21
Resim 5 : "Kitabu İlmi'l Mûsikî alâ Vechi'l- Hurûfât Mûsikîye Harflerle Tespit ve İcrâ İlminin Kitabı" ndaki Perdelerin Avrupa Notasındaki Karşılıkları.....	22
Resim 6 : Mecmûa-i Saz ü Söz deki bölüm başlıkları	26
Resim 7 : Ruhi Ayangil tarafından açıklananarak Mecmua-i Saz Söz'den Eser Başlığı Örnekleri.....	26
Resim 8 : Mecmûa-i Saz ü Söz' de birinci ve ikinci portede "do" anahtarı gösterimi .	26
Resim 9 : "Mecmûa-i Saz ü Söz' de Ek Alt ve Üst Çizgiler kullanılması"	27
Resim 10 : Rauf Yekta Bey tarafından icat edilen artikülasyon işaretleri.....	39
Resim 12 : Arel-Ezgi- Uzdilek sistemindeki B-S-K-T aralıkları ve enharmonikleri	41
Resim 13 : Arel Ezgi Uzdilek sistemindeki işaretler	42
Resim 14 : Arel-Ezgi-Uzdilek Ses Sisteminde Bir Sekizlide Bulunan 24 Aralık ile 25 Ses (Perde) in İsim ve Yerleri	43
Resim 15 : "Mildan Niyazi Ayomak notasyon sistemindeki işaretler"	45
Resim 15 : "Mildan Niyazi Ayomak sisteminde miniklerin bir tam tonda isimleri, işaretleri ve minik aralıkların Mildan Niyazi Ayomak sistemindeki ilgili ses ve oktavlara göre isimlendirilmesi"	45
Resim 16 : İlerici sisteminde kullanılan perde sayısı ve değişim sembolleri	47
Resim 17 : Kemal İlerici sistemi notasyonyazımı	47
Resim 18 : "Gültekin Oransoy'un 30 perdesinden Rast ölçeği"	48
Resim 19 : "Gültekin Oransoy sisteminde bütün ve yarım tonların bölünmesi ve artikülasyon işaretleri"	49

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans ☒	Doktora ☐
Tezin Başlığı : Türk Müziği Arel- Ezgi- Uzdilek Ses Sistemi Teorisi ve Uygulaması Arasında Karşılaşılan Güçlüklerin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi	
Tezin Yazarı : Ayhan ERSOY	Danışman : Prof. Hatice Selen TEKİN
Kabul Tarihi : 08.10.2019	Sayfa Sayısı: xvii (ön kısım) + 197 (tez)+ 64 (ek)
Anabilim Dalı: Temel Bilimler	Bilim Dalı : Müzik Bilimleri
<p>Türk Müziği ses sistemi binlerce yıllık bir geçmişe dayalıdır. 20. yüzyıl başlarından günümüze Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi adıyla anılan 24 aralık 25 ses içeren sistemikullanılmaya başlamıştır. Türk müziği ses sistemi birbirine eşit olmayan aralıklardan oluşur. Buna karşın Batı müziğindeki eşit aralıklı sesler tonalite sistemi çerçevesi ilişkisine dayanır. Bu durum, eser icralarında olduğu kadar nota yazım sisteminde de farklılıklara yol açmaktadır. Batı nota yazısının ülkemizde kullanılmaya başladığı süreçte, Türk Müziğinde Arel-Ezgi-Uzdilek Nazari sistemi ortaya konmuş ve günümüzde bu sistem halen kullanılmaktadır. Batı müziği ve Türk Müziği Arel-Ezgi-Uzdilek ses sisteminde var olan farklılıklardan dolayı oluşan seslendirme sorunlarının, Türk Müziğine özellikle yeni başlayan öğrencilerin icrada zorlanmasına neden olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma günümüzde Türk Müziği Arel-Ezgi-Uzdilek Nazari sisteminde kullanılan batı nota yazısından kaynaklandığı düşünülen icra zorluklarının araştırılmasını amaçlamaktadır. Araştırma Türk Müziği Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi icrasında nota yazım sisteminden kaynaklanan sorunları belirlemek ve bu nota sisteminde eğitim alan öğrencilerin görüşlerini ortaya koymak bir durum tespiti yapmak açısından önemli görülmektedir. Araştırma betimsel bir araştırma olup, tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Türk müziği eğitimi alan konservatuar öğrencileri, örneklemini ise araştırmacı tarafından belirlenen konservatuarlarda okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmacı tarafından hazırlanan anket soruları, araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilere uygulanıp elde edilen veriler, frekans ve yüzde değerleri olarak tablolştırılmıştır.</p>	
Anahtar Kelimeler: Türk Müziği, Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi, notasyon, icra, duyum	

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Thesis

Master Degree ☒	Ph.D. ☐
Title of Thesis : Evaluation Of The Difficulties Encountered Between Theory And Practice In Turkish Music Arel-Ezgi-Uzdilek Theory In Terms Of Student Opinions	
Author of Thesis: Ayhan ERSOY	Supervisor : Proffesor Hatice Selen TEKİN
Accepted Date : 08.10.2019	Number of Pages: xvii (pre text) + 197 (main body) + 64 (app.)
Department : Foundation Sciences	Subfield : Music Science
<p>Turkish music sound system is based on a history of thousands of years. Since the beginning of the 20th century, the system, which contains 24 spacing 25 voices, has been used under the name of Arel-Ezgi-Uzdilek sound theory. Turkish music sound system consists of unequal intervals. On the other hand, equal intervals of Western music are based on the the tone system framework relation. This causes differences in the writing system of the note as well as in the works. The Arel-Ezgi-Uzdilek Nazari system was introduced in Turkish music in the period when the Western note writing began to be used in our country. This system is still being employed today. Due to the differences in sound system of Western and Turkish music Arel-Ezgi-Uzdilek, it is thought that this problem causes especially beginners of Turkish music to struggle in the execution Turkish music. This research aims to investigate the performance difficulties that are thought to stem from the Western note writing used in the Arel-Ezgi-Uzdilek Nazari system. The research is deemed important in terms of execution of the writing system, determining the problems arising from the system and enabling students to put forward their opinions. Research is a descriptive research and a screening model has been employed. The universe of the study enlarges students in Turkish professional conservatory music education in Turkey. The sample consists of students in conservatories determined by the researcher. Survey questions that are prepared by the researcher is applied to the students who make up the sample of the study. The data after all has been categorized as frequency and percentage values.</p>	
Keywords: Turkish Music, Arel-Ezgi-Uzdilek system, Notation, Turkish Music performance, Sense.	

GİRİŞ

Avrupa nota yazısı Türk müziğinde uygulanmaya başladığı tarihten itibaren teori ve icra arasında farklılıklar oluşmuştur. Osmanlıca yazısına uygun hale getirebilmek için soldan sağa yazılan Avrupa nota yazısının altına güftenin nasıl getirileceği, ölçü sayısı, metronom sayısı vb. öğelerin Arap rakamlarıyla gösterimi 1928’de büyük önder Atatürk’ün gerçekleştirdiği harf devrimiyle bir nebze olsun çözüme ulaşmaya başlamıştı.

Bu süreçten günümüze kadar radyo ve televizyon yayınlarının vb. iletişim kurumlarının yanısıra, eğitim kurumlarında ses sisteminden ve notasyondan kaynaklanan sorunların icra ve eğitime yansması, birçok icracı, müzikolog ve araştırmacı tarafından dile getirilmiştir. Avrupa nota yazısının kullanımı ile Türk müziği teorisi ve icraya yönelik farklılıkların neler olduğu ve giderilmesi konusunda neler yapılabileceği sorunsalı araştırmaya temel olmuştur.

Bu sebeptendir ki bu araştırma, öğrencilerin günümüzde Türk Müziğinde Arel-Ezgi-Uzdilek Nazari ses sisteminde kullanılan batı nota yazısından kaynaklandığı düşünülen teori ve icra arasındaki farklılıkların araştırılmasını amaçlamaktadır. Türk makam müziğine yeni başlayan öğrencilerin notasyonda karşılaştığı güçlükleri incelemek, problemleri tesbit etmek bu problemlerin çözümü konusunda bir basamak oluşturabilir.

Bu nedenle literatür bölümüne geniş bir yer verilmiş, Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi ve tarihsel süreç içerisinde diğer tüm sistem görüşleri ele alınmış, bu çalışmaya temel olan problemin dayanakları belirtilmiştir.

Sınırlılıklar

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı, Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsîkîsi Konservatuvarı, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik

Eğitimi Anabilim Dalı'nda Türk Müziği eğitimi alan ğrenci ve mezun görüşleri ile sınırlıdır.

Araştırmanın Amacı

Günümüzde Türk Müziği Arel-Ezgi-Uzdilek Nazariyat sisteminde kullanılan Avrupa nota yazısından kaynaklandığı düşünülen icra zorluklarının araştırılması ve Türk Müziği'ne yeni başlayan öğrencilerin teori ve uygulama sırasında karşılaştıkları güçlüklerin ğrenci görüşlerine dayalı çözüm önerilerinin. tesbit edilmesidir.

Araştırmanın Konusu

Türk Müziği Arel-Ezgi-Uzdilek ses sisteminde öğrencilerin teori ve uygulama sırasında karşılaştığı güçlükler problem cümlesi oluşturmaktadır:

1. Türk Müziği'nde Avrupa nota yazısının kullanımı sırasında öğrencilerin karşılaştıkları teorideki ses sistemi problemleri nelerdir?
2. Türk Müziği'nde Avrupa nota yazısının kullanımı sırasında öğrencilerin karşılaştıkları icraya dayalı problemler nelerdir?
3. Türk Müziği Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi nazari yapısının Avrupa nota yazısı üzerinde kullanılması esnasında teori ve icra arasındaki farklılıkların giderilmesi konusunda çözüm yolları nelerdir?

Araştırmanın nemi

Araştırmanın nemi; Türk Müziği icrasında nota yazım sisteminden kaynaklanan teori ve uygulama sırasında karşılaşılan sorunların tespit edilmesi, bu sorunların yine ğrenci görüşleri doğrultusunda çözüm önerilerinin getirilmesi sorunların çözümü noktasında önemlidir.

Sayıtlı

- 1- Araştırmaya katılan öğrenciler ve mezunlar tarafsız gerçek görüşlerini belirtmişlerdir.
- 2- Araştırmanın hedefine ulaşabilmesi için anket görüşleri gönüllülük esasına göre alınmıştır.

3- Araştırmanın kapsamında yer alan literatür incelenerek kaynaklara ulaşılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma betimsel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. İlişkisel tarama modeli ise, iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığı ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. (Karasar, 2012)

Türk Müziği Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi teorisi ve uygulama arasında karşılaşılan güçlüklerin öğrenci görüşlerinin alınması ve değerlendirilmesi için araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı, Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsikîsi Konservatuvarı, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Türk Müziği eğitimi alan konservatuar öğrencileri oluşturmuştur. Örneklemine ise adı geçen konservatuarlarda okuyan birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü sınıf öğrencileri ve mezunlar oluşturmaktadır. Hazırlanan anket soruları, araştırmanın örneklemine oluşturan 327 öğrenciye uygulanıp elde edilen veriler, frekans ve yüzde değerleri olarak tablolastırılmıştır.

Verilerin Toplanması: Bu çalışmada tarihsel süreçte Türk müziğinde nota işaretlerinin değişim sürecine yönelik konu ile alakalı tez, bildiri, makale, araştırma yazıları, dergi ve kitaplar belirli kriterlere göre incelenmiştir. Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan anket yoluyla toplanmıştır. Anket soruları uzman görüşleri doğrultusunda artırılmış ve 14 sorudan oluşmuştur.

Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi: Araştırmada öncelikle tarihsel sürece bağlı olarak Türk Müziği notasyonundaki değişimlerle ve sorunlarla ilgili veriler Literatür

taramasıyla işlenmiş, Türk Müziği Teori ve uygulama sorunları üzerine uzman kişilerin görüşleri incelenmiştir. Anket araştırmasına katılan 327 halen eğitim gören öğrenci ve mezun öğrencilerden elde edilen veriler SPSS 20.0 paket programına işlenerek analiz edilmiştir. Cevaplar sayı ve frekans yüzde değeri olarak tablolaştırılmıştır.

Verilerin Yorumlanması: Anket sonuçları analiz programına göre yorumlanmıştır. Anket sorularında, cins, yaş, okul, sınıf, bölüm, enstrüman türleri değişkenlerine göre öğrencilerin verdiği cevaplar analiz edilerek elde edilen bilgiler, bulgular ve yorum bölümünde değerlendirilmiştir.

BÖLÜM 1. TÜRK MÜZİĞİ NOTASYONU

1.1. Türk Müziği'nde Kullanılan Nota Yazısının Tarihsel Sürecine Genel Bir Bakış

Tarih boyunca farklı nota yazım sistemleri kullanılmıştır. Kayıt altına almak ve gelecek nesillere aktarabilmek için kullanılan bu nota yazılarıyla birçok nota ve bilgi günümüze ulaşmıştır. Geçmişten günümüze kullanılan nota yazıları tarihsel gelişim sırasına göre aşağıda belirtilmiştir: (Güngör, 2015, s. 87)

Alfabetik Dönem,
Günümüzdeki Nota Şeklinin Oluşmaya Başlaması,
Dizekli Süreli Müzik Yazısına Geçiş Dönemi (oransal),
Ölçekli Nota Yazısı (Mensural Notasyon) Dönemi (oval),
17. Yüzyıl Günümüzde Kullanılan Nota Şekline Geçiş Dönemi,
19. Yüzyıl ve Sonrası Gelişen,
Neumatik Dönem,
Dizekli Neumatik Dönem ve Günümüz Uygulamaları,
Grafik ve Resimlerle İfade Edilen Nota Yazıları,
Elektronik Nota Yazıları

XIII. yüzyılda (Orta) Asya Türkçe'si ile kaleme alınmış bir kaynak, Eski Çağatay Türkçe'sinde "*Ayalgu*" adı verilen (eski) Orta Asya Türk Müzik Yazısı hakkında bilgiler vermektedir. Ayrıca Uygurlar dönemi'nde sadece ustanın ağzından elinden işitip görerek değil, aynı zamanda yazıp okuyarak da müzik yapma yöntemi öğrenilip uygulandığı görülüyor. Bunu, Uygur çalgıcıların, müzik yazısından (notasından) çaldıklarına ilişkin gözlemin yer aldığı "*Tansuknâme*"de öğrenmekteyiz. (Uçan, 1999, s. 31)

Araplar, İranlılar, Türkler mûsikîyi geleneksel olarak harf ve sayı notalarıyla yazmışlardır. Harfler notanın perdesini, sayılar ise değerini gösterir. Uygulama amaçlı nota, kuramsal sanatın ele alınışında harflerin her kuramcıya göre değişen epeyce kararsız uygulama biçimlerinin tam tersine, mûsikî eserinin hatırlanmasına teknik yönden yardımcı işaretlere dayandığı için genel kabul görmüştür. Mûsikî ezberlenerek,

kulaktan öğrenilmiş olsa da, tarihi gerçekler, mûsikînin uygulanmasıyla ilgili kişilerin basit nota yazım biçimlerini benimsedikleri fikrini uyandırıyor.

IX. yüzyılda yaşamış Yûsuf Ya'kûb b. İshâk el-Kindî IX.yüzyılda yaşamış müzik eserleri günümüze ulaşan ilk düşünürdür. Yûsuf Ya'kûb b. İshâk el-Kindî, nazariyat ile profesyonel olarak uğraşmış, eserlerinde notasyon, kompozisyon, akord sistemleri, udun yapısı, harmoni, melodik çeşniler, ritmik modeller, ud tellerinin yapısı, diziler, cinsler, aralıklar, fasıllar (durak, ayırım) vb. birçok konuda bilgiler vermiştir. Grek eserlerini açıklamadaki başarısı ve Grek müzik nazariyatını arabî zevk ile tatbik etmedeki rolü ile müzik tarihinde önemli bir yere sahip olmuştur. (Turabi, 1996, s. 243)

Türk müzikologları, Kindî tarafından icat edilen Ebced notasını tarih içinde geliştirerek kullanmışlardır. XIII. yüzyıl Türk Mûsikîsi nazariyatçılarından Safiyüddîn Urmevî (1225?- 1294) Şerefiyye ve Kitâbü'l-Edvâr'ında, Kutbüddîn Şirâzî (1236-1311) Dürretü't-Tâc'ında, Abdülkâdir Merâgî (1360?-1425) Cami'ü'l-Elhân'ında geliştirerek Türk Mûsikîsine uyguladıkları bu nota sistemini kullanmışlardır. Ortaçağ Türk müzikologlarının kullandıkları Ebced notasında her harf veya harf gurubu, bir sese karşılık gelmekte, seslerin uzatılma kıymetleri ise harflerin altına konulan rakamlarla gösterilmekteydi.

Urmevî ve Merâgî arasında geçen dönemde, notalarında veya aralıklarında herhangi bir değişiklik olmamıştır. Dörtlü ve beşlilerin farklı şekillerde birbirlerine eklenmeleri sûretiyle devir adı verilen nota dizileri meydana getirilmiştir. Bu devirler makamlar, âvâzeler ve şubeler olmak üzere üç kısma ayrılırlar. Merâgî, tam bir dizi özelliği taşıyan makamların sayısını 12; ikinci derece dizi sayılabilecek özellikte olup genellikle makam dizileriyle birleştirilen âvâzelerin sayısını 6, makamların işlenmesine yarayan, eklendikleri makamın dizisini uzatarak zenginleşmesini sağlayan ancak bağımsız bir dizi özelliği göstermeyen şubelerin sayısını ise 24 olarak açıklamıştır. (Karabaşoğlu, 2010, s. 49-50)

Safiyüddin Urmevi tarafından kurulan "Sistemci Okul" Ladikli Mehmet Çelebi, Alişah B.Hacı Büke Evbehî gibi kuramcılar tarafından da desteklenmiş ve geliştirilmiştir.

Kutbuddîn-i Şîrâzi (1236-1311) "*Durretü't Tac*" adlı eserinde, Urmevi'nin sistemini kullanmıştır. Kaynakta verilen 17 dikey çizgi ile kesilen 6 yatay çizgili bir şekil üzerine kaydedilmiş bir saz- söz eserinde, ebced sembolleri en üstteki iki çizgi arasına yazılmış, süresel değerler ise eserin altında noktalama işaretleri ile ifade edilmiştir. (Judetz E. P., 2007, s. 25)

XV.yüzyıla kadar, İslâm dünyasında müzik teorisi alanında çalışma yapan Kindî, Farabi, İbn-i Sina, Safiyüddin Abdülmü'min Urmevi gibi yazarlar, eserlerinde aralık, oran, uyum uyumsuzluk, tel bölünmeleri gibi ses sisteminin önemli konularına ağırlık veren bir ekol oluşturmuşlar ve bu konuları matematik, geometri, astronomi gibi alanlarla yoğun bir biçimde ilişkilendirmişlerdir. Müziği icra alanından ziyade matematik ve felsefenin çok önemli bir dalı olarak ele alan bu eserlerde, Grek müzik mirası ile İslâm kültürü ve felsefesi harmanlanmış, Ortaçağ İslâm Dünyası müzik nazariyatı geleneği bu şekilde ilk eserlerini vermeye başlamıştır. Bu geleneğe bağlı olan XV. yüzyıl yazarları da eserlerinde, daha ziyade yazım dili olarak Arapça ve Farsçayı tercih etmişler, perde ve aralıklar ile ilgili bölümlerde ise ebced sembolleri ile aktarım geleneğini sürdürmüşlerdir. Gerek ses sistemi ile ilgili konular gerekse de makam dizileri ve aralıkları ile ilgili konular, bu yazarlarda Safiyüddin'in *Kitabü'l Edvar*'ında açıklanan "*onyedili perde*" sistemi ile açıklanmıştır.

XV. yüzyıl kuramcılarında Ladikli Mehmet Çelebi (1450-1509/10) de perdeleri adlandırmak için ebced harflerinden yararlanmışır (*Zeyn'ül-Elhân ve Fethiye'sinde*). Ancak Ladikli'nin de ebced dizisinden kuramsal açıklamalar için yararlandığı görülür. (Öner, 2011, s. 797-798)

Ladikli Mehmet Çelebi'nin bir giriş ve iki bölümden oluşan "*Fethiyye*" adlı eseri Arapça olarak kaleme alınarak, giriş ve birinci bölümünde ses sistemine yönelik bahisler geniş yer tutmuştur. Sesin fiziksel özellikleri, müziğin sayısal ve geometrik yönü; aralıklar ve oranlar, tel bölünmeleri, aralıkların toplanıp çıkarılması, uyumlu ve uyumsuz aralıklar, makam sınıflamaları işlenmiş, ikinci bölüm ise ikâ (ritim) konusuna ayrılmıştır. (Tekin , 1999, s. 47)

XVII. yüzyılın ikinci yarısı Türk Müzik tarihi açısından önemli bir dönemdir. Bu yüzyılda kaleme alınan müzik eserlerinden üçü Türk müziğinde uygulamaya ışık tutan önemli müzik koleksiyonları Ali Ufkî'ye, Neyzen Osman Dede'ye, Dimitri Kantemiroğlu'na aittir. (Uslu, Doğrusöz, 2009, s. 5) Bu dönemde Nayi Osman Dede ve Kantemir harf müzik yazısını, Ali Ufkî ise günümüzde de geçerliliğini koruyan Avrupa nota sistemini kullanmıştır. Ardında bıraktığı el yazması eserlerden üç tanesi doğrudan doğruya musikîyle ilgilidir. Üçü de tek nüsha olan Ali Ufkî'nin mûsikîyle ilgili bu üç eserinin ilki "*Hâzâ Mecmua-ı Saz ü Söz*", ikincisi "*Mezmurlar yazması*", üçüncüsü ise "*Saklı Mecmua*" olarak adlandırılan Fransa Milli Kütüphanesi'ndeki "*Turc 292*" katalog numaralı elyazması eserdir. (Behar, 2016, s. 10)

Hâzâ Mecmua Saz ü Söz'de kullanılan söylem bağlarının dışında kalan bütün işaretler, bugün kullandığımız şekillerinden hem şekil hem de anlam olarak ayrıcalık arz etmektedir. (Cevher , 1995, s. 35)

Müzik bilgini olan Yeni Kapı Mevlevîhanesi Şeyhi Abdülbâki Nasır Dede (1765-1821) Fârâbî'den kendisine kadar gelen Ebced notasını, bu dönemde en kullanışlı hale getirmiştir. Ebced notası bu zamana kadar teori olarak kullanılırken bir müzik eserinin kayda alınması açısından yeniden geliştirilmiş ve kullanılmıştır. "Tahrîriyye" isimli risâlede III.Selim'in eserlerini notaya almıştır. Nâsır Dede Tahrîriyye'den önce 1794 tarihinde, makam, terkip, usûl, ve bunların açıklamalarını yaptığı bir mûsikî risalesi de yazmıştır. "Teddîk u Tahkîk" adını verdiği bu risale III.Selim'in teşviki ve iradesiyle kaleme alınmıştır. Abdülbâki Nasır Dede, yine III.Selim'in iradesiyle bu eserine zeyl(ek) yazar ve 1795 tarihinde 136 terkip, 21 usûlün ele alındığı risalesi müzik tarihinde yerini alır. (Başer, 2013, s. 45-46)

19. yüzyılda iki ana gösterim sistemi kullanılmaya başlandı. Bunlar "Ermeni Notası" olarak bilinen Türk Müziği'nde Hamparsum Notasyonu olarak kullanılan nota gösterimi idi. Hamparsum Limonciyan (1768- 1859) ve birkaç Ermeni müzisyen tarafından geliştirilen bu sistem Türk Makam müziği'nde yaygın olarak kullanıldı. (Elçin, 1976, s. 17). Yine bu dönemde Rum Chrisantos (1770- 1846) notası Bizans Dini sisteminin

basitleştirilmiş gösterimidir. Batılı nota gösterimi ise Giuseppe Donizetti (1778- 1856) tarafından tanıtıldı.

Türk Müziği teorisi alanında yeni çalışmalar ve notasyon sistemine yansımaları 1900 yıllarına gelindiğinde ise, Türk Müziği'nin değişim ve yenilik zamanıydı. Osmanlı Cemiyeti, 1907 yılında Muallim İsmail Hakkı Bey tarafından müzik eğitimi ve gösterim yayıncılığı yapmak amacıyla ve saraya bağlı resmi kurumlarla (Muzika-ı Hümâyun), ses kayıt teknolojisi ile kolaylaştırılan normal çalışmaların hızlı bir yayılımı vardı. Tanburi Cemil Bey dahil olmak üzere çeşitli sanatçı ve grupların performansları kaydedildi.

1914 yılı, Türk müzik tarihinde bir başka dönüm noktası oldu. Ülkenin ilk sivil müzik okulu "Dârülelhan (konservatuvar)", makam müziğinin tonal müziğin bilimsel çalışmasını hedefleyerek kurulmuştur. Drama Bölümü hem Batı hem de Türk Müziği için bölümler içeriyordu. Bu kurumda ilk kez makam müziği; makam bilgisi, vokal, enstrümantal repertuar ve enstrümanların performans çalışmasını içeren sistematik bir programda çalışılacak bir nesne haline geldi. Birçok ünlü usta, bağımsız çalışmalarını bir araya getirebildikleri ve onları paylaşabildikleri öğrenciler yetiştirdi. Zamanın ustaları arasında seçkin sanatçılar ve besteciler, (Tanburi Cemil Bey, Udi Nevres Bey ve Rauf Yekta Bey) ders verdiler. Eğitim ve yayın özellikle de Tanburi Cemil Bey ve Muallim İsmail Hakkı Bey'in bugüne kadar etkilerini sürdüren performans ve teori çalışmalarına yöneltildi.

Rauf Yektâ "*Türk Notasında Kıraat-ı Mûsikîye Dersleri*" (1335–1919) başlıklı kitabında sunduğu nota yazım sisteminde, perdeleri göstermek için ebced harflerinden yararlanmıştır. Bazı nota yazısının yanı sıra Hamparsum yazısını da kullanmış bir kişi olan Rauf Yektâ'nın bu sistemi Hamparsum'dan esinlenerek oluşturduğu söylenebilir (İlhan, 1994, s. 24). Ebced notasının ilk yedi yazısının "Rast" dizisinin perdelerinde karşılık olarak Hamparsum notasında olduğu gibi, ya perde harflerinin altına konan yatay çizgilerle ya da bu harflere yapılan küçük eklemelerle gösterilmiştir. (Ergişi, 2008, s. 10)

Rauf Yekta Bey'in öncesinde Hâşim Bey'in makamları tonaliteler ile karşılaştırma sebeplerinden biri de makamları bilen kişiler için tonalitelerin tanıtılması ve öğretilmesidir. Bunu bir yöntem olarak seçen Haşim Bey Avrupa Müziği tonal dizilerini bilen kişiler için makamların tanıtılması ve öğretilmesinde kullanmıştır. Bir anlamda da makamları Avrupa nota sistemi ile gösterdiği, tanımladığı ve bilgiyi somut hale getirmeye çalıştığı da söylenebilir. Bu türden çalışmaların daha sonraki yıllarda (özellikle Türk Müziği perde isimleri kullanarak) Avrupa Müziği notalarının öğretilmesinde bir yöntem olarak kullanıldığı görülmüştür. Günümüze kadar makamların armonizesi ve makam dizilerinin donanım gösterimi gibi kuramsal konular üzerinde çalışmalar devam etmiştir.

1920'lerde, Türk makam müziği kendi müzik endüstrisinin temellerine atıfta bulunularak yeniden yorumlanacak ve sistemli hale getirilecektir. XX. yüzyılda geçerli olan, Rauf Yekta Bey'in ortaya koyduğu bir sekizliyi 24 eşit olmayan aralığa bölen 5 diyez ve 4 bemollü sistem, 1920'den 1933'e kadar kullanılmıştır. Rauf Yekta, ses sisteminin 24 eşit olmayan aralıklı dizisini temel alır, ancak ana diziyi "Rast" yerine "Çargâh" dizisi olarak kabul edenler ise; H.Saadettin Arel, Suphi Ezgi ve Suphi Murat Uzdilek'tir. Ancak Uzdilek belirli noktalarda Arel ve Ezgi ile ayrılmaktadır. (Tohumcu, 2006, s. 131)

Rauf Yekta Bey 24 aralık ses sistemini, Ekrem Zeki Ün ve Gültekin Oransay da iki ayrı sistem oluşturmuş, fakat bu sistemler de benimsenmemiştir. Mustafa Nezih Albayrak (1871-1964), "*Yıldırım Sistemi*" adını verdiği stenografiye benzer bir şekil yazısı oluşturur ve kendi ismiyle yayınlanır. Ancak bu sistemde benimsenmeden kişiye özel olarak kalmıştır. (Ak, 2009, s. 32)

1982 yılında Abdülkadir Töre ve Ekrem Karadeniz tarafından yazılan "*Türk Müsikîsinin Nazariye ve Esasları*" kitabında 41 eşit olmayan aralık esasına dayalı yeni bir sistem ortaya çıkarılmış, "Rast" ana dizi olarak kabul edilerek Türk Müziği'nin 3 oktavlık bir alana sahip olduğu ve 123 aralık 124 perdenin varlığından bahsedilmiştir. (Karadeniz M. , 1982, s. 11)

Günümüzde Türk makam müziğinin teorisi hakkında yapılan özgün çalışmalardan biri de Erol Sayan'a aittir. 35 aralık 36 sese dayalı olan sistem ayrıntılı olarak kitaplarında verilmiştir. (Sayan, s.70, 2010) Ancak 1933 yılından beri uygulanan sistem, Arel-Ezgi esasına dayanır. Son dönemlerde, Türk makam müziğinin yazı ile anlatımı konusunda Avrupa nota yazısı kullanımı dışındaki çalışmalar, grafiksel metotlar üzerinde yoğunlaşır. (Tohumcu, 2006, s. 132)

Tarihsel süreçteki değişim içerisinde Türk Müziğini geleceğe aktarmaya çalışan birbirinden farklı yapılarda yazı, grafik, nota vb. ifade şekilleri ortaya çıkmıştır.

1.2. Alfabetik Dönem

1.2.1. Ebcet Notası

Türk Müziği'nde, Avrupa nota yazısı kullanılmadan önce belleğe ve doğaçlamaya dayalı yapıya bağlı müzik geleneği mevcuttu. Türk müziğinin yazımı için daha önceki dönemlerde geliştirilmiş olan Müzikoloji sahasında çalışanlar, el-Kindî tarafından icat edilen "*Ebcet Notası*"nı tarih içinde geliştirmişlerdir. Ancak günümüze kadar perdelerin isimleri ve yerleri konusunda ortak bir tespit yapılamadığı için günümüz notasyonu kullanılarak notaların karşılıkları verilecektir.

1.2.2. Yûsuf Ya'kûb bin İshâk el-Kindî Ebcet Notası

IX. yüzyılda yaşamış önemli bir İslam filozofu olan Yûsuf Ya'kûb bin İshâk el-Kindî'nin Arap harflerine dayalı olarak icad ettiği ebcet notasının mûcidi olarak kabul edilmiş ve İslâm âleminde notayı kullanan ilk kişi kabul edilmiştir. Sekiz ritmik model anlatan ve udu en ince ayrıntısına kadar anlatmıştır.

Kindi, yedi nota olduğunu, bundan fazla veya eksik olduğunu ileri süren görüşlerin yanlış olduğunu belirtir ve bu notaları şöylece sayar: (Turabi, 1996, s. 75)

Mutlaku'l- bam: "A (La)".

Sebbabetü'l- bam:" B (Si)"

Vusta'l-bam / Binsıru'l-bam: "C (Do)"

Hınsıru'l-bam / Mutlaku'l-mesles: "D (Re)"

Sebbabetu'l- mesles:"E (Mi)"

Vusta'l-mesles/ bınsıru'l-mesles: "F (Fa)"

Hınsıru'l-mesles / mutlaku'l-mesnâ: "G (Sol)".

Musikî basamaklarını on iki perdeye ayırmış, her perdeyi "Ebced" harflerinden biri ile işaretlemiştir. Bu aralıklar " Tanini, Yarı Tanini" ya da daha fazladır; doğal seslerle arasında çok az fark vardır. Kindî bir sekizliği(1)'den (8)'e kadar olan harfler vermiş. Buna "Tabaka" (Oktav) adını vermiştir (Bkz. Tablo 1). Ayrıca sekiz tür usulden de söz eder. Bulduğu bu sistem harflere dayalı en eski nota şeklidir. (Turabi, 1996, s. 76). Bununla beraber, "Kindî yazısı" olarak adlandırılan "Ebced yazısı" ile perdeler günümüz adlarıyla Yegâh'dan (Re5) Tiz Hüseyini'ye (Mi7) kadar 38 perdeyi (o dönemdeki perde adları günümüzden farklıydı) Arap harflerinin sayısal değerlerinden yararlanarak perde simgesi olarak kullanılarak harflerin sayısal değerleriyle, genel dizideki perde sıra sayısının yani 1. Perdenin 1 sayısını ifade eden harfle, 2. Perdenin 2 sayısını ifade eden harfle gösterilmesi ve her 10 perdede bir "tam beşli" aralığına ulaşmış olması önemli özellik olarak görülmektedir. (Say, 1992, s. 913)

Tablo 1: Yûsuf Ya'kûb b. İshâk el-Kindî On İki Perde Ebced Notası

Perde Sayısı	Arapça Alfabeti	Harflerin Okunuşu	Latin Alfabesindeki Perdelerin İsimleri	Günümüzde kullanılan Nota İsimleri	Açıklama
1	ا	Elif	A	La	Mutlaku'l- bam
2	ب	Be	B	Si ^b	
3	ج	Cim	B ^b	Si	Sebbabetü'l- bam
4	د	Dal	C	Do	Vusta'l-bam /
5	هـ	He	C#	Do#	Bınsıru'l-bam
6	و	Vav	D	Re	Hınsıru'l-bam / Mutlaku'l-mesles
7	ز	Ze	E ^b	Mi ^b	
8	ح	Ha	E	Mi	Sebbabetu'l- mesles
9	ط	Tı	F	Fa	Vusta'l-mesles
10	ي	Ye	F#	Fa#	Bınsıru'l-bam
11	ك	Kef	G	Sol	Hınsıru'l-mesles/ Mutlaku'l-mesnâ
12	ل	Lam	A ^b	La ^b	

Bir oktavlık dizide oniki sesin bulunduğu bu sistem günümüzdeki Avrupa Müziği sistemine uygundur. Kindî burada mûsikî dizisini oniki yarım sese ayırmaktadır. Bu dizi

günümüze kadar kullanılmış olan ve 12 notayı kapsayan bir dizidir. Modern tabirle kromatik denen bu dizide her nota arasında belirli aralıklar bulunur. Bu kromatik dizide notaların arasında iki türlü aralık geçişi görülmektedir. Bunlar, 1-Tanini (tone), 2-Yarım tanini (semitone), 3-Bakiyye (limma)dir. (Turabi, 1996, s. 101)

XIII. yüzyıl Türk Mûsikîsi Nazariyatçıları Kutbüddîn Şîrâzî (1236- 1311), "*Dürretü't Tâc*"ında; Safiyüddin Urmevî (1225?- 1294), "*Şerefiyye*" ve "*Kitâbü'l-Edvâr*"ında, Abdülkâdir Merâgî (1360?- 1425) "*Cami'ül- Elhan*"ında Türk Mûsikîsine uygulamak üzere bu notayı geliştirerek kullanmışlardı." (Ak, 2009, s. 31)

1.2.3. Safiyüddin Abdülmümin Urmevî Ebcad Nota Yazısı

Safiyüddin Abdülmümin Urmevi, sesleri gösterirken önce Ebcad cetvelinden 10 adet A, B, C, D, h, V, Z, H, T, Y harflerini sıralamış, sonrasında bu harflerden her birinin başına "Y" koyarak "YA", "YB", "YC", "YD", "Yh", "YV", "YZ", "YH", "YT" seslerini işaretlemiştir. Daha önceki Ebcad cetvelinde ilk on harfin başına "K" ve "L" harflerini getirerek daha önce kaydetmiş olduğu Ebcad cetvelini meydana getirmiştir. (Bkz. Tablo 2) (Uygun, 1999, s. 136) Şerefiyye Risâlesinde, udun bam teli üzerindeki ilk dörtlü içerisindeki yedi perdenin ne şekilde tespit edildiğini anlatır. Önce "A"- "M" telini "zûlmüddeteyn" adını verdiği ikinci iki katlı cinsin oranları ($9 \times 9 / 8 \times 256 \times 243 = 4/3$ ton-ton-limma) ile bölerek bam telinin perdelerini yerleştirmeye başlar. Eskiden, yazılmış edvâr kitaplarında telli mûsikî aletlerinin parmakla tellere basılarak çalgı aleti sesinin çıkartıldığı, çalgının kol kısmındaki bölgeye "*destan*" denirdi ki bu kavramın çoğulu "*desâtîn*" dir. (Kolukırık, 2012, s. 46) Safiyüddin Edvâr'da "*desâtîn*in kısımları" başlığı altında yaptığı gibi önce oktav, daha sonra beşli olarak devam eden biçimde bir oktavı 17 aralığa bölmemiştir. Şerefiyye' de udun bam teli üzerindeki ilk dörtlüdeki perdeleri bularak göstermiş diğerlerinin bulunma işlemini yapmamış sadece isimlerine işaret etmiştir (Arslan, 2017, s. 77).

Ancak Edvâr'ında bir oktavı 17 aralığa bölme işlemini detaylı olarak anlatmış ve bu anlatım şekli sonraki edvârlarda ve yeni çalışmalarda devam ettirilmiştir. 17 perde

oktavı ile başlangıç sesine uzaklıkları frekans değerleri ile aşağıda tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Safiyüddin Urmevi Ebcet Sisteminde Perdeler

Perde Sayısı	Arapça Alfabeti	Harflerin Okunuşu	Perdelerin İsimleri	Oran	Sent	Açıklama
1	ا	Elif	Yegâh	1/1	0,00	
2	ب	Be	Pest Bayatî	256/243	90,22	
3	ج	Cim	Pest Hisar	65536/59049	180,45	
4	د	Dal	HüseyiniAşiran	9/8	203,91	
5	ه	he	AcemAşiran	32/27	294,13	
6	و	Vav	Irak	8192/6561	384,36	
7	ز	Ze	Rehâvi	81/64	407,82	Bu perdeye Gevaşt adı da verilir.
8	ح	Ha	Rast	4/3	498,04	
9	ط	Tı	Şûrî	1024/729	588,27	Bu Perdeyi Kantemir Şeddi-i Sabâ olarak ifade etmiştir.
10	ي	Ye	Zengüle	262144/177147	678,49	
11	اي	Ye-Elif	Dügâh	3/2	701,96	
12	بي	Ye-Be	"Kürdî"	128/81	792,18	
13	جي	Ye-Cim	"Segâh"	32768/19683	882,40	
14	دي	Ye-Dal	"Bûselik"	27/16	905,87	
15	هي	Ye-He	"Çargâh"	16/9	996,09	
16	وي	Ye-Vâv	Sabâ	4096/2187	1086,31	
17	زي	Ye-Ze	Uzzal	1048576/531441	1176,54	
18	حي	Ye-Ha	Nevâ	2/1	1200,00	
19	يط	Ye-Tı	Bayatî			
20	ك	Kef	Hisar			
21	كا	Kef-Elif	Hüseyinî			
22	كب	Kef-Be	Acem			
23	كج	Kef-Cim	Evç			
24	كد	Kef-Dal	Mâhur			
25	كه	Kef-He	Gerdâniye			
26	كو	Kef-Vav			Ses olarak var

						olmasına rağmen, tanbur ve bağlama çalgılarında genellikle bağlanmayan bu perdenin özel bir adı da yoktur.
27	ک	Kef-Ze	Şehnâz			
28	ح	Kef-Ha	Muhayyer			
29	ط	Kef-Tı	Sünbüle			
30	ل	Lam	Tiz "Segâh"			
31	ا	Lam-Elif	Tiz Bûselik"			
32	ب	Lam-Be	Tiz Çargâh"			
33	ج	Lam-Cim	Tiz Sabâ			Bir Sekizli pestlerini işaretliyen harflerin üzerine çizgi çekilerek gösterilmiştir.
34	د	Lam-Dal	Tiz Uzzal			
35	ه	Lam-He	Tiz Nevâ			

1.2.4. Abdülkâdir Merâgi Ebced Nota Yazısı

Eski müzik yazılarında Ebced harf müzik yazısında perdelerin şekil üzerinde gösterilmesi ise "Mutlak veter" olarak isimlendirilen ve udun telinin parmak basılmaksızın açık hâlini temsil eden düz bir çizgi üzerinden yapılır. Telin küçük eşik kısmına "cânibü'l-enf" veya "tarafü'l-ehad" denir ve bu nokta "A" harfi ile gösterilir. Büyük eşik kısmına ise "cânibü'l-muşt" ya da "tarafü'l-eskal" denir ve bu nokta ise "M" harfi ile gösterilir. (Sezikli, 2007, s. 56)

Abdülkâdir Merâgi, Safiyyüdin Abdülmümin Urmevî'nin perde ile ilgili tanımını ele alarak daha açıklayıcı bilgiler vermiştir. Ona göre telli mûsikî aletlerinin kol kısmı üzerine, çıkartılan nağmenin hangi telden çıktığının anlaşılabilmesi için konulan belli noktalara "*desâtin*" denir ki böylelikle perdelerin kısımları okunabilir. Nağmeler tek tel üzerinde bulunan on yedi ses noktasında döner. (Kolukırık, 2012, s. 47) Abdülkâdir Merâgi, "*Şerhu'l Edvar*"ında Safiyyüdin Abdülmümin Urmevî'nin verdiği bilgilere göre bazı perdelerin yerinde olmadığını belirtir. "A" teli "Rast" perdesi kabul edildiğinde "YHa" perdesi "Gerdâniye" olur. Safiyyüdin Abdülmümin Urmevî, "he" perdesinin oranını 27/32, bu oranın da 0.843'e eşit olduğunu belirtmiştir. Abdülkâdir Merâgi, "he" perdesinin elde edilmesini "Z"- "M"nin ilk yarısının onda birinin sonuna yaklaşık olarak "he" konulacağını izah etmiştir. Bu oran 829.624 oranı hesaplanmıştır. (Kolukırık, 2012, s. 52) Safiyyüdin Abdülmümin Urmevî' ye göre "B" perdesinin "he" ile "M" perdeleri arasını sekize bölerek ona pest taraftan bir kısım eklenerek elde edildiğini, Abdülkâdir Merâgi, "*Şerhu'l Edvâr*"ında ise "B" perdesinin "A"- "M" teli yaklaşık olarak yirmiye bölünerek onun pes kısmındaki 1/20'lik kısmının sonuna eklenerek elde edildiğini ifade eder. (Kolukırık, 2012, s. 53) Abdülmümin Urmevî, "Yb" persesinin elde edilmesini "B" ile "M" arası üç eşit kısma ayırarak bulurken, Abdülkâdir Merâgi "Yb" perdesini "he" perdesine tiz taraftan bir dörtlü aralık eklenmesi ile elde edildiğini belirtmiştir. Buna rağmen verdiği oranlar (81/128) aynıdır. (Kolukırık, 2012, s. 54) Safiyyüdin Abdülmümin Urmevî "Yv" ile "M" arasının iki eşit kısma bölünerek eşit kısımlardan birinin pes kısmına ilâve edilerek "V" perdesinin elde edileceğini belirtmiştir. Abdülkâdir Merâgi'ye göre "he"- "M"nin yarısının onda birini çıkararak "V" perdesini (788.12) elde etmiştir. Safiyyüdin Abdülmümin Urmevî "C" persesini "V" ile "M" arasını sekiz eşit kısma bölerek elde eder. Abdülkâdir Merâgi ise "C" perdesini B ile M arasını yirmiye bölerek ilk kısmın sonuna "C"perdesini (0.90) koyarak elde etmiştir. (Kolukırık, 2012, s. 55-56) Safiyyüdin Abdülmümin Urmevî "YZ" perdesini "Y" ile "M" arasını dörde bölerek ondan birinci kısım sonuna "YZ" koyarak elde edileceğini belirtir. Abdülkâdir Merâgi "YZ" perdesinin elde edilmesini "Y"nin 1/4'lük aralığının sonuna (tiz taraftan) "YZ" perdesini (0.507) koyarak elde etmiştir. Son olarak Safiyyüdin Abdülmümin Urmevî "YC" perdesini "V" ile "M" arasını dörde bölerek I. kısmının sonuna eklenerek elde eder. Abdülkâdir Merâgi ise

"Yb- "M"nin yarısının onda birini çıkararak "YC" perdesini (600.4) koyarak elde elde etmiştir. (Kolukırık, 2012, s. 57-58)

Birinci oktavdaki sesler Safiyüddin Abdülmümin Urmevî 'nin farklı olarak bu şekilde tespit edildikten sonra "YH" noktasından "M"ye doğru uzayan tel üzerinde ikinci oktavi oluşturan sesler de aynı bu sistemle eşit oranlarda gerçekleşir ve "Lh"ye geldiğinde iki oktavlık ses tamamlanmış olur. (Karabaşoğlu, 2010, s. 48) Merâgî'nin "*Makāsîdu'l-Elhân*" eserinde bu şekilde belirlediği perdeler ve harf olarak işaretleri şunlardır:(Bkz. Tablo 3)

Tablo 3: Abdülkâdir Merâgî Ebcid Sisteminde Perdeler

Perde Adı	Harf	Arapça Harfler	Perde Adı	Harf	Arapça Harfler
"RÂST"	A	ا	GERDÂNİYE	YHA	یح
ŞÛRÎ	B	ب	NİMŞEHNAZ	YTA	یط
ZENGÛLE	C	ج	ŞEHNAZ	K	ك
DÛGÂH	D	د	MUHAYYER	KA	كا
"KÛRDÎ"	h	ه	SÛNBÛLE	KB	كب
"Segâh"	V	و	TİZ "Segâh"	KC	كج
BÛSELİK	Z	ز	TİZ BÛSELİK	KD	كد
ÇÂRGÂH	H	ح	TİZ ÇÂRGÂH	Khe	كه
SABÂ	T	ط	TİZ SABÂ	KV	كص
UZZAL	Y	ي	TİZ UZZAL	KZ	كز
NEVÂ	YA	يا	TİZ NEVÂ	KHA	كخ
BEYÂTÎ	YB (بی)	با	TİZ BEYÂTÎ	KTA	کت
HÎSAR	YC (جی)	بج	TİZ HÎSAR	L	ل
HÛSEYNÎ	YD (دی)	بد	TİZ HÛSEYNÎ	LA	لا
ACEM	Yh (هی)	به	TİZ ACEM	LB	لب
EVİÇ	YV (وی)	بو	TİZ EVİÇ	LC	لج
MÂHUR	YZ (زی)	بز	TİZ MÂHUR	LD	لد
GERDÂNİYE	YH (حی)	بج	TİZ GERDÂNİYE	Lh	له

Perdelerden sonra bir oktav içinde kullanılan aralık çeşitlerinin sayısı ise altı olarak belirtilmiştir. "A" - "B" notalarının arasındaki uzunluk bakiye, "A" - "C" arası mücenneb, "A" - "D" tanînî, "A" - "H" zi'l-erba'a (dörtlü), "A" - "YA" zi'l-hams (beşli), "A" - "YH" aralığı ise zi'l-küll (oktav) olarak isimlendirilir. "YH"dan "LH"ya kadar uzanan ikinci oktavda bulunan ve "A"dan itibaren hesaplanan sekizliden büyük aralıklar ise,"A" - "KH" zi'l-küll bi'l-erba'a (onikili), "A" - "KT" zi'l-küll, bi'l-hams (onüçlü), "A" - LH" zi'l-küll merrateyn (iki sekizli) olarak adlandırılır. (Karabaşoğlu, 2010, s. 49)

Ebcad harflerine dayanan bu perdelerin karşılıkları olan notaların porte üzerinde gösterilişi şu şekildedir: (Bkz.Şekil 1)

Şekil 1: Ebcad harfleriyle on yedili ses sistemini gösteren bu perdelerin porte üzerindeki karşılıkları

1.2.5. Şeyh Abdülbâkî Nâsır Dede Ebcad Nota Yazısı

Abdülbâkî Nâsır Dede, sistemci ebcad yazısından farklı bir kullanımı olduğu belirtilmektedir. Sayısal değerleri olan simgeler fikrini alıp sayıları Kantemiroğlu'nun yöntemine benzer kullanır. "Yegâh"tan "Tiz Hüseyinî"ye kadar iki sekizli ile bir tam sestem oluşan Türk dizisindeki perde sayısını ise artırır. (Judetz, 2007, s. 43) "Üç" unsurun birlikte ele alınmasıyla ortaya çıkmaktadır. Birincisi nağmelerin ses bölgelerinin işaretleri olan harflerin yazılması, ikincisi bu harflerin altına zamanlarının rakamla işaretlenmesi, üçüncüsü ise güftenin her bir nağme için karşılaştırılan hecesinin, doğru olarak nağmelerin üzerlerine taksim edilmesidir. Abdülbâkî Dede'nin nağme isimleri ve bunlar için uygun gördüğü harfler şunlardır (Bkz. Resim 1). (Bâşer, 1996, s. 39-40).

Yegâh PesBeyatî PesHisar Aşîran Acemaşîran Irak Geveşt Rast Şûrî Zirgüle

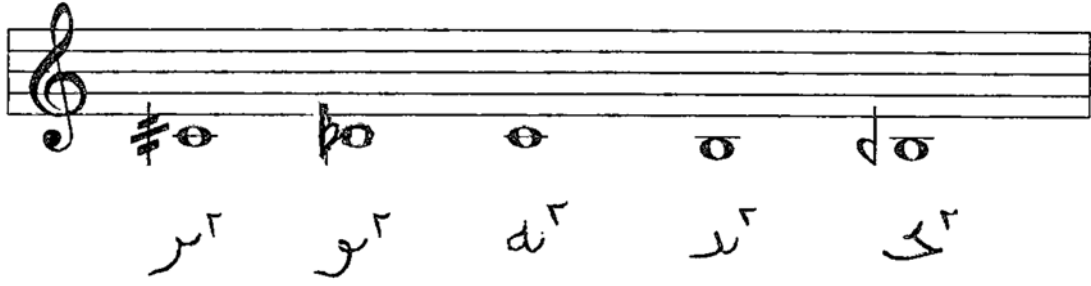
Dügâh Kürdî Segâh Bûselik Çargâh Sabâ Hicaz Nevâ Beyatî Hisar

Hüseyinî Acem Evç Mâhur Gerdaniye Şchnaz Muhayyer Sünbüle TizSegâh TizBuselik

TizÇargâh TizSabâ TizHicaz TizNevâ TizBeyatî TizHisar

Resim 1: Abdülbâkî Dede'nin ebced sistemi perde isimleri

Abdülbâkî Dede, kuramı 37 perde, 14 makam ve "zeyl"deki eklerle birlikte 136 ya ulaşan terkip (bileşik) ve 21 usûl ile açıklar. Perdeler "Tedkik" eserinde 37 perde olarak "Yegâh" ile "Tiz Hüseyini" arasında sıralanmıştır. Geleneğin başlangıcından beri kabul edilerek geldiği gibi bir sekizlide 17 perdenin bulunduğunu benimseyen ses sistemiyle ele alınarak düzenlenmiştir. Ancak ikinci sekizlide "Gerdâniye" ile "Muhayyer" arasındaki perde, teke indirildiğinden perde sayısı 16 ya inmektedir. İkinci sekizliden sonra "Tiz Nevâ" dâhil olmak üzere "Tiz Hüseyini"ye kadar 4 perde daha eklenmiştir. (Başer, 2013, s. 66)

Kaba Hicâz Kaba Sabâ Kaba Çargâh Kaba Bûselik Kaba Segâh

Resim 2: Yegâh'ın altında kullanılan perdelerin günümüz porte üzerine yazımı

Nâsır Dede'nin uyguladığı ebced yazısındaki perde dizgesi oluşumunda temel düşünce; belli harflerin, belli perdelere tekabül etmesidir. Süresel değerler harflerin altına yazılan rakamlarla (Bkz. Resim 2) ifade edilmiştir. Rakamlar aynı zamanda usûllerin darplarını da belirtir. Ayrıca, Nâsır Dede'nin sisteminde ilk defa suskular için iki işaret (nokta ve virgül) kullanıldığı (Bkz. Resim3) görülür. (Tohumcu, 2006, s. 149).

Resim 3: Suskular için nokta ve virgül kullanımı

1.2.6. Ebced Sisteminden Farklı Kutb-ı Nâyî Osman Dede Harf Yazısı

Galata Mevlevihânesi Şeyhi ünlü neyzen hatta neyzenlerin başı manasında "Kutb-ı Nâyî" ünvanıyla anılan Osman Dede (1652?- 1730) bir çeşit ebced notası geliştirmiştir. (Ak, 2009, s. 31) Ancak, Kindî ve sistemci okul kuramcılarında; perde sayısı, isimler,

kullanılan harfler ve harf bileşimleri açısından ayrılmaktadır. Dolayısıyla, belirli ve kurallı birleşimlerle oluşturulan ebced sistemi Nâyi Osman Dede'nin uygulamalarında geçerli değildir. (Tohumcu, 2006, s. 152)

Bu sistemde ilk sekizlide "Yegâh"- "Nevâ" arasında ilk oktavda 15 sese, ikincisinden "Nevâ"- "Tiz Nevâ" arasındaki ikinci oktavda ise 17 sese yer vermiştir. Klasik ebced notasında noktalı harfler noktasız kullanıldığı halde, burada noktalı harfler noktaları iledir(Bkz. Resim 4). (Öztuna, 2000, s. 319). Nâyi Osman Dede'den itibaren "Pençgâh" perdesi yerine "Nevâ" perdesi kullanılmaya başlanmıştır.

Yegâh	Aşiran	Acem-aşiran	Irak	Geveşt
ه	ش	ع	ق	شت
Rast	Zengûle	Dügâh	Kürdî	Segâh
ر	زیر	د	کو	س
Bûselik	Çârgâh	Sabâ	Hicaz	Nevâ
ب	جا	جن	ز	ن
Şûrî	Hisar	Hüseyinî	Acem	Evc
و	حصر	ح	ع	و
Mâhur	Gerdâniye	Şehnaz	Muhayyer	Sünbüle
ما	کر	شه	مر	له
Tiz segâh	Tiz bûselik	Tiz çârgâh	Tiz sabâ	Tiz hicaz
س	ب	جا	جن	ز
Tiz nevâ	Tiz şûrî	Tiz hisar	Tiz hüseyinî	
ن	و	حصر	ح	

Resim 4: Nâyi Osman Dede'nin müzik yazısı sistemi

1.2.7. Kantemiroğlu Harf Nota Yazısı

Kantemiroğlu'nun (1673-1727)Yazdığı "*Kitabu İlmi'l Mûsikî alâ Vechi'l- Hurûfât*" (Harfler üzerine mûsikî ilmi kitabı) kitabı kuramsal bir inceleme bölümü ile harf notasıyla yazılmış 350 parçayı bir araya getiren bir saz eserleri derlemesinden oluşur.

Kantemiroğlu edvarının birinci bölümünde kendi notalama yöntemini ebcedi ve adedi bir sistem olarak tanımlar, çünkü sistem harflerle sayıları bir araya getirir. Yazar harfler ile harflere yardımcı nitelikteki, ilgili harflerin altına eklenen, ölçü değerlerini gösteren 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 sayılarının nasıl kullanıldığını açıklar (Bkz. Tablo 4). (Judetz, 2007, s. 33).

Tablo 4: Kantemiroğlu Harf yazısı ölçü değerleri

1	2	3	4	5	6	7	8
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨

Prof. Dr. Yalçın Tura ise, Ebced notasından ayıran en önemli özellik, harflerin Ebced düzenine göre değil, perde adlarını çağrıştıracak biçimde seçilmiş olmasıdır. Bu yüzden, Kantemiroğlu notasını bir çeşit Ebced notası diye adlandırmak yanlıştır, onun notası bir "harf" ya da "kısaltılmış perde adları notasıdır" ifadesinde bulunmuştur. (Tura, 2001, s. 41).

TAM PERDELER

NemÇargâh Yegâh Aşîrân Irak Rası Dügâh Segâh Çargâh Nevâ Hüseyî Evc Gerdâniye Muhayyer TizSegâh TizÇargâh TizNevâ TizHüseyî

Yarım perdeler Kalından inceye doğru

AcemAşîrânı Nihüvend Sabû Bayatî Acem Sünbûle TizSabû TizBayatî

Yarım perdeler İnceden kalına doğru

Rehâvî Zengüle Büselik Uzâl Hisar Mâhûr Şehnûz TizBüselik TizUzâl

* Kantemiroğlu bu notaları anzasız yazmaktadır.

Resim 5: "Kitabu İlmi'l Mûsikî alâ Vechi'l- Hurûfât Mûsikîye Harflerle Tespit ve İcrâ İlminin Kitabı" ndaki Perdelerin Avrupa Notasındaki Karşılıkları

Kantemir ile Nâyî Osman Dede'nin harf yazısı sistemlerindeki benzerlikleri Rauf Yekta Bey şöyle ifade etmektedir.

"Kantemir, Türk alfabesinin harflerini kullanarak bir nota icadını kendisine mal etmektedir.....Böyle bir nota Abdülkadir zamanında dahi bilinmekte idi ve müelliftarafından eserlerinde kullanılmıştı. Bundan başka İstanbul'da Yenikapı Mevlevihanesi'nin kütüphanesinde 1247 no.da kayıtlı olan edvar kitabı sonradan

Beyoğlu Kulekapı Mevlevihanesi'ne şeyh olan Nâyi Osman Dede'nin eserlerini Türk Alfebesinin harfleri ile ifade eden bir nota ile bestelediğini göstermektedir. Zaten Kantemir ile Nâyî Osman Dede'nin kabul ettikleri işaretler arasında oldukça hissedilir derecede farklar göze çarpmaktadır. Mesela: Muhayyer perdesi için Kantemir yalnız mim harfini kabul ettiği halde Osman Dede "mim" ve "ha" harflerini bitişik olarak şeklinde kullanmıştır." (Yekta, 1986, s. 52).

Kantemiroğlu, perdeleri önce tam ve yarım diye ayıran, sonra tamları, yer aldıkları kata göre, yarımaları ise, kalından inceye ve inceden kalına doğru gidildiğinde karşılaşılanlar biçiminde (Bkz. Resim 5) sınıflandırmıştır (Tura, 2001, s. 42). Bundan başka, tanburun sapının yukarıda kaldığından, peste doğru gidiş için altında değil üstünde sözcüğünü kullanmıştır. Bir perdenin alt sekizlisini göstermek için eskiden, "nerm"(yumuşak) deyimini kullanılırken, sonradan yerine "kaba" sözü kullanılmıştır. Tanburun telinden çıkan en pest ses "Yegâh" perdesidir. "Nerm "Çargâh"" perdesi ancak, "Yegâh" telinde "Rast" perdesinin altındaki "Acem Aşîran" perdesinin bulunduğu noktaya "Kaba Dügâh" telinde basıldığında elde edilebiliyordu (Bkz. Tablo 5). (Tura, 2001, s. 230)

Tablo 5: Kantemiroğlu nota sistemi harf işaretleri

Perde Sayısı	Harf İşareti	Arapça Harf İşareti	Harfin Okunuşu	Perdenin Türü
1	Kaba "Çargâh"	ح	Cim, Elif ve He	Tam perde
2	Yegâh	ی	Ye	Tam perde
3	Aşîran	ع	Ayin ve He	Tam perde
4	Acem Aşîranı	ع	Ayin ve He	Yarım perde
5	Irak	و	Noktasız Kaf	Tam perde
6	Rehâvi	ر	Ra	Yarım perde
7	Rast	ر	Ra	Tam perde
8	Zengûle	ن	Nun	Yarım perde
9	Dügâh	د	Dal	Tam perde
10	Nihâvend	ه	He	Yarım perde
11	"Segâh"	س	Dışsiz Sin	Yarım perde

12	"Bûselik"]	Noktasız Be	Tam perde
13	"Çargâh"	5	Cim ve Elif	Yarım perde
14	Sabâ	8	Sad	Tam perde
15	Uzzâl	0	Ucu kapalı Lam	Yarım perde
16	Nevâ	0	Güzel He	Yarım perde
17	Bayâtî	3	Be, Ye ve Elif	Tam perde
18	Hisar	2	Ha	Yarım perde
19	Hüseyinî	4	Ha ve He	Yarım perde
20	Acem	4	Kuyuksuz Ayın	Tam perde
21	Eviç	-	Elif	Yarım perde
22	Mâhur	6	Mim ve Elif	Tam perde
23	"Gerdaniye"	5	Kef	Yarım perde
24	Şehnaz	1	Noktasız Şin ve He	
25	Muhayyer	2	Mim	
26	Sünbüle	2	Lam ve He	Yarım perde
27	Tiz "Segâh"	3	Dişli Sin	Tam perde
28	Tiz "Bûselik"	2	Be ve He	Yarım perde
29	Tiz "Çargâh"	0	He yuvarlağı	Tam perde
30	Tiz Sabâ	8	Sad ve He	Yarım perde
31	Tiz Uzzal	0	Lam ve He	Yarım perde
32	Tiz Nevâ	0	He Yuvarlağı	Tam perde
33	Tiz Bayâtî	3	Be, Ye, Elif ve He	Yarım perde
34	Tiz Hüseyinî	4	Ha ve He	Tam perde

Dikkati çeken bu zamana kadar gelen notasyonlarda perde ismi olarak "Pest Bayâtî" ve "Pest Hîsâr" perdelerinin kullanılırken Kantemiroğlu notasyonunda bu perde isimleri kullanılmamıştır.

1.3. Türk Müziğinde Grafik Notasyon

Günümüze kullanılan, Avrupa'nın 17.yüzyılda kullanmaya başladığı nota yazısının (grafik notasyonun) Türk müzik yaşamına kesin olarak girişi, III.Selim döneminde (1789-1808) başlanan ve II.Mahmud' un "*Vak'a-i Hayriye*" sinden (1826) sonra Mehter takımının görevlerini üstlenen Avrupa işi mızıka takımını çalıştırmak ve yönetmek üzere İstanbul'a davet edilen İtalyan sanatçı Giuseppe Donizetti (1788-1856) tarafından tanıtıldı." (Say, 1992, s. 931).

Avrupa nota yazısının Osmanlı'ya gelmesiyle ilgi artmış nota bilmek ve bilmemek kriter olarak görülmeye başlanmıştı. Osmanlı'nın bu hareketi ile girdiği süreç, Batılı değerlerin yerleşmeye başladığı ve geleneksel unsurların değişime uğradığı bir dönemdir.

Türk Müziği tarihindeki en geniş kapsamlı değişim gerçekleşti. Bu durum hem Türk makam müzik sistemini hem de onu üreten ve icra eden müzisyenlerin varlığı ve davranışları üzerinde derin bir batılılaşma etkisinin olağanüstü tezahürüydü. (Ayangil, 2008, s. 401).

Bu düzenlemelerin öncesinde Harf yazısı sisteminin öncesinde Türk Müziği'nde grafik sistem notasyon örnekleri görmek mümkündür. Örneğin; Ali Ufki Bey (Albert Bobowski) (1610- 1675) "*Mecmua-i Saz-ı Söz*" ve "*Saklı mecmua(Turc 292)*" adlarındaki eserlerinde, Avrupa notasyonu gösterimi grafik sistemini kullanır.

1.3.1. Ali Ufki Notasyon Sistemi

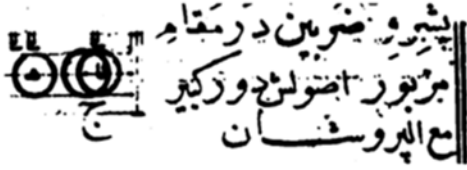
Ali Ufki (1610-1675) kişisel notasyon sistemini makam müziği için tersine çevirdi. (sağdan sola) Ayrıca dinlediği tüm türler dahil olmak üzere kendi zamanının Türk Müziği çalışmalarının koleksiyonunu vokal ve enstrümantal parçaların karışımı olarak derlemiştir. (Ergur. Doğrusöz, 2019, s. 152)

Ali Ufki Osmanlı sarayına getirilmeden önce kayda değer bir şekilde müzik eğitimi almış, müziği not etmek, ritimleri doğru uygulamak ve aralıkları kullanma konusunda eğitilmiş bir görüntü vermiştir.

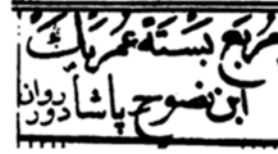
Avrupa notasyonunun yani grafik notasyonun ilk örnekleri Türk Müziği'nde kullanılan Ali Ufki (Albert Bobowski) (1610-1675) nin kişisel olarak ürettiği uyarlama notasyon sistemidir. Ali Ufki Hâzâ Mecmua-i Saz-ı Söz adlı eserinde, kaydettiği tüm metinleri gruplandırır. "Fasl-ı Hüseyini", "Fasl-ı Muhayyer", "Fasl-ı Nişâbûr", "Fâsl-ı Şehnâz" gibi alt başlıklar altında 28 makamdan söz eder.(Bkz. Resim 6-7)

Resim 6: Mecmûa-i Saz ü Söz deki bölüm başlıkları

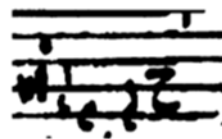
a- "Peşrev-i darbevn der maka-ı mezbûr usûleş devr-i kebîr ma'al perevşân"

b- "Murabba beste Ömer Bey İbn Nasûh Paşa devr-i revan"

Resim 7: Ruhi Ayangil tarafından açıklananarak Mecmua-i Saz Söz'den Eser Başlığı Örnekleri

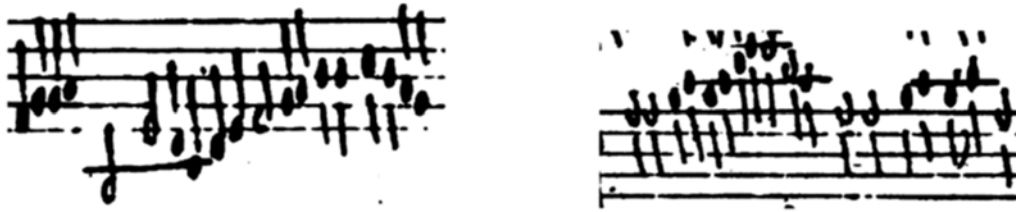
Nota yazmak için kullandığı porte bugün kullandığımız gibi beş çizgi ve dört aralıktan oluşur. Türk Müziği'nde Avrupa Müziği'ndeki hangi notaların yazılması gerekliliği konusu başladıktan sonra "Rast perdesi" "Do" notasıyla gösterilmiş ve "Do Majör dizisi", "Rast dizisi"ne karşılık tutularak, "Yegâh'tan "Tiz Nevâ"ya kadar giden dizi "Sol 2" ile "Sol 4" arasında gösterilmiştir. (Bkz. Resim 8) (Uygun, 1999, s. 60).

Resim 8: Mecmûa-i Saz ü Söz' de birinci ve ikinci portede "do" anahtarını gösterimi

Ruhi Ayangil, Türk Müziğinin Batı notasının gösterimi konulu makalesinde Ali Ufkî notasyon sistemi için, aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır. (Ayangil, 2008, s. 404)

"Ali Ufkî ilk satır olan "Do" ve "Sol" anahtarları sembolize etmek için, ebced (neumatik formül) alfabetik numaralanmasını kullanmıştır. XVII. yüz yıl Avrupalıların neumatik formülünü içeren harflerin eş değerinde ebced notasında kullanılan ebced harfleri kullanılmıştır. Ali Ufkî ilk satırı "Do" anahtarı kullanarak "Do" dan başlayan Rast makamı ölçeğine ifade etti. Bu tercih portenin üstünde ve altında ek çizgilerin nadiren kullanılmış olması fikrinden kaynaklanmış olabilir" (Bkz. Resim 9). (Ayangil, 2008, s. 411)

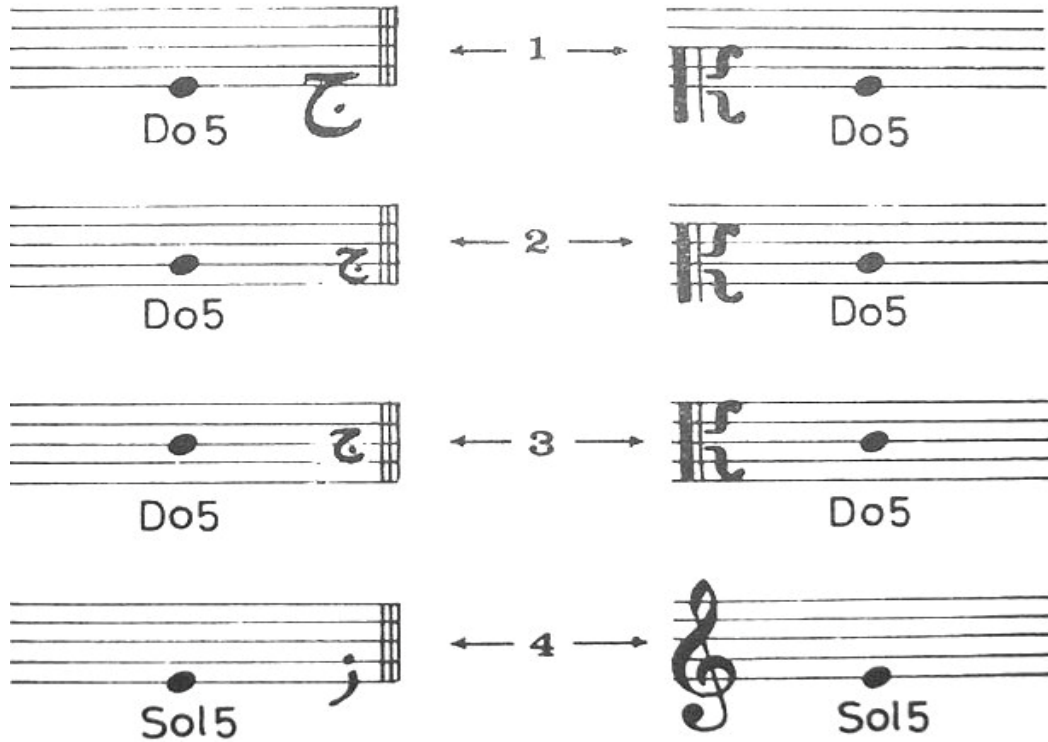

Resim 9: "Mecmûa-i Saz ü Söz" de Ek Alt ve Üst Çizgiler kullanılması"

Hüseyin Sadettin Arel, Ali Ufkî'nin "sağdan sola doğru giden ve "Fa" anahtarıyla (bas anahtarıyla) yazılan bir Avrupa notasyonu kullanıldığını" belirtmişti. Daha sonra Gültekin Oransay, "Ali Ufkî yazısında kullanılan anahtarın "Fa" anahtarı değil, birinci çizgi Do (soprano) anahtarı olduğu, bunun da her parçanın ilk dizeğine konulmuş olan Cim (ج) harfiyle gösterildiği" açıklamasıyla yeni bir anlatım ortaya koymuştur. Ancak daha sonra Muammer Uludemir, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikîsi Devlet Konservatuar'ında düzenlenen II.Türk Musikîsi Sempozyumuna (1985) sunduğu Hâzâ Mecmua-i Saz ü Söz'de Anahtar ve değiştirici işaretler başlık bildirisinde "Ali Ufkî yazısında yalnızca "Do" anahtarı değil, birinci çizgiye konulmuş Osmanlı Ze (ز) harfiyle gösterilen bir de "Sol" açkısı kullanılmış olduğunu, ayrıca Cim (ج) harfiyle gösterilen "Do" anahtarının da yalnızca 1. Çizgi değil, yer yer 2. ve 3. çizgiye de yazılmış olduğunu, dolayısıyla 3 çeşit "Do" ve bir de "Sol" anahtarı olmak üzere 4 ayrı anahtar kullanıldığını" belirtmiştir. (Say, 1992, s. 925-926)

M. Hakan Cevher'de ise, "Hâzâ Mecmua-i Saz ü Söz" çevirisinde 544 eserden 374'ünde birinci çizgi "Do" anahtarı kullanılırken, ikinci ve üçüncü çizgi "Do" anahtarlarına

yalnızca bir kere rastlanıldığını belirtmiştir. Bu durum birinci çizgi "Sol" anahtarı için de geçerlidir. Aynı anda iki anahtarlı eserleri de görmek mümkündür. Bir eser birinci ve üçüncü çizgi "Do" anahtarıyla, diğer bir eser ise birinci çizgi "Do" anahtarı ve tanımlanamayan anahtar işaretiyle yazılmıştır. Dört eser yine tanımlanamayan anahtarlar yazılırken, Ali Ufkî 151 eseri anahtarsız olarak yazmıştır (Cevher, 2003, s. 37) Bu sebepten Ali Ufkî yazısında kullanılan esas anahtar birinci çizgi "Do" anahtarı olarak görülmektedir.(Bkz. Şekil 2)

Şekil 2: Ali Ufkî Yazısında kullanılan anahtarlar ve Avrupa notasyonundaki karşılıkları

Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz'de yer alan değiştirme işaretlerinin farklı anlamlarda kullanılmaktadır. Kullanılan işaretler eserin durumuna göre bir anlam kazanmaktadır. Ali Ufkî böyle bir anlayışla eserleri notalamıştır. Genel olarak değiştirme işaretleri günümüzde kullandığımız nota yazım kurallarıyla bağdaşmamaktadır.(Bkz. Tablo 6). Notasyonların hiçbirinde ölçü çizgisi yoktur. Değiştirme işaretleri ait olduğu notanın soluna, altına ya da üzerine konulmuştur. Hane veya eser başına konan değiştirme işaretlerinin günümüzde kullandığımız biçimde bütün eseri veya bulunduğu haneyi kapsadığı görülüyor. (Cevher, 1995, s. 37)

Tablo 6: Hâzâ Mecmua-i Saz ü Söz'deki değiştirme işaretleri

Hâzâ Mecmua-i Saz ü Söz	Karşılıkları
ب	Bu harf bugün kullandığımız naturel ve bemol işaretlerinin işlevlerini üstlenmektedir. Cevher (2003:38)'e göre HMSS'de bulunan 534 notalı eser içinde 137 eserde rastlanılan bu işaret genellikle; bizim notaları bugün yazdığımız biçimde notalarken dizek başına koymamız gereken fa diyez işaretinin naturel olarak çalınması gerektiğini ifade etmektedir. Yani esasen burada üstlendiği işlev, fa diyez notasının yarım ses pest çalınmasıdır. Bu işareti bir nevi pestleştirici olarak algılamak mümkündür. Yine pek çok yerde si sesine konan bu işareti, bu sesi pestleştirmek için kullanıldığı anlaşılmaktadır.
ب	Bu işaretin tizleştirici bir özelliği bulunmaktadır. (ب) işaretin naturelleşerek pestleşen perdeyi tekrar eski haline getirmek için kullanılan bir semboldür. Bu işaretin yalnızca eser içindeki bölmelerde kullanıldığı görülmektedir. Bir eserde Acem dizisinde Eviç perdesi bulunmadığı için dizek başına hiçbir arıza konulmadığından acem sesinin eser içinde özellikle diyezli olarak çalınması gerektiği ifade etmek için kullanılmıştır. Sekiz eserde görülen bu işaretin işlevinin naturel halde bulunan acem sesinin Eviç sesine dönüştürülmesi için kullanılan bir tizleştirici olduğunu söylemek mümkündür
b	Bugün kullandığımız beş komalık bemol olan bu işaret pestleştirici görevi görmektedir. Sadece beş eserde görülen bu işaret zaman zaman Eviç perdesini acem perdesi haline dönüştürmek veya "Segâh" perdesini pestleştirmek için kullanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca Cevher'in belirttiğine göre Hüseyini faslında eser başına konulan bu işaretin, bir koma pest çalınması gereken "Segâh" perdesinin bu değerden biraz daha pest çalınması gereğini anlatmak için de kullanılmıştır.
d	Bu işarete dokuz eserde rastlanılmıştır. Bu işaret bağlı olduğu notayı çeyrek ses kadar pestleştirmektedir. Genellikle Fa sesi, az da olsa Si sesi ve bir kere Muhayyer perdesi için kullanılmıştır. Dügâh ve Hüseyini üzerinde Uşşak yapılan yerlerde bu işaretin kullanılması bu sonucu doğurmuştur. Zaman zaman da tam bemol işaretiyle yan yana kullanılması bu işaretin farklı bir nitelik barındırdığını gösterebilir.
//	Bu işaret bakiye dizeyine karşılık gelmektedir. Elli eserde görülen bu işaret genellikle "Çargâh", Rast, "Gerdaniye" ve yalnız bir eserde Nevâ perdesi için kullanılmıştır. Bu diyezleri eski haline dönüştürmek için (ب) harfi kullanılmıştır.
/	Bu işaret bir eserde görülmektedir. Si sesi için kullanılan bu perdenin ezgide üstlendiği görev bir komalık diyezdür. Pişrevi şah Kulu eserinde eserin üçüncü hanesindeki "Segâh" perdesini bir koma tizleştirerek "Büselik" makamına geçilmiştir.
#	Bugün kullanılagelen bakiye diyeziyle aynı işleve sahiptir. Sadece otuzbir eserde kullanılır.

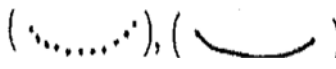

Saklı Mecmua (Turc 292) yazmasında ilginç bir notalama denemesi vardır. Ali Ufkî çalınacak her perdenin adını sırasıyla yazmış, her perde adının üstüne 1, 2, 3, vs. şeklinde o perdenin zaman değerini belirten bir rakam koymuştur. O rakamda üstünde bulunduğu perdenin kaç dörtlük uzunluğunda olduğuna işaret etmektedir. Esas zaman biriminin bir dörtlük olduğunu, Ali Ufkî tarafından ilk satırdaki Dügâh perdesinin üzerine bir rakamının üzerine bir dörtlük nota, diğer bir perde adının üzerindeki iki rakamının üzerine iki dörtlük bir nota, diğer bir yerdeki üç rakamının üzerine de üç dörtlük bir nota koyularak belirtilmiştir. (Behar, 2016, s. 147)

Ali Ufki her iki eserinde de müzik yazımına dair özel işaretler kullanmıştır. Örneğin bir önceki bölümün tekrar edilmesi anlamına gelen "ü ve à" işaretlerine *Mecmua-i Saz ü Söz*'de rastlanmaz. Aynı şekilde *Hâzâ Mecmua-i Saz ü Söz*'de bu niteliği taşıyan işaretlere de *Saklı Mecmua*'da karşılaşılmaz.

Her ne kadar ek çizgilerin kullanımı kaçınılmaz kılan makam ölçekleri olsa da melodiler genellikle porte sınırları içinde yazılabiliyor. *Mecmua-i Saz ü Söz* ve *Saklı Mecmua (Turc292)*da notalar üzerinde rastlanılan değişik şekilleri şöyle sıralamak mümkündür. (Bkz. Tablo 7)

Tablo 7: Hâzâ Mecmua-i Saz ü Söz ve Saklı Mecmua (Turc 292) deki özel işaretler

Hâzâ Mecmua-i Saz ü Söz	Karşılıkları	Saklı Mecmua (Turc292)	Karşılıkları
... (٢), (٣), (٤), (٥), (٦), (٧)	Senyo görevi görmektedir. Aynı işarete rastlanıldığı zaman dönüleceği yerin belirlenmesi için kullanılmaktadır. Bu tip işaretler ikinci kez görüldüğünde, aynı işaretin altında bir rakam bulunmaktadır. Bu rakam işaretin ilk görüldüğü yerden sonra ikinci görüldüğü yere işaretin altına yazılan rakam kadar usûlün ve notanın ilave edileceğini ifade etmektedir	ü ve à	Bir portenin içine veya başına konmuş bu işaretler bir önceki bölümün tekrar edilmesi gerektiği anlamına geliyor.
س	Bu işaret satır sonlarına	Ø	Süresi

	konulmuştur. Daha sonra diğer satırın başında başlayacak olan notayı ifade etmektedir. Genellikle bütün eserlerde görülebilir		belirtilmemiş bir sus işaretidir.
	Bu işaret bugünkü puandorga karşılık gelmektedir. Sadece eserin ya da bölümün bittiği yeri göstermektedir. 534 nota eserin 110 tanesinde görülmüştür	// veya/	Bir notanın yanına veya üzerine konmuş bu işaretler o notanın diyezli olduğunu gösterir.
	Her iki işarete dolap işareti olarak kullanılmıştır	d	Anahtarın yanına konmuş "d" harflerinin her biri birer diyezi işaret etmektedir
	Herhangi bir eserin notası yazılırken unutulmuş olan kısmını ifade etmek için bu şekil kullanılmıştır. Eksik olan kısım bu işaretle belirtildikten sonra eksik kısma gelecek nota ya da nota grupları ise eserin en sonunda verilmiştir. 16 eserde kullanılmıştır	ب	Anahtarın yanında ya da herhangi bir notanın üzerindeki bu işaret bemolü göstermektedir
	Bu ölçü çizgisi ya da dönüş işaretlerinin altına yazılan rakamlar, daha önce verilen mısranın yazılan rakam kadar tekrarlanacağını ifade etmektedir. 7 eserde kullanılmıştır	م	Mim harfi mülazimeyi (Teslim) simgelemektedir.
		ز	"ze" harfi zeyl anlamına geliyor.
	Bugünkü kullandığımız dönüş işareti ile aynı işleve sahiptir.		Ali Ufkî tarafından zaman zaman portenin veya üstüne konmuş karlığı bilinmemektedir.

	Bu işaretten önce bulunan pasajın 4 kez tekrarlanacağını ifade etmektedir		
---	---	--	--

1.3.2. Khaz Müzik yazısı ve Hamparsum (1768-1839) Notasyon sistemi

Ermeni kilise müziğinde oluşumları açısından iki temel melodi tipi vardır. Birincisi "serbest melodi"dir. Bu şekilde bestelenen eserlerin her birinin kendine özgü bir melodisi vardır, örneğin meğeti ve dağ denilen eserler ve Jamakirk'ten (Ayin Kitabı) bir çok eserler. İkincisi, belli bir "melodi kalıbı" kullanan formlardır. Bu eserler, daha önceden var olan bir eserin varyasyonları üzerine kurulmuştur. "Melodi kalıbı" kavramı "yazı-hafıza" ilişkisini açıklayan yani neuma'larla yazılan notasyonun özünü anlamamızı sağlayan öğelere sahiptir. Bu eserlerin toplandıkları kitaplara da şaragan denilir. Khaz yazısı ortaçağ Khaz (neuma) denilen bu işaretlerin kullanımı Avrupa ve Bizans'ta neredeyse eşzamanlı olarak IX. ve X. yüzyıllarda başlamıştır (Kerovpyan, 2014, s. 23)

Ermeni, Bizans ve Türk Makam müzikleri arasında karşılaştırmalı çalışmalar yapmış olan orjinal ismiyle Grigor Gapasakalian (Kayserili Karasakalyan)(1740-1808), Khaz sistemi ile ilgili 24 işareti yeniden tanımlamış ve farklı işlevler kazandırmıştır. (Tohumcu, 2006, s. 171). in "*Tanburi Küçük Artin*" eserinde Khaz Yazısının çalışmalarıyla ilgili tek eser olan 1794 yılında İstanbul'da yazılmış olan "*Handbook of Music*" isimli eserine Judetz atıfta bulunmuş fakat çevirisi yapılamadığı için Judetz'in tanımlaması ile perde isimleri belirtilmiştir. Bunlar; "Yegâh" veya "Pes Pençgâh", "Hüseyni" veya "Aşiran", "Pes Segâh" veya "Arak", Rast, Dügâh, Segâh, Çargâh, Pençgâh, Hüseyni, Segâh veya Eviç, Tiz Rast veya Gerdaniye, Tiz Dügâh veya Muhayyer, Tiz Segâh, Tiz Çargâh, Tiz Pençgâh, Tiz Hüseyni perdelerini kendi el yazısı örneğinden tespit edildiği kadarı ile tekrar Küçük Artin Khaz yazısını yorumlamıştır. (Judetz, 2002, s. 158)

Hamparsum, Khaz adlı Ermeni harfli eski kilise notasını, devrin mûsikî anlayışına uyumlu ve kullanışlı hale getirerek (Başer, 2018, s. 72), Türk Müziği'nde, Ermeni notalarının isimleriyle puş, egorc, vemekhağ, pengore, khosrovayin, nerk, nakhağ, ve

banıyk gibi Ermenice kelimelerin ilk hecelerini kullanır. Bizans notasındaki karşılıkları; pa, vu, ğa, di, ke, zo ve ni, Avrupa notasında ise, "Re", "Mi", "Fa", "Sol", "La", "Si", "Do" perdelerini ifade edilmiştir (Bkz. Şekil 3). (Başer, 2018, s. 49-50).

Şekil 3: Türk Müziği'nde Ermeni notalarının Bizans notasındaki karşılığı

Hamparsum notası işaretli işaretli (gizli işaretli) olmak üzere iki nevidir (Bkz. Şekil 5). Hamparsum, Kantemiroğlu'nun Edvârında kullandığı gibi ilk on beş sesi isimleri ile beraber almıştır. Hamparsum Rast dizisini doğal dizi kabul ederek işareti seslerden birisinin üzerine koymakla Frenk müziğinde gibi onu yarım ses dik, yarım ses pest olarak kullanmıştır. Bu notalar şekil. 4'de notalarda gösterilmiştir (Ezgi, 1953, s. 530)

Şekil 4: Hamparsum işaretli nota dizisi

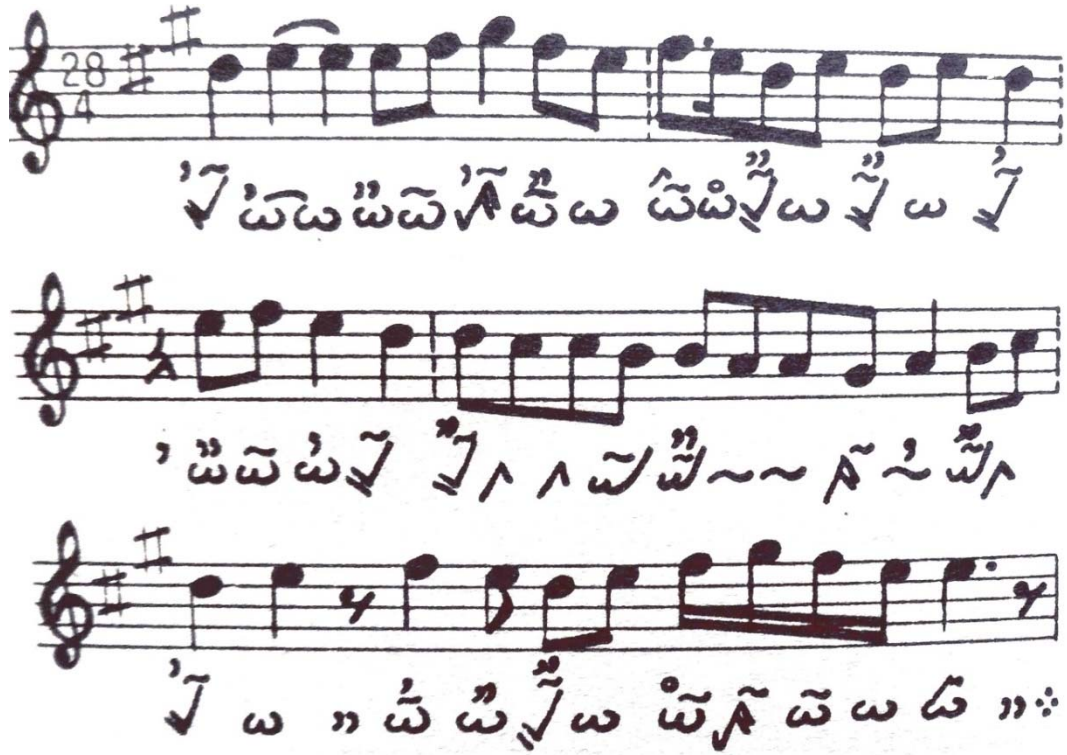

Şekil 5: Hamparsum notası işaretli ve işaretli (gizli işaretli)

Bununla birlikte notalarda yalnızca perdelerle yetinilmeyeceği, her bir sesin ne kadar sürdüğünün de belirtilmesi gerektiği açıktır. Seslerin bağıl süreleri, Hamparsum nota yazısında, perde işaretlerinin üzerine konulan bazı simgelerle belirtilir ve bu işaretler sus işareti olarak da kullanılıyordu(Bkz. Şekil 6(Zeren, 2008, s. 64)). Ayrıca, aynı süreye sahip bir kaç ses arka arkaya geliyorsa, bunların ilkine süre işareti konuluyor diğerine konulmuyordu. (Zeren, 2008, s. 64) Şekil. 7’de (Zeren, 2008, s. 64) bütün bunları bir arada gösteren bir örnek verilmiştir.

Bağıl süre	1	2	4	6	8	12	16	32
Simge	oo	o	”	^	,	^	•	oo

Şekil 6: Hamparsum nota yazısıyla yazılmış perde üzerine konulan süre işaretleri

Şekil 7: Günümüz notasyonunda Hamparsum nota yazısıyla yazılmış müzik eseri

1.3.3. Hâşim Bey (1815-1868) Notasyon Sistemi

Hâşim Bey'in (1815-1868), 1864 yılında "*Hâşim Bey Mecmuası*" ile geleneği devam ettirmiştir. Avrupalılar Türk Müziği temaslarından sonra, Türk Müziği makamlarını Avrupa Müziği'nin dizileriyle karşılaştırarak belirli makamların eşdeğeri olduğunu

düşünen Müzisyenler ve tarihçiler olmuştur. Bunlardan biri de Alman Tarihçi ve gezgin Franz Joseph Sulzer "Rast makamını" Avrupa müziği'nin "G" (Sol Majör) dizisinin Türk Müziği'ndeki adı ve karşılığı olarak tanımlıyor. "Rast makamını ilk kez "Sol tonu" olarak tanımlayan ilk Türk Müzik nazariyatçısı ise Hâşim Bey' dir. (Aksoy, 1994, s. 146)

Hâşim Bey perde ifadeleri için Nâsır Dede'nin *Tedkik'ü Tahkik* adlı edvârını kaynak olarak belirterek 17'li sistemi esas almıştır. Ancak Perde ifadeleriyle bu ses sistemiyle arasında farklılıklar görülmektedir.

Tablo 8: Hâşim Bey Mecmûası'ndaki Diyezli ve Bemollü Tonaliteler ve Tanımlaması

. Hâşim Bey Mecmuasında Diyezli ve Bemollü Tonaliteler	Hâşim Bey Mecmuasında tanımlama	Minör Tonalite Adı	Hâşim Bey Mecmuasında tonalite açıklamaları
Do [ut] majör	"Ud ton yani "Çargâh" dimektir, "Çargâh" perdesinden bida idüb tiz "Çargâh"a çıkub yine kendi perdesindeki "Çargâh"a karar ider. Alafrangada bu makam cümlesinin esasıdır."	La minör	Ud tonunun minörü La minör,
Sol majör	Sol tonunda bir diyesiz isti'mâl olunur [kullanılır].	Mi minör	Mi minörde bir diyesiz isti'mâl olunur.
Re majör	Re tonunda iki diyesiz isti'mâl olunur.	Si minör	Si minörde iki diyesiz isti'mâl olunur.
La majör	La tonunda üç diyesiz isti'mâl olunur.	Fa # minör	Fa diyesiz minörde üç diyesiz isti'mâl olunur.
Mi majör	Mi tonunda dört diyesiz isti'mâl olunur.	Do # minör	Ud diyesiz minörde dört diyez isti'mâl olunur.
Si majör	Si tonunda beş diyesiz isti'mâl olunur.	Sol # minör	Sol diyesiz minörde beş diyesiz isti'mâl olunur.
Fa # majör	Fa diyesiz tonunda altı diyesiz isti'mâl olunur.	Re # minör	Re diyesiz minörde altı diyesiz isti'mâl olunur.
Do # majör	Ud diyesiz tonunda yedi diyesiz isti'mâl olunur.	La # minör	La diyesiz minörde yedi diyesiz isti'mâl olunur.
"Diyezli ile icra olunan terkibat on dördür. Yedisi macûr (Majör) yedisi minör ancak içinde ud ton ile La minör tonda başlarında diyezli yoktur aralarında icabına gör isti'mâl(karşılık) olunur."			
Majör Tonalite Adı	Hâşim Bey Mecmuasında açıklaması	Minör Tonalite Adı	Hâşim Bey Mecmuasında açıklaması
Fa majör	Macûr bemol ile icra olunacak tonlar Fa ton da bir bemol isti'mâl olunur.	Re minör	Bemol ile icra olunacak minör tonlar Re minörde bir bemol isti'mâl olunur.
Si b Majör	Si bemol tonunda iki bemol isti'mâl olunur.	Sol minör	Sol minörde iki bemolde isti'mâl

			olunur.
Mi b Majör	Mi bemol tonunda üç bemol	Do minör	Ud minörde üç bemol,
La b Majör	La bemol tonunda dört bemol isti'mâl olunur.	Fa b minör	Fa bemol minörde dört bemol,
Reb bemol	Re bemol tonunda beş bemol isti'mâl olunur.	Si b minör	Si bemol minörde beş bemol,
Sol b Majör	Sol bemol tonunda altı bemol isti'mâl olunur.	Mi b minör	Mi bemol minörde altı bemol,
Do b Majör	Ud bemol tonunda yedi bemol isti'mâl olunur.	La b minör	La bemol minörde yedi bemol.
"İşbu bemol ile olunan makamat dahi yedisi macûr tabir olunur, yedisi minör. Ud macûr tonu ile La minör tonu ve bunlarla beraber mârû'z-zikr yirmi sekiz tona dahi zam olundauktan cümlesi otuz tone baliğ olur ve bunlardan başka alfrangada makamat yokdur."			
" "# " işbu işaret diyesiz tabir olunan alamettir. Kangı notanın "b" önünde olursa yarım perde yüksek ses icra eder ve işbu bemole alamet olan işaret dahi bilakis yarım perde aşağı ses ifade eder."			

Tablo.8 de görüldüğü üzere Hâşim Bey'in kullandığı ve Türkçe termolojiye "nota", "ton", "diesis", "bemol", "minör", "macûr(Majör)" olarak giren terimlerin kullanıldığı görülmektedir. (Yalçın, 2016, s. 61) Burada ifade edilen diesis ise, Zarlıno dizisindeki yarım sesin (16/15;111,72925) iki katı ile tam seslerin büyüğü (9/8; 203,9063 cent) arasındaki farka diesis koma denir. Diesis koma 19,552172 cent genişliğindedir. (Zeren, 2003, s. 70)

"Hâşim Bey Mecmuası"nın basılmasının ardından kısa bir süre sonra, bütün müzikhçilerin kullandığı bir el kitabı haline gelmiştir. Bu eseriyle makamlar ilk kez batı tonları ile de karşılaştırılmıştır. (Akdoğan, 1993, s. 6)

1.3.4. Muallim İsmail Hakkı Bey'in (1866-1927) Notasyon Sistemi

"İsmail Hakkı Bey'in makam sınıflandırmasında geleneğe bağlı kalmış ve âvâze, makam, şube ve terkiib terimlerini kullanmıştır. Makam anlatımına "Rast" ile başlamış olması eski müzik ilimcilerinin "Ümmü'l makamât" dedikleri ana makam fikrine katıldığını düşündürmektedir (Kaygusuz, 2006, s. 20) Buna karşılık perdeler ve ses sistemi konusunda geleneksel olmadığını (Bkz. Tablo 9) görüyoruz. İsmail Hakkı Bey'in Rauf Yekta Bey'in öne sürdüğü ses sistemi ve perdelerden haberdar olmasına rağmen farklı bir sistemi benimsemesi onun nazariyat konusunda Rauf Yekta Bey'den ayrı düşündüğünü ve onun geleneksel yaklaşımına katılmadığını göstermektedir. İsmail Hakkı Bey'in kullandığı sistem Arel'in perde sisteminden farklılık göstermektedir." (Kaygusuz, 2006, s. 22) Gültekin Oransoy " İsmail Hakkı Bey'in Batı Müziği 12 perdeli

ses sistemine uymaya çalıştığını" söylemekte ve perdeler arasındaki aralıklar belirtilmediği için kullandığı perde dizisinin çeşitli bilgilere dayanarak saptamak gerektiğini ifade etmektedir. (Oransoy, 1990, s. 80). Tablo. ya bakıldığında yine 12 den fazla perde olduğu kabul edilmiştir.

Tablo 9: İsmail Hakkı Bey'in nota isimleri ve Avrupa notasyonundaki karşılıkları

Avrupa Notasyonundaki Perde İsmi	Birinci Sekizlideki Adı	İkinci Sekizlideki Adı	Üçüncü Sekizlideki Adı
Re	Yegâh	Nevâ	Tiz Nevâ
Re Diyez	Pest Hisar	Hisar	Tiz Hisar
Mi bemol	Pest Şûri	Şûrî	Tiz Şûrî
Mi	Hüseyni aşiran	Hüseyni	Tiz Hüseyni
Mi Diyez/Fa Bemol	Pest Sipihir/Pest Araban	Sipihir/Araban	Tiz Sipihir/Araban
Fa	Acemaşiran	Acem	Tiz Acem
Fa Diyez	Irak	Eviç	Tiz Eviç
Sol Bemol	Geveşt	Mahur	Tiz Mahur
Sol	Rast	"Gerdaniye"	Tiz "Gerdaniye"
Sol Diyez	Zirgüle	Şehnaz	Tiz Şehnaz
La Bemol	Hicazkâr	Şevkefza	
La	Dügâh	Muhayyer	
La Diyez	Kürdi	Sünbüle	
Si Bemol	Nihavend	Nârefte	
Si	"Segâh"	Tiz "Segâh"	
Si	"Bûselik"	Tiz "Bûselik"	
Si Koma Diyez	Nişabur	Tiz Nişabur	
Do	"Çargâh"	Tiz "Çargâh"	
Do Diyez	Hicaz	Tiz Hicaz	
Re Bemol	Sabâ	Sabâ	

1.3.5. Rauf Yekta Bey (1871-1935) Notasyon Sistemi

Rauf Yekta Bey müziğe ciddi olarak eğildiği Kulekapısı Mevlevihâesi Şeyhi Ataullah Efendi'den aldığı derslerle bilgisini ilerletmiş 1889 yılında gazete ve mecmualara çıkmaya başlamıştır. Müziğin bilimsel yanıyla ilgilenmiş daha sonra her yerde müzikle ilgili bilgileri yayınlanmıştır. (Yekta, 1986, s. 9)

Rauf Yekta Bey'in savunduğu sistem, 24 eşit olmayan aralıklı bir sistem ortaya koymuştur. Doğal olarak bu konuyu gündeme getirdiği yönündeki meselesini sürdürdü. 1916'da şöyle yazdı: *"Biz, Türklerin dilimizi soldan sağa çıkarmak, batı gösterimini olduğu gibi kabul etmekten çok garip bir şey seçtik"* dedi. Avrupa notalarının (tuhaf gördüğü) yazılı olarak kullanımına bir alternatif olarak, ebced ile harf / heceli notaları

milli nota (ulusal nota) adı altında birleştiren bir notasyon yöntemi önerdiği bilinmektedir. (Yekta, 1986, s. 57)

Rauf Yekta Bey, Rast temeli sağlayan doğal seslerin düzenlenmiş şekli olarak nitelendirdiği "Rast skalası"nı oluşturdu ve bu ölçeği teorik açıklamalarının merkezine yerleştirdi. Türk müziğini Avrupa notasyonu ile not etmek konusunda, tartışmaya, hangi sesin başlayacağı ve "Rast" ölçeğinin ne şekilde uygulanacağı ile ilgili soruları tartışmaya başladı. İzahında ise Avrupa Müziği notasyonunda "Sol" "Re" perdesine denk geldiğini söyleyerek ana dizinin "Rast" üzerine kurulacağını belirtmiştir. (Yekta, 1986, s. 57)

Avrupalılardan benimsediğimiz ve gerekli değişiklikleri ve eklemeleri yaptıktan sonra kullanmaya başladığımız notasyonu "*La Musique Turque*" adlı monografisinde, 1919'da basıldı ve 1922'de "*Lavignac Music Ansiklopedisi*"nde yayınlandı (Bkz. Şekil 8). (Yekta, 1986, s. 59)

The image shows a musical staff with 24 intervals of the Rast scale. Above the staff, the intervals are labeled as Majör ton (8/9), minör ton (59049/65536), Yarı Majör ton (2048/2187), Majör ton (8/9), minör ton (59049/65536), Yarı Majör ton (2048/2187), and Majör ton (8/9). Below the staff, the intervals are numbered 1 to 24. Below the numbers, there are two rows of ratios: 'Doğru...1' and 'Takribi...2'. The ratios are: 9/8, 8192/6961, 4/3, 3/2, 32768/19683, 16/9, 2, 9/8, 5/4, 4/3, 3/2, 5/3, 16/9, 2.

Interval	Ratio (1)	Ratio (2)
1	9/8	9/8
2	8192/6961	5/4
3	4/3	4/3
4	3/2	3/2
5	32768/19683	5/3
6	16/9	16/9
7	2	2
8	9/8	9/8
9	8192/6961	5/4
10	4/3	4/3
11	3/2	3/2
12	32768/19683	5/3
13	16/9	16/9
14	2	2
15	9/8	9/8
16	8192/6961	5/4
17	4/3	4/3
18	3/2	3/2
19	32768/19683	5/3
20	16/9	16/9
21	2	2
22	9/8	9/8
23	8192/6961	5/4
24	4/3	4/3

Şekil 8: "24 Aralığın Bölünmüş Dizisi"

Rauf Yekta Bey, geleneğinin ardından, Rast ölçeğini ve sonuç olarak diğer tüm makam ölçeklerini, Donizetti / Hacı Emin Efendi'nin devredilen skalasındaki düzenlemelere uygun olarak sundu. 1924 yılında parçalarla yayımlanan Türk Mûsikîsi Nazariyatı başlıklı bitmemiş kitabında, bu konuyu daha ayrıntılı olarak tartıştı ve "Do3" sesinden başlayarak Rast ölçeğini not etmenin gerekliliğini vurguladı. Bu konudaki fikirleri ve önerileri konusunda gerçek bir reformist gibi görünen Rauf Yekta Darüelhan'da yürüttüğü bir dizi yayın çalışması sırasında, gösterim sisteminin değiştirilmesi hakkındaki fikirlerini hiçbir zaman uygulamaya koymadı.

Rauf Yekta Bey tarafından tanımlanan zaman aralıklarını ve arızalarını içeren gösterim sistemi, ilk kez Türkçe'nin Bilimsel Komitesi'nin başında olduğu tarihte Türkçe notasyon yayınlarında kullanılmıştır ve daha sonra İstanbul Belediyesi'nin Konservatuarı'nda 1926'da uygulanmaya başlayan, 1928'deki alfabe reformundan sonra ve 1935'teki ölümüne kadar devam etmiştir. İstanbul Konservatuarı'nın başına geçen Hüseyin Sadettin Arel ve Rauf Yekta Bey'in ölümünden sonra Bilim Kurulu Başkanı olan Dr. Subhi Z. Ezgi Bey, notasyon sistemini ve gördükleri değişiklik işaretlerini, yayınladıkları teori kitapları aracılığıyla teorik sistemlerine uygun gördüğü şekilde uygulamaya başladı (Bkz. Resim 10). Bu gösterim sistemini hem gösterim yayınları hem de eğitim programları aracılığıyla kullanmaya başladılar. Arel-Ezgi-Uzdilek adıyla tanınan teorik sistemdir. Rauf Yekta Bey'in öne sürdüğü ses sistemi ve perdelerden haberdar olmasına rağmen farklı bir sistemi benimsemesi onun nazariyat konusunda Rauf Yekta Bey'den ayrı düşündüğünü ve onun geleneksel yaklaşımına katılmadığını göstermektedir. İsmail Hakkı Bey'in kullandığı sistem Arel'in perde sisteminden de farklılık göstermektedir. (Kaygusuz, 2006, s. 22).

Alteration signs in Rauf Yektâ Bey notation								
Type	Sharps				Flats			
	<i>irhâ</i>	<i>bakîye</i>	<i>K. Müc.</i>	<i>B. Müc.</i>	<i>irhâ</i>	<i>Eksik bakîye</i>	<i>bakîye</i>	<i>K. Müc.</i>
Sign	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Size	524288/ 531441	243/256	2048/2187	59049/65536	524288/ 531441	24/25	243/256	2048/2187

Resim 10: Rauf Yekta Bey tarafından icat edilen artikülasyon işaretleri

Aynı dönemde, Mevlevihanelerde başlayan çalışmalar aynı zamanda bir Mevlevî olan Rauf Yekta Bey tarafından devam ettirilmiş, daha sonra Hüseyin Saadettin Arel, Suphi Ezgi, Salih Murat Uzdilek bilime dayanan eseriyle Türk Müziğinin gelişmesine, katkıda bulunmuşlardır (Tekin, 2016, s. 11)

1.3.6. Arel Ezgi Uzdilek (1885-1955) Notasyon Sistemi

Rauf Yekta Bey tarafından önerilen teori ve gösterim sistemi, 24 nota tamperman olmayan sistem veya 24 nota sistemi adıyla bilinir. Temelinde Rauf Yekta Bey'in

sistemiyle Arel-Ezgi-Uzdilek sistemi aynı olmasına rağmen, bu sistem aşağıdaki farklıları ortaya çıkardı.

Ana dizi sisteminde Rast makamı olarak kabul edilirken Arel-Ezgi-Uzdilek sisteminde ana dizi "Çargâh" makamı oldu. Donizetti Hacı Emin'in "devredilen sistemi / gösterimi" ve Arel-Ezgi-Uzdilek sisteminin, yalnızca işitsel olarak kalırken, görsel olarak sadece görsel olarak ifade edilen gerçek gösterim sistemini ortaya çıkardı.

Ortak çalışmalar yapılmış ve bu sayede 24 eşit olmayan aralık üzerinde durulmuş bu görüşün arkasından Türk Müziğinde kullanılan perdeleri belirten donanım işaretlerini bulunmuş (Bkz. Resim 11)ve bugün kullanılan yapının kendisi olmuştur. Ancak Rauf Yekta, gerek ana dizi olarak Acemli Rast dizisini gerek, "Segâh" sesini natürel ses kabul ettiğinden "tamamlayıcı" adı altında dörtlü ve beşliler eklemesi nedeniyle, Suphi Ezgi ve Arel'den ayrılmıştır. (Akdoğan, 1993, s. 8).

Türk Müziği makam dizilerinin oluşturmak için dörtlü ve beşlilerden faydalanılmıştır. Türk Müziği'nde sekizlinin 24 eşit olmayan aralığa ayrılmasının bilimsel sebebi olarak, makamların meydana getiren dörtlülerle beşlilerin mecburi tutmasıdır. (Özkan, 1984, s. 72)

<u>Dörtlüler:</u>		<u>Beşliler:</u>	
1. Çargâh Dörtlüsü	(TTB)	1. Çargâh Beşlisi	(TTBT)
2. Bûselik Dörtlüsü	(TBT)	2. Bûselik Beşlisi	(TBTT)
3. Kürdî Dörtlüsü	(BTT)	3. Kürdi Beşlisi	(BTTT)
4. Rast Dörtlüsü	(TKS)	4. Rast Beşlisi	(TKST)
5. Uşşak Dörtlüsü	(KST)	5. Hüseyinî Beşlisi	(KSTT)
6. Hicâz Dörtlüsü	(S A ₁₂ S)	6. Hicâz Beşlisi	(S A ₁₂ ST)

Bu dörtlülerin dışında tesadüfen elde edilen Dörtlü ve Beşlilerde bulunmuştur ve bunlar; Eksik Sabâ dörtlüsü (KSS), Segâh beşlisi (STKT), Hüzâm beşlisi (STSA), Nikriz beşlisi (TSAS), Pençgâh beşlisi (TTKS), Ferahnâk beşlisi (STTK) dir. (Akdoğan, 1993, s. 23)

Makam dizisini oluşturan dörtlü ve beşlilerin doğal dizi olarak eski nazariyatçılarca Uşşak makamı dizisinin üzerine nakledilince her bir tanini pestten tize doğru bakiye, küçük mücennep, büyük mücennep olmak üzere üçparçaya bölüdüğü ve 24 aralığın meydana çıktığı görülür."Çargâh" makamı dizisinin yedinci derecesinin eski Uşşak dizisinde Kürdi olmasını, "Çargâh" dizisinde "Bûselik" oluşundan ibaret olarak, Eskilerin Uşşak dedikleri makama "Kürdî'li "Çargâh"" adını vermiştir. (Akdoğu, 1993, s. 35-36)

Değiştirme işaretleri konusunda diyez ve bemolden söz ederken "değeri kadar tizleştirir", "değeri kadar pestleştirir" ifadesi kullanılmıştır. Bunun sebebi, Türk Müziği'nde diyez ve bemollerin değişik koma değerlerine sahip olmasıdır. Bu durum, ayrıca, *koma*, *bakiye*, *küçük mücennep*, *büyük mücennep*, *tanini*, *artık ikili* aralıkları harflerle ifade edilmiştir. Bu harfler tek başına tek başına bemol ve diyezi ifade etmemektedir. Ancak iki perde arasındaki uzaklığı, yani kaç "koma" aralık olduğunu ifade etmek için kullanılmıştır.(Bkz. Resim 12) (Özkan, 1984, s. 48)

Bir sekizlinin içindeki tanini perdelerde pestten tize doğru B (Bakiye), S (Küçük Mücennep), K (Büyük Mücennep) aralıklarına nasıl bölüdüğü (Bkz. Resim 12-13) incelendiğinde Hüseyini Aşiran ile Geveşt arasındaki tanini ve Acem Aşiran ile Rast arasındaki tanini birbirinin içine girmiştir. Bir benzeri Dügâh ile "Bûselik" perdeleri arasındaki tanini ve Kürdi ile "Çargâh" perdeleri arasındaki tanini de iç içe girmiştir. Sadettin Arel 24 sesi elde etmenin bir yolunu bu şekilde anlatmıştır. (Akdoğu, 1993, s. 39-40)

Pitch name	KABAÇARGÂH	kabanimhicaz	kabahicaz	kabadikhicaz	YEGÂH
Notation					
Ratio	1	256/243	2187/2048	65536/59049	9/8
Interval Type	(Tanini)	<i>bakîye</i>	<i>küçük mücenneb</i>	<i>büyük mücenneb</i>	(Tanini)
Letter	T	B (S)	S (B)	K (F)	T
Comma Values	9	4 (5)	5 (4)	8 (1)	9

Resim 12: Arel-Ezgi- Uzdilek sistemindeki B-S-K-T aralıkları ve enharmonikleri

Type of Interval	Koma	Bakîye	Küçük mücenneb	Büyük mücenneb	Tanini	Artık ikili	Naturel
Sharp	#	♯	♯	♯	X	{♯♯}	
Flat	♭	♭	♭	♭	bb		
Letter	F	B	S	K	T	A	q
Comma Value	1	4	5	8	9	12	
Ratio	81/80	256/243	2187/2048	65536/59049	9/8	576/486	
Cent Value	23	90	114	180	204	271	

Resim 13: Arel Ezgi Uzdilek sistemindeki işaretler

Bu bilgilere göre 24 Aralık 25 sesden oluşan bu perdelerin dizileri Resim 14' te verilmiştir. (Özkan, 1984, s. 47)

**TÜRK MÜSİKİNDE BİR SEKİZLİDE BULUNAN 24
ARALIK İLE 25 SES(PERDE)NİN İSİM VE YERLERİ**

Koma diyezi ve büyük mücenneb bemolü yalnız FA-SOL aralığında kullanılıp, tatbikatta kullanılmaz, ancak aralık hesaplarında bulunur ve kullanılır. Dik Büselik'le Çârgâh arası 1 koma, Büselik'le olan arası ise 3 komadır. Ayrıca, bakfiye dizeyli mi'nin adı 1. çizgide Acem Aşîrân, 4. aralıkda Acem'dir.

Tiz Çârgâh (DO)	ÇÂRGÂH (DO)
Tiz Dik Büselik	Dik Büselik
Tiz Büselik (Sİ)	BÜSELİK (Sİ)
Tiz Segâh	Segâh
Dik Sünbüle	Dik Kürdî
Sünbüle	Kürdî
MUHAYYER (LÂ)	DÜGÂH (LÂ)
Dik Şehnâz	Dik Zirgüle
Şehnâz	Zirgüle
Nim Şehnâz	Nim Zirgüle
GERDÂNİYE (SOL)	RÂST (SOL)
Dik Mâhûr	Dik Geveşt
Mâhûr	Geveşt
Eviç	Irak
Dik Acem	Dik Acem Aşîrân
ACEM (FA)	ACEM AŞİRÂN (FA)
HÜSEYNÎ (Mİ)	HÜSEYNÎ AŞİRÂN (Mİ)
Dik Hisâr	Kaba Dik Hisâr
Hisâr	Kaba Hisâr
Nim Hisâr	Kaba Nim Hisâr
NEVÂ (RE)	YEGÂH (RE)
Dik Hicâz	Kaba Dik Hicâz
Hicâz	Kaba Hicâz
Nim Hicâz	Kaba Nim Hicâz
ÇÂRGÂH (DO)	Kaba Çârgâh (DO)

TİZ SEKİZLİDE

ORTA SEKİZLİDE

Resim 14: Arel-Ezgi-Uzdilek Ses Sisteminde Bir Sekizlide Bulunan 24 Aralık ile 25 Ses (Perde) in İsim ve Yerleri

Arel-Ezgi-Uzdilek teorisi ve gösterim sistemine yönlendirilen eleştirilerin ana noktaları, geleneksel Türk Müzik sistemini yansıtmakta zorlanması ve Pisagor dizisinin yapay aralıklarını, diyatonik skalanın doğal aralıkları yerine önerme konusundaki eleştirilerin yoğunlukta olmasıdır.

1.3.7. Mildan Niyazi Ayomak Notasyon Sistemi

Besteci Mildan Niyazi Ayomak, Rast makam dizisinin ana dizi olarak kabul etmenin gerekliliğini düşünen bir sistemin kurucusuydu. Bir oktavı 53 aralıgaböldü ve makam aralıklarını minik (mikro anlam anlamında küçük) olarak adlandırdığı mikrotonal aralıklarla açıkladı. Mildan Niyazi Bey, 1930'larda yayımladığı Nota dergisinde yayımlanan bir dizi makalede "*devrimci*" olarak nitelendirdiği müzik teorisi ve notasyonu hakkındaki fikirlerini, bulgularını ve düşüncelerini sundu. Bu notasyon sistemi, "*özgün bir yaklaşım*" olarak bulundu. Gereçlerini kendi sözleriyle şu şekilde açıklar.

"Şimdiye kadar teorisyenlerimiz, makamlarımızı, bir oktavı 24'e bölerek üretilen seslerle temsil ettiler. Ancak, Uşşak, Sabâ, Kürdilihicazkâr, gibi sık kullanılan makamların ölçeklerinde yer alan belirli sesler. Garip Hicaz, Hüseyini ve yeni "Hicâz" gibi bazı yakın zamanda geliştirilen makamlar ve neredeyse diğer makamların hepsinde geçici olarak kullanılanlar bu 24'ün dışındadır. Bu şartlar altında müziğimizi temsil etmenin mümkün olmadığı açıktır. Bu nedenle, bu skalalarda üst üste konulan aralıklar (tanini, bakiyye, mücennep, büyük mücennep, küçük mücennep) nasıl ortaya çıktığı ve arasındaki ilişkinin durumu ile ilgili olarak incelenmiştir. Matematiğin ve çalışmaların sonuçları, müziğimizin her oktavının 53 ses içerdiği, ancak bu seslerle, klasik müziğimizde kullanılan yeni makamları ve içerdiği sesleri not eden yeni müziğimizi sunma imkanı olduğu ortaya çıktı." (Bkz. Resim 15) (Ayomak, 1933, s. 42-43)

Comma values Kaç minik Lesir ettiği	Sharps		Flats	
	(i) ler		(e) ler	
	İşaret	İsim	İşaret	İsim
1	♯	si	♭	se
2	♯	vi	♭	ve
3	♯	mi	♭	me
4	♯	ri	♭	re
5	♯	ni	♭	ne
6	♯	ti	♭	te
7	♯	yi	♭	ye
8	♯	pi	♭	pe
9	♯, ✕, ##	zi	♭, ♭♭	ze

Resim 15: "Mildan Niyazi Ayomak notasyon sistemindeki işaretler"

Notaların isimleri müzik sayılarının sessiz hafleriyle, sekizli diziler ise, pest, orta, tiz, sekizli oluşlarına göre sesli harflerle gösterilmişlerdir. "Kaba "Çargâh""tan peste doğru bir sekizliye "o", "Kaba "Çargâh""tan tize doğru bir sekizliye "a", "Çargâh" perdesinden tize doğru bir sekizliye "u" hafleri verilmiştir. Bir sekizlinin 53 minikten olduğunu ifade eden Mildan Niyazi Ayomak, miniği simgeleyen diyez ve bemol işaretlerini şu esasa dayandırır: Bir tam ses aralığını daraltıp, genişletmek için kullanılan bu işaretlere (ie)'ler denmekte ve işaretleri iki cinstir. Diyez işaretleri "i", bemol işaretleri ise "e"dir. Bu işaretlerde müzik sayılarıyla ifade edilirler. (Bkz. Resim15). (Ergöz, 1994, s. 30-31)

The Division of a Whole Tone in the MNA System

ryo zia semö rina vivo revi zeta reta to rita zita

Resim 15: "Mildan Niyazi Ayomak sisteminde miniklerin bir tam tonda isimleri, işaretleri ve minik aralıkların Mildan Niyazi Ayomak sistemindeki ilgili ses ve oktavlara göre isimlendirilmesi"

1.3.8. Kemal İlerici'ye Göre Avrupa Notasının Türk Müziği'nde Kullanımı

Ayrıca, Anadolu'da yüzyıllar boyunca kullanılmış olan bu ölçeğin en çok ulusal duyguları yansıtabileceğine inanıyor. Önerisi, özellikle sadece Türk Halkı'nın kökeni ve Türk Halkı'nın kökenine dayanan modern polifonik Türk makamını oluştururken kullanılacak yeni bir gösterim sistemi arayışında olan az sayıdaki besteci tarafından kabul edilmekte ve kullanılmaktadır.

Kemal İlerici, Hüseyini dizisine atıfta bulunur, "La3"ten başlayarak, geleneğe uyumlu olduğunu düşünerek (Bkz. Şekil 9), notta şöyle yazmaktadır: "*Sahaların olması gerektiğini belirtir.*"

Şekil 9: Kemal İlerici Ana dizi önerisi

Kemal İlerici'nin 53 eşit aralığa böldüğü bir sekizlide sesler, birbirinden 1'er koma farklıdır. Bunları göstermek için Avrupa'nın diyez ve bemol işaretlerini temel almıştır. Bir sesin kaç komaya tiz ve pest olduğunu işaretin üstüne konan rakamla göstermeyi tercih etmiştir (Bkz. Resim 16). (Ergöz, 1994, s. 48)

Oranı	Aralık cinsi	Adı	İşareti
9 comma	Tone majeur (whole tone)	Tanini	♯ ♯
8 comma	Tone mineur	Büyük mücennep	♯ ♭
7 comma		Eksik büyük mücennep	♯ ♭
6 comma	Apotome	Artık küçük mücennep	♯ ♭
5 comma		Küçük mücennep	♯ ♭
4 comma	Limma (half tone)	Bakiye	♯ ♭
3 comma		Eksik bakiye	♯ ♭
2 comma	Comma	Artık fazla	♯ ♭
1 comma		Fazla	♯ ♭

Resim 16: İlerici sisteminde kullanılan perde sayısı ve değişim sembolleri

Resim 17: Kemal İlerici sistemi notasyonyazımı

Kemal İlerici, "Bestecilik Bakımından Türk Müziği ve Armonisi" kitabında polifonik müzik yazma sistemi içeren detaylı bir kitap yazmış, Türk makamı ve Türk halk müziği tatlarından türetilmiş "dörtlü armoni"ye dayanan bir uyum sistemiyle ulusal ve modern bir beste tarzı yaratmak (Bkz. Resim 17) aralarındaki durum dışındaki önerileri, batı gösterim sisteminin içinde kendi temel kurallarını uygulamaktadır.

1.3.9. Ekrem Karadeniz Sistemine Göre Türk Müziği Notasyonu

M. Ekrem Karadeniz "Türk Müsikişinin Nazariye ve Esaslar"ı kitabında Türk Müziği'nin pest "Rast" perdesinden başlayıp "Tiz "Gerdaniye"" perdesinde biten 3 oktavlık bir seyir alanı içinde icra edildiğini, ses sahalarının daha pest ve daha tiz seslerin akortlar üzerinde transpozisyon yolu ile elde edileceğini söylemiştir. (Karadeniz M. , 1982, s. 10)

Ekrem Karadeniz bu yaklaşımı geliştirdi. Arel Ezgi Uzdilek sistemini eleştirdi ve bir oktavı "41 eşit olmayan aralık" olarak böler. Bu sistemde ana ölçek geleneğe uygun olan "Rast makam" ölçeği olarak kabul edilir (Bkz. Tablo 10). (Karadeniz, 1982, s. 11)

Tablo 10: Ekrem Kardeniz' in Türk Müziği aralık sistemi cetveli

Aralığın Adı	Koma Sayısı	Frekans	Senti
Koma	1	$77/76 = 1,0132$	200
İrhâ	1,5	$51/50 = 1,02$	300
Sağîr	2,5	$31/30 = 1,033$	500
Bakiyye	4	$20/19 = 1,0535$	800
Küçük Mücennep	5	$16/15 = 1,068$	1000
Büyük Mücennep	8	$10/9 = 1,11$	1600
Tanini	9	$9/8 = 1,125$	1800

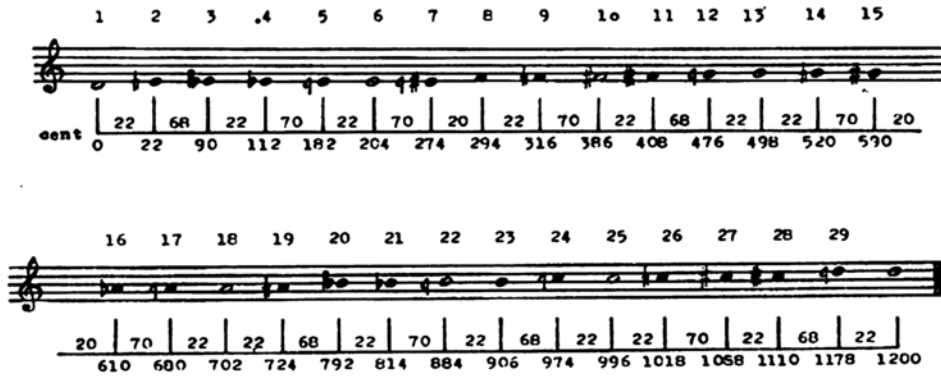
Ekrem Karadeniz Türk Müziği'nin dizileri üzerinde perdeleri tespit etmek için 41 sesi 7 gruba ayırmış her bir sesin oktav içerisindeki, en küçük koma aralığından başlayarak

sekizli aralığa kadar olan aralıkların sayıları ve isimlerini sıralamıştır. 17 tane Koma aralığı, 24 tane irhâ aralığı, 24 Sağır aralığı, 31 tane Bakiyye aralığı, 27 tane Küçük Mücennep aralığı, 21 tane Büyük Mücennep aralığı, 37 tane Tanini aralığı, 24 tane üçlü aralık, 39 tane dördü aralık, 39 tane beşli aralık, 22 tane altılı aralık, 27 tane yedili aralık ve 41 tane sekizli aralığı sayesinde perdeleri uzunboylu hesap yapmadan bir bakışta bulup tatbik edeleceğinin mümkün olduğunu anlatmıştır. Tabii bu şekilde her makam ve çalınacak eserin karar perdesi önceden belirlenecek her hangi bir perde üzerine taşınabilecek, eserin hangi makamda icra ediliyor ise dizisi korunacak bunun bağlamında yeni perdeler tespit edilerek perdelerin karşılığı yerine konulacaktır. (Karadeniz, 1982, s. 26)

1.3.10. Gültekin Oransay' ın Önerileri ile Batı Notasyonu

Gültekin Oransay, Türk müzik sistemindeki ses sayısı hakkındaki görüşlerini bağımsız bir çalışmada değil, küçüklere eklediği bir makalede dile getirdi.

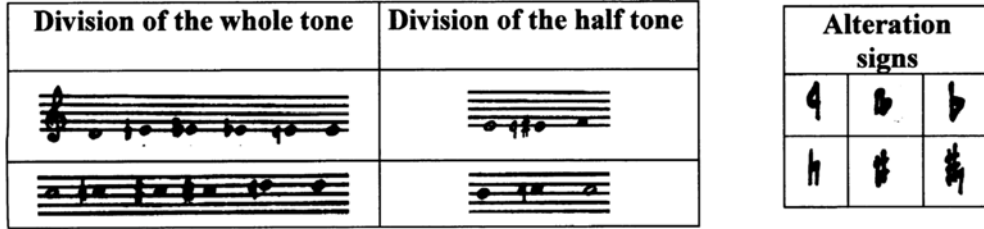
Oransay yöntemi neredeyse arasında bir uzlaştırıcı olarak hareket etti. Geleneksel makam teorisi ve modern teoriler. sisteminin ana sesi "Re" sesine dayanan diatonik "Rast makam" ölçeği olarak belirlendi ve 30 adımdan oluşuyordu.(Bkz. Resim 18) Muhtemelen Oransay' ın bu 30 adımlı sistemin önerisi, bir çaba sonucunda Abdülkadir Töre, sistemindeki tüm seslerden 6. ve 7. grupların on bir yardımcı sesinden oluşan uzlaşmacı bir gösterim sistemi üretmek için sisteminin adımlarına özel adlar verilmemiş. Sesler, yüzde değerlerine göre sıralandı. (Oransoy, 1990, s. 60)

Resim 18: "Gültekin Oransay'ın 30 perdesinden Rast ölçeği"

Bu aralıkların geleneksel ve modern teoriler arasında sürekli değişen perde isimlerine referansla adlandırılabilmesi varsayılabilir. Ali Rifat Bey ve Gültekin Oransay dışındaki bazı bestecilerin ve sanatçıların izini sürdü.

Oransay ayrıca, Türk makamlarını ve perdelerini not ederken Batıdaki notaları kullanarak, makamları anlayabilmeleriyle birlikte evrimleştiği değiştirici işaretleri, artikülasyonları da kullandı. Mevcut makam teorilerine alternatif olarak görünen, ancak kişisel kullanımla sınırlı kalan ve yayılmayan bu kazaların bir başka örneği, kemancı Ekrem Zeki Ün'ün belli sıralarında rastladığı işaretlerle (Bkz. Resim 19) sağlandı. Modern polifonik yapıya sahip eserler besteledi. (Oransoy, 1990, s. 60)

Resim 19: "Gültekin Oransoy sisteminde bütün ve yarım tonların bölünmesi ve artikülasyon işaretleri"

1.3.11. Ayhan Zeren (1929-2014) notasyon sistemi 24 numaralı Dizi

Ayhan Zeren günümüz Türk Müziği notasyonunda 24 eşit olmayan aralık kavramını 24 numaralı dizi olarak tanımlamıştır. Ayhan Zeren'e göre, 24 numaralı genel dizi doğal olarak ortaya çıkan bir dizidir. Müziğin gelişim basamaklarında, tek bir sestem başlayarak gitgide daha çok sesli 53 tane dizinin oluştuğunu ve Türk Müziği dizisinin bu 53 tane dizinin arasında bulunan 24 numaralı dizi olduğunu ifade etmiştir. (Zeren, 2003, s. 53) 24 numaralı dizinin 7 numaralı diziyi temel alarak ve "Re" perdesinden başlayarak isimlendirilmesiyle elde edilen bir diziyi ana dizi olarak da ifade etmiştir. (Zeren, 2003, s. 56) Bu dizide 1 koma bemol "Do " perdesi yoktu ve dizideki bütün perdeler mevcut diyez ve bemol işaretlerini kullanarak hem diyezlerle hem de bemollerle anlatılabilmekte olduğunu, bu dizide kullanılan perdelerin, doğal gelişim sürecinde kendisinden önce gelen dizilerle bağlantılı olarak adlandırıldığını ifade etmiştir (Bkz. Şekil 10). (Zeren, 2003, s. 58)

Şekil 10: Türk Müziği genel dizisinde Do-Do aralığında bulunan perdelerin, Re tabanlı isimlendirmeye göre nota yazısıyla gösterilişi

Günümüzde 24 numaralı dizi, Arel- Ezgi- Uzdilek sistemine göre kabul edilen genel dizidir. Ayhan Zeren'e göre, bu dizinin perde isimleri günümüze kadar "Yegâh", "Hüseyinî Aşiran", "Irak", "Eviç" gibi perdeler akılda tutulması zor perdeler olması sebebiyle bu perde isimlerinin bir kenara bırakılarak uygun perde isimleri kullanılmasını, üstelik kullanılan diyez ve bemol işaretlerinin de karışık olduğunu belirtmiştir. Ayhan Zeren, her yeni aralıkta değişik bir işaret bulunduğunu, bunlara çözüm olarak bir tek diyez ve bemolün kullanılarak kullanılan perdenin önüne ne kadar tiz ve pest yapacak ise sağ altına konan rakamla belirtmeyi uygun görmüştür. (Ergöz, 1994, s. 26)

Ayhan Zeren Türk Müziği aralıklarını kulağın duyarlık sınırları içinde tam ve basit sayılarla ifade etmeye uygun tek komanın "Holder koması" olduğunu anlatır. Holder Koması (k_h), Sekizli aralığının elli üç eşit parçaya bölünmesiyle elde edilen küçük aralığa Holder Koması (k_h) denir. (Zeren, 2003, s. 70-71) Türk Müziği genel dizisinde art arda sıralanmış olarak yer alan aralıklar, *fazla*, *eksik bakiye* ve *bakiye* olarak adlandırılmıştır. (Zeren, 2008, s. 71)

1.4. Türk Müziği Arel- Ezgi- Uzdilek Ses Sisteminde Teori ve İcrada Karşılaşılan Sorunlar Üzerine Başlıca Düşünceler

Cem Behar Osmanlı'dan günümüze gelen Türk Müziği meşk ve yazılı kaynaklar arasındaki bağın korunması arasında oluşan kargaşadan değişimin önüne geçilemediğini ve bunun devamında konuyu şu şekilde anlatmıştır:

"Osmanlı döneminde müzik nazariyatı üzerine eserler yazılmış ve halk müziği için yaygın olmasa da eserlerin güfteleri çoğu zaman bestekâr, makam, usûl ve form bilgileri ile birlikte mecmualara kaydedilmiştir. Bu literatürün varlık sebebi olan besteler ise hem Batı tarzı hem de başka özgün notasyonların kullanılmaya başladığı on dokuzuncu yüzyıla kadar geleneksel olarak meşk yoluyla, yani hafızaya alma yöntemi kullanılarak eserlerin hoca tarafından talebeye öğretilmesiyle aktarılmıştır. Bu yöntemde hoca bir yandan eseri kısım kısım tekrar ettirerek talebenin ezberlemesini sağlarken diğer yandanda kendi üslup tecrübesini aktarmış olur. Dolayısıyla, Türk Müziği geleneğinde hem yazılı hem de sözlü kültürün aktarım yolları kullanılmış ancak besteler yazılı olarak kaydedilmediği için zaman içerisinde birçok eser unutulmuş veya aktarılan eserlerde zamanla değişiklikler oluşmuştur. 19. yüzyıldan itibaren hem nota kullanımının artması hem de çeşitli toplumsal gelişmeler sonucu ise meşk zincirlerinin devamlılığında önemli aksamalar olmuş ve bu da sadece meşk yoluyla aktarılabilecek olan eserin form, makam ve usûl özelliklerinin geleneksel üslupla icra edilmesini sağlayan bilgi ve becerinin yaygınlığının zamanla azalmasına yol açmıştır. Konservatuarlar gibi resmî öğretim kurumlarında da fazla önemsenmeyen bu yöntem, diğer yandan buralarda görev yapan hocalar tarafından vazgeçilmemesi gereken bir teknik olarak görülmeye ve çeşitli kişisel veya dernekler bünyesindeki eğitimlerde kullanılmaya devam etmiştir." (Behar, 2003, s. 139-44)

Melih Duygulu Türk Müziğinde karşılaşılan icra ve üslup problemlerini şöyle anlatmıştır:

"Aslında söz konusu topluluklar ile bunlar oluşturulurken örnek alınan Avrupa müziği koro ve orkestraları, müzik uygulama amaçları ve teknikleri açısından oldukça farklıdır. Avrupa müziği icra eden topluluklar, bu müziğin yapısal özelliklerine uygun olarak çok seslilik ile doğrudan bağlantılı işlevlerin tatbiki amacıyla çeşitli sayılarda ses ve sazdan oluşturulmuş olup Türk müziği gibi makamsal müzikler ise bu tür uygulamaları gerektirecek özellikleri bünyesinde bulundurmamaktadır. Dolayısıyla, geleneksel müziği yaşatmak üzere kurulan ve icralarına devam eden bu toplulukların, amaçlarına ne kadar uygun oldukları da tartışmalıdır. İcra ile ilgili bir diğer sorun da üsluptaki değişimlerdir. Hem çalgı hem de ses sanatçılarının farklı müzik türlerinden etkilenen veya güncel popüler

anlayışı yansıtan icralarının yanı sıra eserlerin ifade özelliklerini değiştirebilen müdahaleler nedeniyle, geleneksel müziğin çok önemli bir ögesi olan üslup değişmekte ve bozulmaktadır. Halk müziğinde bunun yanı sıra bir de çeşitli yörelere göre farklılaşan tavır özelliği söz konusudur ve bunun, günümüz icralarında yeterince yansıtılmadığı veya üzerinde durulmadığı görülmektedir."
(Duygulu, 2002, s. 113).

Yalçın Tura Arel- Ezgi "*Türk Müsikînin Meseleleri*" kitabında, ses sisteminin yanlışları var olduğunu ifade ederek bunların ses sistemi, ana dizi, ana perdeler, değiştirici işaretler, makam anlayışı, makam derecelendirmesi, dörtlü ve beşliler, makam tasnifi, usuller üzerine olduğunu detaylı olarak anlatmıştır. Uygulamada karşılaşılan itirazlardan biri "Mücenneb" bölgesidir. Bu bölge ikiye ayrılır ve bu seslerin üst ve altlarındaki bölgelerden bir komalık fark olduğunu söylerken, yüzlerce yıllık bu bölgenin yarım ile tam ses arasında yer alan, 130-160 cent'lik, yaklaşık 2/3 veya 3/4 seslik bir sahada yer aldığını göstermektedir. (Tura, 1988, s. 57) Avrupa notasını Türk Müziği'nden farkının yüksek olduğunu değiştirici işaretlerin Avrupa notasyonundaki gibi kullanılması gerekliliğini ifade etmiştir. Örnek bakiye aralığı için nasıl farklı bir işaret konuyorsa, bakiye diyezi içinde Avrupa'nınkinden farklı bir işaret kullanmaları Avrupa müziğinin diyezi (#) de tıpkı bemolü gibi, küçük mücenneb değerinde sayılması gerektiğini belirtmiştir. (Tura, 1988, s. 50-51) Bu bakımdan şu ifadeyle anlatmıştır:

" Arel- Ezgi, diye adlandırılan sistem, daha önce de birçok kez belirttiğimiz gibi, on yedili sistemin, aslında yanlış ifade edilmiş matematik formülleşinin biraz daha genişlerilmesi suretiyle meydana gelmiştir. Bu bakımdan, aynı genişlemeyi, iki yönde devam ettiren ve farklı ikişer işaretle, elde ettiği yeni sesleri yazabilen Batı sisteminden, yapı bakımından hiçbir farkı olmadığı halde, manâsız bir kesintiden ötürü, daha dar tutulduğu için eksiktir de. Her ne kadar, mücenneb bölgesinin, küçük ve büyük, diye ikiye ayrılması(takib edilen hatalı matematik formüle harfiyyen uyulması sonucu) daha detaylı bir bölünmeye imkân vermiş gibi görünüyorsa da, gerek, kullanılan nisbetlerin yanlışlığı, sözünü ettiğimiz hatalı kesinti, bu şeklin, uygulamada, istenen sonucu vermesine engel olmaktadır: zira S (yani küçük mücenneb) harfiyyen 2187/2048 nisbetinde alındığı takdirde, bakiye'den farksız, K (yani büyük mücenneb) harfiyyen 65536/59049 nisbetinde alındığı takdirde taniniden farksız kalmaktadır. Mücenneb bölgesinin ikiye

bölünmesi transposition yüzünden, ters yönde de aynı şekilde bir bölünme gerektirdiğinden, bakkiye'den önce başka bir aralığa daha ihtiyaç hâsıl olmakta, fakat Arel- Ezgi sisteminde, bu ihtiyaç, sadece Acem perdesine ilâve edilebilen bir koma diyeziyle geçiştirilmekte, geri kalan altı adet, arızasız perde, elde bir koma diyezi işareti bulunduğu halde, ondan yararlanamamaktadır." (Tura, 1988, s. 197) ifade edilmiştir.

Yalçın Tura, Türk Müziği'nin Arel-Ezgi ses sistemine göre doğal bir yapıya sahip olduğunu belirtmiştir. Buna istinaden Koma sesi Türk Müziği'nde Türk Standartları Enstitüsü'nün isteği üzerine uydurma bir perde olduğu ifadesinde bulunmuş, 1200: 53= 22,64509 cents'lik aralık olduğunu 21.51 cents'lik Zarlino veya 23,46 cents'lik Fisagor komasının ortasında yer alan doğal olmayan nisbetten bahseder. (Tura, 1988, s. 79)

Yalçın Tura, Türk Müziği'nin Arel-Ezgi ses sistemine göre teori ve icra arasındaki farktan doğan sorunu bir örnekle şöyle ifade etmiştir:

"Ney'den başka bütün sazlar, yerinden çaldıklarında, yazılı notadan bir tam dörtlü aşağıdan ses vermektedirler. Onlara uyabilen Ney, "Bolâhenk" düzendedir, fakat o boyda ney kullanılmadığı için, onun yerine Bolâhenk nisfiye alınmaktadır. O ise, öteki sazlara göre bir sekizli yukarıdan ses vermektedir. Bunlardan anlaşılacağı üzere, Türk Müziği'nde, bugün kullanılan Batı notası, Mansur Ney'e göre yazılmaktadır. Bu çelişki, icra ve eğitim bakımından pek çok problemi de birlikte getirmektedir." (Tura, 1988, s. 155) der.

Cinuçen Tanrıkorur, Türk Müziği açısından önemli olan bir diğer konunun "perde" kavramı olduğunu belirtir. Cinuçen Tanrıkorur "Müzik, kültür, dil" adlı kitabında perde kavramıyla ilgili şöyle söylemiştir:

" Zira bizim mûsikîmiz, her zaman söylediğim gibi, nota mûsikîsi değil, ' perde mûsikîsi'dir. Notadan öğrenilmez, notalara bakılarak icra edilmez. Türk mûsikîsi bir meşk ve ezberden icra mûsikîsidir."

"Acem asıllı "perde" kelimeimiz " iki mekânı ayıran hafif bölücü" anlamı dışında, makam dizilerindeki değişik sesler için kullanılan, mûsikîmize mahsus (özel) bir terimdir. Ses veya ağızla icra edilen (özgül deyimiyile "basılan") bu seslerin

doğruluğu icrayı güzelleştirir. Hatta perde baskıları ne kadar güzel (o makamın gerektirdiği şekilde) olursa, eser o derece doyumsuz bir güzellik kazanır. Konunun mûsikimize mahsus tarafı ise, bu perdelerin hepsinin nota ile gösterilmesinin mümkün olmayışıdır." (Tanrıkorur, 2003, s. 150)

Birkaç makamı göstererek icrada kullanılan perdelerin teoride olmadığını şöyle anlatmıştır:

"Hüzzam, Karcığar, Sûznâk, Hicazkâr ve Şedaraban makamlarımızda kullanılan Mi notaları bemollüdür ve Arel -Ezgi nazariyatında hepsi aynı 4 komalık Mi bakiye bemolü ile yazılır. Ama icrada basılan fiilî perdeler olarak hiçbiri aynı olmadığı gibi, meselâ Hüzzam'ın çeşitli Si bemolleriyle Sûznâk'ın Mi bemolünü ayıracak işaretler de kendisine ilmî diyen nazari sistemimizde yoktur. Yine meselâ Uşşak makamının çıkış ve iniş yönlerinde kullandığı değişik Si bemol perdelerini gösterecek nota işaretimiz de yoktur. (Uşşak makamındaki Si bemollerle Hüseyini makamında aynı notayla gösterilen perde dahi farklıdır.)" (Tanrıkorur, 2003, s. 151)

Ruhi Ayangil'in Türk Makam Müziği'nin notalama tarzından kaynaklanan sorunlar ve giderilme yollarına ilişkin bir yaklaşımı olmuştur.

"Nota yazısı, makam perdelerinin gerçek frekans değerlerini yansıtmamaktadır. Nota yazısının, perdelerin gerçek frekans değerlerini yansıtmadığına ilişkin ilk belirleme ve eleştiriler, fizikçi Salih Zeki Bey ile Rauf Yektâ Bey e aittir. Rauf Yektâ Bey perdelerin hakiki tizliklerine uygun yazılmasını, bu düzenlemenin Darülelhân (resmî kurum) tarafından üstlenilmesini ve ilânını önermesine karşın bu girişiminde muvaffak olamamıştır. Değiştirme işaretleri uluslararası nota yazısının standartları dışında anlam ifade etmektedir. Bunun en belirgin örneği, Batının 5 komalık diyezinin Türk Makam Müziği'nde "bakîye diyezi" olarak daha küçük bir aralık değeri için kullanılmasıdır.

Özellikle öğretimde "Bûselik" in La minör, ya da Acemaşiranın Fa Majör olarak takdim edilmesi anlaşılır olmaktan uzaktır. Makam müziğinin gerçeklikleri, tonal müziğin gerçeklikleri ile farklı olması gerekirken bu tür yaklaşımların gözlemlenmesi ve düzeltilmesi gerekir." (Ayangil, 2008, s. 59-60)

Ruhi Ayangil nota yazımındaki eserlerin doğru bir şekilde gümüze aktarıldı mı veya gerekli düzeltmelerin yapılabilirliği olabilir mi düşüncesinde konuyu şöyle anlatmıştır:

"Nota yazımı, müzik eserinin doğru olarak, şüpheye ver vermeyecek biçimde hatırlanmasını sağlamaya yöneliktir. Yazım sistemi, bütün detayları ile riayet edilmesi zorunlu bir bütünlüktür. Ancak, Türk Makam Müziği alanında uygulayıcılar da notaya riayeti gözetemeyen temelli bir müzik eğitimi almadıklarından, nota disiplinine sadakatten daima ayrılma eğilimleri göstermiş ve karşısındaki her metne, kendilerince düzeltilmesi, ilâveler yapılması veya değiştirilmesi gereken hatalı şablonlar olarak bakmışlardır. Bu durum bugün de sürmektedir. Bu, notaya, yazıya inançsızlığın bir sonucudur. Ayrıca, nota yazısı ve usullerle bağlantılı olması gereken yazım kuralları, ifade ve nüans işaret ve sözcükleri, metronom, vurgu, bağlar, suslar, vb. rahatlıkla başka bir anlama büründürülebilmekte, bunda bir sakınca görülmemektedir." diye anlatmıştır. (Ayangil, 2008, s. 60)

Ruhi Ayangil, Türk Makam Müziği'ni icra eden kişileri teknik bakımdan katkıda bulunacak eserlerin seslendirilmediğini, makam seslerinin değiştirici işaretlerinin ne denli az veya çok olursa olsun, makam dokularının iyice incelenmeden, anlaşılmadan, algılanmadan ve tüm icraatını kendi kulak ve zevk eğilimine göre gerçekleştirilen icraların makam müziğinin ruhuna o denli uzak düşeceği açık bir gerçeklik olduğunu belirtmektedir. (Ayangil, 2008, s. 61)

Ayhan Zeren *"Müzik Sorunlarımız Üzerine Araştırmalar"* kitabında müzikte standartın olması gerekliliğini ve bu standartın gün geçtikçe değişebileceğini ve bu sebepten Türk Müziği'ndeki sorunları anlatmıştır:

"Örneğin piyanonun başında nasıl oturacağınız, kemanı çenenize nasıl dayayacağınız, yayı tellere nasıl süreceğiniz, tanburun sapını nasıl eğeceğiniz, vb. Daha başlangıcında hocaların başında durduğu konulardır. Yüzlerce yıllık deneyimlerden süzülüp gelen standartlara uyulmaz ise başarılı olma ihtimali çok azdır. Elinizdeki çalgıların da herşeyiyle standart olması gerekir." (Zeren, 2003, s. 125) "Kemanınızın yerine başka bir keman aldığınızda onu da aynı kolaylıkla yadırgamadan çalınabilmesi gerekir. Başka bir tanburu elinize

aldığınızda parmaklarınızı kendi tanburunuzda alıştırdığınızdan daha az veya çok açmaya mecbur kalmadan onu da çalabilmeniz gerekir. Müzikteki standartlar saymakla bitmez. Bir dizekte yazılan notaya herkes aynı anlamı verebilmeli dizekte belli bir yere yazılan sesin frekans değeri herkes için aynı olmalıdır. Bir Hoca, bir makam anlatırken, hangi perdelere basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, diğer bir hocasında aynı makam için aynı şeyleri söylemelidir. Usulleri herkes aynı biçimde vurmalıdır. Aynı sözcükler aynı anlamda kullanılabilir olmalıdır." (Zeren, 2003, s. 125-126)

Ayhan Zeren Türk Müziğindeki durumu, en yüzeysel bir bakış bile Avrupa Müziği'ndeki geleneksel standartların hiçbirinin Türk Müziğinde bulunmadığını, Türk Müziği'nin genel dizisinde kaç ses bulunduğunu, bunların bağıl frekanslarının ne olduğunu öğrenmek isteyen birisi, sorduğu her kişiden farklı cevap alabileceğini ifade etmektedir. 20. yüz yılın sonunda, henüz müziğindeki perde sayısını veya çalgıların ölçülerini, kullandığı terimlerin anlamlarını belirleyememiş bir millet olarak rahatsız edici bir durum olduğunu belirtmiştir. (Zeren, 2003, s. 128-129)

Yavuz Nailoğlu sistemde kullanılan işaretlerin yeterli olmadığını, sistemin fiziki olarak Pisagor(Fisagor) sistemine oturması nedeniyle, yapılan hesaplamalar çerçevesinde bağlanan hiçbir tanbur, mandalı çakılan hiçbir kanun ile Türk müziği icrası mümkün olmadığını belirtmiştir.

"Bu sisteme göre perdeleri bağlanmış hiçbir enstrüman günümüzde mevcut değildir. Bu sebeple enstrümanlarda standardizasyon mümkün olamamakta, bir sistem, bilimsel araştırma zemininden uzak görsel olarak tecrübeyle kişiye göre farklılıklar gösteren biçimde süre gelmektedir. Her enstrüman arasındaki farklı perdeler, daha da detaya inerek aynı enstrümanın farklı bölgelerindeki, temel çeşnilerde bile farklılıklar gözlenmektedir. Yani Arel sistemi sadece nazârî olarak vardır. Uygulamada ise her enstrüman yapımcısının her enstrümanda değişebilen birçok sistem ve bilinçsiz sistem arayışı, zamanımıza kadar gelebilmiş Türk müziğinin kaderini değiştirmekte zaman içinde yok olmasına zemin hazırlayıcı görevini devam ettirmektedir.

Notasyon sembolik bir değer taşımaktan öteye geçememektedir. Adeta Ortaçağ'daki "neuma" lar gibi eserleri ancak daha önceden bilenlerin icra edebilmesi için ışık tutmaktadır. Buna rağmen eserler farklı yazım şekilleri

bulunmakta, doğrulukları konusunda da kesin kanıt bulunmamaktadır. Mücennep bölgesinin yanlış olarak alınması sonucu, bu bölgedeki perdeleri kullanan Hüzam, Uşşak, Karcıgar, "Çargâh" v.s. gibi çeşniler, farklı aralıklardan meydana gelmelerine rağmen Hicaz çeşnisinin işaretleri ile gösterilmektedir. Bu yüzden bunu bilen müzisyenler notayı pek önemsemediği ve terk edildiğini" söylemektedir. (Yavuzoğlu, 2010, s. 12-13)

Türk Müziği ses sistemi konusunda ileri sürülen karşıt görüşlerden biri de İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikîsi Konservatuvarı Öğretim Üyesi Erol Sayan'ın 35 eşit olmayan aralık ve 36 ses üzerine yaptığı bilimsel çalışmalarıdır. (Ergöz, 1994, s. 65) 24 eşit olmayan aralığın yeterli olmadığını, Ana makamların, özellikle seyirlerinin yeniden değerlendirilmesi gerektiğini, Çargâh makamı dizisi diye dizinin olmadığını aslında Zirgüleli Hicâz makamı dizisinden kurulu olduğunu belirtmesidir. (Sayan, Teori ile Uygulama Arasındaki Farklar ve Bu Konuda Çözüm Önerileri, 2008, s. 74)

Erol Sayan, Klasik tavırda eser icrâsına ilk olarak doğru bir nota yazımı ile başlanması gerektiğinin altını çizen Erol Sayan, melodik örgü ile güftenin nasıl yazılması gerektiğine şöyle anlatmıştır:

"Klasik eserlerde nota yazma tekniğinin başka türlü olması lazım. Usûlü yazmak, oraya metronom (sayısı) koymak, ondan sonra usûldeki bölümleri noktalı ölçülerle belirtmek lazım ki ona göre vurarak klasik eser okunsun. Okurken eğer heceye nefesimiz yetmiyorsa yine o heceyi tekrar edilebilir. Yani klasik okuyuş şekillerinde bunlar var. Sesleri düzgün basacak, geçkileri tam yapmış olacak, fazla nüans yok. Klasik eserlerin okunma şekli budur." (E.Sayan, Kişisel Görüşme, 20 Nisan 2012) (Zeybek, 2013, s. 12-13)

1.5. Türk Müziğinde Ana Dizi

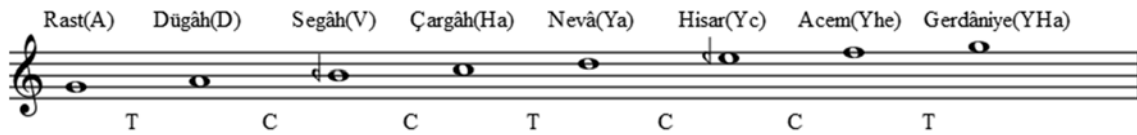
1.5.1. Tarihi Süreçte Ana Dizi

Günümüzde bulunan en eski makam adlarına ve bu makamların sistematik bir şekilde ele alınışına ilk olarak Kîndi, Farâbi, İbn-i Sina' dan sonra XIII. yüzyıl yazarlarından Safiyüddin Abdülmü' min Urmevî' de rastlanılmaktadır. Oldukça geniş bir araştırma

alanını işaret eden bu konu çerçevesinde, müzik tarihinde belli başlı ses sistemleri icat edilmiştir. Önemli yazmalarda yer alan makamlar ve makam dizileri tespit edilmiştir. Bunlar arasından günümüze ulaşanların dizi, aralıklar ve seyir özellikleri açısından değişimleri ele alınmıştır. Perdeleri açıklayabilmek üzere, makamlara tarihsel süreçte değişik çözümlenmeler üzerine çalışmalar da yapılmıştır. Bu araştırmada amaç, Türk müziği nazariyatçılarının tarihsel süreç içinde ortaya koymuş oldukları eser ve kaynaklarındaki "Ana dizi" anlayışı ve perde tanımlarının işlenişini, tarihsel sürece dayandırarak belirlemektir.

1.5.1.1. Safiyüddin Abdülmü' min Urmevî 'ye Göre Ana Dizi

Safiyüddin Abdülmü' min Urmevî elde ettiği terkiplerde seyri göstermemiş, sadece sesleri belirtmekle yetinmiştir. Ayrıca her terkîbin yazıldığı satırın soluna, o dizinin mütenâfir(Mütenâfir. Bkz.Dersiz. (Öztuna, 2000, s. 286), Dersiz: Herhangi bir sesin "lahnî" (ufkî, tek sesli), yahut âhengi(şakulî, çok sesli) şekilde birbirine uymaması hali(Bkz. Derlilik-Dersizlik)) (Öztuna, 2000, s. 88) veya "mülâyim"(Mülâyim Bkz. Derli. (Öztuna, 2000, s. 80), Derli: Herhangi bir sesin lahnî (ufkî, tek sesli), yahut âhengi(şakulî, çok sesli) şekilde birbirine uyması hali. (Öztuna, 2000, s. 85)olduğunu da belirtmiştir. I. Tabaka olarak yedi ayrı dörtlüyü iki ayrı beşliden oluşan II. Tabaka ile birleştirip seksen dört devir elde etmiştir. Devirlerin günümüzün hangi makam dizilerine ait oluşu ise, Safiyüddin'in kendisi tarafından isimleri anılanların dışında, sadece benzerlikleri yönü ile konu edilmiştir. "Uşşak" ismi verilen devir bugün için "Acemli Rast" dizisi (Bkz. Şekil 11) (Kolukırcık, 2012, s. 69) olarak isimlendirilebilir. "Uşşak dörtlüsü" bugün ""Çargâh" dörtlüsü" olarak anılmaktadır. (Uygun, 1999, s. 171)

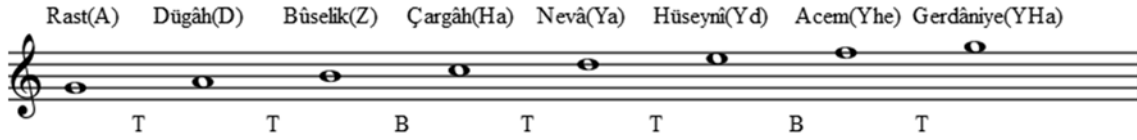
Şekil 11: Safiyüddin Urmevî'nin Acemli "Râst" makamı dizisi notasyonunun günümüz notasına aktarılması

Bu nazariyatçıların tariflerine göre yukarıdaki perdelerden oluşan "Çargâh" aynı zamanda "Râst" makamının oluşumunda kullanılan ilk dörtlüyle aynıdır (Bkz. Şekil 12).

Şekil 12: Safiyüddin Urmevi'nin "Çargâh" dörtlüsünün günümüz notasına aktarılması

Safiyüddin Urmevi, ye göre Uşşak dizisi tam bir oktav içerisinde T-T-B-T-T-B-T aralıklarından oluşmaktadır. Safiyüddin Urmevi Rast(A) perdesini A-M teli üzerinde ilk perde olarak kabul etmiştir. Günümüz notasyonunda Rast perdesi üzerine yazılarak aktarıldığında değiştirici işaret almadan oluşan dizi (Bkz. Şekil 13) ortaya konmaktadır. (Kolukırcık, 2012, s. 68) Safiyüddin Urmevi, belirlenen Uşşak dizisi üzerinden diğer makam dizilerini oluşturmuştur. (Arslan, 2017, s. 84)

Şekil 13: Safiyüddin Urmevi'nin Uşşak makamı dizisi notasyonunun günümüz notasına aktarılması

1.5.1.2. Kırşehirli Yusuf bin Nizami 'ye Göre Ana Dizi

Kırşehirli Yusuf bin Nizami'ye ait "*Kitab-ı edvâr*"ı 1410'da Farsça'da Kırşehirli tarafından yazılmış olsa da (bu kitap henüz bulunamamıştır), bugün Türkiye'de yapılan araştırmalar, XV. yüzyıldan XVIII. yüzyıla kadar çeşitli Türkçe tercümelere dayanmaktadır.

Eser, Sistemci okul açısından temel bir konu niteliğindeki mûsikî matematiğine hiç değinmediği gibi kozmolojik, ezoterik ve sembolik bakımlardanda özgün ifadelerle sahiptir. 12 makam, 4 şube, 7 avaze, tarif verilen 53 (ancak ismen zikredilen 57) terki ve 19 usul hakkında bilgi veren Kırşehirli, dört unsurcu ve eski karakterde bir nazari anlayışa bağlı kalır. (Sezikli, 2014, s. 13)

"Rast makamını" ise on iki makamdan ilki olarak tanımlar. (Sezikli, 2014, s. 22) On iki makam sıralaması şu şekildedir;

"Râst", 2. Irâk, 3. Isfahân, 4. Zirefkendikûçek, 5. Büzürk, 6. Zîrgüle, 7. Rehâvi, 8. Hüseyinî, 9. "Hicâz", 10. "Büselik", 11. Nevâ, 12. Uşşak. (Doğrusöz, 2012, s. 34)

1.5.1.3. Seydî İbrahim'e Göre Ana Dizi

Seydî İbrahim eserinde ana makamı "Rast makamı" olarak ifade etmiş makam, şube ve âvâze (eski mûsikî nazariyat kitaplarında makamların sınıflandırılması 6 âvâze dan elde edilen sayıları 24 olan 2.derece de makamlar (Öztuna, 2000, s. 459)).lerin bu makamdan doğduğunu yazmaktadır. (Arısoy, 1988, s. 23)

1.5.1.4. Abdülbâki Nâsır Dede (1765-1821)'e Göre Ana Dizi

Abdülbâki Nâsır Dede'nin (1765-1821) "*Tedkik-u Tahkik*" isimli eserinde "Rast Makamı" ise 14 makamın içerisinde birinci makam olarak gösterilmiştir. (Başer Â. F., 2013, s. 330)

Abdülbâki Nâsır Dede "Rast makamı"nı, "Rast" perdesinden başlayarak, "Dügâh", "Segâh", ve "Çargâh" perdesine çıktıktan sonra aşağı döner "Segâh", "Dügâh" ve "Rast" perdesine gelerek burada karar verir. Ancak "Çargâh" perdesinden yukarıya doğru "Nevâ", "Hüseynî", "Acem" ve "Gerdâniye" perdesine; "Rast" perdesinden aşağı da "Irâk", "Aşîrân" ve "Yegâh" perdesine kadar gezinir. (Başer, 2013, s. 113) Buradan da iki türlü genişlemesi olduğunu ifade etmiştir (Bkz.Şekil 14).

Şekil 14: Abdülbâki Nâsır Dede'nin günümüz notasyonundaki Rast dizisi ve genişlemesi

Abdülbâki Nâsır Dede'nin anlatımından. Makamın en önemli özelliği ise "Nevâ" üzerindeki "Bûselik" kabul edilmektedir. Günümüzdeki haliyle "Acemli Rast Dizisi" düşünülmektedir. III. Selim döneminde ve bu dönemden sonra, bestelenmeleri biraz daha azalmış, bestekârlar "Çargâh" makamını adeta terk etmişlerdir.

1.5.1.5. Rauf Yektâ Bey'e Göre Ana Dizi

Rauf Yektâ Bey'in önerdiği sistem 24 eşit olmayan aralıktan oluşan bir sistemdir. , Arel-Ezgi sisteminde yer alan "Segâh" perdesiyle "Eviç" perdesinin doğal sesler olduklarını

söyletmekte olduğu için kendi nota yazımında "Segâh" ve "Eviç" perdelerine arıza işareti koymamıştır. O tarihlerde "Do" perdesi üzerinde ""Râst"" dizisi olarak ifade edilen sistem; Rauf Yektâ'nın ölümünden sonra, yine "Do" perdesinde karar kıldı (Bkz. Şekil 15-16). Fakat Avrupa'nın "Do Majör" dizisi, Rauf Yektâ'nın anlatmasıyla "arızalı dizisi"ni aynen kabul etti ve bu dizinin ismini ""Çargâh" dizisi" olarak tescil etti. (Yekta, 1986, s. 57)

Şekil 15: Rauf Yekta Bey'in Kabul ettiği Arel- Ezgi sisteminde Rast Makamı Dizisi

Şekil 16: Arel-Ezgi sisteminde günümüzde Rast Makamı dizisi

Daha sonra bu varsayım sistemi içinde Türk Müziği notasyonu, icrası ve nazariyatı ifade edilmeye başlandı. Yani ilk önce nazariyat tespit edilmiş sonra mevcut olan müzik bu sisteme uygulanmıştır. Ancak yapılan bu tatbikat, özellikle icrâda bazı önemli rahatsızlıklar yaratmıştır.

1.5.1.6. Kemal İlerici 'e Göre Ana Dizi

Kemal İlerici Avrupa müziğinde "ana dizi" olarak "Do Majör" dizisini kabul edilmiş ve dizinin durucu sesleri bir araya getirilerek durucu akor, yürüyücü sesleri bir araya getirilerek yürüyücü akor elde edilmiştir. Avrupa müziğinde akorlar üçlülerin üst üste gelmesinden dolayı "üçlü armoni sistemi" olarak anılmaktadır. Dörtlü armoni sisteminin oluşumunda ise, Batı müziğinden farklı olarak, ana dizi "Hüseyni makam dizisi" kabul edilmiştir. (İlerici, 1970, s. 1) Bu öneriyi, bu ölçeğin Türk Halk müziğindeki belirleyici rolünü ve aynı zamanda klasik şehir müziği türündeki kompozisyonlardaki varlığını göz önünde bulundurarak yaptı. Fakat nota yazısına temel olarak, "Çargâh" dizisini kabul etmektedir. (Zeren, 2003, s. 212)

Oluşan akorlar dörtlülerin üst üste gelmesi ile elde edildiğinden dörtlü armoni sistemi olarak anılmaktadır. Dörtlü armoni sisteminde, "Hüseynî makam dizisi"nin durucu sesleri 1.,4.,5. ve 8. derece sesleri, yürüyücü sesleri ise 2., 3., 6. ve 7. derece sesleri üst üste getirilerek durucu ve yürüyücü akorları elde edilmiştir (İlerici, 1970, s. 25-26) "Hüseynî makam dizisi"nin geleneksel yeri "La" perdesi üzerinde "Hüseynî" dizisidir. (Bkz. Şekil 17). "Hüseynî makamı" "alt bölge- kalın bölge" ve "üst bölge- ince bölge" şeklinde iki bölgeden oluşmaktadır(Bkz. Şekil 16). (İlerici, 1970, s. 18)

Şekil 17: Kemal İlerici Ana dizi önerisi

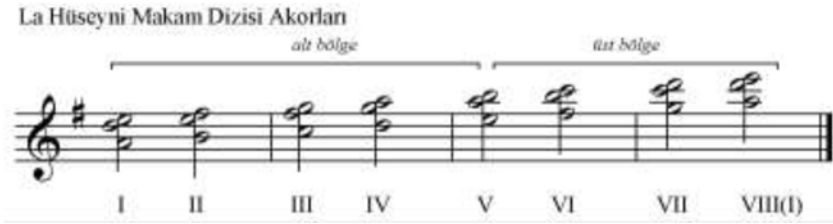
Hüseynî makamı her derecesi ayrı bir makamın durağıdır. Bir makam içinde en az 7 makam ve bunların birlikteliği ile içiçe karmaşık bir ilişkiden söz edilebilir. Bu makamlar her ne kadar benzer seslerden kurulmuş olsalarda, durak,yardımcı durak ve güçlülerinin ayrı olması onlara ayrı bir renk ve anlam kazandırır. Ana dizi Hüseynî makamı üzerinden diğer makamları üretmek için üç yol kullanılmıştır: (Ergöz, 1994, s. 46)

1. Diziyi oluşturan derecelerden birini önemsemekle; 5. derece Hüseynî, 4. derecede Nevâ, 7. derecede Gerdâniye 6. derecede Eviç- Huzi 2. derecede "Segâh" mâye, 6. derecesi beş koma küçültülmüş dizinin asıl dizisiyle beraber kullanılmasından 4. derecede Uşşak, 6. derecede Acem makamı meydana gelir.

2. Ana dizinin çıkıcı şeklinin her derecesinde bir dizi meydana getirmekle; 1. derecede Hüseynî- Dilkeşhaveran, 2. derecede Ferahnâk, 3. derecede Pençgâh, 4. derecede Yegâh, 5. derecede Arazbar, 6. derecede "Segâh", 7. derecede Rast 6. derecesi küçültülmüş Hüseynî dizisinin 4. derecesinde "Bûselik", 5. derecesinde "Kürdî" makamları oluşur.

3- Hüseyinî makamının sonuna "Bûselik"li veya "Kürdî"li bitirerek makam dizileri oluşturmaktadır: 1. derece durak, 2. derece alt güçlü yardımcısı, 3. derece güçlü, 4. derece alt durak yardımcısı, 5. derece üst durak yardımcısı, 6. derece alt güçlü, 7. derece güçlü yardımcısıdır.

Bu şekilde Avrupa Müziği'ndeki karşılıklarını sırasıyla tonik, sus tonik, mediant, sus dominant dominant, sus dominant, sansible ve tonik olarak vererek Hüseyinî ana dizisinde makamlar meydana getirmiştir. Örneğin; Alt bölgede III ve I akorları dominant-tonik işlevi gördükleri gibi üst bölgede de VII ve V akorları dominant-tonik işlevi görürler. Tüm akorların temel, birinci ve ikinci çevrim durumları kullanılmaktadır. (Bkz. Şekil 18). Ayrıca, bu akorlara yedili aralıkla dördüncü bir sesin eklenmesi ile de yedili akoru (I7, III7...) oluşur. (Tutu & Tutu, 1999, s. 119)

Şekil 18: "La" üzerinde alt bölge ve üst bölgede Hüseyinî Makam Dizisi ve Akorları

1.5.1.7. Kazım Uz 'a Göre Ana Dizi

Kazım Uz'un "*Mûsikî İstulâhatı*"nda ise "Rast" makamı 15.yüzyıl küğüne dayandırılarak ana dizi olarak anlatılmıştır. (Uz, 1964, s. 57)

1.5.1.8. Ekrem Karadeniz (1873-1948)'e Göre Ana Dizi

Ekrem Karadeniz (1873-1948), "*Türk Musikisinin Nazariye ve Esasları*" adlı kitabında, Türk Müziği'ndeki esas(ana) dizinin "Rast dizisi" olduğunu, bu dizinin frekanslarının Avrupanın diyatonik dizisiyle frekanslarının aynen uyduğunu tablo 11'de ki diziyle şöyle ifade etmiştir:

Tablo 11: Ana Dizi Rast Dizisi

Türk Müziği Dizisi	Avrupa Diyatonik Dizisi	Frekanslar	Aralıklar	Koma
Rast	Do	1/1		
Dügâh	Re	9/8	9/8	9

"Segâh"	Mi	5/4	10/9	8
"Çargâh"	Fa	4/3	16/15	5
Nevâ	Sol	3/2	9/8	9
Hisârek	La	5/3	10/9	8
Eviç	Si	15/8	9/8	9
Gerdâniye	Do	2/1	16/15	5
Toplam Koma				53

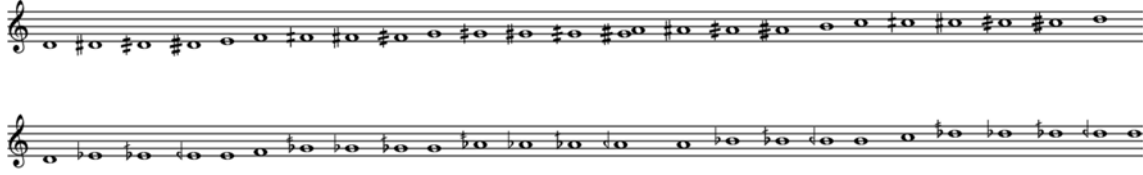
Ekrem Karadeniz tarafından porte üzerine yazılan notaların bulunduğu yer açısından güçlüklerin önlenmesi için gerek alt tarafta, gerekse üst tarafta mümkün olduğu kadar az yardımcı çizgi kullanmak, orta oktavdaki sesleri portenin içine sığdırmak düşüncesiyle "Rast" perdesine karşılık Avrupa'nın "Do" sesi yerine dörtlü bir transpozisyon yapılarak Sol sesi kabul edilmiştir. Fakat Bu transpozisyon sonrası sonunda ana dizi "Rast dizisinde" Fa# sesi oluşmuştur. (Karadeniz, 1982, s. 8)

1.5.1.9. Ayhan Zeren'e göre Ana Dizi

Ayhan Zeren, Türk Müziği'nin ana dizisi hangi dizi olacağı konusunda ilk öncelikle Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi teorisine temel alan 24 sesli dizinin "Do" sesi üzerine yerleştirilmesiyle bazı perdelerin (1 Koma Do bemol, 1 koma Si diyez) uygulamada bazı göçürmeler dışında hiç kullanılmamakta ve gereksiz fazlalık olduğu eleştirilerini ifade etmiştir. Bunun yanı sıra, Türk Müziği'nde kullanılmakta olan bazı makamları bu dizide icra etmenin mümkün olmadığını, örneğin, "Dügâh" makamının ikinci şeklinde "La" perdesinin üzerinde "Segâh" makamının icra edilmesi gerekmekte, uygulamada bu icra yapıldığı halde, genel dizide kuramsal olarak bunun mümkün olmadığı görülmektedir. (Zeren, 2003, s. 52)

Bu sebeplerden, 24 numaralı diziden önce gelen ve dolayısıyla 24 numaralı dizinin atalarından birisi sayılması gereken ve aralık sıralınışı "Do" Majör dizisindeki aralık sıralınışından farklı olan bir yedi dizi daha vardır (7 numaralı dizi). Eğer illede yedi sesi bağımsız olarak isimlendirip, 24 numaralı dizideki diğer perdeleri onlara göre adlandırılacak ise, 7 numaralı dizideki perdeleri temel olarak almak her bakımdan çok daha uygun olacağını, 7 numaralı dizideki aralık sıralınışı, "Re", "Mi", "Fa", "Sol", "La", "Si", "Do", "Re" perdelerinin oluşturduğu aralık olup, "TBTTTTBT" dizisiyle gösterilmektedir.(Bkz. Şekil 19) "Çargâh" Dizisinin yalnızca 24 sesli diziden elde

edilmiş olan bir özel dizi olduğunu 53 genel dizi içinde bulunmadığını ve 24 numaralı diziye temel oluşturmamaktadır. (Zeren, 2003, s. 55)

Şekil 19: "24" Numaralı dizinin "7" Numaralı diziye temel olarak ve "Re"den başlayarak İsimlendirilmesiyle Elde Edilen Dizi

Ayhan Zeren "Re" tabanlı diziye oluşturduktan sonra sağladığı kolaylıkları şöyle ifade etmiştir:

"Bu dizide 1 koma bemol Do perdesi yoktur vedizideki bütün perdeler mevcut diyez ve bemol işaretlerini kullanarak hem diyezlerle hem de bemollerle anlatılabilmektedir.

Bu dizideki perdeler, doğal dizilerin gelişim sürecinde kendisinden önce gelen dizilerle bağlantılı olarak isimlendirilmiştir. Dolayısıyla, kuramsal olarak daha doğru ve tutarlıdır.

Uygulamada yüzyıllardır kullanılmakta olan "Dügâh" makamının ikinci şeklini bu diziyle kolayca açıklamak ve icra etmek mümkündür." (Zeren, 2003, s. 58) diyerek bunların Arel-Ezgi-Uzdilek sisteminde yapılamadığını ifade etmiştir.

1.5.2. Ana Dizi Olarak "Çargâh" Makamı Dizisi ve Dönemsel Değişimi

Tarihsel süreçte genel olarak "Çargâh" makamı dizisini incelendiğinde, Ortaçağ İslam dünyasında yazılmış müzik yazmalarına kadar uzanan eski makamlardan biride "Çargâh" olduğudur. Farabi, Safiyüddin ve Merâgi ile birbirini tamamlayan ve Türk mûsikisinde "sistemci okul" olarak bilinen bu dönemdeki "Çargâh" makamının hakkında günümüze ışık tutacak, kesin bilgiler oldukça sınırlıdır. (Erguner, 2003, s. 168) Fakat "Çargâh" perdesi Safiyüddin Urmevî'nin 17 perdeli sisteminde "Ebced" notasıyla belirtilmiştir.

"Dürretü't- Tac" isimli eserin sahibi olan XIV. yüzyıl müzikçilerinden Kutbuddin Mahmut Şirazi'ye göre "Çargâh", dokuz şubeden üçüncüsüdür .

Safiyuddin sistemini takip eden diğer önemli müzikçilerden Abdülkadir Meragi (1350-1435), Alişah bin Hacı Büke (ö. 1500) ve Ladikli Mehmet Çelebi (XV. yüz yıl) gibi isimler de "Çargâh"a eserlerinde yer vermişler ve dizisini o dönemde kullanılan ebced notasyonu ile göstermişlerdir. "Çargâh" bu dönemde yirmidört şubeden üçüncüsü olup ebced sembollerine göre A D V H perdelerinden ve T C C aralıklarından oluşmuştur. Bu kuramcıların tariflerine göre yukarıdaki perdelerden oluşan "Çargâh"ın bu şekli aynı zamanda Rast makamının oluşumunda kullanılan pest dörtlüyle aynıdır.

Ladikli Mehmet Çelebi Zeynü'l-Elhan'ında bu benzerliği vurgular ve "Çargâh" makamının seyrinin ebced notasına göre H perdesinden başlayıp A perdesinde son bulduğunu belirtir. (Levendoglu, 2002, s. 212)

"Çargâh"ın ebced notasyonu ile verilen bu tariflerinin yanı sıra sözel olarak verilen tarifleri de mevcuttur. Hızır bin Abdullah, Yusuf bin Nizameddin Kırşehri, Bedri Dilşad gibi yazarların eserlerinde dört şubeden dördüncüsü olan "Çargâh" XVI. yüzyıl müzikçilerinden Seydi'nin verdiği sözel tarifte şöyledir. Seydi, "Çargâh"ın "Çargâh" perdesinden başlayıp "Râst"a kadar indiğini söyler (Seydi, 1504: 11b). (Arısoy, 1988, s. 123) Ancak bu yazar da makamın karar perdesi yada kullandığı diğer perdeler hakkında bir bilgi bulunmamaktadır.

Tirevi'ye göre, "Çargâh"ın seyri,"Çargâh"dan başlayıp "Râst"a kadar inen bu seyir tekrar aynı perdelerle "Çargâh"a ulaştıktan sonra Sabâ perdesi ile Hüseyini'ye kadar çıkar ve tekrar geri dönüp "Çargâh"da karar verir. "Çargâh", "Zengüle"nin bir kısmıdır (Türevi, ?:19). Tirevi' nin "Çargâh"ı "Zengüle makamı"nın bir kısmı olarak açıklamaktadır. nedenini bu makamın tarifinde bulmak mümkündür. (Erguner, 2003, s. 169)

Kantemiroğlu'nun da makamın en önemli perdesi "Çargâh"dır ve yine bu perdede karar verir. Ancak, Kantemiroğlu "Çargâh"ın kullanım alanının çok dar olduğunu, diğer makam ve terkiplerle uyumadığı için de üzerinde bestelenmiş çok az eser bulunduğunu

söyler. Kantemiroğlu'nda "Çargâh" ile "Nihavend-i "Sağır'in dışında bu perdede karar veren başka makam da yoktur. (Tura, 2001, s. 30)

Nayi Osman Dede'nin (1652- 1729) "*Rabt-ı Tabirat-ı Musiki*" adlı eserinde "Çargâh", oniki makamdan dördüncüsüdür ve o da tarifini Seydi'nin üslubuna benzer bir biçimde beyitlerle yapmıştır. (Erguner, 1991, s. 120)

Marmarinos ise "Çargâh"ın tarifini verirken makamın "Çargâh" perdesinden seyrine başlayıp "Gerdaniye" kadar çıktığını söyler. Buradan Acem, Hüseyin, Sabâ perdelerini kullanarak tekrar "Çargâh"a gelen makam bu perdede kalışlar yapar. "Çargâh"dan "Râst"a kadar indikten sonra perde yine "Çargâh"a ulaşır ve burada karar verir. (Judetz. Sirli, 2000, s. 100)

Abdülbaki Nasır Dede'nin (1765- 1821) "*Tedkik u Tahkik*" isimli eserinde "Çargâh", 136 terkipten kırk sekizincisidir ve Nasır Dede bu terkibin "Çargâh", Acem, "Gerdaniye", "Muhayyer" perdesinde sıkça gezindiğini ve "Sabâ" göstererek "Çargâh" perdesinde karar verdiğini belirtir. Ona göre bu makamın tarifi hakkında bütün müzikerler aynı görüştedir. (Tura, 1997, s. 27)

Haşim Bey "*Haşim Bey Mecmuasında*", "Çargâh" makamının tarifini "*Kantemiroğlu'nun edvârı*"nı (*Kitâbu 'İlmi'l Mûsikî alâ vechi'l-Hurûfât*) kaynak olarak kullanmıştır. (Yalçın, 2016, s. 255)

Kazım Uz'un "*Musiki Istılahatı*" kitabında "Çargâh" makamı seyrini önce "Dügâh", "Segâh", "Çargâh" perdelerinden başlayıp sonra "Sabâ" çeşnisi ile "Çargâh"da karar verdiğini anlatmıştır. (Uz, 1964, s. 15)

20. yüzyılın başlarında Muallim İsmail Hakkı Bey ile neyzen Ali Rıza Bey'e gelinceye kadar bir tarafa bırakılan "Çargâh" makamı", bu iki bestekâr tarafından tekrar ele alınmış, klasik formda eserler bestelenmiştir (Kutluğ, 2000, s. 147).

Günümüzdeki Türk Müziği eğitimi Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi ile verilmektedir. Bu sisteme göre, Türk Müziği'nde "Çargâh"ın, ana dizi olarak kabul edilmesi birçok tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Bu süreç içerisinde "Çargâh" makamı, İsmail Hakkı Özkan'ın günümüzde genellikle bütün Konservatuarlarda kullanılan "Türk Müsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri Kudüm Velveleleri" kitabında "Çargâh" makamını tamamen "Do Majör" dizisi olduğunu ifade etmiştir. Dizisinin "Çargâh" veya "Kaba Çargâh" perdesi üzerindeki bir "Çargâh" beşlisine "Çargâh" dörtlüsü eklenmesinden meydana geldiğini (Bkz. Şekil 24) anlatmıştır.Devamında:

"Çargâh" makamında, makamın esas yapısında olmamakla beraber, "Çargâh" perdesi üzerinde bir "Hicâz" dörtlüsü göstermek geçki olarak âdet olmuştur. Bu geçki sırasında bakiye bemollü "Re" ("Hicâz") ve koma bemollü "Mi" (Dik Hisar) perdesi kullanılır" der. (Özkan, 1984, s. 95)

Şimdiye kadar nazariyatçıların anlatımlarından görüldüğü şekliyle Kantemiroğlu, Arel-Ezgi, Hâşim Bey, İsmail Hakkı Özkan ve Yılmaz Öztuna, Onur Akdoğu tanımlarına bağlı olarak "Nehâvend-i Sağır", "Kürdî"li ve "Bûselik"li haline "Çargâh" makamı" birinci şekli ile "Çargâh makamı dizisi" (Bkz. Şekil 20) söylenmesi uygun düşünülmektedir.

Şekil 20: Birinci şekli ile "Çargâh" makamı dizisi

Nâsır Dede, Osman Dede, Abdülkadir Töre-Ekrem Karadeniz tanımına uyan, "Çargâh" perdesi üzerinde Zirgüleli "Hicâz" makamı dizisi ve yerinde "Sabâ makamı" dizilerini içinde bulunduran ("Çargâh"Âyini"nde de görülen) makama da ikinci şekli ile "Çargâh" makamı dizisi demek uygun düşünülmektedir. (Bkz. Şekil 21).

Şekil 21: İkinci şekli ile "Çargâh" makamı dizisi

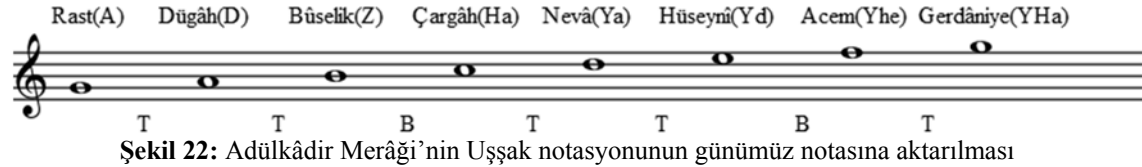
Görüldüğü gibi, Arel-Ezgi-Uzdilek kuramındaki "Çargâh" makamı, eski kaynaklarda yer alan "Çargâh" ile kıyaslandığında tamamen farklı bir yapıya sahiptir. Klâsik Türk Müziği kuramına ait yazılı kaynaklarda, Arel'in verdiği "Çargâh" şeklini destekleyen herhangi bir tarihsel bilgi mevcut değildir.

Çünkü Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi tarafından tanımlanan "Çargâh" makamı dizisine uygun yeterli eser yoktur. Mevcut repertuarda az sayıda "Çargâh" esere rastlansa da bunlar, Arel-Ezgi-Uzdilek ses sisteminin açıkladığı "Çargâh"dan farklı yapıdadır. Ayrıca temel dizi olarak kabul görürken farklı kullanımları göz ardı edilmiş, "Sabâ"lı şekli sadece bir geçki olarak görüldüğü, ifade gücü elinden alındığı, sınırlarının daraltıldığı yönünde eleştiriler yapılmıştır.

Önceleri XV. yüzyıl itibariyle "Sabâ"lı tarifleri görülen "Çargâh" makamının günümüz repertuarı, gelenekteki nazariyata göre değişiklikler yaşamıştır. Bu araştırmada "Çargâh" makamının tarihsel süreçte, günümüzde kullanılan şekline gelene kadar eski müzik nazariyatçıları ve bestekârları tarafından yazılan eserlerin ele alınarak incelenmesine ihtiyaç vardır.

1.5.2.1. Sistemci Okula Göre "Çargâh" Dizisi

Farabi, Safiyüddin ve Merâği ile birbirini tamamlayan ve Türk mûsikisinde "sistemci okul" olarak bilinen bu dönemdeki "Çargâh" makamını hakkında günümüze ışık tutacak sınırlı olmasına rağmen Abdülkâdir Merâği'nin 69 erdiği 7 adet dörtlü vardır. Bunların her birisi 498 centtir. (Karabaşoğlu, 2010, s. 50) Bunlar Safiyüddin Urmevî'nin 69 erdiği dörtlülerle aynıdır. "Uşşak makamı" dizisinin pestteki dörtlüsü, Merâği ve Safiyüddin zamanında "Uşşak cinsi" denilen aralıklar günümüzde ""Çargâh" dörtlüsü" olarak kullanılmaktadır (Bkz. Şekil 22)

Abdülkadir Merâği'nin Câmî ül-Elhân'ında yirmidört şubeden üçüncüsü olarak ifade edilmiş, icrâcılarının nazarında çargâh 6 çeşittir. Bir: dörtlü "Çargâh". Bu da şu misâlde olduğu gibi dört sestir; Ha-V-D-A. (Sezikli, 2007, s. 74)

1.5.2.2. Kutbüddîn Mahmûd Şîrâzî'ye Göre "Çargâh" Dizisi

"Dürretü't-Tac" isimli eserin sahibi olan XIV. Yüzyıl müzikçilerinden Kutbüddîn Mahmûd Şîrâzî'ye göre "Çargâh", dokuz şubeden üçüncüsüdür ve dizisi aşağıdaki gibidir (Bkz. Şekil 23). (Levendoglu, 2002, s. 10)

Owen Wright Kutbiddin Şîrazi'nin makam anlayışını yazdığı eserinde "Çargâh" notası vurgulanırsa "Rast" ile aynı olacağını, bu, "Do" dan yukarı doğru dördüncüsü olan "Fa" nın öne çıkmasından kaynaklandığını vurgulamıştır. Ancak, "Do" nadiren tekrarlanmalı ve "Re", "Fa" ve "Re", sonra tekrar "Re" arasındaki küçük üçlü ilişkisi içerisinde "Çargâh"ı duyulduğunda özellikle "Re" üzerinde ısrar edilirse, "Dügâh"a karşılık gelecek bir etki yaratacağını ifade etmektedir. (Wright, 2018, s. 256)

1.5.2.3. Ladikli Mehmed Çelebi'ye Göre "Çargâh" Dizisi

Lâdikli Mehmed Çelebi (XV. yüzyıl) "Zeynü'l-Elhan"ında bu benzerliği vurgular ve "Çargâh" makamının seyri için ebced notasına göre H perdesinden başlayıp A perdesinde son bulunduğunu belirtir. Lâdikli'ye göre "Çargâh"ın tarifi şöyledir;

"Bu dahi "Râst" gibi zü'l-erbâ'nın kısm-ı râbidür, İllâ bu kadar vardur ki râsun mebde-i eskali olduğu ecilden intikali habiti dahi müştimildür ve bunun mebde-i

ahaddi olduğundan ötürü intikal saidi müstemildür fakat misali H V D A - C C T Bu mensubdur nara buna "Çargâh"-ı zü'l-erbâ dahi dirler" (Pekşen, 2002, s. 55-56)

Lâdikli'nin "*er Resâletü'l Fethiyye*" arapça eserinde yukarıda anlatılan tarifi günümüzde anlatımı şöyledir:

"Bu grup pest uçtan kullanılırsa bu bilginlerce Rast diye isimlendirilir.Sonuçta "Çargâh" zü'l erbâ'a ("Çargâh" dörtlüsü) ve "Râst" zatı olarak değişik olurlar.Çünkü tiz, pest veya ikisinin dışındaki noktadan başlangıç aynı besteler için sonradan ortaya çıkan yönlerdir." (Tekin, 1999, s. 162)

Lâdikli Mehmed Çelebi'nin yeni bilginlere göre verdiği buna benzer makam tariflerinde makamın başlangıç ve karar perdesi gösterilerek "Çargâh"ın ebced notasyonu ile verilen bu tariflerinin yanı sıra sözel olarak verilen tarifleri de mevcuttur.

Lâdikli Mehmed Çelebi, makam tariflerini eski ve yeni bilginlere göre vererek bu değişimi vurgulamış ve makamların tarifinde Safiyyüddin sisteminin takipçisi olan diğer yazarlarda görülmeyen bir yol daha izlemiştir. Özellikle Zeynû'l-Elhân'da yeni bilginlere verdiği makam tariflerinde, geleneksel çizgiden ayrılmış, makamın başlangıç ve karar perdesini de göstererek ebced notasıyla bir çeşit melodik seyir grafiği çizmiştir. (Levendoglu, 2002, s. 212)

1.5.2.4. Seydî İbrahim'e Göre "Çargâh" Dizisi

Hızır bin Abdullah, Yusuf bin Nizameddin Kırşehirli, Bedri Dilşâd gibi yazarların eserlerinde dört şubeden dördüncüsü olan "Çargâh" XVI. yüzyıl müzikçilerinden Seydî'nin "*El Matla*" adlı eserinde verdiği tarifte Seydî, "Çargâh"ın "Çargâh" perdesinden başlayıp "Râst"a kadar indiğini söyler hoş seda verdiğini ancak bu yazarda da makamın karar perdesi yada kullandığı diğer perdeler hakkında bir bilgi bulunmadığını anlatmaktadır (11-b.Er-Rabî "Çargâh"). (Arısoy, 1988, s. 35)

1.5.2.5. Kadızâde Tirevî'ye Göre "Çargâh" Dizisi

XV. yüzyılda nazariyatçı Kadızâde Tirevî Risâle-i Mûsiki isimli eserde "Çargâh" makamını şöyle açıklamıştır;

"...*"Çargâh" oldur ki cüz'i zengüle ola nevi'âhir kendü hânesinden hûd dimiş idik ki "Segâh" hanesi üstünde olur kendü hânesinden âgâze idüb aşağı gidib "Segâh" ve dügâh ve "Râst" hânelerin seyr idüb yine kendü hânesine çıkar kendü hânesinden yukaru zengüle için pençgâh hânesi "Çargâh" hânesine karîb olmuşdı ol perdeye uğrayıb (sabâ=re bemol perdesi) andan yukarı Hüseyni hânelerin seyr idüb gelüb yine kendü hânesinde karâr eder."Çargâh"ın âgâzı ve karârgâhı yine kendü hânesidir."* (Erguner, 2003, s. 169)

Bu tarifte anlatıldığı gibi "Çargâh", "Zengüle makamı"nın ""Râst"" ve "Hüseyni" arasındaki perdeleri aynen kullanan bir makamdır. Tirevi'nin "Çargâh"ı "Zengüle makamı"nın bir kısmı olarak açıklamasının nedenini bu makamın tarifinde bulmak mümkündür. Tirevi'ye göre "Zengüle", seyrine tıpkı ""Çargâh" makamın"da olduğu gibi "Çargâh" perdesinden başlar ve "Segâh", "Dügâh ile "Râst"a kadar iner. "Çargâh"dan yukarı çıkmak için yine " *pençgâh hanesi "Çargâh" hanesine karîb olub.*" şeklinde ifade ettiği bugünün Sabâ veya "Hicâz" perdesine karşılık gelebilecek olan perdeyi kullanarak "Hüseyni", "Eviç", "Gerdâniye" ve "Muhayyer"e çıkar. Aynı perdelerle geri dönüp "Çargâh"da karar verir (Bkz.Şekil 24). (Levendoglu, 2003, s. 187)

Şekil 24: Tirevi'nin günümüz notasyonunda "Çargâh" dizisi

Bu tarifte görüldüğü gibi "Çargâh", Zengüle makamının Rast ve Hüseyni arasındaki perdelerini aynen kullanan bir makamdır.

1.5.2.6. Dimitri Kantemiroğlu'na Göre "Çargâh" Dizisi

Makam sınıflamalarında ve tariflerindeki yenilikçi arayışları ile Türk Müziği Tarihi'nde bir dönüm noktası olan Kantemiroğlu'na göre "Çargâh", kalın sesli tam perdelerin makamları olarak adlandırılan yedi makamdan beşincisidir ve tam perde olarak adlandırılan bütün perdelerde gezinebilir. Makamın en önemli perdesi "Çargâh"dır ve yine bu perdede karar verir. Ancak, Kantemiroğlu "Çargâh"ın kullanım alanının çok dar olduğunu, diğer makam ve terkiplerle uyummadığı için de üzerinde bestelenmiş çok az

eser bulunduğunu söyler. Kantemiroğlu'nda "Çargâh" ile "Nihavend-i Sağır"ın dışında bu perdede karar veren başka makam da yoktur. (Tura, 2001, s. 59-60)

1.5.2.7. Nâyî Şeyh Osman Dede'ye Göre "Çargâh" Dizisi

Nâyî Şeyh Osman Dede'nin (1652- 1729) "*Rabt-ı Tabirât-ı Mûsiki*" adlı eserinde "Çargâh", oniki makamdan dördüncüsüdür ve o da tarifini, kendisine kadar olan edvarlardaki on iki makam listesine sadık kalmamıştır. Bu edvarda yer alıp birkaç perde isminden oluşan tarif şöyledir;

"Bundan sonra "Çargâh"ı beyan ettim, kendi perdesi ile ona başlamayı iste. Sonra "Segâh" ve sonra Dügâh, arkasından "Segâh"; böylece "Çargâh" perdesinde tamam oldu" (Erguner, 1991, s. 120)

Kantemiroğlu' nun çağdaşı olan Kutbunnâyî Şeyh Osman Dede' nin ""Çargâh" peşrev" ve "Çargâh" âyin-i şerîf'i incelendiğinde Osman Dede, Kantemiroğlu'nun farklı olarak, "Sabâ"lı "Çargâh" makamını kullandığı görülüyor. Bu sebepten bu iki bestekâr ile müzikolog arasında bir çelişki ile karşılaşılıyor.

Owen Wright'ında söylediği şekilde, "Çargâh" perdesinde bir ""Hicâz"" dizisi geçkisiyle, hatta "Sabâ makamı" ile birleşerek değişmiştir (Bkz.Şekil 25).

Şekil 25: Nâyî Şeyh Osman Dede'ye göre günümüz notasyonundaki "Çargâh" dizisi

Eski bestekârlarımız, Lâle devrine gelinceye kadar, "Çargâh" makamını daha çok "Sabâ"sız kullanmayı uygun görmüş, "Segâh"lı olarak makamın aslına uygun eserler vermişlerdir. Lâle Devrinde ve sonraki dönemlerden bestelenen "Çargâh" eserlerde ise, "Sabâ makamı"nın kullanışı artmış, "Sabâ"sız "Çargâh" makamı kullanılmaz olmuştur. Bunun en güzel örneğini Kutbunnâyî Şeyh Osman Dede'nin eserlerinde görülmektedir.

1.5.2.8. Mehmed Hafid Efendi'ye Göre "Çargâh" Dizisi

Mehmed Hafid Efendi'nin "*ed-Dürer*"inde verilen tarifte "Çargâh", terkip olarak sınıflanmış ve diğer mûsiki yazmalarında verilen bilgilerden farklı olarak karar perdesi "Rast" olarak gösterilmiştir. Eserde, "Çargâh" makamının seyri ile ilgili bir tarif bulunmamaktadır. (Wright, 2001, s. 189)

1.5.2.9. Abdülbâki Nâsır Dede'ye Göre "Çargâh" Dizisi

XVIII. yüzyılda Osman Dede'nin torunu Sâide Hanım'ın oğlu ve III. Selim Döneminin büyük müzikoloğu, Abdülbâki Nâsır Dede'nin (1765-1821) "*Tedkik-u Tahkik*" isimli eserinde "Çargâh", 136 terkipten 48 incisidir ve Nasır Dede bu terkinin "Çargâh", "Acem", "Gerdâniye", "Muhayyer" perdesinde sıkça gezindiğini ve "Sabâ" göstererek "Çargâh" "Çargâh" perdesinde karar verdiğini bunda görüş birliği olduğunu belirtir(Bkz. Şekil 26). (Tura, 1997, s. 27)

Şekil 26: Abdülbâki Nâsır Dede'ye göre günümüz notasyonundaki "Çargâh" dizisi

1.5.2.10. Hâşim Bey'e (1815- 1868) Göre "Çargâh" Dizisi

Hâşim Bey, "Çargâh" makamının tarifini "*Kantemiroğlu'nun edvârı*"nı (*Kitâbu 'İlmi'l Mûsikî alâ vechi'l-Hurûfât*) kaynak olarak kullanmıştır. "Çargâh" makamını kullanılmayan makamların içine koyarak 72 adet olduğunu ve birer birer açıklanması gerektiğine yer vermiştir. (Yalçın, 2016, s. 255)

"Bir ulu tamam perdelerin makamlarındandır." "Çargâh" perdesi üzerinden seyre başlar. Gerek pestten tize doğru, gerekse tizden pestte doğru gezindikten sonra kendi perdesinde karar verir.Fakat icrasında genel olarak karar perdesi "Çargâh" perdesinde

karar vermediğini ("Çargâh" makamı"ndaki eserler incelendiğinde bu durum kendini göstermektedir) ifade eder. (Yalçın, 2016, s. 40).

Hâşim Bey ek olarak "Çargâh"ın hükmü; her ne kadar tam perdelerin makamlarından olup diğer makamların hükmü gereği tüm perdeleri seyir ederse de katı dar makamdır diye bahseder. (Yalçın, 2016, s. 215) Hâşim Bey Mecmûası'ndaki Diyezli ve Bemollü Tonaliteler ve Tanımlanmasında:

"Ud" ton yani "Çargâh" dimer, "Çargâh" perdesinden bida idüb tiz "Çargâh"a çıkub yine kendi perdesindeki "Çargâh"a karar ider. Alafrangada bu makam cümlesinin esasıdır." Açıklamasında ise,

Hâşim Bey "Do Majör" ile "Çargâh" makamının bire bir aynı olduğunu ve "Do Majör"ün ana dizi, ana tonalite olduğunu belirtmektedir. (Yalçın, 2016, s. 61)

1.5.2.11. Kazım Uz'a Göre "Çargâh" Dizisi

"Çargâh" perdesini ise "Bûselik" perdesi ile "Hicaz" perdesi arasında bulunan bir tam perde ismi olarak tanımlar."Çargâh" makamı seyrine önce "Dügâh", "Segâh", "Çargâh" perdelerinden başlayıp sonra "Sabâ" çeşni ile "Çargâh"ta karar vermektedir. Fakat makam "Acem", ""Gerdaniye"", "Muhayyer" perdelerine kadar seyir edebilmektedir açıklaması yapılmaktadır (Uz, 1964, s. 15).

Bütün bunlara rağmen, son dönemde ortaya atılan; "Çargâh" makamı Türk mûsikisinin esas dizisidir; nasıl Batı mûsikisinde "*Do Majör*" esas dizi ise, bizde de Pisagor dizisinin "Çargâh" perdesindeki tatbikî olan "Çargâh" makamı esas dizidir görüşü hâkim (Bkz. Şekil 27) olmuştur (Kutluğ, 2000, s. 147).

Şekil 27: Arel- Ezgi sisteminde "Çargâh" Makamı Dizisi

1.5.2.12. Hüseyin Sadettin Arel'e göre Çargâh Dizisi

Arel ve Ezgi sistemlerinin ana hatlarını kurup tespit ederlerken, Türk Müziği'ne uygun düşen bir ana dizi bulmak ihtiyacını duymuşlar, bu iş için sistemci okuldan ayrı olarak "Râst" dizisi olamayacağını, arızasız seslerden oluşan bir dizinin ana dizi olarak seçilmesi bunun içinde Pisagor'un (Pisagor, Pythagoras) "Do" dizisinin kullanılması, en isabetli ve uygun olacağı düşünülmüştür. Bu görüş ve düşünceden hareketle, Pisagor'un "Do" dizisini seçmişler, bu dizi "Kaba Çargâh"tan başladığı için adını "Çargâh" dizisi olarak değiştirmişlerdir. (Kutluğ, 2000, s. 147) Arel'e göre Ana Dizi şu şekilde anlatılmıştır:

"Ana dizi (tabii dizi) diğer bütün dizilerin teşkilinde esas tutulmaya elverişli olan dizidir. "Çargâh" makamı dizisinin ana dizi sayılması sebeplerinden ilki, sadece tanini ve bakiyye aralıklarından yapılmış olması bunun yanında Diyez ve bemol işaretlerinin kullanılmamasıdır." (Akdoğan, 1993, s. 56)

Ana dizi olmasındaki ikinci madde ise; basit makamların hepsini "Çargâh" dizisinin bütün perdelerine aktarabilmektir. Örnek olarak "Kürdî" dizisinden "Hicâz" dizisinin aralıklarını bulup yazmak istenildiğinde Si bemol("Kürdî") perdesinden itibaren "Hicâz" perdesini bir koma dikleştirmek için bir koma "Si diyez" kullanmak gerekecektir. Bunun karışıklığa sebep olacağı düşünülerek "Si" notasında bemolü kullanmayarak "Bûselik" haline getirebileceğini ve yine bir bakiyye bemolü koyduğunuzda "Çargâh" dizisinin esas tutmuş olduğu görünür. Bu sayede aralıkların oluşumunda kolaylık sağlamaktadır.

Dördüncüsü, "Çargâh" makamının eski Türk'lere en ziyade sevilen ve kullanılan makam oluşunu da bunun ana dizi itibar edilmesi (Akdoğan, 1993, s. 57)

"Çargâh" Dizisi'nin Ana dizi olarak seçilmesindeki beşinci madde ise; Bu diziden aralık hesaplamalarının kolaylaşmasıdır. Örneğin, "Dügâh perdesi ile "Bûselik" perdesi arasında bir tanini aralığı vardır" dendiği zaman Her yönden "Çargâh" dizisi göz önüne gelmektedir. Yine geçen asırda Türk Müziği için Avrupa notasının kullanılmasına başlandığı zaman "Segâh" perdesi ile "Bûselik" perdesi arasındaki bir komalık "Si"

perdesi ile yani "Segâh" perdesini kullanmakta ısrar edildiğini, bu durumda ana dizinin Uşşak veya Bayati olması durumuyla karşılaşılacağı söz konusudur. Bu temelden yanlıştır. Çünkü "Segâh" kullandıkça "Hicâz"daki "Dik Kürdî" haline getirmek için ona "eksik bakiyye bemolü" ek olarak kullanılması gerekecektir. Böyle bir işaretin olmadığı halde yeniden icat edilmesi ile haddinden fazla değiştirici işaretlerin çoğalmasına yol açacaktır. Bu da hesaplamaları zorlaştıracaktır. (Akdoğu, 1993, s. 57-58)

Sonuç olarak Batı notasını Türk Müziği'nde kullanabilmemiz için ona ilaveler yapılması mecburidir. Bu sebeplerden dolayı "Çargâh" makamının dizisinden başka elverişli dizi yoktur. (Akdoğu, 1993, s. 59)

"Çargâh" makamı çıkıcı bir makamdır. Dizinin aralıkları pestten tize doğru "Tanini+ Tanini+ Tanini+Bakiye (T T T B)" ve tizden peste doğru "Bakiye+Tanini+ Tanini+ Tanini+ Tanini+ Bakiye+ Tanini (BT T + T T B T)" düzeninde sıralanmıştır. Beşli ile dörtlünün birleştiği yerde bulunan ses (beşinci derece) güçlü vazifesini makamın asıl yeri "Çargâh" perdesidir. "Çargâh" makamının notası yazılırken donanımına hiçbir işaret konulmaz. "Çargâh" makamının dizisi şudur: (Bkz.şekil 28)

Şekil 28: Arel sisteminde "Çargâh" Makamı Dizisi

Notada çizgilerle gösterildiği gibi, bu dizide "Niseb-i Şerife"de (asil,şerefli nisbetler,oranlar Türk Mûsikisinde , bir sekizlideki tam sekizliye, tam beşli, dörtlü sayısına verilen addır. (Öztuna, 2000, s. 310) 9 tanesi vardır: 1 tane tam sekizli, 4 tane tam beşli, 4 tane tam dörtlü.

1.5.2.13. M. Ekrem Karadeniz'e Göre "Çargâh" Dizisi

Ekrem Karadeniz "Çargâh" makamı dizisinin ise ana dizi olamayacağını ifade eder. "Çargâh" makamı:

"Çoğunlukla "Çargâh" perdesinden terennümle başlar ve "Çargâh" perdesinde karar verir. Bu makam çıkış ve inişte iki iskala kullanır. Nota yazılırken eserin baş tarafına Sabâ, Hisârek perdelerine mahsus olan bemol işaretlerini koymak, dik Şehnâz perdesini ise sırası geldikçe buna mahsus bemol işareti ile göstermek uygun olur." der. (Bkz. Tablo 12-13) (Karadeniz M. , 1982, s. 114).

Tablo 12: "Çargâh" Makamı Dizisi Çıkış Skalası

Çıkış İskalasını Perdenin Adı	Aralıkları	Senti	Frekansı
"Çargâh"		0	1
Sabâ	1	1600	1,110
Hisârek	1	3400	1,250
Acem	1/2	4400	1,333
Gerdâniye	1	6200	1,500
DikŞehnâz	1	7800	1,667
Tiz "Segâh"	1	9600	1,875
Tiz"Çargâh"	1/2	10600	2

Tablo 13: "Çargâh" Makamı Dizisi İniş Skalası

İniş İskalasını Perdenin Adı	Aralıkları	Senti	Frekansı
Sabâ	1	1600	1,110
Hisârek	1	3400	1,250
Acem	1/2	4400	1,333
Gerdâniye	1	6200	1,500
Muhayyer	1	8000	1,687
Tiz "Segâh"	1	9600	1,875
Tiz"Çargâh"	1/2	10600	2

M. Ekrem Karadeniz "Çargâh" makamını anlatırken Mevlîdi Şerîf'in başlangıcında okunan ve Aziz Mahmud Hüdâî tarafından Devri Kebir usulünde bestelenmiş ilâhi örnek almıştır ve makamın seyir sahasının oldukça az olduğunu ifade etmiştir. (Karadeniz, 1982, s. 114)

"Batı'nın Do Majör gamında olduğu gibi ıskalaya Do sesinden başlamak arzusudur. Bizde Batı notası kabul edildiği zaman eserlerimizi Batıda en çok kullanılan Sol anahtar ile yazmak esas alındığından Rast perdesine karşılık Do sesi yerine Sol sesi

alınmıştır. Halbuki Bizim Rast perdesinin karşılığı Batı'nın Do sesidir." (Karadeniz, 1982, s. 8) diye ifade etmiştir.

1.5.3. Türk Müziği'nde Belli Başlı Nazariyatçılara Göre Ana Dizi "Çargâh" Makamı Üzerine Tartışma ve Düşünceler

Arel-Ezgi sisteminde Müzik literatürüne günümüz şekli ile bildirilen "Çargâh" makamı, bazı müzikologların itirazlarına sebep olmuştur.

Yakup Fikret Kutluğ, "Türk Mûsikî'sinde Makamlar" eserinde "Çargâh" makamı dizisini Arel-Ezgi tanımlamasını şöyle anlatmıştır:

"20. yüzyılın iki büyük müzikoloğu sistemlerinin ana hatlarını kurup tespit ederken felsefelerine uygun düşen bir ana dizi bulmak ihtiyacını duymuşlar, bu iş için Sistemci Okulun "Rast makamı" dizisini uygun bulmamışlardır. Bu itibarla, arızasız seslerden oluşan bir dizinin ana dizi olarak seçilmesi bunun içinde Fisagor'un (Pisagor, Pythagoras) "Do" dizisinin kullanılması, en isabetli ve uygun olanıdır. Bu görüş ve düşünceden hareketle, Fisagor'un "Do" dizisini seçmişler, bu dizi "Kaba "Çargâh"'tan başladığı için adını "Çargâh" makamı dizisi olarak değiştirmişlerdir." ifadesiyle "Çargâh" makamının doğuşunu bu şekilde anlatmıştır. (Kutluğ, 2000, s. 147)

Devamında ise "Çargâh" makamındaki sakıncaları ifade etme yoluna gidilmiştir.

Yakup Fikret Kutluğ konuyu şöyle anlatmıştır:

"Arel ve Ezgi bu diziyi eski "Çargâh" makamı ile karşılatırarak ikisi arasında bir yakınlık kurmayı düşünmüşler, asıl "Çargâh" makamından bestelenen bazı eserlerin "Sabâ" almadan bestelendiklerini gördükleri için "Do" dizisinin "Çargâh" makamı olarak kullanılmasında ve tanıtılmasında bir sakınca olamayacağı kanaatine varmışlardır. Fakat asıl "Çargâh" makamında "Segâh" perdesi makamın bünyesi içinde yer aldığından bu perdenin kaldırılarak yerine "Büselik" perdesinin konulmasını teknik yönden uygun ve zaruri görmüşlerdir." (Kutluğ, 2000, s. 148)

diye ifade edilmiş şu şekilde anlatılmıştır:

"Bütün bu çabalarına rağmen, Arel ve Ezgi, bu sözde makama ait bir tek doğru dürüst örnek verememişlerdir" (Kutluğ, 2000: 149). "Elimizde Arel'in bir oyun havası ile iki şarkısı vardır. Bu eserler, fantezi türde yapılmış eserlerdir. Bir makam eğer varsa, bu makamdan peşrev, beste ve semailerin bestelenerek mûsikî âlemine sunulmaları, tanıtılmaları icap eder. Çünkü yeni bir makamın tanıtılması, o makamdan bestelenen klasik formda, mûsikîmizin kuruluş ve icrası kurallarına uygun düşecek eserlerle mümkün olacaktır ve asıl olan da budur." (Kutluğ, 2000, s. 150) ifadesinde bulunmuştur.

M. Ekrem Karadeniz *"Türk Mûsikîsinin Nazariye ve Esasları"* adlı kitabında konuya itirazını Mevlîdi Şerif'in başlangıcında okunan Aziz Mahmud Hüdâî tarafından Devri Kebîr usulünde bestelenmiş ilâhî üzerinden ve bir kaç peşrevi değerlendirerek "Çargâh" makamına itirazını şöyle ifade etmiştir:

"Dr. Ezginin eserindeki "Çargâh" ana ıskalasını da Fisagor'un kullandığımız, hatalı kromatik ıskalasından başka bir şey değildir. Esasen kendisi de bu ıskalasını ile bestelenmiş "Çargâh" bir örnek koyamamam, ancak sahibi belli değil kaydı ile tek haneden ibaret bir peşrevi delil olarak göstermiştir. Bu peşrev üzerinde yaptığımız inceleme, bu parçanın kendisi tarafından Rast veya Mahur makamının ıskalasına uyularak hazırlandıktan sonra dörtlü bir transpozisyonla "Çargâh" perdesine nakledildiği ihtimalini ortaya koymaktadır. Zira ana ıskala olarak öne sürülen bu ıskala ile bestelenmiş hiç bir esere rastlanmamaktadır." (Karadeniz, 1982, s. 114) İfadesinde bulunulmuştur.

Yalçın Tura tarafından tarihi süreç içerisindeki durumunu ifade ederek "Çargâh" makamının Türk Müziği'ndeki durum tespitini anlatılmıştır:

"Türk mûsikîsindeki asıl "Çargâh" makamının Arel ile Ezginin "Çargâh"ı arasında, adından başka müşterek bir yönü yok gibidir. Zaten pek az kullanılmıştır. Eski nazariye kitapları bir numaralı cins, makam ve dizi olarak

Uşşak cinsini ve dizisini alırlar. Sonraları, Rast makamı ana makam sayılmış ve yakın zamanlara kadar da bu anlayış devam ede gelmiştir. Günümüzde de pek çok mûsikîşinasın görüşü aynı istikamettedir. Arel ve Dr. Ezginin ana dizi diye ileri sürdükleri "Çargâh" dizisi ise, Fisagor sistemine göre kurulmuştur. Bir "Do" dizisinden ibarettir. Bu şekli ile Arel ve Ezgiden önce Türk mûsikisinde asla kullanılmamıştır." (Tura, 1988, s. 132)

"Çargâh" makamı üzerine ilave olarak kullanılan nota yazısının Türk Müziği notasyonu olmadığı ve kullanılan notasyonun eksik bir halde kullanılması sebebiyle perdelerin yanlış bir derecelendirmede olduğunu ifade eder.

Yalçın Tura, "Rast"taki "Segâh" perdesinin koma bemolü ile yazıldığını ileri sürerek onu ana perde olamayacağını, buna karşılık, arızasız yazılmasından ötürü "Bûselik" in ana perde savunulmasının yanlış bir durum olduğunu ifade etmiştir. Ardındanda açıkça "Segâh" perdesi çok eski zamanlardan beri, ana dizisinin üçüncü basamağı, üçüncü tam perde sayılmıştır. Kullanılan "Segâh" perdesi'nin Türk Mûsikîsinin "Segâh" olmadığını bu nisbette Nim "Bûselik" sayılabileceğini anlatmıştır. Sonunda "Bûselik" perdesinin Yarım perde olduğunu, "Çargâh" perdesinin anlamında anlaşılacağı üzerine dördüncü perde ismi olması düşünüldüğünde ana dizi olamayacağını netleştirmiştir. Ana dizinin Yegâh perdesi olabileceğidir. Sebebinin "Rast"ın eskiden ana dizi olarak kabul edildikten sonra genişlemesi için altına bir "Rast" dördlüsü eklenmesi "Yegâh" perdesinin yine "Rast" dizisi olarak tanınmasına sebep olmuştur. (Tura, 1988, s. 133-134)

Owen Wright ise "Çargâh" makamı için Arel veya Ezgi' nin bu makamın tarihi gelişimini incelemediğini ve tarihi verilerden hareketle eski halini anlamak için herhangi bir teşebbüste bulunmadıklarını ifadesinde bulunmuştur. Eğer Arel- Ezgi, daha doğru olduğu düşünülen önceki formu restore etmeye niyetlenselerdi, işte o zaman bir koma "B"(Si) ile dört koma bemolün "B"(Si) in yerine kullanıldığını bulmaları beklenirdi. Çünkü Arel-Ezgi sisteminde sunulan bu formun, XVII. yüzyıla ait olduğu bilinen birkaç enstrümantal parça modern repertuarda "Çargâh" olarak icrâ edilmektedir. 1700'lerde Dimitri Kantemir'in notaya aldığı "Çargâh" eserler tamamıyla cdef'yi içermektedir. Oysa ki modern versiyon ne kadar genişletilirse genişletilsin

Çârgâh âyini (mevlevî töreni esnasında icrâ edilen eserler bütünü) peşrevinde görüleceği gibi ortaya çıkan şeyin bir hicaz dörtlüsü şeklidir olduğunu ifade etmiştir. Modern versiyonu tamamen Heper'in (Mevlevî Âyinleri, s. 83) veya Mevlevi Ayinleri'nden delil olarak gösterip, bu makamın XVII. ve XIX. yüzyıl arasında değerini yitirdiğini şu şekilde anlatmıştır: (Wright, 2001, s. 83)

"Burada "Çârgâh" makamı ile ilgili çarpıcı bir istisna vardır. Dörtlülerin anlatımında en büyük yer, "Çârgâh" diye isimlendirilen CDEF/cdef şeklindeki diyatonik (Pisagoryan) dörtlüye ayrılmıştır. 3 Aynı isim öncelikle CDEF/cdefg aralığında, sonra da genişletilerek C-c oktavında uygulanmış ve Çârgâh dörtlüsüne (G-c) Çârgâh beşlisi (C-G)'nin eklenmesiyle oluşturulmuş; nihayetinde bu oktav, bir makam statüsüne bürünmüştür. Fakat repertuara bakıldığında, ne başlangıç olan dörtlü ne de bundan türemiş beşli veya oktav pratikte herhangi bir çârgâh eserle tanımlanamamaktadır ve skala yapısı oldukça farklıdır. Dahası modern icrâda ana makamlardan herhangi birisinden uzak olan çârgâh, şimdi o kadar nadir kullanılmaktadır ki tamamen terk edilmese bile terk edilmeye yüz tutmuştur. Bu tuhaf durum gözden kaçmamıştır ama sebebine dair tatminkâr bir açıklama da yapılmamıştır." (Wright, 2001, s. 84) der.

Ruhi Ayangil'in ise ses sisteminin nota ile ifade edilmesinde karşılaşılan sorunlar ve yapılmış önermeler konusu içinde anlattığı önermede ana dizi için yaptığı eleştiri şöyledir:

"Nota yazısı "tabii dizi" kavramı ile uyuşmamaktadır: Nota yazısı, ses sisteminin yazılı ifadesi, görüngüsüdür. Nota yazısının ilk öğrenim basamağı olan "gammenatural" (doğal dizi) aynı zamanda, o müzik sisteminin dayandığı temel tonalite, mod ya da makamın dizgesi, yansımasıdır. Türk Makam Müziği'nde temel tartışma noktası burada başlamakta, yollar burada ayrılmaktadır/ ayrılmıştır. Bu noktanın düzeltilmesi gerekmektedir. Arel-Ezgi sisteminin "tabii dizi" için bulduğu çözüm, Kaba "Çârgâh" perdesi üzerine kurulu "yapay bir "Çârgâh" makamı dizisini sisteme/ öğretiyeye katmak olmuştur. Bu (sesleri işaretli) diziden hareketle, diğer makam cinsleri ve dizileri açıklanmıştır. Ancak bu dizinin alınışı ile diğer makamların notada gösterilişi, Hacı Emin Efendi nota yazısının yaklaşımı ile

özdeştir. Bu özdeşlik (farklı ana dizi ve makam kabullenişlerine karşın) bütün diğer kuramcılar ve kuram önermeleri için de geçerlidir. Ancak Arel- Ezgi dahil, Rauf Yektâ Bey dışında hiçbir kuramcı, nota yazısının kullanılış ve algılanış biçimini sorgulamamıştır." (Ayangil, 2008 s.59)

Nail Yavuzoğlu, Türk Müziğinde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisinde yazılmış bir esere klasik repertuar içinde rastlanılmadığını ifade etmiş ve şöyle anlatmıştır:

"Eskilerin kitaplarda bahsettikleri "Çargâh" makamı ise bambaşka bir makam görüntüsündedir. Eski müzikçiler 1 numaralı cins, makam ve dizi olarak Uşşak dizisini almışlar, sonraları Rast makamı ana dizi olarak alınmış ve Arel'e kadar gelmiştir. Rast makamına karşı "Çargâh" makamının ana dizi olarak savunulması, yine Türk müziğinin Batı müziği ile kötü bir mukayesesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Arel Rast'taki Si perdesinin koma bemollü olarak yazıldığını, bu sebeple bu makamın ana sesleri içermediğini söylemiştir. Burada gözünden kaçan çok önemli bir nokta vardır. Türk müziğinin en önemli, karakteristik enstrümanlarından neyin ana perdesi "Bûselik" değil "Segâh" perdesidir. Ayrıca çok eskilerden beri "Segâh" perdesi ana dizi içinde üçüncü derece olarak alınmış sadece Arel-Ezgi'de değiştirme işaretli olarak yazılmıştır. Burada çok önemli iki yanlış yapılmıştır. Birincisi, "Çargâh" isminin yanlış bir makam olarak ele alınması, ikincisi ise ana dizi olarak Türk Müziğinde olmayan bir dizinin ele alınmasıdır." (Yavuzoğlu, 2010, s. 11)

BÖLÜM 2. BULGULAR VE YORUM

Gerek sistemin teorisine ilişkin bilgiler, gerekse kullanılan notasyon teknikleri tarihsel süreçte değişiklikler göstermektedir. Özellikle 20.yüzyıl başlarında Türk müziğinin araştırılması gerekliliği ve sistematik bilgilerin metodik tekniklerle ifade edilmesi gerekliliği hasıl olmuştur. Bu ihtiyaca cevap veren Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi ve notasyonu sadeliği ile kabul görmüş ve halen günümüzde kullanılmaktadır. Ancak bu sistem gelenekte var olup kullanılan kimi perdeleri ifade etmekte sınırlı kalmıştır. Tüm sorulara cevap verememiştir. Bu durum teori ve uygulama arasında farklılıklar doğurmuştur. eğitimi etkilediği düşünülen tüm bu zorlukların özellikle öğrenciler tarafından nasıl algılandığı yine öğrenci görüşleri esas alınarak bulgular ve yorum kısmında incelenmiştir.

Bu bölümde araştırmanın bulguları Devlet Konservatuvarlarında Türk Müziği eğitimi alan öğrencilerin görüşleri öğrenci ve mezun kişilerin cins, yaş, okul, sınıf, bölüm, öğrencinin icrada kullandığı enstrüman türleri değişkenlerine göre nasıl bir dağılım gösterdiğinin ifade edilmesi açısından bağımsız değişkenler üzerinden alt problemler başlıklar halinde sunulmuş, ilgili soruların cevapları verilmiştir. Bununla birlikte sorulara başlamadan önce anket cevaplarında değerlendirmede yardımcı olacağı düşünülen tablo. 13’de Okul, Bölüm, Sınıf değişkeninde öğrenci ve mezun kişilerin katılımlarının sayısı yüzdelik değerleriyle birlikte verilmiştir. EK-2’de ise anketin yapıldığı Türk Müziği Eğitimi veren Konservatuvarların ders planları tablolar halinde verilmiştir. Bu tablolar hangi derslerin yoğunlukta olduğu ve konservatuvarlar arasındaki farklılıkların ortaya konması açısından önemli olacağı düşünülmektedir.

Tablo 14: Okul, Bölüm, Sınıf Değişkeninde Katılım Sayısı ve Yüzdelik Oranları

Okul	Bölüm		Sınıf					Toplam
			1.sınıf	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf	Mezun	
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Temel Bilimler	f	5	12	6	4	1	28
		% Okul	17,9%	42,9%	21,4%	14,3%	3,6%	100,0%
		% Sınıf	7,2%	17,4%	8,7%	5,8%	1,4%	40,6%
f		9	13	13	5	0	40	
% Okul		22,5%	32,5%	32,5%	12,5%		100,0%	
% Sınıf		13,0%	18,8%	18,8%	7,2%		58,0%	

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müzikî Konservatuvarı		f	0	0	1	0	0	1
		% Okul			100,0%			100,0%
		% Sınıf			1,4%			1,4%
Toplam		f	14	25	20	9	1	69
		% Okul	20,3%	36,2%	29,0%	13,0%	1,4%	100,0%
		% Sınıf	20,3%	36,2%	29,0%	13,0%	1,4%	100,0%
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Türk Müziği	f	7	12	5	3	0	27
		% Okul	25,9%	44,4%	18,5%	11,1%		100,0%
		% Sınıf	4,5%	7,8%	3,2%	1,9%		17,5%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müzikî Devlet Konservatuvarı		f	1	0	0	0	0	1
		% Okul	100,0%					100,0%
		% Sınıf	,6%					,6%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı		f	4	4	3	4	0	15
		% Okul	26,7%	26,7%	20,0%	26,7%		100,0%
		% Sınıf	2,6%	2,6%	1,9%	2,6%		9,7%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müzikî Konservatuvarı	f	2	8	41	35	1	87	
	% Okul	2,3%	9,2%	47,1%	40,2%	1,1%	100,0%	
	% Sınıf	1,3%	5,2%	26,6%	22,7%	,6%	56,5%	
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müzikî Devlet Konservatuvarı	f	3	10	8	3	0	24	
	% Okul	12,5%	41,7%	33,3%	12,5%		100,0%	
	% Sınıf	1,9%	6,5%	5,2%	1,9%		15,6%	
Toplam		f	17	34	57	45	1	154
		% Okul	11,0%	22,1%	37,0%	29,2%	,6%	100,0%
		% Sınıf	11,0%	22,1%	37,0%	29,2%	,6%	100,0%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müzikî Devlet Konservatuvarı	Ses Eğitimi	f	3	3	1	5		12
		% Okul	25,0%	25,0%	8,3%	41,7%		100,0%
		% Sınıf	15,8%	15,8%	5,3%	26,3%		63,2%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müzikî Konservatuvarı		f	2	1	2	2		7
		% Okul	28,6%	14,3%	28,6%	28,6%		100,0%
		% Sınıf	10,5%	5,3%	10,5%	10,5%		36,8%
Toplam		f	5	4	3	7		19
		% Okul	26,3%	21,1%	15,8%	36,8%		100,0%
		% Sınıf	26,3%	21,1%	15,8%	36,8%		100,0%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müzikî Konservatuvarı	Çalgı Yapım	f		5	4	5		14
		% Okul		35,7%	28,6%	35,7%		100,0%
		% Sınıf		35,7%	28,6%	35,7%		100,0%

Toplam		f		5	4	5		14
		% Okul		35,7%	28,6%	35,7%		100,0%
		% Sınıf		35,7%	28,6%	35,7%		100,0%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Müzik Eğitimi	f			32	1		33
		% Okul			97,0%	3,0%		100,0%
		% Sınıf			97,0%	3,0%		100,0%
Toplam		f			32	1		33
		% Okul			97,0%	3,0%		100,0%
		% Sınıf			97,0%	3,0%		100,0%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuarı	Müzik Teknolojileri	f		1	1	1		3
		% Okul		33,3%	33,3%	33,3%		100,0%
		% Sınıf		7,7%	7,7%	7,7%		23,1%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuarı		f		1	4	5		10
		% Okul		10,0%	40,0%	50,0%		100,0%
		% Sınıf		7,7%	30,8%	38,5%		76,9%
Toplam		f		2	5	6		13
		% Okul		15,4%	38,5%	46,2%		100,0%
		% Sınıf		15,4%	38,5%	46,2%		100,0%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuarı	Çalgı Bölümü	f	9	2	3			14
		% Okul	64,3%	14,3%	21,4%			100,0%
		% Sınıf	64,3%	14,3%	21,4%			100,0%
Toplam		f	9	2	3			14
		% Okul	64,3%	14,3%	21,4%			100,0%
		% Sınıf	64,3%	14,3%	21,4%			100,0%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuarı	Müzikoloji	f	2	3		5	1	11
		% Okul	18,2%	27,3%		45,5%	9,1%	100,0%
		% Sınıf	18,2%	27,3%		45,5%	9,1%	100,0%
Toplam		f	2	3		5	1	11
		% Okul	18,2%	27,3%		45,5%	9,1%	100,0%
		% Sınıf	18,2%	27,3%		45,5%	9,1%	100,0%
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı		f	12	24	11	7	1	55
		% Okul	21,8%	43,6%	20,0%	12,7%	1,8%	100,0%
		% Sınıf	3,7%	7,3%	3,4%	2,1%	,3%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuarı	Okul Katılım Toplamda Bölüm %-f	f	24	22	18	16	1	81
		% Okul	29,6%	27,2%	22,2%	19,8%	1,2%	100,0%
		% Sınıf	7,3%	6,7%	5,5%	4,9%	,3%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet		f	4	5	7	9	0	25
		% Okul	16,0%	20,0%	28,0%	36,0%		100,0%
		% Sınıf	1,2%	1,5%	2,1%	2,8%		7,6%

Konservatuari							
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsikîsi Konservatuari	f	4	14	48	42	1	109
	% Okul	3,7%	12,8%	44,0%	38,5%	,9%	100,0%
	% Sınıf	1,2%	4,3%	14,7%	12,8%	,3%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuari	f	3	10	8	3	0	24
	% Okul	12,5%	41,7%	33,3%	12,5%		100,0%
	% Sınıf	,9%	3,1%	2,4%	,9%		7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f	0	0	32	1	0	33
	% Okul			97,0%	3,0%		100,0%
	% Sınıf			9,8%	,3%		10,1%
Toplam	Toplam	47	75	124	78	3	327
	% of Total	14,4%	22,9%	37,9%	23,9%	,9%	100,0%

2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Türk Müziği'nde Batı Müziği nota yazısının kullanımı sırasında öğrencilerin karşılaştıkları teorideki ses sistemi problemleri nelerdir?" Alt problem sorusuna verilen yanıtlar cins, yaş, okul, sınıf, bölüm, enstrüman türleri değişkenlerine göre analiz edilmiş ve tablo haline getirilmiştir. Birinci alt probleme göre cevaplar aşağıda verilmiştir.

Tablo 15: Cins Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	47 (33,3%)	36 (25,5%)	52 (25,5%)	6 (1,8%)	141 (100,0%)
	%	14,4%	11,0%	15,9%	1,8%	43,1%
Erkek	f(%)	75 (40,3%)	32 (17,2%)	74 (39,8%)	5 (2,7%)	186 (100,0%)
	%	22,9%	9,8%	22,6%	1,5%	56,9%
Toplam	f	122	68	126	11	327
	%	37,3%	20,8%	38,5%	3,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır?" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde, Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın 43,1%'dir. 47(33,3%'ü) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın %14,4'ünü

temsil etmekte ve 52(25,5%'i) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın %15,9'unu temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 75(40,3%'ü) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın %22,9'unu temsil etmekte ve 74(39,8%'i) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın %22,6'sını temsil etmektedir.

Tablo 16: Yaş Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	8(32,0%)	10(40,0%)	7(28,0%)	0(0,0%)	25(100,0%)
	%	2,4%	3,1%	2,1%	0,0%	7,6%
20-22	f(%)	56(35,2%)	33(40,0%)	62(39,0%)	8(5,0%)	159(100,0%)
	%	17,1%	10,1%	19,0%	2,4%	48,6%
23-25	f(%)	27(37,0%)	12(16,4%)	31(42,5%)	3(4,1%)	73(100,0%)
	%	8,3%	3,7%	9,5%	0,9%	22,3%
26-28	f(%)	10(35,7%)	8(28,6%)	10(35,7%)	0(0,0%)	28(100,0%)
	%	3,1%	2,4%	3,1%	0,0%	8,6%
29+Yaş	f(%)	21(50,0%)	5(11,9%)	16(38,1%)	0(0,0%)	42(100,0%)
	%	6,4%	1,5%	4,9%	0,0%	12,8%
Toplam	f	122	68	126	11	327
	%	37,3%	20,8%	38,5%	3,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin Yaşdeğişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 8(32,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın %2,4'ünü temsil etmekte ve 7(28,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın %2,1'ini temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır. 56(35,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 17,1%'ini temsil etmekte ve 62(39,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın %19'unu temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 27(37,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,3%'ünü temsil etmekte ve 31(42,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 9,5%'ini temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır. 10(35,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmekte ve 10(35,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir. 21(50,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmekte ve 16(38,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,9%'ini temsil etmektedir.

Tablo 17: Okul Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	15(27,3%)	14(25,5%)	22(40,0%)	4(7,3%)	55(100,0%)
	%	4,6%	4,3%	6,7%	1,2%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	28(34,6%)	20(24,7)	31(38,3%)	2(2,5%)	81(100,0%)
	%	8,6%	6,1%	9,5%	0,6%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	9(36,0%)	7(28,0%)	6(24,0%)	3(12,0%)	25(100,0%)
	%	2,8%	2,1%	1,8%	0,9%	7,6%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsikîsi Konservatuvarı	f(%)	55(50,5%)	13(11,9%)	40(36,7%)	1(9%)	109(100,0%)
	%	16,8%	4,0%	12,2%	0,3%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	1(4,2%)	9(37,5%)	14(58,3%)	0(0,0%)	24(100,0%)
	%	0,3%	2,8%	4,3%	0,0%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı	f(%)	14(42,4%)	5(15,2%)	13(39,4%)	1(3,0%)	33(100,0%)
	%	4,3%	1,5%	4,0%	0,3%	10,1%
Toplam	f	122	68	126	11	327
	%	37,3%	20,8%	38,5%	3,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır?" Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'idir.15(27,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'ünü temsil etmekte ve 22(40,0%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 6,7%'ini temsil etmektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuari öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'idir. 28(34,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,6%'ünü temsil etmekte ve 31(38,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 9,5%'ini temsil etmektedir. Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuari öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 9(36,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ünü temsil etmekte ve 6(24,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir. Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsîkîsi Konservatuari öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 33,3%'üdür. 55(50,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 16,8%'ünü temsil etmekte ve 40(36,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 12,2%'ini temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuari öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 1(4,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmekte ve 14(58,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 14(42,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmekte ve 13(39,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ini temsil etmektedir.

Tablo 18: Sınıf Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1.sınıf	f(%)	18(38,3%)	11(23,4%)	14(29,8%)	4(8,5%)	47(100,0%)
	%	5,5%	3,4%	4,3%	1,2%	14,4%
2.sınıf	f(%)	19(25,3%)	23(30,7%)	28(37,3%)	5(6,7%)	75(100,0%)
	%	5,8%	7,0%	8,6%	1,5%	22,9%
3.sınıf	f(%)	50(40,3%)	20(16,1%)	52(41,9%)	2(1,6%)	124(100,0%)
	%	15,3%	6,1%	15,9%	0,6%	37,9%
4.sınıf	f(%)	32(41,0%)	14(17,9%)	32(41,0%)	0(0,0%)	78(100,0%)
	%	9,8%	4,3%	9,8%	0,0%	23,9%
Mezun	f(%)	3(100,0%)	0	0	0	3(100,0%)
	%	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,9%
Toplam	f	122	68	126	11	327
	%	37,3%	20,8%	38,5%	3,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır?" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 18(38,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmekte ve 14(29,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ini temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur.19(25,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 5,8%'ini temsil etmekte ve 28(37,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,6%'sını temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur.50(40,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 15,3%'ünü temsil etmekte ve 52(41,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 15,9%'unu temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın23,9%'udur.32(41,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 9,8%'ini temsil etmekte ve 32(41,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 9,8%'ini temsil etmektedir.Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur. 3(100,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Tablo 19: Bölüm Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?

Bölüm		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	21(30,4%)	16(23,2%)	27(39,1%)	5(7,2%)	69(100,0%)
	%	6,4%	4,9%	8,3%	1,5%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	56(36,4%)	34(22,1%)	61(39,6%)	3(1,9%)	154(100,0%)
	%	17,1%	10,4%	18,7%	0,9%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	5(26,3%)	3(15,8%)	10(52,6%)	1(5,3%)	19(100,0%)
	%	1,5%	,9%	3,1%	0,3%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	8(57,1%)	1(7,1%)	5(35,7%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	2,4%	0,3%	1,5%	0,0%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	14(42,4%)	5(15,2%)	13(39,4%)	1(3,0%)	33(100,0%)
	%	4,3%	1,5%	4,0%	0,3%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	7(53,8%)	3(23,1%)	3(23,1%)	0(0,0%)	13(100,0%)
	%	2,1%	0,9%	0,9%	0,0%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	9(64,3%)	2(14,3%)	2(14,3%)	1(7,1%)	14(100,0%)
	%	2,8%	0,6%	0,6%	0,3%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	2(18,2%)	4(36,4%)	5(45,5%)	0(0,0%)	11(100,0%)
	%	0,6%	1,2%	1,5%	0,0%	3,4%
Toplam	f	122	68	126	11	327
	%	37,3%	20,8%	38,5%	3,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır?" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'idir. 21(30,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmekte ve 27(39,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,3%'ünü temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'idir. 14(42,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 17,1%'ini temsil etmekte ve 61(39,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 18,7%'sini temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 5(26,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmekte ve 10(52,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 8(57,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmekte ve 5(35,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 8(57,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmekte ve 13(39,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 7(53,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 3(23,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'ünü temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür. 9(64,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 2(14,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sini temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 2(18,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmekte ve 5(45,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

Tablo 20: Hangi Müzik türünden enstrüman çalılıyorsunuz? Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?

Hangi Müzik türünden enstrüman çalılıyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f	50(38,5%)	28(21,5%)	50(38,5%)	2(1,5%)	130((100,0%)
	%	15,3%	8,6%	15,3%	0,6%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	45(34,6%)	27(20,8%)	51(39,2%)	7(5,4%)	130(100,0%)
	%	13,8%	8,3%	15,6%	2,1%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	27(40,3%)	13(19,4%)	25(37,3%)	2(3,0%)	67(100,0%)
	%	8,3%	4,0%	7,6%	0,6%	20,5%
Toplam	f	122	68	126	11	327
	%	37,3%	20,8%	38,5%	3,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır?" Sorusuna öğrencilerin Hangi Müzik türünden enstrüman çalılıyorsunuz? değişkeninde,

Türk Sanat Müziğienstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 50(38,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 15,3%'ünü temsil etmekte ve 50(38,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 15,3%'ini temsil etmektedir.

Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 45(34,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,3%'ini temsil etmekte ve 51(39,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 15,6%'sını temsil etmektedir.

Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 27(40,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmekte ve 25(37,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 7,6%'sını temsil etmektedir.

Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır? Sorusuna, Yapılan anket sonuçlarının verdiği değişkenler gözlemlendiğinde, Toplamda "evet" yanıtı 122(37,3%) iken, "kısmen" yanıtı 126(38,5%) olarak karşımıza çıkmaktadır."kısmen" yanıtının az da olsa, farklı bir sonuç verdiğini görmek mümkündür. "evet" yanıtı ile yakın değerde olması Batı müziği işaretlerinin kullanmanın gerekli olduğunu bize kanıtlaya da öğrenme sürecinde yerli yerine koyamama gibi bir sonuçla karşılaşmaktadır. Üçüncü ve dördüncü sınıfların ankete katılım sayısının yüksek olması yine öğrenme sürecinin önemli olduğunu önemli derecede görüş ifade etmektedir.

Tablo 21: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde kullanılan işaretler yeterli midir?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	62 (44,0%)	32 (22,7%)	42 (29,8%)	5 (3,5%)	141 (100,0%)
	%	19,0%	9,8%	12,8%	1,5%	43,1%
Erkek	f(%)	72 (38,7%)	38 (20,4%)	67 (36,0%)	9 (4,8%)	186 (100,0%)
	%	22,0%	11,6%	20,5%	2,8%	56,9%
Toplam	f	134	70	109	14	327 (100,0%)
	%	41,0%	21,4%	33,3%	4,3%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır?" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde,

Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın 43,1%'dir. 47(33,3%'ü) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın %14,4'ünü temsil etmekte ve 52(25,5%'i) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın %15,9'unu temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 75(40,3%'ü) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın %22,9'unu temsil etmekte ve 74(39,8%'i) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın %22,6'sını temsil etmektedir.

Tablo 22: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde kullanılan işaretler yeterli midir?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	12(48,0%)	5(20,0%)	7(28,0%)	1(4,0%)	25(100,0%)
	%	3,7%	1,5%	2,1%	0,3%	7,6%
20-22	f(%)	69(43,4%)	29(18,2%)	53(33,3%)	8(5,0%)	159(100,0%)
	%	21,1%	8,9%	16,2%	2,4%	48,6%
23-25	f(%)	25(34,2%)	21(28,8%)	23(31,5%)	4(5,5%)	73(100,0%)
	%	7,6%	6,4%	7,0%	1,2%	22,3%
26-28	f(%)	15(53,6%)	4(14,3%)	8(28,6%)	1(3,6%)	28(100,0%)
	%	4,6%	1,2%	2,4%	0,3%	8,6%
29+Yaş	f(%)	13(31,0%)	11(26,2%)	18(42,9%)	0(0,0%)	42(100,0%)
	%	4,0%	3,4%	5,5%	0,0%	12,8%
Toplam	f	134	70	109	14	327
	%	41,0%	21,4%	33,3%	4,3%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin Yaş değişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 12(48,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 3,7%'ünü temsil etmekte ve 7(28,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın %2,1'ini temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır.56(35,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 17,1%'ini temsil etmekte ve 62(39,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın %19'unu temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 27(37,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 8,3%'ünü temsil etmekte ve 31(42,5%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 9,5%'ini temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır. 10(35,7%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmekte ve 10(35,7%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir. 21(50,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmekte ve 16(38,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,9%'ini temsil etmektedir.

Tablo 23: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde kullanılan işaretler yeterli midir?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	26(47,3%)	7(12,7%)	18(32,7%)	4(7,3%)	55(100,0%)
	%	8,0%	2,1%	5,5%	1,2%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	16(19,8%)	28(34,6%)	35(43,2%)	2(2,5%)	81(100,0%)
	%	4,9%	8,6%	10,7%	0,6%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	11(44,0%)	5(20,0%)	8(32,0%)	1(4,0%)	25(100,0%)
	%	3,4%	1,5%	2,4%	0,3%	7,6%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsikîsi Konservatuvarı	f(%)	55(50,5%)	22(20,2%)	29(26,6%)	3(2,8%)	109(100,0%)
	%	16,8%	6,7%	8,9%	0,9%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	12(50,0%)	3(12,5%)	7(29,2%)	2(8,3%)	24(100,0%)
	%	3,7%	0,9%	2,1%	0,6%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f(%)	14(42,4%)	5(15,2%)	12(36,4%)	2(6,1%)	33(100,0%)
	%	4,3%	1,5%	3,7%	0,6%	10,1%
Toplam	f	134	70	109	14	327
	%	41,0%	21,4%	33,3%	4,3%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır?" Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde,

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'idir. 15(27,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'ünü temsil etmekte ve 22(40,0%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 6,7%'ini temsil etmektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'idir. 28(34,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,6%'ünü temsil etmekte ve 31(38,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 9,5%'ini temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 9(36,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ünü temsil etmekte

ve 6(24,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsîkîsi Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 33,3%'üdür. 55(50,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 16,8%'ünü temsil etmekte ve 40(36,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 12,2%'ini temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 1(4,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmekte ve 14(58,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 14(42,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmekte ve 13(39,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ini temsil etmektedir.

Tablo 24: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde kullanılan işaretler yeterli midir?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1.sınıf	f(%)	18(38,3%)	8(17,0%)	17(36,2%)	4(8,5%)	47(100,0%)
	%	5,5%	2,4%	5,2%	1,2%	14,4%
2.sınıf	f(%)	33(44,0%)	15(20,0%)	21(28,0%)	6(8,0%)	75(100,0%)
	%	10,1%	4,6%	6,4%	1,8%	22,9%
3.sınıf	f(%)	48(38,7%)	29(23,4%)	44(35,5%)	3(2,4%)	124(100,0%)
	%	14,7%	8,9%	13,5%	0,9%	37,9%
4.sınıf	f(%)	35(44,9%)	18(23,1%)	24(30,8%)	1(1,3%)	78(100,0%)
	%	10,7%	5,5%	7,3%	,3%	23,9%
Mezun	f(%)	0(0,0%)	0(0,0%)	3(100,0%)	0(0,0%)	3(100,0%)
	%	0,0%	0,0%	0,9%	0,0%	,9%
Toplam	f	134	70	109	14	327
	%	41,0%	21,4%	33,3%	4,3%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır?" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 18(38,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmekte ve 14(29,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ini temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur.19(25,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 5,8%'ini temsil etmekte ve 28(37,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,6%'sını temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur.50(40,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 15,3%'ünü temsil etmekte ve 52(41,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 15,9%'unu temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur.32(41,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 9,8%'ini temsil etmekte ve 32(41,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 9,8%'ini temsil etmektedir.

Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur. 3(100,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Tablo 25: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde kullanılan işaretler yeterli midir?

Bölüm		Evete	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	22(31,9%)	16(23,2%)	25(36,2%)	6(8,7%)	69(100,0%)
	%	6,7%	4,9%	7,6%	1,8%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	80(51,9%)	31(20,1%)	40(26,0%)	3(1,9%)	154(100,0%)
	%	24,5%	9,5%	12,2%	0,9%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	6(31,6%)	6(31,6%)	6(31,6%)	1(5,3%)	19(100,0%)
	%	1,8%	1,8%	1,8%	0,3%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	4(28,6%)	2(14,3%)	7(50,0%)	1(7,1%)	14(100,0%)
	%	1,2%	0,6%	2,1%	0,3%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	14(42,4%)	5(15,2%)	12(36,4%)	2(6,1%)	33(100,0%)
	%	4,3%	1,5%	3,7%	0,6%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	4(30,8%)	3(23,1%)	5(38,5%)	1(7,7%)	13(100,0%)
	%	1,2%	0,9%	1,5%	0,3%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	4(28,6%)	4(28,6%)	6(42,9%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	1,2%	1,2%	1,8%	0,0%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	0(0,0%)	3(27,3%)	8(72,7%)	0(0,0%)	11(100,0%)
	%	0,0%	0,9%	2,4%	0,0%	3,4%
Toplam	f	134	70	109	14	327
	%	41,0%	21,4%	33,3%	4,3%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'idir. 21(30,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmekte ve 27(39,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 8,3%'ünü temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'idir. 14(42,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 17,1%'ini temsil etmekte ve 61(39,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 18,7%'sini temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 5(26,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmekte ve 10(52,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 8(57,1%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmekte ve 5(35,7%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 8(57,1%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmekte ve 13(39,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 7(53,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 3(23,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'ünü temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür. 9(64,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 2(14,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 2(18,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmekte ve 5(45,5%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

Tablo 26: Hangi Müzik türünden enstrüman çalyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde kullanılan işaretler yeterli midir?

Hangi Müzik türünden enstrüman çalyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f	60(46,2%)	31(23,8%)	36(27,7%)	3(2,3%)	130((100,0%)
	%	18,3%	9,5%	11,0%	0,9%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	56(43,1%)	25(19,2%)	44(33,8%)	5(3,8%)	130(100,0%)
	%	17,1%	7,6%	13,5%	1,5%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	18(26,9%)	14(20,9%)	29(43,3%)	6(9,0%)	67(100,0%)
	%	5,5%	4,3%	8,9%	1,8%	20,5%
Toplam	f	134	70	109	14	327
	%	41,0%	21,4%	33,3%	4,3%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılmalı mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin Hangi Müzik türünden enstrüman çalyorsunuz? değişkeninde,

Türk Sanat Müziğienstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 50(38,5%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 15,3%'ünü temsil etmekte ve 50(38,5%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 15,3%'ini temsil etmektedir.

Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 45(34,6%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 8,3%'ini temsil etmekte ve 51(39,2%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 15,6%'sını temsil etmektedir. Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 27(40,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmekte ve 25(37,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 7,6% 'sını temsil etmektedir.

"*Türk Müziğinde kullanılan işaretler yeterli midir?*" Sorusuna, yapılan anket sonuçlarının verdiği değişkenler gözlemlendiğinde, Toplamda "*evet*" yanıtı 134(41,0%) iken, "*kısmen*" yanıtı 109(33,3%) olarak karşımıza çıkmaktadır. Tümdeğişkenlerde öğrencilerin "*evet*" yanıtı yüksek elde edilmekte ve birinci soru "*Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?*" Sorusuna verilen "*evet*" ve "*kısmen*" cevaplarının yüksek oluşu çelişkili cevaplamalar olduğunu göstermektedir.

Çünkü toplamda oluşan veriler cevaplarla karşılaştırıldığında öğrenmede karşılaşılan zorluğun öğrenci performansına yansiyarak öğrencilerin karışık bir durumla karşılaştığının sonucuna varılmaktadır.

Tablo 27: Cins Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	76 (53,9%)	26 (18,4%)	36 (25,5%)	3 (2,1%)	141 (100,0%)
	%	23,2%	8,0%	11,0%	0,9%	43,1%
Erkek	f(%)	94 (50,5)	22 (11,8%)	55 (29,6%)	15 (8,1%)	186 (100,0%)
	%	28,7%	6,7%	16,8%	4,6%	56,9%
Toplam	f	170	48	91	18	327
	%	52,0%	14,7%	27,8%	5,5%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılabilir mi?" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde,

Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın 43,1%'dir. 76 (53,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 23,2%'sini temsil etmekte ve 36 (25,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 11,0%'ini temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 94 (50,5) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 28,7%'sini temsil etmekte ve 55 (29,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 16,8%'sini temsil etmektedir.

Tablo 28: Yaş Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	13(52,0%)	2(8,0%)	7(28,0%)	3(12,0%)	25(100,0%)
	%	4,0%	0,6%	2,1%	0,9%	7,6%
20-22	f(%)	76(47,8%)	27(17,0%)	46(28,9%)	10(6,3%)	159(100,0%)
	%	23,2%	8,3%	14,1%	3,1%	48,6%
23-25	f(%)	40(54,8%)	10(13,7%)	20(27,4%)	3(4,1%)	73(100,0%)
	%	12,2%	3,1%	6,1%	0,9%	22,3%
26-28	f(%)	16(57,1%)	5(17,9%)	6(21,4%)	1(3,6%)	28(100,0%)
	%	4,9%	1,5%	1,8%	0,3%	8,6%
29+Yaş	f(%)	25(59,5%)	4(9,5%)	12(28,6%)	1(2,4%)	42(100,0%)
	%	7,6%	1,2%	3,7%	0,3%	12,8%
Toplam	f	170	48	91	18	327
	%	52,0%	14,7%	27,8%	5,5%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılabilir mi?*" Sorusuna öğrencilerin Yaş değişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 13(52,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmekte ve 7(28,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır.76(47,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 23,2%'sini temsil etmekte ve 46(28,9%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 14,1%'ini temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 40(54,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 12,2%'sini temsil etmekte ve 20(27,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 6,1%'ini temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır. 16(57,1%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,9%'unu temsil etmekte ve 6(21,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir. 25(59,5%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 7,6%'sını temsil etmekte ve 12(28,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,7%'sini temsil etmektedir.

Tablo 29: Okul Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan artkölasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	22(40,0%)	7(12,7%)	20(36,4%)	6(10,9%)	55(100,0%)
	%	6,7%	2,1%	6,1%	1,8%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	42(51,9%)	10(12,3%)	26(32,1%)	3(3,7%)	81(100,0%)
	%	12,8%	3,1%	8,0%	0,9%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	9(36,0%)	9(36,0%)	5(20,0%)	2(8,0%)	25(100,0%)
	%	2,8%	2,8%	1,5%	0,6%	7,6%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsikîsi Konservatuvarı	f(%)	68(62,4%)	11(10,1%)	25(22,9%)	5(4,6%)	109(100,0%)
	%	20,8%	3,4%	7,6%	1,5%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	9(37,5%)	8(33,3%)	5(20,8%)	2(8,3%)	24(100,0%)
	%	2,8%	2,4%	1,5%	0,6%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f(%)	20(60,6%)	3(9,1%)	10(30,3%)	0(0,0%)	33(100,0%)
	%	6,1%	0,9%	3,1%	0,0%	10,1%
Toplam	f	170	48	91	18	327
	%	52,0%	14,7%	27,8%	5,5%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılabilir mi?*" Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde,

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'dir. 22(40,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 6,7%'sini temsil etmekte ve 20(36,4%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 6,1%'ini temsil etmektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'dir. 42(51,9%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 12,8%'ini temsil etmekte ve 26(32,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 8,0%'ini temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 9(36,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ünü temsil etmekte ve 5(20,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sını temsil

etmektedir. Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsîkîsi Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 33,3%'üdür. 68(62,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 20,8%'ini temsil etmekte ve 25(22,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 7,6%'sını temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 9(37,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 5(20,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 20(60,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,1%'ini temsil etmekte ve 10(30,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmektedir.

Tablo 30: Sınıf Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan artıkülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1.sınıf	f(%)	21(44,7%)	7(14,9%)	13(27,7%)	6(12,8%)	47(100,0%)
	%	6,4%	2,1%	4,0%	1,8%	14,4%
2.sınıf	f(%)	31(41,3%)	17(22,7%)	22(29,3%)	5(6,7%)	75(100,0%)
	%	9,5%	5,2%	6,7%	1,5%	22,9%
3.sınıf	f(%)	67(54,0%)	19(15,3%)	34(27,4%)	4(3,2%)	124(100,0%)
	%	20,5%	5,8%	10,4%	1,2%	37,9%
4.sınıf	f(%)	48(61,5%)	5(6,4%)	22(28,2%)	3(3,8%)	78(100,0%)
	%	14,7%	1,5%	6,7%	0,9%	23,9%
Mezun	f(%)	3(100,0%)	0(0,0%)	0(0,0%)	0(0,0%)	3(100,0%)
	%	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	,9%
Toplam	f	170	48	91	18	327
	%	52,0%	14,7%	27,8%	5,5%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılabilir mi?" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 18(38,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmekte ve 14(29,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ini temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur.19(25,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 5,8%'ini temsil etmekte ve 28(37,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,6%'sını temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur.50(40,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 15,3%'ünü temsil etmekte ve 52(41,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 15,9%'unu temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur.32(41,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 9,8%'ini temsil etmekte ve 32(41,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 9,8%'ini temsil etmektedir.

Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur. 3(100,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Tablo 31: Bölüm Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan artkölasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?

Bölüm		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	33(47,8%)	8(11,6%)	23(33,3%)	5(7,2%)	69(100,0%)
	%	10,1%	2,4%	7,0%	1,5%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	74(48,1%)	30(19,5%)	40(26,0%)	10(6,5%)	154(100,0%)
	%	22,6%	9,2%	12,2%	3,1%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	10(52,6%)	1(5,3%)	5(26,3%)	3(15,8%)	19(100,0%)
	%	3,1%	0,3%	1,5%	0,9%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	9(64,3%)	2(14,3%)	3(21,4%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	2,8%	0,6%	0,9%	0,0%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	20(60,6%)	3(9,1%)	10(30,3%)	0(0,0%)	33(100,0%)
	%	6,1%	0,9%	3,1%	0,0%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	7(53,8%)	2(15,4%)	4(30,8%)	0(0,0%)	13(100,0%)
	%	2,1%	0,6%	1,2%	0,0%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	13(92,9%)	0(0,0%)	1(7,1%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	4,0%	0,0%	0,3%	0,0%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	4(36,4%)	2(18,2%)	5(45,5%)	0(0,0%)	11(100,0%)
	%	1,2%	0,6%	1,5%	0,0%	3,4%
Toplam	f	170	48	91	18	327
	%	52,0%	14,7%	27,8%	5,5%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılabilir mi?*" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'idir. 33(47,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 10,1%'ini temsil etmekte ve 23(33,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 7,0%'sini temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'idir. 74(48,1%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 22,6%'sını temsil etmekte ve 40(26,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 12,2%'sini temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 10(52,6%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmekte ve 5(26,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür. 9(64,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 3(21,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 20(60,6%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 6,1%'ini temsil etmekte ve 10(30,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 7(53,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 4(30,8%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür. 13(92,9%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmekte ve 1(7,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 4(36,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,2%'ini temsil etmekte ve 5(45,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

Tablo 32: Hangi Müzik türünden enstrüman çalılıyorsunuz? Değişkeninde Batı Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?

Hangi Müzik türünden enstrüman çalılıyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f	60(46,2%)	17(13,1%)	46(35,4%)	7(5,4%)	130(100,0%)
	%	18,3%	5,2%	14,1%	2,1%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	67(51,5%)	23(17,7%)	31(23,8%)	9(6,9%)	130(100,0%)
	%	20,5%	7,0%	9,5%	2,8%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	43(64,2%)	8(11,9%)	14(20,9%)	2(3,0%)	67(100,0%)
	%	13,1%	2,4%	4,3%	0,6%	20,5%
Toplam	f	170	48	91	18	327
	%	52,0%	14,7%	27,8%	5,5%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde Kullanılabilir mi?*" Sorusuna öğrencilerin Hangi Müzik türünden enstrüman çalılıyorsunuz? değişkeninde,

Türk Sanat Müziğienstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 60(46,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 18,3%'ünü temsil etmekte ve 46(35,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 14,1%'ini temsil etmektedir.

Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 67(51,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 20,5%'ini temsil etmekte ve 31(23,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 9,5%'ini temsil etmektedir.

Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 43(64,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 13,1%'ini temsil etmekte ve 14(20,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmektedir.

"*Batı Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?*" Sorusuna yapılan anket sonuçlarının verdiği değişkenler gözlemlendiğinde, toplamda "evet" yanıtı 170(52,0%) iken, "kısmen" yanıtı 91(27,8%)

olarak karşımıza çıkmaktadır. Cevaplar yukarıdaki sorularla pekişmiş ve artikülasyonların kullanılması öğrencilerin performansta karşılaşacakları sorunlara bir çare olacağı düşüncesini taşıdıkları gözlemlenir.

Tablo 33: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	17 (12,1%)	73 (51,8%)	39 (27,7%)	12 (8,5%)	141(100,0%)
	%	5,2%	22,3%	11,9%	3,7%	43,1%
Erkek	f(%)	40 (21,5%)	78 (41,9%)	60 (32,3%)	8 (4,3%)	186 (100,0%)
	%	12,2%	23,9%	18,3%	2,4%	56,9%
Toplam	f	57	151	99	20	327
	%	17,4%	46,2%	30,3%	6,1%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?*" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde,

Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın 43,1%'dir. 17 (12,1%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 5,2%'ini temsil etmektedir. 73 (51,8%) "*hayır*" yanıtı toplam katılımın 22,3%'ünü ve öğrencinin 39 (27,7%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 11,9%'unu temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 40 (21,5%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın %22,9'ünü temsil etmektedir.78 (41,9%) öğrencinin "*hayır*" yanıtı toplam katılımın 23,9%'unu ve öğrencinin 60 (32,3%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 18,3%'ünü temsil etmektedir.

Tablo 34: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	6(24,0%)	10(40,0%)	7(28,0%)	2(8,0%)	25(100,0%)
	%	1,8%	3,1%	2,1%	0,6%	7,6%
20-22	f(%)	25(15,7%)	78(49,1%)	43(27,0%)	13(8,2%)	159(100,0%)
	%	7,6%	23,9%	13,1%	4,0%	48,6%
23-25	f(%)	9(12,3%)	32(43,8%)	28(38,4%)	4(5,5%)	73(100,0%)
	%	2,8%	9,8%	8,6%	1,2%	22,3%
26-28	f(%)	4(14,3%)	17(60,7%)	7(25,0%)	0	28(100,0%)
	%	1,2%	5,2%	2,1%	0,0%	8,6%
29+Yaş	f(%)	13(31,0%)	14(33,3%)	14(33,3%)	1(2,4%)	42(100,0%)
	%	4,0%	4,3%	4,3%	0,3%	12,8%
Toplam	f	57	151	99	20	327
	%	17,4%	46,2%	30,3%	6,1%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?*" Sorusuna öğrencilerin Yaş değişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 6(24,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir. 10(40,0%) "*hayır*" yanıtı toplam katılımın 3,1%'ini ve öğrencinin 7(28,0%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır.. 25(15,7%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 7,6%'sını temsil etmektedir. 78(49,1%) "*hayır*" yanıtı toplam katılımın 23,9%'unu ve öğrencinin 43(27,0%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 13,1%'ini temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür.9(12,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmektedir. 32(43,8%) "*hayır*" yanıtı toplam katılımın 9,8%'ini ve öğrencinin 28(38,4%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 8,6%'sını temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır. 4(14,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir. 14(33,3%) "*hayır*" yanıtı toplam katılımın 5,2%'sini ve öğrencinin 7(25,0%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir. 13(31,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmektedir. 17(60,7%) "*hayır*" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ünü ve öğrencinin 14(33,3%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ini temsil etmektedir.

Tablo 35: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	8(14,5%)	24(43,6%)	15(27,3%)	8(14,5%)	55(100,0%)
	%	2,4%	7,3%	4,6%	2,4%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	15(18,5%)	25(30,9%)	37(45,7%)	4(4,9%)	81(100,0%)
	%	4,6%	7,6%	11,3%	1,2%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	3(12,0%)	20(80,0%)	1(4,0%)	1(4,0%)	25(100,0%)
	%	0,9%	6,1%	0,3%	0,3%	7,6%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsîkîsi Konservatuvarı	f(%)	23(21,1%)	48(44,0%)	34(31,2%)	4(3,7%)	109(100,0%)
	%	7,0%	14,7%	10,4%	1,2%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	4(16,7%)	14(58,3%)	6(25,0%)	0(0,0%)	24(100,0%)
	%	1,2%	4,3%	1,8%	0,0%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı	f(%)	4(12,1%)	20(60,6%)	6(18,2%)	3(9,1%)	33(100,0%)
	%	1,2%	6,1%	1,8%	0,9%	10,1%
Toplam	f	57	151	99	20	327
	%	17,4%	46,2%	30,3%	6,1%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?" Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde,

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'dir. 8(14,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir. 24(43,6%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 7,3%'ünü ve öğrencinin 15(27,3%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'dir. 15(18,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmektedir. 25(30,9%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 7,6%'sını ve öğrencinin 37(45,7%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 11,3%'ünü temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 3(12,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmektedir. 20(80,0%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 6,1%'ini ve öğrencinin 1(4,0%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsîkîsi Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 33,3%'üdür. 23(21,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,0%'sini temsil etmektedir. 48(44,0%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 14,7%'sini ve öğrencinin 34(31,2%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 10,4%'ünü temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 4(16,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir. 14(58,3%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ü ve öğrencinin 6(25,0%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ünü temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 4(12,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir. 20(60,6%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 6,1%'i ve öğrencinin 6(18,2%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

Tablo 36: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1.sınıf	f(%)	11(23,4%)	19(40,4%)	13(27,7%)	4(8,5%)	47(100,0%)
	%	3,4%	5,8%	4,0%	1,2%	14,4%
2.sınıf	f(%)	13(17,3%)	36(48,0%)	20(26,7%)	6(8,0%)	75(100,0%)
	%	4,0%	11,0%	6,1%	1,8%	22,9%
3.sınıf	f(%)	18(14,5%)	62(50,0%)	35(28,2%)	9(7,3%)	124(100,0%)
	%	5,5%	19,0%	10,7%	2,8%	37,9%
4.sınıf	f(%)	15(19,2%)	34(43,6%)	29(37,2%)	0(0,0%)	78(100,0%)
	%	4,6%	10,4%	8,9%	0,0%	23,9%
Mezun	f(%)	0(0,0%)	0(0,0%)	2(66,7%)	1(33,3%)	3(100,0%)
	%	0,0%	0,0%	0,6%	0,3%	0,9%
Toplam	f	57	151	99	20	327
	%	17,4%	46,2%	30,3%	6,1%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde, 1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 11(23,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir. 19(40,4%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 5,8%'ini ve öğrencinin 13(27,7%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur. 13(17,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmektedir. 36(48,0%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 11,0%'ini ve öğrencinin 20(26,7%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 6,1%'sini temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur. 18(14,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmektedir. 62(50,0%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 19,0%'unu ve öğrencinin 35(28,2%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 10,7%'sini temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur. 15(19,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sini temsil etmektedir. 34(43,6%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 10,4%'ünü ve öğrencinin 29(37,2%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,9%'unu temsil etmektedir.

Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur. 2(66,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı toplam katılımın 0,6%'sini temsil etmektedir.

Tablo 37: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?

Bölüm		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	13(18,8%)	23(33,3%)	23(33,3%)	10(14,5%)	69(100,0%)
	%	4,0%	7,0%	7,0%	3,1%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	30(19,5%)	79(51,3%)	41(26,6%)	4(2,6%)	154(100,0%)
	%	9,2%	24,2%	12,5%	1,2%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	3(15,8%)	9(47,4%)	6(31,6%)	1(5,3%)	19(100,0%)
	%	0,9%	2,8%	1,8%	0,3%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	0(0,0%)	6(42,9%)	8(57,1%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	0,0%	1,8%	2,4%	0,0%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	4(12,1%)	20(60,6%)	6(18,2%)	3(9,1%)	33(100,0%)

	%	1,2%	6,1%	1,8%	0,9%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	3(23,1%)	9(69,2%)	1(7,7%)	0(0,0%)	13(100,0%)
	%	0,9%	2,8%	0,3%	0,0%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	3(21,4%)	2(14,3%)	7(50,0%)	2(14,3%)	14(100,0%)
	%	0,9%	0,6%	2,1%	0,6%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	1(9,1%)	3(27,3%)	7(63,6%)	0(0,0%)	11(100,0%)
	%	0,3%	0,9%	2,1%	0,0%	3,4%
Toplam	f	57	151	99	20	327
	%	17,4%	46,2%	30,3%	6,1%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?*" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'dir. 13(18,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmektedir. 23(33,3%) "*hayır*" yanıtı toplam katılımın 7,0%'sini ve öğrencinin 23(33,3%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 7,0%'sini temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'dir. 30(19,5%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 9,2%'sini temsil etmektedir. 79(51,3%) "*hayır*" yanıtı toplam katılımın 24,2%'sini ve öğrencinin 41(26,6%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 12,5%'ini temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 3(15,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir. 9(47,4%) "*hayır*" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini ve öğrencinin 6(31,6%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür. 6(42,9%) öğrencinin "*hayır*" yanıtı toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmekte ve 8(57,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'dir. 4(12,1%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir. 20(60,6%)

"hayır" yanıtı toplam katılımın 6,1%'ini ve öğrencinin6(18,2%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 3(23,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir. 9(69,2%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini ve öğrencinin 1(7,7%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür. 3(21,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,9%'ünü temsil etmektedir. 2(14,3%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 0,6%'ını ve öğrencinin7(50,0%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 1(9,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir. 3(27,3%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 0,9%'ünü ve öğrencinin7(63,6%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmektedir.

Tablo 38: Hangi Müzik türünden enstrüman çalışıyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?

Hangi Müzik türünden enstrüman çalışıyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f	23(17,7%)	58(44,6%)	43(33,1%)	6(4,6%)	130((100,0%)
	%	7,0%	17,7%	13,1%	1,8%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	24(18,5%)	62(47,7%)	38(29,2%)	6(4,6%)	130(100,0%)
	%	7,3%	19,0%	11,6%	1,8%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	10(14,9%)	31(46,3%)	18(26,9%)	8(11,9%)	67(100,0%)
	%	3,1%	9,5%	5,5%	2,4%	20,5%
Toplam	f	57	151	99	20	327
	%	17,4%	46,2%	30,3%	6,1%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?" Sorusuna öğrencilerin Hangi Müzik türünden enstrüman çalışıyorsunuz? değişkeninde,

Türk Sanat Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 23(17,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,0%'sini temsil etmektedir. 58(44,6%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 17,7%'sini ve öğrencinin 43(33,1%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 13,1%'ini temsil etmektedir.

Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 24(18,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,3%'ünü temsil etmektedir. 62(47,7%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 19,0%'unu ve öğrencinin 38(29,2%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 11,6%'sini temsil etmektedir. Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 10(14,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmektedir. 31(46,3%) "hayır" yanıtı toplam katılımın 9,5%'ini ve öğrencinin 18(26,9%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmektedir.

"Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?" Sorusuna yapılan anket sonuçlarının verdiği değişkenler gözlemlendiğinde, toplamda "evet" cevabına 57(17,4%) kişi, "hayır"cevabına, 151(46,2%) kişi "kısmen" cevabına ise,99 (30,3%) kişi olarak yanıt verilmiştir. Birinci alt problem ve onun diğer cevapları doğrultusunda, notanın kullanılması zorluklar çıkarsada öğretiminin bu şekilde devam etmesi yönündedir. Bu cevap, notasyon sisteminin vazgeçemeyeceği bir unsur olduğunu bize gösterir konumda görünmektedir.

2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Türk Müziği'nde Batı Müziği nota yazısının kullanımı sırasında öğrencilerin karşılaştıkları icra problemleri nelerdir?" Alt problem sorusuna verilen yanıtlar cins, yaş, okul, sınıf, bölüm, enstrüman türleri değişkenlerine göre analiz edilmiş ve tablo haline getirilmiştir. İkinci alt probleme göre cevaplar aşağıda verilmiştir.

Tablo 39: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	106(75,2%)	8(5,7%)	22(15,6%)	5(3,5%)	141(100,0%)
	%	32,4%	2,4%	6,7%	1,5%	43,1%
Erkek	f(%)	143(76,9%)	7(3,8%)	30(16,1%)	6(3,2%)	186(100,0%)
	%	43,7%	2,1%	9,2%	1,8%	56,9%
Toplam	f	249	15	52	11	327
	%	76,1%	4,6%	15,9%	3,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde,

Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın 43,1%'dir. 106(75,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 32,4%'ünü temsil etmekte ve 22(15,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 6,7%'sini temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 143(76,9%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 43,7%'ünü temsil etmekte ve 30(16,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 9,2%'sini temsil etmektedir.

Toplamdaysa "*evet*" yanıtı 249(76,1%) iken, "*kısmen*" yanıtı 52(15,9%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 40: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	21(84,0%)	2(8,0%)	2(8,0%)	0(0,0%)	25(100,0%)
	%	6,4%	0,6%	0,6%	0,0%	7,6%
20-22	f(%)	118(74,2%)	7(4,4%)	26(16,4%)	8(5,0%)	159(100,0%)
	%	36,1%	2,1%	8,0%	2,4%	48,6%
23-25	f(%)	57(78,1%)	4(5,5%)	11(15,1%)	1(1,4%)	73(100,0%)
	%	17,4%	1,2%	3,4%	0,3%	22,3%
26-28	f(%)	21(75,0%)	2(7,1%)	5(17,9%)	0(0,0%)	28(100,0%)
	%	6,4%	0,6%	1,5%	0,0%	8,6%
29+Yaş	f(%)	32(76,2%)	0(0,0%)	8(19,0%)	2(4,8%)	42(100,0%)
	%	9,8%	0,0%	2,4%	0,6%	12,8%
Toplam	f	249	15	52	11	327
	%	76,1%	4,6%	15,9%	3,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin Yaşdeğişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 21(84,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmekte ve 26(16,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'nı temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır. 118(74,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 36,1%'ini temsil etmekte ve 26(16,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 8(5,0%)'ini temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 57(78,1%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 17,4%'sini temsil etmekte ve 11(15,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır. 21(75,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmekte ve 5(17,9%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir 32(76,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 9,8%'ini temsil etmekte ve 8(19,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'sini temsil etmektedir.

Toplamdaysa "*evet*" yanıtı 249 (76,01%) iken, "*kısmen*" yanıtı 52(15,9%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 41: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	37(67,3%)	5(9,1%)	8(14,5%)	5(9,1%)	55(100,0%)
	%	11,3%	1,5%	2,4%	1,5%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müzik Devlet Konservatuvarı	f(%)	70(86,4%)	1(1,2%)	10(12,3%)	0(0,0%)	81(100,0%)
	%	21,4%	0,3%	3,1%	0,0%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	16(64,0%)	3(12,0%)	5(20,0%)	1(4,0%)	25(100,0%)
	%	4,9%	0,9%	1,5%	0,3%	7,6%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müzik Konservatuvarı	f(%)	85(78,0%)	5(4,6%)	17(15,6%)	2(1,8%)	109(100,0%)
	%	26,0%	1,5%	5,2%	0,6%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müzik Devlet Konservatuvarı	f(%)	19(79,2%)	0(0,0%)	4(16,7%)	1(4,2%)	24(100,0%)
	%	5,8%	0,0%	1,2%	0,3%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f(%)	22(66,7%)	1(3,0%)	8(24,2%)	2(6,1%)	33(100,0%)
	%	6,7%	0,3%	2,4%	0,6%	10,1%
Toplam	f	249	15	52	11	327
	%	76,1%	4,6%	15,9%	3,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde,

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'idir. 37(67,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 11,3%'ünü temsil etmekte ve 8(14,5%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müzik Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'idir. 70(86,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 21,4%'ünü temsil etmekte ve 10(12,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 16(64,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,9%'unu temsil etmekte ve 5(20,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsikîsi Konservatuarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 33,3%'üdür. 85(78,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 26,0%'sını temsil etmekte ve 17(15,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,2%'ini temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 19(79,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 5,8%'ünü temsil etmekte ve 4(16,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'ünü temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 22(66,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,7%'sini temsil etmekte ve 8(24,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ini temsil etmektedir.

Tablo 42: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1.sınıf	f(%)	37(78,7%)	1(2,1%)	8(17,0%)	1(2,1%)	47(100,0%)
	%	11,3%	0,3%	2,4%	0,3%	14,4%
2.sınıf	f(%)	60(80,0%)	6(8,0%)	5(6,7%)	4(5,3%)	75(100,0%)
	%	18,3%	1,8%	1,5%	1,2%	22,9%
3.sınıf	f(%)	97(78,2%)	6(4,8%)	18(14,5%)	3(2,4%)	124(100,0%)
	%	29,7%	1,8%	5,5%	0,9%	37,9%
4.sınıf	f(%)	53(67,9%)	2(2,6%)	21(26,9%)	2(2,6%)	78(100,0%)
	%	16,2%	0,6%	6,4%	0,6%	23,9%
Mezun	f(%)	2(66,7%)	0(0,0%)	0(0,0%)	1(33,3%)	3(100,0%)
	%	0,6%	0,0%	0,0%	0,3%	,9%
Toplam	f	249	15	52	11	327
	%	76,1%	4,6%	15,9%	3,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 37(78,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 11,3%'ünü temsil etmekte ve 8(17,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur.60(80,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 18,3%'ünü temsil etmekte ve 5(6,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur.97(78,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 29,7%'sini temsil etmekte ve 18(14,45%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur.53(67,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 16,2%'ini temsil etmekte ve 21(26,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 6,4%'ini temsil etmektedir.

Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur. 2(66,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmektedir.

Tablo 43: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?

Bölüm		Evete	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	55(79,7%)	2(2,9%)	8(11,6%)	4(5,8%)	69(100,0%)
	%	16,8%	0,6%	2,4%	1,2%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	119(77,3%)	8(5,2%)	23(14,9%)	4(2,6%)	154(100,0%)
	%	36,4%	2,4%	7,0%	1,2%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	15(78,9%)	0(0,0%)	3(15,8%)	1(5,3%)	19(100,0%)
	%	4,6%	0,0%	0,9%	0,3%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	9(64,3%)	1(7,1%)	4(28,6%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	2,8%	0,3%	1,2%	0,0%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	22(66,7%)	1(3,0%)	8(24,2%)	2(6,1%)	33(100,0%)
	%	6,7%	0,3%	2,4%	0,6%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	7(53,8%)	3(23,1%)	3(23,1%)	0(0,0%)	13(100,0%)
	%	2,1%	0,9%	0,9%	0,0%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	13(92,9%)	0(0,0%)	1(7,1%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	4,0%	0,0%	0,3%	0,0%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	9(81,8%)	0(0,0%)	2(18,2%)	0(0,0%)	11(100,0%)
	%	2,8%	0,0%	0,6%	0,0%	3,4%
Toplam	f	249	15	52	11	327
	%	76,1%	4,6%	15,9%	3,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'idir. 55(79,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 16,8%'sini temsil etmekte ve 8(11,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'idir. 119(77,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 36,4%'ünü temsil etmekte ve 23(14,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 7,0%'sini temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 15(78,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmekte ve 3(15,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'ini temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 9(64,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 4(28,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 22(66,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,7%'sini temsil etmekte ve 8(24,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 7(53,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 3(23,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'ünü temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür. 13(92,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmekte ve 1(7,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 9(81,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 2(18,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmektedir.

Tablo 44: Hangi Müzik türünden enstrüman çalışıyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?

Hangi Müzik türünden enstrüman çalışıyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f(%)	106(81,5%)	1(0,8%)	19(14,6%)	4(3,1%)	130((100,0%)
	%	32,4%	0,3%	5,8%	1,2%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	94(72,3%)	10(7,7%)	23(17,7%)	3(2,3%)	130(100,0%)
	%	28,7%	3,1%	7,0%	0,9%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	49(73,1%)	4(6,0%)	10(14,9%)	4(6,0%)	67(100,0%)
	%	15,0%	1,2%	3,1%	1,2%	20,5%
Toplam	f	249	15	52	11	327
	%	76,1%	4,6%	15,9%	3,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin Hangi Müzik türünden enstrüman çalışıyorsunuz? değişkeninde, Türk Sanat Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 106(81,5%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 32,4%'ünü temsil etmekte ve 19(14,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 5,8%'ini temsil etmektedir.

Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 94(72,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 28,7%'ini temsil etmekte ve 23(17,7%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 7,0%'sini temsil etmektedir.

Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 49(73,1%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 15,0%'ini temsil etmekte ve 10(14,9%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmektedir.

"*Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?*" Sorusuna yapılan anket sonuçlarının verdiği değişkenler gözlemlendiğinde, toplamda "*evet*" yanıtı 249 (76,1%) iken, "*kısmen*" yanıtı 52(15,9%) olarak karşımıza çıkmaktadır. "*evet*" cevabının yüksek oranda olması, performansta bu notasyon sisteminin kullanılmadığı cevabını bize gösterir. Aslında bu cevabın bu şekilde sonuç vermesi, yüzyıllardır devam eden Türk Müziği geleneğinin öğretim sisteminin bu olması hatta notayı esas alan değil usta çırak

İlişkinine bağlı öğretimin günümüz konservatuvarlarında da devam ettiğinin göstergesidir.

Tablo 45: Cins Değişkeninde Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	91(64,5%)	9(6,4%)	35(24,8%)	6(4,3%)	141(100,0%)
	%	27,8%	2,8%	10,7%	1,8%	43,1%
Erkek	f(%)	86(46,2%)	25(13,4%)	69(37,1%)	6(3,2%)	186(100,0%)
	%	26,3%	7,6%	21,1%	1,8%	56,9%
Toplam	f	177	34	104	12	327
	%	54,1%	10,4%	31,8%	3,7%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?*" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde,

Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın 43,1%'dir. 91(64,5%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın %27,8'ini temsil etmekte ve 35(24,8%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 10,7%'sini temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 86(46,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın %26,3'ünü temsil etmekte ve 69(37,1%) öğrencinin "*kısmen*"yanıtı ise, toplam katılımın %21,1'ini temsil etmektedir.

Tablo 46: Yaş Değişkeninde Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	9(36,0%)	3(12,0%)	12(48,0%)	1(4,0%)	25(100,0%)
	%	2,8%	,9%	3,7%	,3%	7,6%
20-22	f(%)	84(52,8%)	16(10,1%)	51(32,1%)	8(5,0%)	159(100,0%)
	%	25,7%	4,9%	15,6%	2,4%	48,6%
23-25	f(%)	43(58,9%)	7(9,6%)	21(28,8%)	2(2,7%)	73(100,0%)
	%	13,1%	2,1%	6,4%	0,6%	22,3%
26-28	f(%)	13(46,4%)	5(17,9%)	9(32,1%)	1(3,6%)	28(100,0%)
	%	4,0%	1,5%	2,8%	,3%	8,6%
29+Yaş	f(%)	28(66,7%)	3(7,1%)	11(26,2%)	0(0,0%)	42(100,0%)
	%	8,6%	,9%	3,4%	0,0%	12,8%
Toplam	f	177	34	104	12	327
	%	54,1%	10,4%	31,8%	3,7%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?" Sorusuna öğrencilerin Yaşdeğişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 9(36,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 12(48,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,7%'ini temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır.84(52,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 25,7%'sini temsil etmekte ve 51(32,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 15,6%'ını temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 43(58,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 13,1%'ini temsil etmekte ve 21(28,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır.13(46,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmekte ve 9(32,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir. 28(66,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,6%'sını temsil etmekte ve 11(26,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

Tablo 47: Okul Değişkeninde Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	26(47,3%)	4(7,3%)	19(34,%)	6(10,9%)	55(100,0%)
	%	8,0%	1,2%	5,8%	1,8%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	49(60,5%)	13(16,0%)	18(22,2%)	1(1,2%)	81(100,0%)
	%	15,0%	4,0%	5,5%	0,3%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	18(72,0%)	2(8,0%)	4(16,0%)	1(4,0%)	25(100,0%)
	%	5,5%	,6%	1,2%	0,3%	7,6%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsikîsi Konservatuvarı	f(%)	50(45,9%)	14(12,8%)	43(39,4%)	2(1,8%)	109(100,0%)
	%	15,3%	4,3%	13,1%	0,6%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	13(54,2%)	0(0,0%)	11(45,8%)	0(0,0%)	24(100,0%)
	%	4,0%	0,0%	3,4%	0,0%	7,3%

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f(%)	21(63,6%)	1(3,0%)	9(27,3%)	2(6,1%)	33(100,0%)
	%	6,4%	0,3%	2,8%	0,6%	10,1%
Toplam	f	177	34	104	12	327
	%	54,1%	10,4%	31,8%	3,7%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?*" Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde,

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'dir. 26(47,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 8,0%'ini temsil etmekte ve 19(34,%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 5,8%'ini temsil etmektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'dir. 49(60,5%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 15,0%'ini temsil etmekte ve 18(22,2%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 5,5%'ni temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 18(72,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmekte ve 4(16,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'ini temsil etmektedir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsîkîsi Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 15,3%'üdür. 50(45,9%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 13,1%'ini temsil etmekte ve 43(39,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 12,2%'ini temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 13(54,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmekte ve 11(45,8%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 21(63,6%)

öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmekte ve 1(3,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ün temsil etmektedir.

Tablo 48: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1.sınıf	f(%)	18(38,3%)	9(19,1%)	17(36,2%)	3(6,4%)	47(100,0%)
	%	5,5%	2,8%	5,2%	,9%	14,4%
2.sınıf	f(%)	46(61,3%)	5(6,7%)	21(28,0%)	3(4,0%)	75(100,0%)
	%	14,1%	1,5%	6,4%	,9%	22,9%
3.sınıf	f(%)	68(54,8%)	12(9,7%)	39(31,5%)	5(4,0%)	124(100,0%)
	%	20,8%	3,7%	11,9%	1,5%	37,9%
4.sınıf	f(%)	42(53,8%)	8(10,3%)	27(34,6%)	1(1,3%)	78(100,0%)
	%	12,8%	2,4%	8,3%	,3%	23,9%
Mezun	f(%)	3(100,0%)	0(0,0%)	0(0,0%)	0(0,0%)	3(100,0%)
	%	,9%	0,0%	0,0%	0,0%	,9%
Toplam	f	177	34	104	12	327
	%	54,1%	10,4%	31,8%	3,7%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?*" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 18(38,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmekte ve 17(36,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,2%'osini temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur. 46(61,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 14,1%'ini temsil etmekte ve 21(28,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur. 68(54,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 20,8%'ini temsil etmekte ve 39(31,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 11,9%'unu temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur.42(53,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 12,8%'ini temsil etmekte ve 27(34,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,3%'ini temsil etmektedir.

Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur. 3(100,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Tablo 49: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?

Bölüm		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	35(50,7%)	13(18,8%)	17(24,6%)	4(5,8%)	69(100,0%)
	%	10,7%	4,0%	5,2%	1,2%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	85(55,2%)	13(8,4%)	53(34,4%)	3(1,9%)	154(100,0%)
	%	26,0%	4,0%	16,2%	,9%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	10(52,6%)	2(10,5%)	6(31,6%)	1(5,3%)	19(100,0%)
	%	3,1%	,6%	1,8%	,3%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	4(28,6%)	2(14,3%)	8(57,1%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	1,2%	,6%	2,4%	0,0%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	21(63,6%)	1(3,0%)	9(27,3%)	2(6,1%)	33(100,0%)
	%	6,4%	,3%	2,8%	,6%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	8(61,5%)	0(0,0%)	3(23,1%)	2(15,4%)	13(100,0%)
	%	2,4%	0,0%	0,9%	,6%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	8(57,1%)	2(14,3%)	4(28,6%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	2,4%	,6%	1,2%	0,0%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	6(54,5%)	1(9,1%)	4(36,4%)	0(0,0%)	11(100,0%)
	%	1,8%	0,3%	1,2%	0,0%	3,4%
Toplam	f	177	34	104	12	327
	%	54,1%	10,4%	31,8%	3,7%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu? Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'idir. 35(50,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 10,7%'sini temsil etmekte ve 17(24,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,2%'sini temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'dir. 85(55,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 26,0%'ını temsil etmekte ve 53(34,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 16,2%'sini temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 10(52,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmekte ve 6(31,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 4(28,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmekte ve 8(57,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'dir. 21(63,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmekte ve 9(27,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 8(61,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmekte ve 3(23,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'ünü temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür. 6(54,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmekte ve 4(28,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 6(54,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmekte ve 4(36,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

Tablo 50: Hangi Müzik türünden enstrüman çalışıyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?

Hangi Müzik türünden enstrüman çalışıyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f	66(50,8%)	21(16,2%)	39(30,0%)	4(3,1%)	130((100,0%)
	%	20,2%	6,4%	11,9%	1,2%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	70(53,8%)	10(7,7%)	48(36,9%)	2(1,5%)	130(100,0%)
	%	21,4%	3,1%	14,7%	,6%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	41(61,2%)	3(4,5%)	17(25,4%)	6(9,0%)	67(100,0%)
	%	12,5%	,9%	5,2%	1,8%	20,5%
Toplam	f	177	34	104	12	327
	%	54,1%	10,4%	31,8%	3,7%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?*" Sorusuna öğrencilerin Hangi Müzik türünden enstrüman çalışıyorsunuz? değişkeninde,

Türk Sanat Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 66(50,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 20,2%'sini temsil etmekte ve 39(30,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 11,9%'unu temsil etmektedir.

Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 70(53,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 21,4%'ünü temsil etmekte ve 48(36,9%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 14,7%'sini temsil etmektedir.

Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 41(61,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 12,5%'ini temsil etmekte ve 17(25,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 5,2%'sini temsil etmektedir.

Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu? Sorusuna yapılan anket sonuçlarının verdiği değişkenler gözlemlendiğinde, toplamda "*evet*" yanıtı 122(37,3%) iken, "*kısmen*" yanıtı 126(38,5%) olarak karşımıza çıkmaktadır."*evet*" cevabı değişkenler ve ikinci alt problemin "*Türk*

*Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?"*sorusu heSabâ katıldığında, öğretilen notanın performansta farklı olması öğrenciye ek bir öğrenme zorluğu getirmektedir. Bu da sonuç olarak ek öğrenme güçlüğü denilebilecek bir sorun ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 51: Cins Değişkeninde Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	103(73,0%)	13(9,2%)	21(14,9%)	4(2,8%)	141(100,0%)
	%	31,5%	4,0%	6,4%	1,2%	43,1%
Erkek	f(%)	127(68,3%)	14(7,5%)	41(22,0%)	4(2,2%)	186(100,0%)
	%	38,8%	4,3%	12,5%	1,2%	56,9%
Toplam	f	230	27	62	8	327
	%	70,3%	8,3%	19,0%	2,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında *"Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?"* Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde,

Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın 43,1%'dir. 103(73,0%) öğrencinin *"evet"* yanıtı toplam katılımın 31,5%'ini temsil etmekte ve 21(14,9%) öğrencinin *"kısmen"* yanıtı ise, toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 127(68,3%) öğrencinin *"evet"* yanıtı toplam katılımın 38,8%'ini temsil etmekte ve 41(22,0%) öğrencinin *"kısmen"* yanıtı ise, toplam katılımın 12,5%'ini temsil etmektedir.

Tablo 52: Yaş Değişkeninde Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	21(84,0%)	0(0,0%)	4(16,0%)	0(0,0%)	25(100,0%)
	%	6,4%	0,0%	1,2%	0,0%	7,6%
20-22	f(%)	104(65,4%)	15(9,4%)	32(20,1%)	8(5,0%)	159(100,0%)
	%	31,8%	4,6%	9,8%	2,4%	48,6%

23-25	f(%)	53(72,6%)	8(11,0%)	12(16,4%)	0(0,0%)	73(100,0%)
	%	16,2%	2,4%	3,7%	0,0%	22,3%
26-28	f(%)	20(71,4%)	0(0,0%)	8(28,6%)	0(0,0%)	28(100,0%)
	%	6,1%	0,0%	2,4%	0,0%	8,6%
29+Yaş	f(%)	32(76,2%)	4(9,5%)	6(14,3%)	0(0,0%)	42(100,0%)
	%	9,8%	1,2%	1,8%	0,0%	12,8%
Toplam	f	230	27	62	8	327
	%	70,3%	8,3%	19,0%	2,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında *"Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?"* Sorusuna öğrencilerin Yaşdeğişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 9(36,0%) öğrencinin *"evet"* yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 12(48,0%) öğrencinin *"kısmen"* yanıtı ise, toplam katılımın 3,7%'ini temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır.84(52,8%) öğrencinin *"evet"* yanıtı toplam katılımın 25,7%'sini temsil etmekte ve 51(32,1%) öğrencinin *"kısmen"* yanıtı ise, toplam katılımın 15,6%'ını temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 43(58,9%) öğrencinin *"evet"* yanıtı toplam katılımın 13,1%'ini temsil etmekte ve 21(28,8%) öğrencinin *"kısmen"* yanıtı ise, toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır.13(46,4%) öğrencinin *"evet"* yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmekte ve 9(32,1%) öğrencinin *"kısmen"* yanıtı ise, toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir. 28(66,7%) öğrencinin *"evet"* yanıtı toplam katılımın 8,6%'sını temsil etmekte ve 11(26,2%) öğrencinin *"kısmen"* yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

Tablo 53: Okul Değişkeninde Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	34(61,8%)	7(12,7%)	11(20,0%)	3(5,5%)	55(100,0%)
	%	10,4%	2,1%	3,4%	,9%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsiki Devlet Konservatuvarı	f(%)	61(75,3%)	6(7,4%)	14(17,3%)	0(0,0%)	81(100,0%)
	%	18,7%	1,8%	4,3%	0,0%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	21(84,0%)	1(4,0%)	3(12,0%)	0(0,0%)	25(100,0%)
	%	6,4%	,3%	,9%	0,0%	7,6%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsiki Konservatuvarı	f(%)	70(64,2%)	10(9,2%)	25(22,9%)	4(3,7%)	109(100,0%)
	%	21,4%	3,1%	7,6%	1,2%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsiki Devlet Konservatuvarı	f(%)	20(83,3%)	2(8,3%)	2(8,3%)	0(0,0%)	24(100,0%)
	%	6,1%	,6%	,6%	0,0%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f(%)	24(72,7%)	1(3,0%)	7(21,2%)	1(3,0%)	33(100,0%)
	%	7,3%	,3%	2,1%	,3%	10,1%
Toplam	f	230	27	62	8	327
	%	70,3%	8,3%	19,0%	2,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?" Sorusuna öğrencilerin Yaş değişkeninde,

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'dir. 26(47,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,0%'ini temsil etmekte ve 19(34,%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,8%'ini temsil etmektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsiki Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'dir. 49(60,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 15,0%'ini temsil etmekte ve 18(22,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,5%'ni temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 18(72,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmekte ve 4(16,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'ini temsil etmektedir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müzik Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 15,3%'üdür. 50(45,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 13,1%'ini temsil etmekte ve 43(39,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 12,2%'ini temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müzik Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 13(54,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmekte ve 11(45,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 21(63,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmekte ve 1(3,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ün temsil etmektedir.

Tablo 54: Sınıf Değişkeninde Bir Öğitmen, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Öğitmen de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1.sınıf	f(%)	37(78,7%)	2(4,3%)	7(14,9%)	1(2,1%)	47(100,0%)
	%	11,3%	,6%	2,1%	,3%	14,4%
2.sınıf	f(%)	49(65,3%)	9(12,0%)	14(18,7%)	3(4,0%)	75(100,0%)
	%	15,0%	2,8%	4,3%	,9%	22,9%
3.sınıf	f(%)	82(66,1%)	8(6,5%)	30(24,2%)	4(3,2%)	124(100,0%)
	%	25,1%	2,4%	9,2%	1,2%	37,9%
4.sınıf	f(%)	60(76,9%)	8(10,3%)	10(12,8%)	0(0,0%)	78(100,0%)
	%	18,3%	2,4%	3,1%	0,0%	23,9%
Mezun	f(%)	2(66,7%)	0(0,0%)	1(33,3%)	0(0,0%)	3(100,0%)
	%	,6%	0,0%	,3%	0,0%	,9%
Toplam	f	230	27	62	8	327
	%	70,3%	8,3%	19,0%	2,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 37(78,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 11,3%'ünü temsil etmekte ve 17(36,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur.49(65,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 15,0%'ını temsil etmekte ve 14(18,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur.82(66,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 25,1%'ini temsil etmekte ve 30(24,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 9,2%'sini temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur.60(76,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 18,3%'ini temsil etmekte ve 10(12,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmektedir.

Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur. 3(100,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Tablo 55: Bölüm Değişkeninde Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?

Bölüm		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	45(65,2%)	8(11,6%)	13(18,8%)	3(4,3%)	69(100,0%)
	%	13,8%	2,4%	4,0%	0,9%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	110(71,4%)	13(8,4%)	30(19,5%)	1(0,6%)	154(100,0%)
	%	33,6%	4,0%	9,2%	,3%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	16(84,2%)	0(0,0%)	2(10,5%)	1(5,3%)	19(100,0%)
	%	4,9%	0,0%	0,6%	,3%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	7(50,0%)	2(14,3%)	3(21,4%)	2(14,3%)	14(100,0%)
	%	2,1%	,6%	0,9%	,6%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	24(72,7%)	1(3,0%)	7(21,2%)	1(3,0%)	33(100,0%)
	%	7,3%	,3%	2,1%	,3%	10,1%

Müzik Teknolojileri	f	9(69,2%)	1(7,7%)	3(23,1%)	0(0,0%)	13(100,0%)
	%	2,8%	,3%	0,9%	0,0%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	11(78,6%)	0(0,0%)	3(21,4%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	3,4%	0,0%	0,9%	0,0%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	8(72,7%)	2(18,2%)	1(9,1%)	0(0,0%)	11(100,0%)
	%	2,4%	,6%	0,3%	0,0%	3,4%
Toplam	f	230	27	62	8	327
	%	70,3%	8,3%	19,0%	2,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?*" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'dir. 45(65,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 13,8%'ini temsil etmekte ve 13(18,8%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'dir. 110(71,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 33,6%'sını temsil etmekte ve 30(19,5%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 9,2%'sini temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 16(84,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,9%'ini temsil etmekte ve 2(10,5%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sini temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 7(50,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 3(21,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'dir. 24(72,7%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 7,3%'ünü temsil etmekte ve 3(23,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 9(69,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 3(23,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'ünü temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür 11(78,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmekte ve 3(21,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'sini temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 8(72,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmekte ve 1(9,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir.

Toplamdaysa "evet" yanıtı 230(70,3%) iken, "kısmen" yanıtı 62 (19,0%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 56: Hangi Müzik türünden enstrüman çalışıyorsunuz? Değişkeninde Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?

Hangi Müzik türünden enstrüman çalışıyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f	89(68,5%)	17(13,1%)	23(17,7%)	1(0,8%)	130(100,0%)
	%	27,2%	5,2%	7,0%	0,3%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	94(72,3%)	7(5,4%)	26(20,0%)	3(2,3%)	130(100,0%)
	%	28,7%	2,1%	8,0%	0,9%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	47(70,1%)	3(4,5%)	13(19,4%)	4(6,0%)	67(100,0%)
	%	14,4%	0,9%	4,0%	1,2%	20,5%
Toplam	f	230	27	62	8	327
	%	70,3%	8,3%	19,0%	2,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?" Sorusuna öğrencilerin Hangi Müzik türünden enstrüman çalışıyorsunuz? değişkeninde,

Türk Sanat Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 89(68,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 27,2%'sini temsil etmekte ve 23(17,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 7,0%'ını temsil

etmektedir. Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 94(72,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 28,7%'ünü temsil etmekte ve 26(20,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,0%'ını temsil etmektedir.

Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 47(70,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 14,4%'ünü temsil etmekte ve 13(19,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmektedir.

"Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standartın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?" sorusuna yapılan anket sonuçlarının verdiği değişkenler gözlemlendiğinde, toplamda "evet" yanıtı 230(70,3%) iken, "kısmen" yanıtı 62 (19,0%) olarak karşımıza çıkmaktadır. 230 "evet" cevabıyla, sorun kendini ortaya çıkarmıştır. Türk Müziği'nde geleneksel olarak kullanılan "meşk" günümüzde karşılaşılan zorluklarla devamlılığını sürdürmektedir. Çalışmamızda yapılan literatür taraması'nda bize göstermiştir ki, Cumhuriyetin ilanından önce ve sonrasında ses sisteminin Avrupa notasyonu ile gösteriminde çeşitli zorluklarla karşılaşmıştır. Bu da Türk Müziği'nde "ekol" olarak tanımlanan müzik öğrencileri ortaya çıkması ile sonuçlanmıştır. Notasyon sistemi, meşk geleneği ve ekol farklılıklarında bu toplama katıldığında öğrencilerin bugün karşılaştığı sorunları ve soruya verilen cevapları netleştirir.

Tablo 57: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	43(30,5%)	33(23,4%)	59(41,8%)	6(4,3%)	141(100,0%)
	%	13,1%	10,1%	18,0%	1,8%	43,1%
Erkek	f(%)	112(60,2%)	18(9,7%)	53(28,5%)	3(1,6%)	186(100,0%)
	%	34,3%	5,5%	16,2%	,9%	56,9%
Toplam	f	155	51	112	9	327
	%	47,4%	15,6%	34,3%	2,8%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?*" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde,

Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın 43,1%'dir. 43(30,5%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 13,1%'ini temsil etmekte ve 59(41,8%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 18,0%'ını temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 112(60,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 34,3%'ünü temsil etmekte ve 53(28,5%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 16,2%'ini temsil etmektedir.

Tablo 58: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	13(52,0%)	1(4,0%)	11(44,0%)	0(0,0%)	25(100,0%)
	%	4,0%	,3%	3,4%	0,0%	7,6%
20-22	f(%)	81(50,9%)	24(15,1%)	50(31,4%)	4(2,5%)	159(100,0%)
	%	24,8%	7,3%	15,3%	1,2%	48,6%
23-25	f(%)	28(38,4%)	13(17,8%)	28(38,4%)	4(5,5%)	73(100,0%)
	%	8,6%	4,0%	8,6%	1,2%	22,3%
26-28	f(%)	13(46,4%)	5(17,9%)	9(32,1%)	1(3,6%)	28(100,0%)
	%	4,0%	1,5%	2,8%	,3%	8,6%
29+Yaş	f(%)	20(47,6%)	8(19,0%)	14(33,3%)	0(0,0%)	42(100,0%)
	%	6,1%	2,4%	4,3%	0,0%	12,8%
Toplam	f	155	51	112	9	327
	%	47,4%	15,6%	34,3%	2,8%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?*" Sorusuna öğrencilerin Yaş değişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 13(52,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmekte ve 11(44,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır. 81(50,9%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 24,8%'ini temsil etmekte ve 50(31,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 15,3%'ünü temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 28(38,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,6%'sını temsil etmekte ve 28(38,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,6%'sını temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır. 13(46,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmekte ve 9(32,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir. 20(47,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,1%'ini temsil etmekte ve 14(33,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmektedir.

Tablo 59: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	24(43,6%)	5(9,1%)	23(41,8%)	3(5,5%)	55(100,0%)
	%	7,3%	1,5%	7,0%	,9%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsiki Devlet Konservatuvarı	f(%)	39(48,1%)	15(18,5%)	26(32,1%)	1(1,2%)	81(100,0%)
	%	11,9%	4,6%	8,0%	,3%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	6(24,0%)	5(20,0%)	14(56,0%)	0(0,0%)	25(100,0%)
	%	1,8%	1,5%	4,3%	0,0%	7,6%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsiki Konservatuvarı	f(%)	60(55,0%)	15(13,8%)	32(29,4%)	2(1,8%)	109(100,0%)
	%	18,3%	4,6%	9,8%	,6%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsiki Devlet Konservatuvarı	f(%)	13(54,2%)	4(16,7%)	6(25,0%)	1(4,2%)	24(100,0%)
	%	4,0%	1,2%	1,8%	,3%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f(%)	13(39,4%)	7(21,2%)	11(33,3%)	2(6,1%)	33(100,0%)
	%	4,0%	2,1%	3,4%	,6%	10,1%
Toplam	f	155	51	112	9	327
	%	47,4%	15,6%	34,3%	2,8%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?" Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'idir. 24(43,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,3%'ünü temsil etmekte ve 23(41,8%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 7,0%'ını temsil etmektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'idir. 39(48,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 11,9%'unu temsil etmekte ve 26(32,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,0%'ını temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'ıdır. 6(24,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmekte ve 4(16,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'ini temsil etmektedir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsîkîsi Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 15,3%'üdür. 60(55,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 18,3%'ünü temsil etmekte ve 32(29,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 9,8%'ini temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 13(54,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmekte ve 6(25,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ünü temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 13(39,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmekte ve 11(33,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ün temsil etmektedir.

Tablo 60: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1. sınıf	f(%)	25(53,2%)	5(10,6%)	15(31,9%)	2(4,3%)	47(100,0%)
	%	7,6%	1,5%	4,6%	,6%	14,4%
2. sınıf	f(%)	34(45,3%)	11(14,7%)	27(36,0%)	3(4,0%)	75(100,0%)
	%	10,4%	3,4%	8,3%	,9%	22,9%
3. sınıf	f(%)	53(42,7%)	28(22,6%)	40(32,3%)	3(2,4%)	124(100,0%)

	%	16,2%	8,6%	12,2%	,9%	37,9%
4.sınıf	f(%)	41(52,6%)	7(9,0%)	29(37,2%)	1(1,3%)	78(100,0%)
	%	12,5%	2,1%	8,9%	0,3%	23,9%
Mezun	f(%)	2(66,7%)	0(0,0%)	1(33,3%)	0(0,0%)	3(100,0%)
	%	0,6%	0,0%	0,3%	0,0%	0,9%
Toplam	f	155	51	112	9	327
	%	47,4%	15,6%	34,3%	2,8%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?*" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 25(53,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 7,6%'ünü temsil etmekte ve 15(31,9%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,6%'sini temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur.34(45,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 10,4%'ünü temsil etmekte ve 27(36,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 8,3%'ünü temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur.53(42,7%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 16,2%'sini temsil etmekte ve 40(32,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 12,2%'sini temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur.41(52,6%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 12,5%'ini temsil etmekte ve 29(37,2%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir.

Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur. 2(66,7%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 0,6%'sini temsil etmektedir.

Tablo 61: Bölüm DeğişkenindeTürk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?

Bölüm		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	34(49,3%)	9(13,0%)	23(33,3%)	3(4,3%)	69(100,0%)
	%	10,4%	2,8%	7,0%	,9%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	79(51,3%)	21(13,6%)	51(33,1%)	3(1,9%)	154(100,0%)
	%	24,2%	6,4%	15,6%	,9%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	7(36,8%)	3(15,8%)	8(42,1%)	1(5,3%)	19(100,0%)

	%	2,1%	0,9%	2,4%	0,3%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	8(57,1%)	2(14,3%)	4(28,6%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	2,4%	,6%	1,2%	0,0%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	13(39,4%)	7(21,2%)	11(33,3%)	2(6,1%)	33(100,0%)
	%	4,0%	2,1%	3,4%	,6%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	2(15,4%)	3(23,1%)	8(61,5%)	0(0,0%)	13(100,0%)
	%	0,6%	,9%	2,4%	0,0%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	11(78,6%)	2(14,3%)	1(7,1%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	3,4%	,6%	0,3%	0,0%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	1(9,1%)	4(36,4%)	6(54,5%)	0(0,0%)	11(100,0%)
	%	0,3%	1,2%	1,8%	0,0%	3,4%
Toplam	f	155	51	112	9	327
	%	47,4%	15,6%	34,3%	2,8%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'dir. 34(49,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 10,4%'ünü temsil etmekte ve 23(33,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 7,0%'ını temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'dir. 79(51,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 24,2%'sini temsil etmekte ve 51(33,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 15,6%'sini temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 7(36,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 8(42,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 8(57,1%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmekte ve 4(28,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'dir. 2(15,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ünü temsil etmekte ve 11(33,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ini temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 9(69,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 3(23,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'ünü temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür 11(78,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmekte ve 1(7,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 1(9,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmekte ve 6(54,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

Tablo 62: Hangi Müzik türünden enstrüman çaluyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?

Hangi Müzik türünden enstrüman çaluyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f	80(61,5%)	19(14,6%)	29(22,3%)	2(1,5%)	130(100,0%)
	%	24,5%	5,8%	8,9%	0,6%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	50(38,5%)	22(16,9%)	54(41,5%)	4(3,1%)	130(100,0%)
	%	15,3%	6,7%	16,5%	1,2%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	25(37,3%)	10(14,9%)	29(43,3%)	3(4,5%)	67(100,0%)
	%	7,6%	3,1%	8,9%	0,9%	20,5%
Toplam	f	155	51	112	9	327
	%	47,4%	15,6%	34,3%	2,8%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?*" Sorusuna öğrencilerin Hangi Müzik türünden enstrüman çaluyorsunuz? değişkeninde,

Türk Sanat Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 80(61,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 24,5%'ini temsil etmekte ve 29(22,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,9%'unu temsil etmektedir.

Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 50(38,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 15,3%'ünü temsil

etmekte ve 54(41,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 16,5%'ini temsil etmektedir. Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 25(37,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,6%'sını temsil etmekte ve 29(43,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,9%'unu temsil etmektedir.

"Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor bunlardan eserler meydana getirebiliyormusunuz?" Sorusuna yapılan anket sonuçlarının verdiği değişkenler gözlemlendiğinde, toplamda "evet" yanıtı 155(47,4%) iken, "kısmen" yanıtı 112 (34,3%) olarak karşımıza çıkmaktadır."evet" yanıtı yüksek görünmekle birlikte "kısmen" cevapları ile yakın olduğu sonucunu vermiştir. Bu durum özellikle icra performanslarda bir çalgı çalanların Türk Müziği'nde var olan serbest formlarla (taksim vb.) ilgili çalışmaları öğrenim sırasında gerçekleştirmesi ilerleme kaydetmesi için önemli kabul edilmesinden kaynaklanır.

Tablo 63: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	43(30,5%)	43(30,5%)	46(32,6%)	9(6,4%)	141(100,0%)
	%	13,1%	13,1%	14,1%	2,8%	43,1%
Erkek	f(%)	59(31,7%)	85(45,7%)	33(17,7%)	9(4,8%)	186(100,0%)
	%	18,0%	26,0%	10,1%	2,8%	56,9%
Toplam	f	102	128	79	18	327
	%	31,2%	39,1%	24,2%	5,5%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde,

Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın 43,1%'dir. 43(30,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın %13,1'ini temsil etmekte ve 46(32,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 10,7%'sini temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 59(31,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 18,0%'ını temsil etmekte ve 33(17,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın %10,1'ini temsil etmektedir.

Toplamdaysa "evet" yanıtı 102(31,2) iken, "kısmen" yanıtı 79(24,2%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 64: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	11(44,0%)	9(36,0%)	2(8,0%)	3(12,0%)	25(100,0%)
	%	3,4%	2,8%	0,6%	,9%	7,6%
20-22	f(%)	43(27,0%)	58(36,5%)	50(31,4%)	8(5,0%)	159(100,0%)
	%	13,1%	17,7%	15,3%	2,4%	48,6%
23-25	f(%)	25(34,2%)	28(38,4%)	15(20,5%)	5(6,8%)	73(100,0%)
	%	7,6%	8,6%	4,6%	1,5%	22,3%
26-28	f(%)	9(32,1%)	14(50,0%)	4(14,3%)	1(3,6%)	28(100,0%)
	%	2,8%	4,3%	1,2%	,3%	8,6%
29+Yaş	f(%)	14(33,3%)	19(45,2%)	8(19,0%)	1(2,4%)	42(100,0%)
	%	4,3%	5,8%	2,4%	,3%	12,8%
Toplam	f	102	128	79	18	327
	%	31,2%	39,1%	24,2%	5,5%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?" Sorusuna öğrencilerin Yaşdeğişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 11(44,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,4%'ını temsil etmekte ve 2(8,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'ünü temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır.43(27,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 13,1%'ini temsil etmekte ve 50(31,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 15,3%'ünü temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 25(34,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,6%'sını temsil etmekte ve 15(20,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır.9(32,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 4(14,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir. 14(33,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmekte ve 8(19,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Tablo 65: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	21(38,2%)	16(29,1%)	14(25,5%)	4(7,3%)	55(100,0%)
	%	6,4%	4,9%	4,3%	1,2%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müzik Devlet Konservatuvarı	f(%)	28(34,6%)	28(34,6%)	17(21,0%)	8(9,9%)	81(100,0%)
	%	8,6%	8,6%	5,2%	2,4%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	13(52,0%)	9(36,0%)	3(12,0%)	0(0,0%)	25(100,0%)
	%	4,0%	2,8%	,9%	0,0%	7,6%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müzik Konservatuvarı	f(%)	24(22,0%)	59(54,1%)	22(20,2%)	4(3,7%)	109(100,0%)
	%	7,3%	18,0%	6,7%	1,2%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	8(33,3%)	6(25,0%)	8(33,3%)	2(8,3%)	24(100,0%)
	%	2,4%	1,8%	2,4%	0,6%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f(%)	8(24,2%)	10(30,3%)	15(45,5%)	0(0,0%)	33(100,0%)
	%	2,4%	3,1%	4,6%	0,0%	10,1%
Toplam	f	102	128	79	18	327
	%	31,2%	39,1%	24,2%	5,5%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?" Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde,

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'idir.21(38,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmekte ve 14(25,5%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'idir. 28(34,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,6%'sını temsil etmekte ve 26(32,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,2%'sini temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 13(52,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmekte ve 3(12,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsîkîsi Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 15,3%'üdür. 24(22,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,3%'ünü temsil etmekte ve 22(20,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 6,7%'sini temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 8(33,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmekte ve 15(45,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 8(24,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmekte ve 15(45,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmektedir.

Tablo 66: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1. sınıf	f(%)	17(36,2%)	18(38,3%)	7(14,9%)	5(10,6%)	47(100,0%)
	%	5,2%	5,5%	2,1%	1,5%	14,4%
2. sınıf	f(%)	25(33,3%)	23(30,7%)	21(28,0%)	6(8,0%)	75(100,0%)
	%	7,6%	7,0%	6,4%	1,8%	22,9%
3. sınıf	f(%)	32(25,8%)	48(38,7%)	38(30,6%)	6(4,8%)	124(100,0%)
	%	9,8%	14,7%	11,6%	1,8%	37,9%
4. sınıf	f(%)	27(34,6%)	39(50,0%)	11(14,1%)	1(1,3%)	78(100,0%)
	%	8,3%	11,9%	3,4%	,3%	23,9%
Mezun	f(%)	1(33,3%)	0(0,0%)	2(66,7%)	0(0,0%)	3(100,0%)

	%	0,3%	0,0%	0,6%	0,0%	,9%
Toplam	f	102	128	79	18	327
	%	31,2%	39,1%	24,2%	5,5%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?*" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 17(36,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 5,2%'sini temsil etmekte ve 7(14,9%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur.25(33,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 7,6'sını temsil etmekte ve 21(28,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur.32(25,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 9,8%'ini temsil etmekte ve 38(30,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 11,6 %'sını temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur.27(34,6%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 8,3%'ünü temsil etmekte ve 11(14,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur.1(33,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 0,3%'sını temsil etmektedir.

Tablo 67: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?

Bölüm		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	25(36,2%)	25(36,2%)	12(17,4%)	7(10,1%)	69(100,0%)
	%	7,6%	7,6%	3,7%	2,1%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	51(33,1%)	63(40,9%)	34(22,1%)	6(3,9%)	154(100,0%)
	%	15,6%	19,3%	10,4%	1,8%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	3(15,8%)	7(36,8%)	6(31,6%)	3(15,8%)	19(100,0%)
	%	0,9%	2,1%	1,8%	,9%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	1(7,1%)	11(78,6%)	2(14,3%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	0,3%	3,4%	0,6%	0,0%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	8(24,2%)	10(30,3%)	15(45,5%)	0(0,0%)	33(100,0%)

	%	2,4%	3,1%	4,6%	0,0%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	5(38,5%)	4(30,8%)	4(30,8%)	0(0,0%)	13(100,0%)
	%	1,5%	1,2%	1,2%	0,0%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	6(42,9%)	5(35,7%)	2(14,3%)	1(7,1%)	14(100,0%)
	%	1,8%	1,5%	0,6%	,3%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	3(27,3%)	3(27,3%)	4(36,4%)	1(9,1%)	11(100,0%)
	%	0,9%	0,9%	1,2%	0,3%	3,4%
Toplam	f	102	128	79	18	327
	%	31,2%	39,1%	24,2%	5,5%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?*" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'dir. 25(36,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 7,6%'sını temsil etmekte ve 12(17,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'dir. 51(33,1%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 15,6%'sını temsil etmekte ve 34(22,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 10,4%'ünü temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 3(15,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmekte ve 6(31,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 1(7,1%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmekte ve 2(14,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'dir. 8(24,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmekte ve 15(45,5%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,6%'ünü temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 5(38,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmekte ve 4(30,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür(42,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmekte ve 2(14,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 3(27,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmekte ve 4(36,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

Tablo 68: Hangi Müzik türünden enstrüman çalyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?

Hangi Müzik türünden enstrüman çalyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f	32(24,6%)	65(50,0%)	29(22,3%)	4(3,1%)	130((100,0%)
	%	9,8%	19,9%	8,9%	1,2%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	47(36,2%)	45(34,6%)	27(20,8%)	11(8,5%)	130(100,0%)
	%	14,4%	13,8%	8,3%	3,4%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	23(34,3%)	18(26,9%)	23(34,3%)	3(4,5%)	67(100,0%)
	%	7,0%	5,5%	7,0%	,9%	20,5%
Toplam	f	102	128	79	18	327
	%	31,2%	39,1%	24,2%	5,5%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?*" değişkeninde,

Türk Sanat Müziğienstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 32(24,6%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 9,8%'ini temsil etmekte ve 27(20,8%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 8,3%'ünü temsil etmektedir.

Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 47(36,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 14,4%'ünü temsil

etmekte ve 27(20,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,3%'ünü temsil etmektedir.

Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 23(34,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,0%'ını temsil etmekte ve 23(34,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 7,0%'ını temsil etmektedir.

"Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?" Sorusuna öğrenciler önemli ölçüde vurgu yapmaktadır. Toplamda "evet" yanıtı 102(31,2) iken, "kısmen" yanıtı 79(24,2%) "hayır" yanıtı ise 128(39,1%) olarak karşımıza çıkmaktadır. Tüm değişkenlere bakıldığında icrada ve teoride belli bir seviyeye ulaşıldığında hayır cevabının diğer cevaplara göre yüksek olduğu görülmektedir. Özellikle 3. sınıf ve 4. sınıf değişkenlerinin "hayır" cevabı, bölüm değişkeninde Türk Müziğinin hayır cevabı belli bir literatür taramasında bu sorunların aşılması için bu zamana kadarki önerilen ses sistemlerinin aynı sorunla ilgilendiğini gösterir. Bu sorunların bir taraftan devam etmesine rağmen başka bir seçenek yok ifadeleriyle karmaşık olan sistemler bütünü çözülemez noktadayken günümüzde de öğrenciler bu sorunun cevabını, neden böyle olduğunu anlamaya diğer değişkenlerin cevapları ile aramaya devam etmektedir.

Tablo 69: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-erinde) çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmaktadır mıdır?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	48(34,0%)	41(29,1%)	37(26,2%)	15(10,6%)	141(100,0%)
	%	14,7%	12,5%	11,3%	4,6%	43,1%
Erkek	f(%)	51(27,4%)	69(37,1%)	51(27,4%)	15(8,1%)	186(100,0%)
	%	15,6%	21,1%	15,6%	4,6%	56,9%
Toplam	f	99	110	88	30	327
	%	30,3%	33,6%	26,9%	9,2%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-

yerinde)çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmakta mıdır?" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde,

Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın43,1%'dir. 48(34,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 14,7%'sini temsil etmekte ve 37(26,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 11,3%'ünü temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 51(27,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 15,6%'sini temsil etmekte ve 51(27,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 15,6%'sini temsil etmektedir.

Tablo 70: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses- yerinde)çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmakta mıdır?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	6(24,0%)	9(36,0%)	8(32,0%)	2(8,0%)	25(100,0%)
	%	1,8%	2,8%	2,4%	0,6%	7,6%
20-22	f(%)	41(25,8%)	54(34,0%)	45(28,3%)	19(11,9%)	159(100,0%)
	%	12,5%	16,5%	13,8%	5,8%	48,6%
23-25	f(%)	22(30,1%)	27(37,0%)	19(26,0%)	5(6,8%)	73(100,0%)
	%	6,7%	8,3%	5,8%	1,5%	22,3%
26-28	f(%)	10(35,7%)	8(28,6%)	8(28,6)	2(7,1%)	28(100,0%)
	%	3,1%	2,4%	2,4%	0,6%	8,6%
29+Yaş	f(%)	20(47,6%)	12(28,6%)	8(19,0%)	2(4,8%)	42(100,0%)
	%	6,1%	3,7%	2,4%	0,6%	12,8%
Toplam	f	99	110	88	30	327
	%	30,3%	33,6%	26,9%	9,2%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses- yerinde)çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmakta mıdır?" Sorusuna öğrencilerin Yaş değişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 6(24,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmekte ve 8(32,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır.41(25,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 12,5%'ini temsil etmekte ve 45(28,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 13,8%'ini temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 22(30,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,7%'sini temsil etmekte ve 19(26,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,8%'ini temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır.10(35,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmekte ve 8(28,6) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir. 20(47,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,1%'ini temsil etmekte ve 8(19,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Tablo 71: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-yerinde)çalışılmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmaktadır mıdır?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	15(27,3%)	16(29,1%)	13(23,6%)	11(20,0%)	55(100,0%)
	%	4,6%	4,9%	4,0%	3,4%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsiki Devlet Konservatuvarı	f(%)	27(33,3%)	27(33,3%)	21(25,9%)	6(7,4%)	81(100,0%)
	%	8,3%	8,3%	6,4%	1,8%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	7(28,0%)	7(28,0%)	8(32,0%)	3(12,0)	25(100,0%)
	%	2,1%	2,1%	2,4%	,9%	7,6%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsiki Devlet Konservatuvarı	f(%)	30(27,5%)	43(39,4%)	29(26,6%)	7(6,4%)	109(100,0%)
	%	9,2%	13,1%	8,9%	2,1%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsiki Devlet Konservatuvarı	f(%)	7(29,2%)	11(45,8%)	5(20,8%)	1(4,2%)	24(100,0%)
	%	2,1%	3,4%	1,5%	,3%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f(%)	13(39,4%)	6(18,2%)	12(36,4%)	2(6,1%)	33(100,0%)
	%	4,0%	1,8%	3,7%	,6%	10,1%
Toplam	f	99	110	88	30	327
	%	30,3%	33,6%	26,9%	9,2%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-yerinde)

çalışmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmakta mıdır?"Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde,

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'idir. 15(27,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmekte ve 13(23,6%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmektedir. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'idir. 27(33,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,3%'ünü temsil etmekte ve 21(25,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 7(28,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 8(32,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsîkîsi Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 15,3%'üdür. 30(27,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 9,2%'sini temsil etmekte ve 29(26,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,9%'unu temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 7(29,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 5(20,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'sını temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir 13(39,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmekte ve 12(36,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,7%'sını temsil etmektedir

Tablo 72: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-yerinde) çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmakta mıdır?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1.sınıf	f(%)	14(29,8%)	14(29,8%)	14(29,8%)	5(10,6%)	47(100,0%)
	%	4,3%	4,3%	4,3%	1,5%	14,4%
2.sınıf	f(%)	19(25,3%)	29(38,7%)	17(22,7%)	10(13,3%)	75(100,0%)
	%	5,8%	8,9%	5,2%	3,1%	22,9%
3.sınıf	f(%)	41(33,1%)	35(28,2%)	39(31,5%)	9(7,3%)	124(100,0%)
	%	12,5%	10,7%	11,9%	2,8%	37,9%
4.sınıf	f(%)	23(29,5%)	31(39,7%)	18(23,1%)	6(7,7%)	78(100,0%)
	%	7,0%	9,5%	5,5%	1,8%	23,9%
Mezun	f(%)	2(66,7%)	1(33,3%)	0(0,0%)	0(0,0%)	3(100,0%)
	%	0,6%	0,3%	0,0%	0,0%	0,9%
Toplam	f	99	110	88	30	327
	%	30,3%	33,6%	26,9%	9,2%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-yerinde) çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmakta mıdır?" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 14(29,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmekte ve 14(29,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur. 19(25,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 5,8%'ini temsil etmekte ve 17(22,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,2%'sini temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur. 41(33,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 12,5%'ini temsil etmekte ve 39(31,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 11,9 %'unu temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur. 23(29,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,0%'ını temsil etmekte ve 18(23,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmektedir.

Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur (33,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmektedir.

Tablo 73: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-yerinde) çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmaktadır mıdır?

Bölüm		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	21(30,4%)	20(29,0%)	15(21,7%)	13(18,8%)	69(100,0%)
	%	6,4%	6,1%	4,6%	4,0%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	46(29,9%)	55(35,7%)	41(26,6%)	12(7,8%)	154(100,0%)
	%	14,1%	16,8%	12,5%	3,7%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	6(31,6%)	9(47,4%)	3(15,8%)	1(5,3%)	19(100,0%)
	%	1,8%	2,8%	0,9%	0,3%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	2(14,3%)	7(50,0%)	5(35,7%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	0,6%	2,1%	1,5%	0,0%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	13(39,4%)	6(18,2%)	12(36,4%)	2(6,1%)	33(100,0%)
	%	4,0%	1,8%	3,7%	0,6%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	4(30,8%)	5(38,5%)	3(23,1%)	1(7,7%)	13(100,0%)
	%	1,2%	1,5%	0,9%	0,3%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	4(28,6%)	4(28,6%)	6(42,9%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	1,2%	1,2%	1,8%	0,0%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	3(27,3%)	4(36,4%)	3(27,3%)	1(9,1%)	11(100,0%)
	%	0,9%	1,2%	0,9%	,3%	3,4%
Toplam	f	99	110	88	30	327
	%	30,3%	33,6%	26,9%	9,2%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-yerinde) çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmaktadır mıdır?" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'dir. 21(30,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmekte ve 15(21,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'dir. 46(29,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 14,1%'ini temsil etmekte ve 41(26,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 12,5%'ini temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 6(31,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmekte ve 3(15,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir. Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 2(14,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,6'sını temsil etmekte ve 5(35,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 13(39,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmekte ve 12(36,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,7%'sini temsil etmektedir. Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 4(30,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmekte ve 3(23,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür. 4(28,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmekte ve 6(42,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 3(27,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmekte ve 3(27,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Tablo 74: Hangi Müzik türünden enstrüman çalılıyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-yerinde) çalılmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmaktadır mıdır?

Hangi Müzik türünden enstrüman çalılıyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f	37(28,5%)	55(42,3%)	31(23,8%)	7(5,4%)	130(100,0%)
	%	11,3%	16,8%	9,5%	2,1%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	38(29,2%)	41(31,5%)	36(27,7%)	15(11,5%)	130(100,0%)
	%	11,6%	12,5%	11,0%	4,6%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	24(35,8%)	14(20,9%)	21(31,3%)	8(11,9%)	67(100,0%)
	%	7,3%	4,3%	6,4%	2,4%	20,5%
Toplam	f	99	110	88	30	327
	%	30,3%	33,6%	26,9%	9,2%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-yerinde)çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmakta mıdır?*" değişkeninde,

Türk Sanat Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 37(28,5%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 11,3%'ini temsil etmekte ve 31(23,8%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 9,5%'ini temsil etmektedir.

Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 38(29,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 11,6%'sını temsil etmekte ve 36(27,7%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 11,0%'ını temsil etmektedir.

Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 24(35,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 7,3%%'ünü temsil etmekte ve 21(31,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmektedir.

"Türk Müziğinde makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-yerinde)çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmakta mıdır?" Sorusuna yapılan anket sonuçlarındaki değişkenler incelendiğinde, toplamda "*evet*" yanıtı 99(30,3%) iken, "*kısmen*" yanıtı 88(26,9%) olarak karşımıza çıkmaktadır. Verilen cevapların Avrupa notasyonu söz konusu olduğunda, anahtar öğretimlerinin yapılması, sorunu hafifletmiş gibi görünmektedir. Öğrencilere Türk Müziği dersinde ikinci çizgi sol anahtarı üzerinden transpoze terimi kullanılarak farklı bir gösterim yerine, göçürme uygulaması zor gelmektedir. Günümüzde Türk Müziği ses sistemi teorisindeki nota icra edildiğinde duyumda Avrupa notasında yazılmış bir eserde ne yazıyor ise onu icra ederken kişi kendi isteği ile veya zorunlu kılınmadıkça transpoze düşünülmeden icra edilirken günümüzde konservatuvarlara yeni başlayan Türk Müziği öğrencilerinin bazılarının güzel sanatlar okullarından veya kurslardan Avrupa notasını öğrenerek konservatuvarlarda eğitime başlaması ve yeni bir notasyon sistemiyle karşılaşması Türk

Müziği icrasında icra edilen sesin bu nota olmadığını anladığında eserleri transpoze ederek icra ettiğinin farkına varıyor. Bunun üzerine bir ses, beş ses, vs. gibi yerlerden icra edilirken transpoze yapılmış bir eseri ikinci defa transpoze edildiği ve icracıya ek bir yük getirdiği öğrenci görüşleri tarafından değerlendirilmektedir.

2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Türk Müziği Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi nazari yapısıyla Avrupa nota yazısının kullanılması esnasında teori ve icra arasındaki farklılıkların giderilmesi konusunda çözüm yolları nelerdir?" Alt problem sorusuna verilen yanıtlar cins, yaş, okul, sınıf, bölüm, enstrüman türleri değişkenlerine göre analiz edilmiş ve tablo haline getirilmiştir. üçüncü alt probleme göre cevaplar aşağıda verilmiştir.

Tablo 75: Cins Değişkeninde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	57(40,4%)	28(19,9%)	34(24,1%)	22(15,6%)	141(100,0%)
	%	17,4%	8,6%	10,4%	6,7%	43,1%
Erkek	f(%)	59(31,7%)	64(34,4%)	42(22,6%)	21(11,3%)	186(100,0%)
	%	18,0%	19,6%	12,8%	6,4%	56,9%
Toplam	f	116	92	76	43	327
	%	35,5%	28,1%	23,2%	13,1%	100,0%

Tabloya bakıldığında."Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde,

Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın43,1%'dir. 57(40,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 17,4%'sini temsil etmekte ve 34(24,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 10,4%'ünü temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 59(31,7%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 18,0%'ını temsil etmekte ve 42(22,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 12,8%'ini temsil etmektedir.

Tablo 76: Yaş Değişkeninde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	6(24,0%)	8(32,0%)	9(36,0%)	2(8,0%)	25(100,0%)
	%	1,8%	2,4%	2,8%	,6%	7,6%
20-22	f(%)	49(30,8%)	47(29,6%)	39(24,5%)	24(15,1%)	159(100,0%)
	%	15,0%	14,4%	11,9%	7,3%	48,6%
23-25	f(%)	31(42,5%)	18(24,7%)	11(15,1%)	13(17,8%)	73(100,0%)
	%	9,5%	5,5%	3,4%	4,0%	22,3%
26-28	f(%)	15(53,6%)	4(14,3%)	9(32,1%)	0(0,0%)	28(100,0%)
	%	4,6%	1,2%	2,8%	0,0%	8,6%
29+Yaş	f(%)	15(35,7%)	15(35,7%)	8(19,0%)	4(9,5%)	42(100,0%)
	%	4,6%	4,6%	2,4%	1,2%	12,8%
Toplam	f	116	92	76	43	327
	%	35,5%	28,1%	23,2%	13,1%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?" Sorusuna öğrencilerin yaş değişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 6(24,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,4%'ını temsil etmekte ve 9(36,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,8%'ünü temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır.49(30,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 15,0%'ını temsil etmekte ve 39(24,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 11,9% 'unu temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 31(42,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 9,5%'ini temsil etmekte ve 11(15,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır.15(53,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmekte ve 9(32,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,8%'sini temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir. 15(35,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmekte ve 8(19,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Tablo 77: Okul Değişkeninde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	23(41,8%)	11(20,0%)	9(16,4%)	12(21,8%)	55(100,0%)
	%	7,0%	3,4%	2,8%	3,7%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	21(25,9%)	30(37,0%)	19(23,5%)	11(13,6%)	81(100,0%)
	%	6,4%	9,2%	5,8%	3,4%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	7(28,0%)	9(36,0%)	5(20,0%)	4(16,0%)	25(100,0%)
	%	2,1%	2,8%	1,5%	1,2%	7,6%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsikîsi Konservatuvarı	f(%)	44(40,4%)	27(24,8%)	29(26,6%)	9(8,3%)	109(100,0%)
	%	13,5%	8,3%	8,9%	2,8%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	7(29,2%)	10(41,7%)	3(12,5%)	4(16,7%)	24(100,0%)
	%	2,1%	3,1%	0,9%	1,2%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f(%)	14(42,4%)	5(15,2%)	11(33,3%)	3(9,1%)	33(100,0%)
	%	4,3%	1,5%	3,4%	,9%	10,1%
Toplam	f	116	92	76	43	327
	%	35,5%	28,1%	23,2%	13,1%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?"Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde,

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'idir. 23(41,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,0%'sını temsil etmekte ve 9(16,4%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'idir. 21(25,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın

6,4%'ünü temsil etmekte ve 19(23,5%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 5,8%'ini temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 7(28,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 8(32,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müzik Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 15,3%'üdür. 44(40,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 13,5%'ini temsil etmekte ve 29(26,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 8,9%'unu temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müzik Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 7(29,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 3(12,5%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir 14(42,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmekte ve 11(33,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir

Toplamdaysa "*evet*" yanıtı 116(35,5%) iken, "*kısmen*" yanıtı 76(23,2%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 78: Sınıf Değişkeninde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1.sınıf	f(%)	15(31,9%)	12(25,5%)	15(31,9%)	5(10,6%)	47(100,0%)
	%	4,6%	3,7%	4,6%	1,5%	14,4%
2.sınıf	f(%)	29(38,7%)	24(32,0%)	11(14,7%)	11(14,7%)	75(100,0%)
	%	8,9%	7,3%	3,4%	3,4%	22,9%
3.sınıf	f(%)	46(37,1%)	34(27,4%)	28(22,6%)	16(12,9%)	124(100,0%)
	%	14,1%	10,4%	8,6%	4,9%	37,9%

4.sınıf	f(%)	26(33,3%)	20(25,6%)	22(28,2%)	10(12,8%)	78(100,0%)
	%	8,0%	6,1%	6,7%	3,1%	23,9%
Mezun	f(%)	0(0,0%)	2(66,7%)	0(0,0%)	1(33,3%)	3(100,0%)
	%	0,0%	,6%	0,0%	,3%	,9%
Toplam	f	116	92	76	43	327
	%	35,5%	28,1%	23,2%	13,1%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 15(31,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmekte ve 15(31,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,6%'ünü temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur.29(38,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,9%'unu temsil etmekte ve 11(14,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur.46(37,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 12,5%'ini temsil etmekte ve 39(31,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 11,9 %'unu temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur.23(29,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,0%'ını temsil etmekte ve 22(28,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 6,7%'sini temsil etmektedir.

Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur.1(33,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmektedir.

Toplamdaysa "evet" yanıtı 116(35,5%) iken, "kısmen" yanıtı 76(23,2%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 79: Bölüm Değişkeninde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?

Bölüm		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	24(34,8%)	22(31,9%)	8(11,6%)	15(21,7%)	69(100,0%)
	%	7,3%	6,7%	2,4%	4,6%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	53(34,4%)	48(31,2%)	36(23,4%)	17(11,0%)	154(100,0%)
	%	16,2%	14,7%	11,0%	5,2%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	8(42,1%)	2(10,5%)	7(36,8%)	2(10,5%)	19(100,0%)
	%	2,4%	0,6%	2,1%	,6%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	7(50,0%)	4(28,6%)	2(14,3%)	1(7,1%)	14(100,0%)
	%	2,1%	1,2%	0,6%	,3%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	14(42,4%)	5(15,2%)	11(33,3%)	3(9,1%)	33(100,0%)
	%	4,3%	1,5%	3,4%	,9%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	7(53,8%)	3(23,1%)	2(15,4%)	1(7,7%)	13(100,0%)
	%	2,1%	,9%	0,6%	,3%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	3(21,4%)	3(21,4%)	8(57,1%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	0,9%	,9%	2,4%	0,0%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	0(0,0%)	5(45,5%)	2(18,2%)	4(36,4%)	11(100,0%)
	%	0,0%	1,5%	0,6%	1,2%	3,4%
Toplam	f	116	92	76	43	327
	%	35,5%	28,1%	23,2%	13,1%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses- yerinde)çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmakta mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'idir. 21(30,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 7,3%'ünü temsil etmekte ve 8(11,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'idir. 53(34,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 16,2%'sini temsil etmekte ve 36(23,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 11,0%'ını temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 8(42,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmekte ve 7(36,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 27(50,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 2(14,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 14(42,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmekte ve 11(33,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 7(53,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 2(15,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür 3(21,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmekte ve 8(57,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 0(0,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,0%'dır temsil etmekte ve 2(18,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam 2,18%'unu temsil etmektedir.

Tablo 80: Hangi Müzik türünden enstrüman çalıyorsunuz? Değişkeninde Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?

Hangi Müzik türünden enstrüman çalıyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f	44(33,8%)	39(30,0%)	30(23,1%)	17(13,1%)	130(100,0%)
	%	13,5%	11,9%	9,2%	5,2%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	44(33,8%)	37(28,5%)	32(24,6%)	17(13,1%)	130(100,0%)
	%	13,5%	11,3%	9,8%	5,2%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	28(41,8%)	16(23,9%)	14(20,9%)	9(13,4%)	67(100,0%)
	%	8,6%	4,9%	4,3%	2,8%	20,5%
Toplam	f	116	92	76	43	327
	%	35,5%	28,1%	23,2%	13,1%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisini ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?" Sorusuna öğrencilerin Hangi Müzik türünden enstrüman çalyorsunuz? değişkeninde, Türk Sanat Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 44(33,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 13,5%'ini temsil etmekte ve 30(23,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 9,2%'sini temsil etmektedir.

Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 28(41,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 13,5%'ini temsil etmekte ve 32(24,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 9,8%'ini temsil etmektedir.

Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 24(35,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,6%'sını temsil etmekte ve 14(20,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmektedir.

"Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisi Ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?" Sorusuna toplamda "evet" yanıtı 116(35,5%) iken, "kısmen" yanıtı 76(23,2%) olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerin cevapları bütün değişkenlerine göre verilen cevaplar Batı müziğine yakınlığı için kullanılan "Çargâh" dizisinin (Do Majör) gerekli olduğunu, ana seslerin kabulünü kolaylıkla gerçekleştirilebileceği doğal mı yoksa arızalı seslerin sistemde daha yaygın olarak kullanılması ve bunların var olan natürel sesler olarak kabulüne dönük bir sonucu bize göstermektedir.

Tablo 81: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	52(36,9%)	53(37,6%)	13(9,2%)	23(16,3%)	141(100,0%)
	%	15,9%	16,2%	4,0%	7,0%	43,1%
Erkek	f(%)	57(30,6%)	71(38,2%)	31(16,7%)	27(14,5%)	186(100,0%)
	%	17,4%	21,7%	9,5%	8,3%	56,9%
Toplam	f	109	124	44	50	327
	%	33,3%	37,9%	13,5%	15,3%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?*" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde,

Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın 43,1%'dir. 52(36,9%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 15,9%'unu temsil etmekte ve 13(9,2%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 57(30,6%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 17,4%'ını temsil etmekte ve 31(16,7%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 9,5%'ini temsil etmektedir.

Tablo 82: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	13(52,0%)	4(16,0%)	4(16,0%)	4(16,0%)	25(100,0%)
	%	4,0%	1,2%	1,2%	1,2%	7,6%
20-22	f(%)	71(44,7%)	45(28,3%)	27(17,0%)	16(10,1%)	159(100,0%)
	%	21,7%	13,8%	8,3%	4,9%	48,6%
23-25	f(%)	36(49,3%)	17(23,3%)	15(20,5%)	5(6,8%)	73(100,0%)
	%	11,0%	5,2%	4,6%	1,5%	22,3%
26-28	f(%)	18(64,3%)	3(10,7%)	6(21,4%)	1(3,6%)	28(100,0%)
	%	5,5%	,9%	1,8%	,3%	8,6%
29+Yaş	f(%)	25(59,5%)	9(21,4%)	4(9,5%)	4(9,5%)	42(100,0%)
	%	7,6%	2,8%	1,2%	1,2%	12,8%
Toplam	f	163	78	56	30	327
	%	49,8%	23,9%	17,1%	9,2%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?*" Sorusuna öğrencilerin Yaşdeğişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 13(52,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmekte ve 4(16,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır. 71(44,7%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 21,7%'ini temsil etmekte ve 27(17,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 8,3%'ini temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 36(49,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 11,0%'ını temsil etmekte ve 15(20,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır. 18(64,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmekte ve 6(21,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir 25(59,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,6%'sını temsil etmekte ve 4(9,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

Tablo 83: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	27(49,1%)	6(10,9%)	9(16,4%)	13(23,6%)	55(100,0%)
	%	8,3%	1,8%	2,8%	4,0%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müzik Devlet Konservatuvarı	f(%)	42(51,9%)	17(21,0%)	17(21,0%)	5(6,2%)	81(100,0%)
	%	12,8%	5,2%	5,2%	1,5%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	12(48,0%)	8(32,0%)	4(16,0%)	1(4,0%)	25(100,0%)
	%	3,7%	2,4%	1,2%	,3%	7,6%
Ege Üniversitesi Devlet Türk Müzik Konservatuvarı	f(%)	54(49,5%)	33(30,3%)	17(15,6%)	5(4,6%)	109(100,0%)
	%	16,5%	10,1%	5,2%	1,5%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müzik Devlet Konservatuvarı	f(%)	14(58,3%)	4(16,7%)	3(12,5%)	3(12,5%)	24(100,0%)
	%	4,3%	1,2%	0,9%	,9%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f(%)	14(42,4%)	10(30,3%)	6(18,2%)	3(9,1%)	33(100,0%)
	%	4,3%	3,1%	1,8%	,9%	10,1%
Toplam	f	163	78	56	30	327
	%	49,8%	23,9%	17,1%	9,2%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?" Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'idir. 27(49,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,3%'ünü temsil etmekte ve 9(16,4%) "kısmen" yanıtı ise, toplam

katılımının 2,8%'ini temsil etmektedir. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'idir. 42(51,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 12,8%'ini temsil etmekte ve 17(21,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,2%'sini temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 12(48,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,7%'sini temsil etmekte ve 4(16,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsîkîsi Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 15,3%'üdür. 54(49,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 16,5%'ini temsil etmekte ve 17(15,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,2%'sini temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 14(58,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmekte ve 3(12,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 14(42,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmekte ve 6(18,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

Tablo 84: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1.sınıf	f(%)	22(46,8%)	8(17,0%)	13(27,7%)	4(8,5%)	47(100,0%)
	%	6,7%	2,4%	4,0%	1,2%	14,4%
2.sınıf	f(%)	41(54,7%)	14(18,7%)	11(14,7%)	9(12,0%)	75(100,0%)
	%	12,5%	4,3%	3,4%	2,8%	22,9%
3.sınıf	f(%)	57(46,0%)	38(30,6%)	19(15,3%)	10(8,1%)	124(100,0%)
	%	17,4%	11,6%	5,8%	3,1%	37,9%
4.sınıf	f(%)	42(53,8%)	17(21,8%)	13(16,7%)	6(7,7%)	78(100,0%)
	%	12,8%	5,2%	4,0%	1,8%	23,9%

Mezun	f(%)	1(33,3%)	1(33,3%)	0(0,0%)	1(33,3%)	3(100,0%)
	%	0,3%	0,3%	0,0%	0,3%	,9%
Toplam	f	163	78	56	30	327
	%	49,8%	23,9%	17,1%	9,2%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?*" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 22(46,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 6,7%'sini temsil etmekte ve 13(27,7%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur. 41(54,7%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 12,8%'ini temsil etmekte ve 11(14,7%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur. 57(46,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 17,4%'ünü temsil etmekte ve 19(15,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 5,8%'ini temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur. 42(53,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 12,8%'ini temsil etmekte ve 13(16,7%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmektedir.

Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur. 1(33,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir.

Tablo 85: Bölüm Değişkeninde Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?

Bölüm		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	31(44,9%)	11(15,9%)	13(18,8%)	14(20,3%)	69(100,0%)
	%	9,5%	3,4%	4,0%	4,3%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	82(53,2%)	40(26,0%)	24(15,6%)	8(5,2%)	154(100,0%)
	%	25,1%	12,2%	7,3%	2,4%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	9(47,4%)	3(15,8%)	6(31,6%)	1(5,3%)	19(100,0%)
	%	2,8%	0,9%	1,8%	0,3%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	6(42,9%)	6(42,9%)	1(7,1%)	1(7,1%)	14(100,0%)
	%	1,8%	1,8%	0,3%	,3%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	14(42,4%)	10(30,3%)	6(18,2%)	3(9,1%)	33(100,0%)

	%	4,3%	3,1%	1,8%	,9%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	9(69,2%)	3(23,1%)	1(7,7%)	0(0,0%)	13(100,0%)
	%	2,8%	,9%	0,3%	0,0%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	6(42,9%)	3(21,4%)	3(21,4%)	2(14,3%)	14(100,0%)
	%	1,8%	0,9%	0,9%	0,6%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	6(54,5%)	2(18,2%)	2(18,2%)	1(9,1%)	11(100,0%)
	%	1,8%	0,6%	0,6%	0,3%	3,4%
Toplam	f	163	78	56	30	327
	%	49,8%	23,9%	17,1%	9,2%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?*" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'dir. 31(44,9%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 9,5%'ini temsil etmekte ve 13(18,8%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'dir. 82(53,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 25,1%'ini temsil etmekte ve 24(15,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 7,3%'ünü temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 9(47,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 6(31,6%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 6(42,9%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmekte ve 1(7,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'dir. 14(42,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmekte ve 6(18,2%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 9(69,2%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmekte ve 1(7,7%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür 6(42,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmekte ve 3(21,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 6(54,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,0%'dır temsil etmekte ve 2(18,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam 2,18%'unu temsil etmektedir.

Tablo 86: Hangi Müzik türünden enstrüman çalyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?

Hangi Müzik türünden enstrüman çalyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f	60(46,2%)	36(27,7%)	26(20,0%)	8(6,2%)	130(100,0%)
	%	18,3%	11,0%	8,0%	2,4%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	73(56,2%)	24(18,5%)	20(15,4%)	13(10,0%)	130(100,0%)
	%	22,3%	7,3%	6,1%	4,0%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	30(44,8%)	18(26,9%)	10(14,9%)	9(13,4%)	67(100,0%)
	%	9,2%	5,5%	3,1%	2,8%	20,5%
Toplam	f	163	78	56	30	327
	%	49,8%	23,9%	17,1%	9,2%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?" değişkeninde, Türk Sanat Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 60(46,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 18,3%'ini temsil etmekte ve 26(20,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 8,0%'ını temsil etmektedir.

Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 73(56,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 22,3%'ini temsil etmekte ve 20(15,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmektedir.

Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 24(35,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,6%'sını temsil etmekte ve 14(20,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3%'ünü temsil etmektedir.

"Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?" Sorusuna anketlerden elde edilen değişkenlerin verileri göz önüne alındığında toplamda "evet" yanıtı 163(49,8%) iken, "kısmen" yanıtı 56(17,1%) olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sonuç aslında müziğin doğasında olan bir yaklaşımın yansımasıdır. Özellikle tek sesli (monodik) müziklerde, başlangıç için oluşturulacak bir dizi ve onun üzerine kurulacak bir ses düzeni temel koşuldur. Bu yüzden verilen cevap aslında başlangıç noktası için doğru dizinin oluşturulmasına karşılık gelen cevap olarak düşünmeye bizi sevk eder.

Tablo 87: Cins Değişkeninde Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	52(36,9%)	53(37,6%)	13(9,2%)	23(16,3%)	141(100,0%)
	%	15,9%	16,2%	4,0%	7,0%	43,1%
Erkek	f(%)	57(30,6%)	71(38,2%)	31(16,7%)	27(14,5%)	186(100,0%)
	%	17,4%	21,7%	9,5%	8,3%	56,9%
Toplam	f	109	124	44	50	327
	%	33,3%	37,9%	13,5%	15,3%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde, Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın 43,1%'dir. 52(36,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 15,9%'unu temsil etmekte ve 13(9,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'ını temsil etmektedir. Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 57(30,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 17,4%'ünü temsil etmekte ve 31(16,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 9,5%'ini temsil etmektedir.

Tablo 88: Yaş Değişkeninde Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	3(12,0%)	9(36,0%)	7(28,0%)	6(24,0%)	25(100,0%)
	%	0,9%	2,8%	2,1%	1,8%	7,6%
20-22	f(%)	57(35,8%)	59(37,1%)	21(13,2%)	22(13,8%)	159(100,0%)
	%	17,4%	18,0%	6,4%	6,7%	48,6%
23-25	f(%)	21(28,8%)	27(37,0%)	11(15,1%)	14(19,2%)	73(100,0%)
	%	6,4%	8,3%	3,4%	4,3%	22,3%
26-28	f(%)	12(42,9%)	11(39,3%)	2(7,1%)	3(10,7%)	28(100,0%)

	%	3,7%	3,4%	0,6%	,9%	8,6%
29+Yaş	f(%)	16(38,1%)	18(42,9%)	3(7,1%)	5(11,9%)	42(100,0%)
	%	4,9%	5,5%	0,9%	1,5%	12,8%
Toplam	f	109	124	44	50	327
	%	33,3%	37,9%	13,5%	15,3%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?" Sorusuna öğrencilerin Yaşdeğişkeninde,17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 3(12,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmekte ve 7(28,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmektedir.20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır.57(35,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 17,4%'ini temsil etmekte ve 21(13,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmektedir.23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 21(28,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,4%'ünü temsil etmekte ve 11(15,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir. 26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır. 12(42,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,7%'sini temsil etmekte ve 2(7,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sını temsil etmektedir. +29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir16(38,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,9%'unu temsil etmekte ve 3(7,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir. Toplamdaysa "evet" yanıtı 109(33,3) iken, "kısmen" yanıtı 50(15,3%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 89: Okul Değişkeninde Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı	f(%)	22(40,0%)	15(27,3%)	8(14,5%)	10(18,2%)	55(100,0%)
	%	6,7%	4,6%	2,4%	3,1%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müzikisi Devlet Konservatuarı	f(%)	24(29,6%)	34(42,0%)	10(12,3%)	13(16,0%)	81(100,0%)
	%	7,3%	10,4%	3,1%	4,0%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuarı	f(%)	8(32,0%)	8(32,0%)	2(8,0%)	7(28,0%)	25(100,0%)
	%	2,4%	2,4%	0,6%	2,1%	7,6%
Ege Üniversitesi	f(%)	34(31,2%)	43(39,4%)	18(16,5%)	14(12,8%)	109(100,0%)

Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuvarı	%	10,4%	13,1%	5,5%	4,3%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	6(25,0%)	14(58,3%)	1(4,2%)	3(12,5%)	24(100,0%)
	%	1,8%	4,3%	0,3%	,9%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f(%)	15(45,5%)	10(30,3%)	5(15,2%)	3(9,1%)	33(100,0%)
	%	4,6%	3,1%	1,5%	,9%	10,1%
Toplam	f	109	124	44	50	327
	%	33,3%	37,9%	13,5%	15,3%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?" Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde,

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'dir. 22(40,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,7%'sini temsil etmekte ve 8(14,5%) "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'dir. 24(29,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,3%'ünü temsil etmekte ve 10(12,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 8(32,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmekte ve 2(8,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sini temsil etmektedir. Ege Üniversitesi Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 15,3%'üdür. 34(31,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 10,4%'ünü temsil etmekte ve 18(16,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 6(25,0%) öğrencinin "evet" yanıtı

toplam katılımın 1,8%'ini temsil etmekte ve 1(4,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'unu temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir 15(45,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmekte ve 5(15,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

.Tablo 90: Sınıf Değişkeninde Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1.sınıf	f(%)	13(27,7%)	14(29,8%)	9(19,1%)	11(23,4%)	47(100,0%)
	%	4,0%	4,3%	2,8%	3,4%	14,4%
2.sınıf	f(%)	25(33,3%)	29(38,7%)	8(10,7%)	13(17,3%)	75(100,0%)
	%	7,6%	8,9%	2,4%	4,0%	22,9%
3.sınıf	f(%)	43(34,7%)	51(41,1%)	17(13,7%)	13(10,5%)	124(100,0%)
	%	13,1%	15,6%	5,2%	4,0%	37,9%
4.sınıf	f(%)	26(33,3%)	30(38,5%)	9(11,5%)	13(16,7%)	78(100,0%)
	%	8,0%	9,2%	2,8%	4,0%	23,9%
Mezun	f(%)	2(66,7%)	0(0,0%)	1(33,3%)	0(0,0%)	3(100,0%)
	%	0,6%	0,0%	,3%	0,0%	,9%
Toplam	f	109	124	44	50	327
	%	33,3%	37,9%	13,5%	15,3%	100,0%

, Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 13(27,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,0% 'ını temsil etmekte ve 9(19,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur. 25(33,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 7,6%'sını temsil etmekte ve 8(10,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%%'ünü temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur.43(34,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 13,1%'ini temsil etmekte ve 17(13,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,2%'sini temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur.26(33,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,0%'ını temsil etmekte ve 9(11,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmektedir.

Mezun öğrencilerin ise katılımı toplam katılımın 0,9%'dur2(66,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,6%'ünü temsil etmektedir.

Tablo 91: Bölüm DeğişkenindeTürk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?

Bölüm		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	20(29,0%)	27(39,1%)	8(11,6%)	14(20,3%)	69(100,0%)
	%	6,1%	8,3%	2,4%	4,3%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	51(33,1%)	60(39,0%)	24(15,6%)	19(12,3%)	154(100,0%)
	%	15,6%	18,3%	7,3%	5,8%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	7(36,8%)	8(42,1%)	0(0,0%)	4(21,1%)	19(100,0%)
	%	2,1%	2,4%	0,0%	1,2%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	4(28,6%)	7(50,0%)	2(14,3%)	1(7,1%)	14(100,0%)
	%	1,2%	2,1%	0,6%	,3%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	15(45,5%)	10(30,3%)	5(15,2%)	3(9,1%)	33(100,0%)
	%	4,6%	3,1%	1,5%	,9%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	4(30,8%)	4(30,8%)	1(7,7%)	4(30,8%)	13(100,0%)
	%	1,2%	1,2%	0,3%	1,2%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	5(35,7%)	5(35,7%)	3(21,4%)	1(7,1%)	14(100,0%)
	%	1,5%	1,5%	0,9%	0,3%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	3(27,3%)	3(27,3%)	1(9,1%)	4(36,4%)	11(100,0%)
	%	0,9%	,9%	0,3%	1,2%	3,4%
Toplam	f	109	124	44	50	327
	%	33,3%	37,9%	13,5%	15,3%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?*" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'idir. 20(29,0%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 6,1 %'ini temsil etmekte ve 8(11,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,4%'ünü temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'idir. 51(33,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 15,6%'sını temsil etmekte ve 24(15,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 7,3%'ünü temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 7(36,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 0(0,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,0%'ını temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'idir. 4(28,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmekte ve 2(14,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir. 15(45,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmekte ve 5(15,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,6%'ünü temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 4(30,8%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmekte ve 1(7,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür. 5(35,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmekte ve 3(21,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 3(27,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmekte ve 4(36,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir.

Tablo 92: Hangi Müzik türünden enstrüman çalıyorsunuz? Değişkeninde Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?

Hangi Müzik türünden enstrüman çalıyorsunuz?		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Türk Sanat Müziği	f	36(27,7%)	63(48,5%)	17(13,1%)	14(10,8%)	130((100,0%)
	%	11,0%	19,3%	5,2%	4,3%	39,8%
Türk Halk Müziği	f(%)	48(36,9%)	40(30,8%)	18(13,8%)	24(18,5%)	130(100,0%)
	%	14,7%	12,2%	5,5%	7,3%	39,8%
Batı Müziği	f(%)	25	21	9	12	67(100,0%)
	%	7,6%	6,4%	2,8%	3,7%	20,5%
Toplam	f	109	124	44	50	327
	%	33,3%	37,9%	13,5%	15,3%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?*"değişkeninde,

Türk Sanat Müziğienstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 36(27,7%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 11,0%'ını temsil etmekte ve 17(13,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 5,2%'sinitemsil etmektedir.

Türk Halk Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 39,8%'idir. 48(36,9%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 14,7%'ini temsil etmekte ve 18(13,8%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın5,5%'ini temsil etmektedir.

Batı Müziği enstrümanı icra eden öğrencilerin katılımı toplam katılımın 20,5%'idir. 25öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 7,6%'sını temsil etmekte ve 9 öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 2,8%'ünü temsil etmektedir.

"Türk Müziği'nde yazılmış repertuarın dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?" Sorusuna anketlerden elde edilen değişkenlerin toplamda "*evet*" yanıtı 109(33,3%) iken, "*kısmen*" yanıtı 50(15,3%) olarak karşımıza çıkmaktadır. Verileri göz önüne alındığında sınıf değişkeninin önemli olduğu görülmüştür. Makamların zorlaşması özellikle birleşik

makamlar tertibinden kaynaklı transpozelerin geçkilerden dolayı zorlaşması etki olarak görülmektedir. İcra geliştikçe zorlanmaların seviyesinin düştüğü verisi ortaya konmaktadır. Ancak eserlerin form, makam yapısı zorlaştıkça tekrar zorlanmaların seviyesinin arttığı da ortaya konmaktadır.

Tablo 93: Cins Değişkeninde Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi?

Cins		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Kadın	f(%)	78(55,3%)	20(14,2%)	27(19,1%)	16(11,3%)	141(100,0%)
	%	23,9%	6,1%	8,3%	4,9%	43,1%
Erkek	f(%)	104(55,9%)	16(8,6%)	48(25,8%)	18(9,7%)	186(100,0%)
	%	31,8%	4,9%	14,7%	5,5%	56,9%
Toplam	f	182	36	75	34	327
	%	55,7%	11,0%	22,9%	10,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin Cins değişkeninde,

Kadın öğrencilerin katılımı toplam katılımın 43,1%'dir. 78(55,3%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 23,9%'unu temsil etmekte ve 27(19,1%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 8,3%'ünü temsil etmektedir.

Erkek öğrencilerin katılımı toplam katılımın 56,9%'dur. 104(55,9%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 31,8%'ünü temsil etmekte ve 48(25,8%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 14,7%'sini temsil etmektedir.

Toplamdaysa "*evet*" yanıtı 182(55,7%) iken, "*kısmen*" yanıtı 75(22,9%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 94: Yaş Değişkeninde Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi?

Yaş		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
17-19 Yaş	f(%)	17(68,0%)	2(8,0%)	4(16,0%)	2(8,0%)	25(100,0%)
	%	5,2%	0,6%	1,2%	,6%	7,6%
20-22	f(%)	76(47,8%)	18(11,3%)	43(27,0%)	22(13,8%)	159(100,0%)
	%	23,2%	5,5%	13,1%	6,7%	48,6%
23-25	f(%)	47(64,4%)	6(8,2%)	13(17,8%)	7(9,6%)	73(100,0%)
	%	14,4%	1,8%	4,0%	2,1%	22,3%
26-28	f(%)	17(60,7%)	5(17,9%)	4(14,3%)	2(7,1%)	28(100,0%)
	%	5,2%	1,5%	1,2%	0,6%	8,6%
29+Yaş	f(%)	25(59,5%)	5(11,9%)	11(26,2%)	1(2,4%)	42(100,0%)
	%	7,6%	1,5%	3,4%	,3%	12,8%

Toplam	f	182	36	75	34	327
	%	55,7%	11,0%	22,9%	10,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?*" Sorusuna öğrencilerin Yaşdeğişkeninde,

17-19 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 17(68,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 5,2%'sini temsil etmekte ve 4(16,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

20-22 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 48,6%'sıdır.76(47,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 23,2%'ini temsil etmekte ve 26(16,4%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 8(5,0%)'ini temsil etmektedir.

23-25 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 22,3%'üdür. 47(64,4%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 14,4%'ünü temsil etmekte ve 13(17,8%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,0%'nı temsil etmektedir.

26-28 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 8,6%'sıdır. 17(60,7%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 5,2%'sini temsil etmekte ve 4(14,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sini temsil etmektedir.

+29 yaş öğrencilerin katılımı toplam katılımın 12,8%'idir.25(59,5%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 7,6%'sini temsil etmekte ve 11(26,2%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

Toplamdaysa "*evet*" yanıtı 182(55,7%) iken, "*kısmen*" yanıtı 75(22,9%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 95: Okul Değişkeninde Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi?

Okul		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	24(43,6%)	6(10,9%)	16(29,1%)	9(16,4%)	55(100,0%)
	%	7,3%	1,8%	4,9%	2,8%	16,8%
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müzikî Devlet Konservatuvarı	f(%)	55(67,9%)	7(8,6%)	14(17,3%)	5(6,2%)	81(100,0%)
	%	16,8%	2,1%	4,3%	1,5%	24,8%
Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	f(%)	15(60,0%)	4(16,0%)	4(16,0%)	2(8,0%)	25(100,0%)
	%	4,6%	1,2%	1,2%	,6%	7,6%
Ege Üniversitesi	f(%)	62(56,9%)	12(11,0%)	24(22,0%)	11(10,1%)	109(100,0%)

Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuvarı	%	19,0%	3,7%	7,3%	3,4%	33,3%
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı	f(%)	11(45,8%)	6(25,0%)	5(20,8%)	2(8,3%)	24(100,0%)
	%	3,4%	1,8%	1,5%	0,6%	7,3%
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	f(%)	15(45,5%)	1(3,0%)	12(36,4%)	5(15,2%)	33(100,0%)
	%	4,6%	,3%	3,7%	1,5%	10,1%
Toplam	f	182	36	75	34	327
	%	55,7%	11,0%	22,9%	10,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "*Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi?*" Sorusuna öğrencilerin okul değişkeninde,

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 16,8%'dir. 24(43,6%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 7,3%'nü temsil etmekte ve 16(29,1%) "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,9%'unu temsil etmektedir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 24,8%'dir. 55(67,9%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 16,8%'ini temsil etmekte ve 14(17,3%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 4,3'sini temsil etmektedir.

Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,6%'sıdır. 15(60,0%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmekte ve 4(16,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmektedir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 15,3%'üdür. 62(56,9%) öğrencinin "*evet*" yanıtı toplam katılımın 19,0%'ını temsil etmekte ve 24(22,0%) öğrencinin "*kısmen*" yanıtı ise, toplam katılımın 7,3%'ünü temsil etmektedir.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 7,3%'üdür. 11(45,8%) öğrencinin "*evet*" yanıtı

toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmekte ve 5(20,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitim Anabilim Dalı öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'idir 15(45,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sını temsil etmekte ve 12(36,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,7%'sini temsil etmektedir

Toplamdaysa "evet" yanıtı 182(55,7%) iken, "kısmen" yanıtı 75(22,9%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 96: Sınıf Değişkeninde Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi?

Sınıf		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
1.sınıf	f(%)	26(55,3%)	5(10,6%)	12(25,5%)	4(8,5%)	47(100,0%)
	%	8,0%	1,5%	3,7%	1,2%	14,4%
2.sınıf	f(%)	41(54,7%)	11(14,7%)	15(20,0%)	8(10,7%)	75(100,0%)
	%	12,5%	3,4%	4,6%	2,4%	22,9%
3.sınıf	f(%)	66(53,2%)	14(11,3%)	28(22,6%)	16(12,9%)	124(100,0%)
	%	20,2%	4,3%	8,6%	4,9%	37,9%
4.sınıf	f(%)	48(61,5%)	6(7,7%)	18(23,1%)	6(7,7%)	78(100,0%)
	%	14,7%	1,8%	5,5%	1,8%	23,9%
Mezun	f(%)	1(33,3%)	0(0,0%)	2(66,7%)	0(0,0%)	3(100,0%)
	%	0,3%	0,0%	,6%	0,0%	,9%
Toplam	f	182	36	75	34	327
	%	55,7%	11,0%	22,9%	10,4%	100,0%

, Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?" Sorusuna öğrencilerin sınıf değişkeninde,

1.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 14,4%'üdür. 26(55,3%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 8,0%'ını temsil etmekte ve 12(25,5%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam 3,7%'sini temsil etmektedir.

2.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 22,9%'udur. 41(54,7%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 12,5%'ini temsil etmekte ve 15(20,0%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,6 %'sını temsil etmektedir.

3.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 37,9%'udur.66(53,2%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 20,2%'sini temsil etmekte ve 28(22,6%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 5,5%'ini temsil etmektedir.

4.sınıf öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 23,9%'udur.48(61,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 14,7%'ını temsil etmekte ve 18(23,1%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,8%'ini temsil etmektedir.

Tablo 97: Bölüm Değişkeninde Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi?

Bölüm		Evet	Hayır	Kısmen	Fikrim Yok	Toplam
Temel Bilimler	f(%)	38(55,1%)	9(13,0%)	11(15,9%)	11(15,9%)	69(100,0%)
	%	11,6%	2,8%	3,4%	3,4%	21,1%
Türk Müziği	f(%)	83(53,9%)	22(14,3%)	36(23,4%)	13(8,4%)	154(100,0%)
	%	25,4%	6,7%	11,0%	4,0%	47,1%
Ses Eğitimi	f(%)	10(52,6%)	0(0,0%)	7(36,8%)	2(10,5%)	19(100,0%)
	%	3,1%	0,0%	2,1%	,6%	5,8%
Çalgı Yapım	f(%)	10(71,4%)	1(7,1%)	3(21,4%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	3,1%	0,3%	,9%	0,0%	4,3%
Müzik Eğitimi	f(%)	15(45,5%)	1(3,0%)	12(36,4%)	5(15,2%)	33(100,0%)
	%	4,6%	0,3%	3,7%	1,5%	10,1%
Müzik Teknolojileri	f	8(61,5%)	2(15,4%)	1(7,7%)	2(15,4%)	13(100,0%)
	%	2,4%	0,6%	0,3%	,6%	4,0%
Çalgı Bölümü	f(%)	11(78,6%)	1(7,1%)	2(14,3%)	0(0,0%)	14(100,0%)
	%	3,4%	0,3%	0,6%	0,0%	4,3%
Müzikoloji	f(%)	7(63,6%)	0(0,0%)	3(27,3%)	1(9,1%)	11(100,0%)
	%	2,1%	0,0%	0,9%	0,3%	3,4%
Toplam	f	182	36	75	34	327
	%	55,7%	11,0%	22,9%	10,4%	100,0%

Tabloya bakıldığında "Türk Müziğinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?" Sorusuna öğrencilerin bölüm değişkeninde,

Temel Bilimler bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 21,1%'idir. 38(55,1%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 11,6%%'sını temsil etmekte ve 11(15,9%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmektedir.

Türk Müziği bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 47,1%'dir. 83(53,9%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 25,4%'ünü temsil etmekte ve 36(23,4%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 11,0%'ını temsil etmektedir.

Ses Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 10(52,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,1%'ini temsil etmekte ve 7(36,8%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmektedir.

Çalgı Yapımı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 5,8%'dir. 10(71,4%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmekte ve 2(14,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 1,5%'ini temsil etmektedir.

Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 10,1%'dir. 15(45,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 4,6%'sini temsil etmekte ve 5(15,2%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 4,6%'ünü temsil etmektedir.

Müzik Teknolojileri bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,0%'üdür. 8(61,5%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 1,2%'sini temsil etmekte ve 1(7,7%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,3%'ünü temsil etmektedir.

Çalgı bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 4,3%'üdür 11(78,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 3,4%'ünü temsil etmekte ve 2(14,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,6%'sini temsil etmektedir.

Müzikoloji bölümü öğrencilerinin katılımı toplam katılımın 3,4%'üdür. 7(63,6%) öğrencinin "evet" yanıtı toplam katılımın 2,1%'ini temsil etmekte ve 3(27,3%) öğrencinin "kısmen" yanıtı ise, toplam katılımın 0,9%'unu temsil etmektedir.

"Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi?" Sorusuna verilen cevapların sonuçları değerlendirildiğinde, toplamda "evet" yanıtı 182(55,7%) iken, "kısmen" yanıtı 75(22,9%) olarak karşımıza çıkmaktadır."evet ve kısmen" seçeneklerinin sayısının diğer seçeneklere göre yüksek değerde çıkması dikkat çekicidir. Türk Müziği'nde Avrupa

nota yazısının kullanımı sırasında öğrencilerin teori ve uygulama arasında karşılaştıkları güçlükler vurgu yapılması açısından bu sonuçlar anlamlı bulunmuştur.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın birinci alt problemine göre: *Türk Müziği'nde Avrupa nota yazısının kullanımı sırasında öğrencilerin karşılaştıkları teorideki ses sistemi problemleri nelerdir?* sorusuna karşılık gelen dört adet soru 327 öğrenci ve mezun görüşleri tarafından değerlendirilmiştir.

"Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?" sorusuna toplamda "evet" yanıtı 122(37,3%) iken, "kısmen" yanıtı 126(38,5%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Türk Müziğinde kullanılan işaretler yeterli midir?" sorusuna toplamda "evet" yanıtı 134(41,0%) iken, "kısmen" yanıtı 109(33,3%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Batı Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?" sorusuna toplamda "evet" yanıtı 170(52,0%) iken, "kısmen" yanıtı 91(27,8%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?" sorusuna toplamda "evet" cevabına 57(17,4%) kişi, "hayır" cevabına 151(46,2%) kişi, "kısmen" cevabına ise,99 (30,3%) kişi olarak yanıt verilmiştir.

Birinci alt problemde öğrenci ve mezunlardan alınan cevapları yorumlamak gerekirse; Türk Müziği'nde Avrupa nota yazısının kullanımı sırasında öğrencilerin karşılaştıkları problemleri dikkate alındığında Avrupa notasından bu aşamada vazgeçilemeyeceği ve Avrupa Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgelerinin kullanılmasının Türk Müziğinde bir ihtiyaç olduğu düşüncesi hakim olmuştur. Özellikle bu konuyla ilgili soruya verilen evet yanıtının yüksek olması bu konudaki gereksinimi vurgulamaktadır.

Araştırmanın ikinci alt problemine göre:"*Türk Müziği'nde Avrupa nota yazısının kullanımı sırasında öğrencilerin karşılaştıkları icra problemleri nelerdir?*" sorusuna karşılık gelen altı adet soru 327 öğrenci ve mezun görüşleri tarafından değerlendirilmiştir.

"Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?" sorusuna toplamda "evet" yanıtı 249 (76,01%) iken, "kısmen" yanıtı 52(15,9%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?" sorusuna toplamda "evet" yanıtı 177(54,1%) iken, "kısmen" yanıtı 104(34,8%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Bir eğitmen, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standardın olması için diğer eğitmen de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?" sorusuna toplamda "evet" yanıtı 230(70,3%) iken, "kısmen" yanıtı 62 (19,0%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyor, bunlardan eserler meydana getirebiliyor musunuz?" sorusuna Toplamdaysa "evet" yanıtı 155(47,4%) iken, "kısmen" yanıtı 112(34,3%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Türk Müziğinde "Re (Nevâ)" perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "La" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?" sorusuna toplamda "evet" yanıtı 102(31,2) iken, "kısmen" yanıtı 79(24,2%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Türk müziğinde makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-yerinde) çalınmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmakta mıdır?" sorusuna toplamda "evet" yanıtı 99(30,3%) iken, "kısmen" yanıtı 88(26,9%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türk müziğinde makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, fakat çeşitli sebeplerden bir çok yerden icra edilmektedir, çalındıkları yer düşünüldüğünde çoğu icracılar tarafından bile güçlük teşkil ettiği ankette öğrenci görüşleriyle de belirtilmiştir. İkinci alt problemde öğrenci ve mezunlardan alınan cevaplar birinci alt problemde sorulan "Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?" sorusuna verilen yüksek değerdeki "hayır" ve "kısmen" cevabını bir nevi geçersiz duruma düşürdüğü ispatlanmış olduğu görülür. Çünkü "Bir eğitmen, bir makamı anlatırken, hangi perdelere nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standardın olması için diğer eğitmen de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?" sorusunun öğrenci ve mezun kişiler tarafından "evet" cevabının yüksek çıkması, bu görüşü desteklemektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemine göre: "*Günümüzdeki Türk Müziği Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi nazari yapısıyla Avrupa nota yazısının kullanılması esnasında teori ve icra arasındaki farklılıkların giderilmesi konusunda çözüm yolları nelerdir?*" sorusuna karşılık gelen altı adet soru 327 öğrenci ve mezun görüşleri tarafından değerlendirilmiştir.

"*Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisi Ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?*" sorusuna toplamda "evet" yanıtı 116(35,5%) iken, "kısmen" yanıtı 76(23,2%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

"*Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?*" sorusuna toplamda "evet" yanıtı 163(49,8%) iken, "kısmen" yanıtı 56(17,1%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ana dizinin gerekli olduğu "evet" yanıtıyla ağırlık kazanmıştır. Ana dizi Öğrenci tarafından teoride eksen bir dizi olması ve Avrupa notasyonundaki durum değerlendirildiğinde teori ve uygulamayı sadeleştirilmesi Türk Müziği notasyonu'nun doğal bir notasyon sistemi olduğunu ispatlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Kısmen ve hayır yanıtı birleştiğinde yüksek olması Ana Dizinin "Çargâh makamı" olması bakımından öğrenci nezdinde kararsızlıklar olduğunu göstermektedir.

"*Türk Müziğinde yazılmış repertuarın dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?*" sorusuna toplamda "evet" yanıtı 109(33,3) iken, "kısmen" yanıtı 50(15,3%) olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu konuyla ilgili öğrenci düşüncesi sonuç olarak;

Türk Müziği Arel-Ezgi-Uzdilek Ses sistemi teorisi ve icrası "Bolâhenk akort"u ile anlatılmakta ve icra edilmektedir. Türk Müziği'nde nota tek bir yerden yazılmakta farklı yerlerden icra edilmektedir. Uygulama sırasında transpoze yapmayı gerektiren bu durum öğrencinin ve icracının teori ve duyumda farklılıklar yaşamasına sebep olmaktadır. Bu yüzden öğrenciler tarafından bu soruya verilen evet yanıtının yüksek olması, teori ile uygulamanın uyumlu olması konusuna vurgu yaptığı düşünülmektedir.

"*Türk Müziği notasyonunda yenilikler yapılabilir mi?*" sorusuna toplamda "evet" yanıtı 182(55,7%), "kısmen" yanıtı 75(22,9%) olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu soruya verilen evet yanıtının yüksek olması durumunun bu konudaki gereksinimi vurguladığı düşünülmektedir.

Bu sayısal veriler, öğrenci görüşleri, öğrenci nezdinde yaşanan teori ve icra arasındaki güçlükler vurgu yapmaktadır.

ÖNERİLER

Türk Müziği notasyonu ile ilgili teoride ve uygulamada kolaylık sağlaması açısından ne gibi çalışmalar yapılmalıdır?

Avrupa nota yazısı tarih boyunca müzik yazılarının gelişim sürecinde sürekli ilerleme göstermiş, günümüz teknolojilerinin kullanılması ile de evrensel nota yazım çizgisini elinde tutmuştur. Avrupa nota yazısı içerdiği çizgiler, ölçüler, rakamlar, hız, terimler, ölçü rakamları, gürlük, noktalar, açkılar, değiştirici işaretler, metronom, yineleme imleri, gürlük terimleri vb. öğelerle, seslerin süresini, yüksekliğini, eserin hızını, gürlüğünü ve eseri tamamlayan her türlü anlatım özelliğini ifade etmesi ile yaşadığımız dönemdeki notasyonlarla karşılaştırıldığında geçerliliğini yüksek düzeyde ortaya koyabilmektedir. Oysa Türk Müziği'nde notanın kullanımı daha sembolik bir anlam taşımaktadır. Türk Müziği icrasında geleneksel yapının kullanıldığı nota sadece eserleri hatırlatmak için kullanılmakta, aynı eserlerin farklı icracılar tarafından farklı şekillerde icra edilmesi bir yönüyle büyük bir zenginlik iken diğer yönden eserlerin teorik olarak anlaşılmasında ve yazılmasında farklılıklar doğurmaktadır. Bu çalışmada uygulanan anket sorularına verilen yanıtlar bu konuya vurgu yapar niteliktedir.

Ayrıca sistemde tanımlanan perdelerin kullanımında da farklılıklar bulunmaktadır. Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi 24 aralık 25 ses şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımlamanın içinde teorik olarak yer aldığı hâlde, pratikte kullanılmayan bazı perdeler mevcuttur. Arel-Ezgi-Uzdilek sistemindeki "Dik "Bûselik"", "Dik Geveşt" gibi perdelerin günümüz repertuarında neredeyse hiç kullanılmadığı icracılar tarafından bilinmektedir.

Bunun yanısıra sistemde tanımlanmamış ancak uygulamada sıklıkla kullanılan bazı perdeler de mevcuttur. Koma bemollü si segah perdesi, hüzzam makamı ve saba makamında teoride farklı uygulamada farklı basılan perdeler özellikle sıklıkla karşılaşılan güçlüklerden bazılarıdır.

Türk Müziği'nde, bazı perdelerin sabit bir frekans değerinin olmaması, icracının serbestlik alanını genişletmektedir. Bu nedenle teori ve uygulama arasında uyum geliştirilmeli, toplu icralarda oluşacak ses sapmalarının engellenmesi açısından bu konu önem kazanmaktadır.

Türk Müziği Nota yazımının teori ve duyumda aynı olmasının bütünlük sağlayacağı ankete katılan öğrenciler tarafından da belirtilmiştir. Bu nedenle eserlerin gerek ses gerekse Türk Müziği çalgıları için nota yazımı ses sahalarına göre ayrı ayrı partisyonlar halinde yazılması icrada kolaylık sağlayacaktır.

Türk Müziğini orijinal yapısıyla ileri kuşaklara aktarmanın yolunun, Avrupa müziği notasyonundaki gibi yazıya geçirip kalıcı hale getirilmesi, müziği oluşturan; sesin yüksekliği (frekans), sesin süresi (tartım-ritim), sesin şiddetinin (gürlük) tümünü gösteren işaret, şekil terimler vb. ne kadar iyi anlaşılmalı, özümsemiş ve genel kabul görmüş nota yazısıyla yazılırsa, icranın da o oranda başarılı olacağı ve en geniş kitlelere ulaşacağı öğrenci görüşleri doğrultusunda ifade edilmiştir.

Günümüzde birçok Konservatuvarda Türk Müziği eğitimi Arel-Ezgi-Uzdilek ses sistemi ile verilmektedir. Bu sistemin kullandığı ve ana dizi olarak tanımladığı "*Çargâh dizisi*" de dâhil olmak üzere, elde bulunan tüm makamlarımızın perdesel esneklik ile seyir sorunlarına yoğunlaşan tüm perdeler saptanarak, bunlar üzerinden tutarlı ve açıklanabilir yeni kuramların ortaya konulması, notasyon tekniği inşa edilmesi gereksinimi öğrencilerin ankete verdikleri cevaplarla desteklenmiştir.

KAYNAKÇA

- Ak, Ş. A. (2009). *Türk Müsîkîsi Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Akdoğu, O. (1993). *Türk Müsîkîsi Nazariyatı Dersleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Aksoy, B. (1994). *Avrupalı Gezginlerin Gözüyle Osmanlılarda Musîkî* (1 b.). İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Arısoy, M. (1988). *Seydi'nin El Matla Adlı Eseri Üzerine Bir Çalışma*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , İslam Medeniyeti ve Sosyal Bilimler Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Arslan, F. (2017). *Saftyüddîn Urmevî ve Şerefiyye Risâlesi* (2.Baskı b.). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Ayangil, R. (2008). Türk Makam Müziğinin Notalama Tarzından Kaynaklanan Sorunlar ve Giderilme Yollarına İlişkin Bir Yaklaşım. *İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Türk Müziğinde Uygulama-Kuram Sorunları ve Çözümleri Uluslararası Çağrılı Kongre Bildiriler Kitabı* (s. 55-69). İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları.
- Ayangil, R. (2008). Türk Müziğinde Uygulama- Kuram Sorunları ve Çözümleri. İ. T. Konservatuvarı (Dü.), *İTÜ.Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı 33. Kuruluş Yıl Dönümü Etkinlikleri* içinde (s. 55-63). İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları.
- Ayangil, R. (2008). Western Notation in Turkish Music. *Royal Asiatic Society* , 18 (4), 401-447.
- Ayomak, M. N. (1933). *Nota Musiki Mecmuası* (11), 42-43.
- Bardakçı, M. (1986). *Meragâlı Abdülkâdir* (13. b.). İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Başer, Â. F. (2013). *Türk Müsîkîsinde Abdülbâkî Nâsır Dede* (1.Baskı b.). İstanbul: Fatih Üniversitesi Konservatuvar Müdürlüğü Yayınları.
- Başer, A. F. (2018). *XIX. Yüzyıl Merkezli olarak Osmanlı Ermenileri'nde Türk Müziği*. İstanbul: Post Yayın Dağıtım.
- Bâşer, F. A. (1996). *Türk Müsîkîsinde Abdülbâkî Nâsır Dede (1765-1821)*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , İslâm Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı. İstanbul: Yükseköğretim Dökümantasyon Merkezi.
- Behar, C. (2003). *Aşk Olmayınca Meşk Olmaz*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Behar, C. (2016). *Saklı Mecmua, Ali Ufkî'nin Bibliotheque Nationale de France'taki [Turc 292] Yazması* (2 b.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

- Cevher, H. (2003). *Haza Mecmua-i Saz ü Söz*. İzmir: Meta Basım.
- Cevher, M. (1995). *Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz Transkripsiyon, İnceleme, Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili Edebiyatı Ana Bilim Dalı. İzmir: Ege Üniversitesi.
- Çelebi, L. M. (1484). *Zeynü'l Elhan, İstanbul Üniversitesi Türkçe Yazmalar* (82a b.). İstanbul Üniversitesi.
- Doğrusöz, N. (2012). *18. Yüzyıl Osmanlı/ Türk Müziği çalışmaları Mûsikî Risâleleri (Ankara Milli Kütüphane, 131 Numaralı Yazma*. İstanbul: Bilim Kültür ve Sanat Derneği Yayın.
- Duygulu, M. (2002). Küreselleşme ve Sosyal Değişim Sürecinde, Türk Halk Müziğinde: Kimlik, Tavrı, Teknik. *VI. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi* (s. 113). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayını.
- Elçin, Ş. (1976). *Ali Ufki, Mecmûa-i Saz ü Söz*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Ergişi, F. (2008). *Türk Müziği'nde Nota (Lama) Sisteminin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anabilim Dalı, Afyonkarahisar.
- Ergöz, H. (1994). *Türk Musikisi Ses Sisteminin 20. yy Başlarından Günümüze gelişinin karşılaştırmalı incelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Ana Sanat Dalı Mûsiki Sanat Dalı Türk Sanat Müziği Alanı, İstanbul.
- Erguner, S. (1991). *Kutb-i Nayi Osman Dede ve Rabt-ı Tabirât-ı Mûsikî, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Erguner, S. (2003). *Rauf Yekta Bey*. İstanbul: Çalış Ofset.
- Ergur Ali, Doğrusöz Nilgün. (2019). Resistance and Adoption towards Written Music at the Crossroads of Modernity: Gradual Passage to Notation in Turkish Makam Music1. *JSTOR* , 145-174.
- Ezgi, S. (1953). *Nazarî, Amelî Türk Musikisi* (Cilt V.). İstanbul: Hüsnütabiat Basımevi.
- Güngör, K. (2015, 07 13). Nota Yazısının Tarihsel Gelişimi. s. 81-89.
- Güngör, K. (2015, 07 13). Nota Yazısının Tarihsel Gelişimi.
- İlerici, K. (1970). *Bestecilik Bakımından Türk Müziği ve Armonisi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- İlhan, S. (1994). *Türk Müziğinde Nota*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Müzik Bilimleri , İzmir.

- Judetz, E. P. (2002). *Tanburi Küçük Artin, A Musical Treatise of the Eighteenth Century*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Judetz, E. P. (2007). *Türk Musikî Kültürü'nün Anlamları* (3.Baskı b.). (B. Aksoy, Çev.) İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Judetz, P. E., & A.A.Sirli. (2000). *Sources of 18 th Century Music*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Karabaşoğlu, C. (2010). *Abdülkâdir-i Merâgî'nin Makâsıdu'l Elhân Adlı eseri*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlahiyat Anabilim Dalı İslam Tarihi ve Sanatları Bilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul.
- Karadeniz, M. (1982). *Türk Musikisinin Nazariye ve Esasları*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaygusuz, N. (2006). *Muallim İsmail Hakkı Bey ve Mûsikî Tekâmül Dersleri* (1. Baskı b.). İstanbul: İTÜ VAKFI yayınları.
- Kerovpyan, A. (2014). *Ermeni Dini Müziğinde Hafıza ve Yazı:Sözlü ve Yazılı Aktarımda Şaragan'lar*. academia.edu: academia.edu/10465223/Sözlü_ve_Yazılı_Aktarımda_Şaraganlar_2014_adresinden alınmıştır
- Kolukırık, K. (2012). *Abdülkâdir Merâgî ve Şerhu'l Edvâr'ı* (1. Basım b.). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Kutluğ, Y. F. (2000). *Türk Mûsikisinde Makamlar*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Levendoğlu, O. N. (2002). *"XIII. Yüzyıldan Günümüze Kadar Varlığını Sürdüren Makâmlar ve Değişim ÇizgileriÇizgileri"*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Levendoğlu, O. N. (2003). Klasik Türk Müziği'nde Ana Dizi Tartışması ve Çargah Makamı. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 23 (2), 181-193.
- Oransoy, G. (1990). *Belleten Türk Küğ Araştırmaları* (1. Baskı b.). İzmir: Güven Ofset Ltd.
- Öner, N. O. (2011). Osmanlı Dönemi Müzik Yazmalarında makam tanımları, sınıflamaları ve bir geçiş dönemi kuramcısı: Ladikli Mehmet Çelebi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* , 795-815.
- Özalp, N. (2000). *Türk Mûsikîsi Tarihi* (Cilt 1). İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Özkan, İ. H. (1984). *Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri Kudüm Velveleleri* (11.Basım b.). İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş.

- Öztuna, Y. (2000). *Türk Müsîkîsi Kavram ve Terimleri* (Cilt 2). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Pekşen, A. (2002). *Zeynül Elhan İsimli Eserin Metin ve Sözlük çalışması*(Ladikli Mehmet Çelebi),*Düzeltilmiş Yüksek Lisans çalışması*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı. İstanbul: Yayınlanmamış.
- Say, A. (1992). *Müzik Ansiklopedisi* (Cilt 3.). Ankara: Başkent Yayınevi.
- Say, A. (1992). Müzik Ansiklopedisi. A. A. maddesi. içinde Ankara: Odak Ofset.
- Say, A. (1992). *Müzik Ansiklopedisi* (Cilt 3). Ankara: Başkent Yayınevi.
- Sayan, E. (2008). Teori ile Uygulama Arasındaki Farklar ve Bu Konuda Çözüm Önerileri. İ. M. Konservatuarı.Konservatuarı (Dü.), *İ.T.Ü.Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuarı.Konservatuarı 33. Kuruluş Yıl Dönümü etkinlikleri* içinde (s. 71-88). İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları.
- Sayan, E. (2010). *Ulusal Müziğimiz Teknik Analiz ve Bestecilik*. İstanbul: Boyut Yayıncılık.
- Sezikli, U. (2007). *Abdülkâdir Merâgî ve Câmîu'l -Elhân'ı*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlahiyat Ana Bilim Dalı İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı. İstanbul: Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Sezikli, U. (2014). *Risâle-i Müsîkî Kırşehirli Yusuf bin Nizameddin*. (U. SEZİKLİ, Çev.) Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Tanrıkorur, C. (2003). *"Müzik, Kültür, Dil"*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Tekin, H. (1999). *Ladikli Mehmet Çelebi*. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ortaçağ Tarihi Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Niğde.
- Tekin, S. H. (2016). *Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej- I* (3. Baskı b.). Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Tohumcu, Z. G. (2006). *Müziği Yazmak*. İstanbul: Nota Yayıncılık.
- Tura, Y. (2001). *Kantemiroğlu, Kitâbu "İlmi'l-Mûsikî alâ vechi'l Hurûfât* (1.Baskı b., Cilt 1). (Y. TURA, Çev.) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- Tura, Y. (2001). *Kitabu İlmi'l Mûsikî Alâ Vechi' l- Hurûfat Mûsikîye Harflerle Tespit ve İcrâ İlminin Kitabı* (Cilt 1). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Tura, Y. (1997). *Nâsır Abdülbâkî Dede İnceleme ve Gerçeği Araştırma (Tedkik ü Tahkik)* (1. Baskı b.). (Y. TURA, Çev.) İstanbul: Tura Yayınları.
- Tura, Y. (1988). *Türk Müsîkîsinin Mes'eleleri*. İstanbul: Pan Yayıncılık.

- Turabi, A. H. (1996). *el-Kindî'nin Mûsikî Risaleleri*. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İslâm Tarihi ve Sanatları Türk Din Musikisi Ana Bilim Dalı. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Turabi, A. H. (1997). İlk Dönem İslâm Dünyasında Musikî çalışmalarına Bakış. *Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi* (13-14-15), 224-248.
- Tutu, T. M., & Tutu, B. S. (1999). *Dörtlü Armoni ve Türk Müziği'ne Uygulanışı*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Uçan, A. (1999). *Geçmişten Günümüze, Günümüzden Geleceğe Türk Müzik Kültürü* (1.Basım b.). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uslu, R., & Doğrusöz, N. (2009). Abdülbaki Nasır Dede'nin Müzik Yazısı "Tahririye".
- Uygun, M. N. (1999). *Safiyüddin Abdülmü'min Urmevi ve Kitâbü'l-Edvârı* (1.Baskı b.). İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı.
- Uz, K. (1964). *Mûsiki istilahatı*. (G. Oransoy, Çev.) Ankara : Küğ yayını.
- Wright, O. (2001). Klasik Türk Mûsikîsi'nde Çârgâh: Tarih-Teori Çelişkisi. (ç. H. Turabi, Dü.) *Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi* , 81-104.
- Wright, O. (2018). *The modal system of arabian and Persian music,1250-1300*. USA/789 East Eisenhower Parkway: ProQuest LLC.
- Yalçın, G. (2016). *19.yüzyıl Türk Musikisinde Hâşim Bey Mecmuası Birinci Bölüm Edvâr* (1.Baskı b.). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.
- Yavuzoğlu, N. (2010). *21. Yüzyılda Tür Müziği Teorisi* (Cilt 4. Baskı). İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Yekta, R. (1986). *Türk Musikisi* (1 b.). (O. Nasuhioğlu, Çev.) İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Zeren, A. (2003). *Müzik Sorunlarımız üzerine Araştırmalar*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Zeren, A. (2008). *Müzikte Ses Sistemleri* (2 b.). İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Zeybek, Ö. (2013). *Türk Makam Müziği'nde ÜslûP-Tavır Görüşleri Doğrultusunda Munir Nurettin Selçuk Alâeddin Yavaşca ve Bekir Sıdkı Sezgin İcrâlarının Analizi*. İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Müziği Ana Sanat Dalı, Türk Müziği Programı. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER

EK 1:

ANKET

Sayın Katılımcı bu anket, günümüzde Türk Müziği AREL-EZGİ-UZDİLEK ses sistemi ve Bolâhenk akortuna göre yapılan icralar düşünülerek tasarlanmıştır. Türk Müziği AREL-EZGİ-UZDİLEK ses sistemi Batı Müziği notasyonunda yazılmakta ve icra edilmektedir. Öğrenci görüşleri doğrultusunda notasyonda karşılaşılan güçlüklerin değerlendirilmesi açısından aşağıda yer alan soruların sizler tarafından yanıtlanması büyük önem taşımaktadır. Bu konuda göstermiş olduğunuz ilgi ve yardımlarınızdan dolayı şimdiden, Teşekkür ederim.

Ayhan ERSOY

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü Müzik Bilimleri Sanat Dalı
Müzik Bilimleri Pr.
Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyet : () kadın () erkek
2. Yaş : () 17-19 () 20-22 () 23-25 () 26-28 () 29 +
3. Okul :
4. Sınıf : () 1 () 2 () 3 () 4 () Mezun
5. Bölüm :
6. Hangi Müzik türünden enstrüman çalıyorsunuz?
Türk Sanat Müziği () Türk Halk Müziği () Batı Müziği ()

SORULAR:

1. Batı Müziğinde kullanılan işaretler Türk Müziğinde kullanılmalı mıdır?
Evet Hayır Kısmen Fikrim yok
2. Türk Müziğinde kullanılan işaretler yeterli midir?
Evet Hayır Kısmen Fikrim yok
3. Batı Müziğinde kullanılan artikülasyon ve nüans simgeleri Türk Müziğinde kullanılabilir mi?
Evet Hayır Kısmen Fikrim yok
4. Türk Müziğinde notasyon sadece sembolik değer mi taşımaktadır?
Evet Hayır Kısmen Fikrim yok
5. Türk Müziğinde teori ile uygulama arasında fark var mıdır?
Evet Hayır Kısmen Fikrim yok

6. Türk Müziğine ait teoride olmayan perdelerin icrada kullanılıp teoride anlatılmaması sıkıntı oluşturuyor mu?

Evet Hayır Kısmen Fikrim yok

7. Bir Eğitimci, bir makamı anlatırken, hangi perdeler nasıl basılacağını, hangi seslerin çıkarılacağını söylüyorsa, bir standardın olması için diğer Eğitimci de aynı makam için aynı şeyleri söylemeli midir?

Evet Hayır Kısmen Fikrim yok

8. Türk Müziğinde "RE" (NEVÂ) perdesi seslendirildiğinde, duyumda Batı Müziği "LA" notasını vermesi icrada sıkıntı yaratıyor mu?

Evet Hayır Kısmen Fikrim yok

9. Türk Müziğinde anlatılan makamları anlıyorum bunlardan eserler meydana getirebiliyorum.

Evet Hayır Kısmen Fikrim yok

10. Ana dizi olarak kabul edilen ve üzerine sistemin inşa edildiği "Çargâh" dizisi Ana dizi olarak kabul edebilir miyiz?

Evet Hayır Kısmen Fikrim yok

11. Türk Müziğinde Ana dizi kavramı gerekli midir?

Evet Hayır Kısmen Fikrim yok

12. Türk Müziğinde Makamlar sembolik olarak bir tek yerden yazılmakta, ancak çeşitli nedenlerle birçok yerden (beş ses- bir ses- dört ses-yerinde)çalışmakta ve seslendirilmektedir. İcrada sıkıntı oluşturmaktadır mı?

Evet Hayır Kısmen Fikrim yok

13. Klâsik Türk Mûsikîsinde yazılmış Repertuarların dört tam ses peste çekilerek (Duyumuyla yazılışının aynı olması) tekrardan yazılması gerekli midir?

Evet Hayır Kısmen Fikrim yok

14. Klâsik Türk Mûsikîsi notasyonunda yenilikler yapılabilir mi?

Evet Hayır Kısmen Fikrim yok

15. Notasyonda yazım ve seslendirme konusunda karşılaştığınız sorunları yazar mısınız?

16. Türk Müziğine yeni başlayacak öğrencilere notasyon sistemi nasıl öğretilmelidir?

EK 2:**İSTABUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TÜRK MÜSİKİSİ DEVLET
KONSERVATUARI****Ses Eğitimi Ders Planı
2012-2013 Güz Dönemi Sonrası****1. Yarıyıl**

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 101	Makam Teorisi I	4	2	4	0	6	TB	Z	1
MTR 103	Müzik Teorisi I	4	2	4	0	6	TB	Z	1
MTR 105	Ritim Uygulama I	1	0	2	0	2	TM	Z	1
MUZ 121	Müzik Tarihi I	2	2	0	0	3	TM	Z	1
MUZ 111	Müzikte Araştırma Yönt. Giriş	2.5	2	1	0	4	TM	Z	1
CAB 177	Piyano I	1	0	2	0	2	MT	Z	1
ING 105	English I	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	1
BIL 109	Bilgisayar	1.5	1	1	0	2	MT	Z	1
(MT)	Çalgı I	1				2	MT	S	1

2. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 102	Makam Teorisi II	4	2	4	0	6	TB	Z	2
MTR 104	Müzik Teorisi II	4	2	4	0	6	TB	Z	2
SES 114	Ses Eğitimi II	1	1	0	0	1	TM	Z	2
SES 106	Korrepetisyon II	0.5	0	1	0	1	TM	Z	2
CAB 178	Piyano II	1	0	2	0	2	MT	Z	2
TUR 102	Türk Dili II	2	2	0	0	2	ITB	Z	2
ING 106	English II	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	2
	Temel Meslek II	2				4	TM	S	2
	Çalgı 2	1				2	MT	S	2

3. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Der s	Uyg .	Lab .	AKT S	Tür ü	Z/ S	Yarıyıl
MT R 201	Makam Teorisi III	4	2	4	0	6	TB	Z	3
MT R 203	Müzik Teorisi III	4	2	4	0	6	TB	Z	3
SES 213	Ses Eğitimi III	1	1	0	0	1	TM	Z	3
SES 209	Korrepetisyon III	0.5	0	1	0	1	TM	Z	3
SES 122	Diksiyon	1.5	1	1	0	2	MT	Z	3
CAB 277	Piyano III	1	0	2	0	2	MT	Z	3
ING 205	English III	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	3
SES 221	Koro I (Kredisiz)	0	0	4	0	1	MT	Z	3
	Temel Meslek I	2				3	TM	S	3
	Temel Meslek III	2				4	TM	S	3
	Çalgı 3	1				2	MT	S	3

4. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Der s	Uyg .	Lab .	AKT S	Tür ü	Z/ S	Yarıyıl
MT R 202	Makam Teorisi IV	4	2	4	0	6	TB	Z	4
MT R 204	Müzik Teorisi IV	4	2	4	0	6	TB	Z	4
SES 214	Ses Eğitimi IV	1	1	0	0	1	TM	Z	4
SES 210	Korrepetisyon IV	0.5	0	1	0	1	TM	Z	4
SES 427	Sahne Bilgisi ve Jest Mimik	1.5	1	1	0	3	MT	Z	4
CAB 278	Piyano IV	1	0	2	0	2	MT	Z	4
ING 206	English IV	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	4
SES 222	Koro II (Kredisiz)	0	0	4	0	1	MT	Z	4
	Temel Meslek II	2				3	TM	S	4
	Temel Meslek IV	2				4	TM	S	4
	Çalgı 4	1				2	MT	S	4

5. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
SES 313	Dünya Vokal Teknikleri I	1	0	2	0	2	TM	Z	5
SES 309	Korrepetisyon V	0.5	0	1	0	1.5	TM	Z	5
MUZ 121	Müzik Tarihi I	2	2	0	0	3	MT	Z	5
MTR 317	Müzik Metin Çözümlemeleri I	2	2	0	0	3	MT	Z	5
SES 321	Koro III (Kredisiz)	0	0	4	0	1	MT	Z	5
	Temel Meslek V	2				4	TM	S	5
	Temel Meslek III	2				3	TM	S	5
	Meslek Tasarımı I	1				2	MT	S	5
	Meslek Tasarımı I	2				3	MT	S	5
(MT)	5.yy. Seçime Bağlı Ders I	1				2	MT	S	5
(MT)	5.yy. Seçime Bağlı Ders II	2				2/3	MT	S	5
(ITB)	5.yy. Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	5

6. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
SES 314	Dünya Vokal Teknikleri II	1	0	2	0	2	TM	Z	6
SES 310	Korrepetisyon VI	0.5	0	1	0	1.5	TM	Z	6
MUZ 122	Müzik Tarihi II	2	2	0	0	3	MT	Z	6
MTR 318	Müzikte Metin Çözümlenmeleri II	2	2	0	0	3	MT	Z	6
SES 322	Koro IV(Kredisiz)	0	0	4	0	1	MT	Z	6
(ITB)	6.yy. Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	6
	Temel Meslek VI	2				4	TM	S	6
	Temel Meslek IV	2				3	TM	S	6
	Meslek Tasarımı II	1				2	MT	S	6
	Meslek Tasarımı II	2				3	MT	S	6
(MT)	6.yy. Seçime Bağlı Ders I	1				2	MT	S	6
(MT)	6.yy. Seçime Bağlı Ders II	2				3	MT	S	6

7. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
SES 413	Dünya Vokal Teknikleri III	1	0	2	0	2	MT	Z	7
SES 409	Korrepetisyon VII	0.5	0	1	0	1.5	MT	Z	7
ATA 103	Atatürk İlke ve Ink.Tarihi	4	4	0	0	4	ITB	Z	7
SES 421	Koro V (Kredisiz)	0	0	4	0	1	MT	Z	7
(ITB)	7.yy. Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	7
	Temel Meslek V	2				3	TM	S	7
	Temel Meslek VII	2				4	TM	S	7
	Meslek Tasarımı III	1				2	MT	S	7
(MT)	7.yy. Seçime Bağlı Ders I	1				2/3	MT	S	7
	7.yy. Seçime Bağlı Ders II	2				3	MT	S	7

8. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
SES 414	Dünya Vokal Teknikleri IV	1	0	2	0	2	TM	Z	8
SES 410	Korrepetisyon VIII	0.5	0	1	0	1.5	TM	Z	8
MUZ 446	Dünya Vokal Kültürleri	2	2	0	0	3	TM	Z	8
SES 422	Koro VI (Kredisiz)	0	0	4	0	1	MT	Z	8
SES 492	Bitirme Çalışması	3	0	6	0	6	MT	Z	8
	8.yy. Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	8
	Temel Meslek VIII	2				4	TM	S	8
	Temel Meslek VI	2				3	TM	S	8
	Meslek Tasarımı IV	1				2	MT	S	8
(MT)	8.yy. Seçime Bağlı Ders I	1				2	MT	S	8
(MT)	8.yy. Seçime Bağlı Ders II	2				2/3	MT	S	8

TOPLAM KREDİ : 149.5 TOPLAM AKTS : 240

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TÜRK MUSİKİSİ DEVLET

KONSERVATUARI

Müzik Teknolojileri Ders Planı
2012-2013 / Güz Dönemi Sonrası

1. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 101	Makam Teorisi I	4	2	4	0	6	TB	Z	1
MTR 103	Müzik Teorisi I	4	2	4	0	6	TB	Z	1
MUT 131	Akustik I	2	2	0	0	3	TM	Z	1
ING 105	English I	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	1
BIL 109	Bilgisayar	1.5	1	1	0	2	ITB	Z	1
	Stüdyo I	3				6	TM	S	1
	Meslek Teknolojisi I	2				5	TM	S	1
	Çalgı I	1				2	MT	S	1

2. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 102	Makam Teorisi II	4	2	4	0	6	TB	Z	2
MTR 104	Müzik Teorisi II	4	2	4	0	6	TB	Z	2
MUT 132	Akustik II	2	2	0	0	3	TM	Z	2
ING 106	English II	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	2
	Stüdyo II	3				6	TM	S	2
	Meslek Teknolojisi II	2				5	TM	S	2
	Çalgı II	1				2	MT	S	2

3. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 203	Müzik Teorisi III	4	2	4	0	6	TB	Z	3
MTR 201	Makam Teorisi III	4	2	4	0	6	TB	Z	3
TUR 101	Türk Dili I	2	2	0	0	2	ITB	Z	3
ING 205	English III	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	3
	Stüdyo III	3				6	TM	S	3
	Meslek Teknolojisi III	2				5	TM	S	3
	Çalgı III	1				2	MT	S	3

4. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 204	Müzik Teorisi IV	4	2	4	0	6	TB	Z	4
MTR 202	Makam Teorisi IV	4	2	4	0	6	TB	Z	4
TUR 102	Türk Dili II	2	2	0	0	2	ITB	Z	4
ING 206	English IV	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	4
	Stüdyo IV	3				6	TM	S	4
	Meslek Teknolojisi IV	2				5	TM	S	4
	Çalgı IV	1				2	MT	S	4

5. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MUT 361	Çalgı Bilgisi I	2	2	0	0	4	MT	Z	5
ATA 103	Atatürk İlke ve Ink.Tarihi	4	4	0	0	4	ITB	Z	5
MUT 363	Serbest Proje Çalışması I	3	2	2	0	5	MT	Z	5
	Stüdyo V	3				6	TM	S	5
	Meslek Teknolojisi V	2				5	TM	S	5
(MT)	5.yy. Seçime Bağlı Ders	2				3	MT	S	5
(ITB)	5.yy Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	5

6. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MUT 368	Çalgı Bilgisi II	2	2	0	0	4	MT	Z	6
MUT 386	Serbest Proje Çalışması II	3	2	2	0	5	MT	Z	6
MUT 388	Müzik Tek.Tasarım&Geliştirme	3	2	2	0	3	MT	Z	6
	Stüdyo VI	3				6	TM	S	6
	Meslek Teknolojisi VI	2				5	TM	S	6
(MT)	6.yy. Seçime Bağlı Ders	2				3/4	MT	S	6
(ITB)	6.yy Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	6

7. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MUT 463	Serbest Proje Çalışması III	3	2	2	0	5	MT	Z	7
	Stüdyo VII	3				6	TM	S	7
	Meslek Teknolojisi VII	2				5	TM	S	7
(MT)	7.yy. Seçime Bağlı Ders	2				3	MT	S	7
(ITB)	7.yy. Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	7

8. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MUT 486	Serbest Proje Çalışması IV	3	2	2	0	5	MT	Z	8
MUT 492	Bitirme Çalışması	3	0	6	0	7	MT	Z	8
	Stüdyo VIII	3				6	TM	S	8
	Meslek Teknolojisi VIII	2				5	TM	S	8
(MT)	8.yy. Seçim Bağlı Ders	2				3	MT	S	8
(ITB)	8.yy. Seçim Bağlı Ders	3				4	ITB	S	8

TOPLAM KREDİ : 143.5 TOPLAM AKTS : 240

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TÜRK MUSİKİSİ DEVLET KONSERVATUARI
Müzikoloji Ders Planı
2010-2011 / Güz Dönemi Sonrası

1. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 101	Makam Teorisi I	4	2	4	0	6	TB	Z	1
MTR 103	Müzik Teorisi I	4	2	4	0	6	TB	Z	1
MUZ 101	Müzik Tarihi I	2	2	0	0	4	TM	Z	1
MUZ 111	Müzikte Araştırma Yönt. Giriş	2.5	2	1	0	4	TM	Z	1
CAB 177	Piyano I	1	0	2	0	2	TM	Z	1
ING 105	English I	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	1
BIL 109	Bilgisayar	1.5	1	1	0	2	ITB	Z	1
TUR 101	Türk Dili I	2	2	0	0	2	ITB	Z	1

2. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 102	Makam Teorisi II	4	2	4	0	6	TB	Z	2
MTR 104	Müzik Teorisi II	4	2	4	0	6	TB	Z	2
MUZ 102	Müzik Tarihi II	2	2	0	0	3	TM	Z	2
MUZ 112	Müzikolojiye Giriş	3	3	0	0	4	TM	Z	2
CAB 178	Piyano II	1	0	2	0	2	TM	Z	2
ING 106	English II	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	2
TUR 102	Türk Dili II	2	2	0	0	2	ITB	Z	2
(ITB)	2.yy Seçmel Ders	3				4	ITB	S	2

3. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MT 201	Makam Teorisi III	4	2	4	0	6	TB	Z	3
MT 203	Müzik Teorisi III	4	2	4	0	6	TB	Z	3
MU 201	Müzik Tarihi III	3	3	0	0	4	TM	Z	3
MU 221	Etnomüzikolojiye Giriş	2	2	0	0	4	TM	Z	3
MU	Osmanlıca I	2.5	2	1	0	4	TM	Z	3

211									
INC 205	English III	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	3
(M)	Çalgı I	1				2	MT	S	3

4. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 202	Makam Teorisi IV	4	2	4	0	6	TB	Z	4
MTR 204	Müzik Teorisi IV	4	2	4	0	6	TB	Z	4
MUZ 202	Müzik Tarihi IV	3	3	0	0	4	TM	Z	4
MUZ 222	Müzik Paleografyası	2	1	2	0	4	TM	Z	4
MUZ 212	Osmanlıca II	2.5	2	1	0	4	TM	Z	4
ING 206	English IV	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	4
(MT)	Çalgı II	1				2	MT	S	4

5. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
KM P 193	Armoni I	2	1	2	0	3	MT	Z	5
KM P 361	Türk Müziğinde Form Bilgisi ve Çözümü I	2	1	2	0	3	MT	Z	5
MUZ Z 311	Folklor ve Etnografya	3	3	0	0	4	MT	Z	5
MUZ Z 301	Müzik Tarihi V	3	3	0	0	4	TM	Z	5
MUZ Z 321	Organolojiye Giriş	2	2	0	0	4	MT	Z	5
MUZ Z 341	Seminer I	0	0	2	0	2	TM	Z	5
(MT)	Çalgı III	1				2	MT	S	5
(MT)	5.yy Seçmeli Ders I	2				3	MT	S	5
(MT)	5.yy Seçmeli Ders II	2				3	MT	S	5
(ITB)	5.yy Seçmeli Ders	3				4	ITB	S	5

6. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
-----------	----------	-------	------	------	------	------	------	-----	---------

KM P 364	Batı Mzğnde Frm Bilg.ve Çzmlme	2	1	2	0	3	MT	Z	6
KMP 362	Türk MzğndeFrmbİlg.v e Çzmlme II	2	1	2	0	3	MT	Z	6
MUZ 322	Alan Araştırma Metodları	2	1	2	0	3	MT	Z	6
MUZ 302	Müzik Tarihi VI	3	3	0	0	4	TM	Z	6
MUZ 312	Dünya Müzik Kültürlerine Giriş	2	2	0	0	4	MT	Z	6
MUZ 332	Transkripsiyon	2	2	0	0	4	MT	Z	6
MUZ 342	Seminer II	0	0	2	0	2	TM	Z	6
(MT)	Çalgı IV	1				2	MT	S	6
(MT)	6.yy Seçmeli Ders I	2				3	MT	S	6
(MT)	6.yy Seçmeli Ders II	2				3	MT	S	6

7. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MUZ 411	Türkiye Müzik Kültrlerine Giriş	2	2	0	0	4	TM	Z	7
MUZ 441	Seminer III	0	0	2	0	3	TM	Z	7
MUZ 401	Müzik Tarihi VII	2	2	0	0	4	TM	Z	7
(MT)	7.yy Seçmeli Ders I	2				3	MT	S	7
(MT)	7.yy Seçmeli Ders II	2				3	MT	S	7
(MT)	7.yy Seçmeli Ders III	3				4	MT	S	7
(ITB)	7.yy Seçmeli Ders	3				4	ITB	S	7
(MT)	7.yy Seçmeli Ders IV	3				4	MT	S	7

8. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MUZ 402	Müzik Tarihi VIII	2	2	0	0	3	TM	Z	8
MUZ 492	Bitirme Çalışması	3	0	6	0	5	MT	Z	8
MUZ 442	Seminer IV	0	0	2	0	3	TM	Z	8
ATA 103	Atatürk İlke ve Ink.Tarihi	4	4	0	0	4	ITB	Z	8
(MT)	8.yy Seçmeli Ders I	2				3	MT	S	8

(MT)	8.yy Seçmeli Ders II	2				3	MT	S	8
(MT)	8.yy Seçmeli Ders III	3				4	MT	S	8
(ITB)	8.yy Seçmeli Ders	3				4	ITB	S	8

TOPLAM KREDİ : 155 TOPLAM AKTS : 240

**İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TÜRK MUSİKİSİ DEVLET
KONSERVATUARI**

Çalgı Ders Planı

2010-2011 / Güz Dönemi Sonrası

1. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 141	Makam Teorisi I	3	2	2	0	4	TB	Z	1
MTR 143	Müzik Teorisi I	3	2	2	0	4	TB	Z	1
CAB 143	Yrd.Çalgı Piyano I	1	0	2	0	2	TM	Z	1
KMP 293	Armoni I	1.5	1	1	0	2	MT	Z	1
ING 105	English I	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	1
BIL 109	Bilgisayar	1.5	1	1	0	2	TM	Z	1
TUR 101	Türk Dili I	2	2	0	0	2	ITB	Z	1
(TM)	1.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	1
	Çalgı I	2				6	TM	S	1

2. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 142	Makam Teorisi II	3	2	2	0	4	TB	Z	2
MTR 144	Müzik Teorisi II	3	2	2	0	4	TB	Z	2
CAB 144	Yrd.Çalgı Piyano II	1	0	2	0	2	TM	Z	2
ING 106	English II	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	2
TUR 102	Türk Dili II	2	2	0	0	2	ITB	Z	2
KMP 294	Armoni II	1.5	1	1	0	2	TM	Z	2
	Çalgı II	2				6	TM	S	2
(TM)	2.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	2

3. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 241	Makam Teorisi III	3	2	2	0	4	TB	Z	3
MTR 243	Müzik Teorisi III	3	2	2	0	4	TB	Z	3
CAB 243	Yrd.Çalgı Piyano III	1	0	2	0	2	TB	Z	3
KMP 197	Konturpuan-Füg I	2	2	0	0	2	TM	Z	3
MTR 431	Dikte Deşifre I	1	0	2	0	3	MT	Z	3
SES 427	Sahne Bilgisi ve Jest Mimik	1.5	1	1	0	3	TM	Z	3
ING 205	English III	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	3
	Çalgı III	2				6	TM	S	3
(TM)	3.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	3

4. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 242	Makam Teorisi IV	3	2	2	0	4	TB	Z	4
MTR 244	Müzik Teorisi IV	3	2	2	0	4	TB	Z	4
CAB 244	Yrd.Çalgı Piyano IV	1	0	2	0	2	TM	Z	4
KMP 198	Konturpuan-Füg II	2	2	0	0	3	TM	Z	4
MTR 432	Dikte Deşifre II	1	0	2	0	3	MT	Z	4
ING 206	English IV	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	4
	Çalgı IV	2				6	TM	S	4
(TM)	4.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	4

5. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MUZ 121	Müzik Tarihi I	2	2	0	0	3	MT	Z	5
MUZ 475	Türk Halk Müziği Bilgileri I	2	2	0	0	3	MT	Z	5
MUZ 321	Organolojiye Giriş	2	2	0	0	4	MT	Z	5
KMP 195	Form Bilgisi I	2	2	0	0	3	MT	Z	5
CAB 343	Yrd.Çalgı Piyano V	1	0	2	0	2	TM	Z	5
MTR 433	Eser Çözümleme	1	0	2	0	3	TM	Z	5

	I								
(MT)	5.yy Seçime Bağlı Ders I	2				3	MT	S	5
(MT)	5.yy Seçime Bağlı Ders II	2				3	MT	S	5
	Çalgı V	2				6	TM	S	5
(TM)	5.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	5

6. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MUZ 122	Müzik Tarihi II	2	2	0	0	3	MT	Z	6
MUZ 476	Türk Halk Müziği Bilgileri II	2	2	0	0	3	MT	Z	6
KMP 196	Form Bilgisi II	2	2	0	0	3	TM	Z	6
MTR 434	Eser Çözümleme II	1	0	2	0	3	TM	Z	6
CAB 344	Yrd.Çalgı Piyano VI	1	0	2	0	2	TM	Z	6
(MT)	6.yy Seçime Bağlı Ders I	2				3	MT	S	6
(MT)	6.yy Seçime Bağlı Ders II	2				3	MT	S	6
(ITB)	6.yy Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	6
	Çalgı VI	2				6	TM	S	6
(TM)	6.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	6

7. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
CAB 443	Yrd.Çalgı Piyano VII	1	0	2	0	2	TM	Z	7
MUZ 486	Müzik Pedagojisine Giriş	3	3	0	0	4	TM	Z	7
ATA 103	Atatürk İlke ve Ink.Tarihi	4	4	0	0	4	ITB	Z	7
(MT)	7.yy Seçime Bağlı Ders I	2				3	MT	S	7
(MT)	7.yy Seçime Bağlı Ders II	2				3	MT	S	7
	Çalgı VII	2				6	TM	S	7
(TM)	7.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	7
(ITB)	7.yy Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	7

8. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MUZ 498	Müzik Estetiğine Giriş	2	2	0	0	3	MT	Z	8
CAB 444	Yrd.Çalgı Piyano VIII	1	0	2	0	2	TM	Z	8
CAB 492	Bitirme Çalışması	3	0	6	0	3	MT	Z	8
(MT)	8.yy Seçime Bağlı Ders I	2				3	MT	S	8
(MT)	8.yy Seçime Bağlı Ders II	2				3	MT	S	8
	Çalgı VIII	2				6	TM	S	8
(TM)	8.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	8
	8.yy Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	8

TOPLAM KREDİ : 145 TOPLAM AKTS : 240

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TÜRK MUSİKİSİ DEVLET KONSERVATUARI
Çalgı Ders Planı

2010-2011 / Güz Dönemi Sonrası

1. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 141	Makam Teorisi I	3	2	2	0	4	TB	Z	1
MTR 143	Müzik Teorisi I	3	2	2	0	4	TB	Z	1
CAB 143	Yrd.Çalgı Piyano I	1	0	2	0	2	TM	Z	1
KMP 293	Armoni I	1.5	1	1	0	2	MT	Z	1
ING 105	English I	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	1
BIL 109	Bilgisayar	1.5	1	1	0	2	TM	Z	1
TUR 101	Türk Dili I	2	2	0	0	2	ITB	Z	1
(TM)	1.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	1
	Çalgı I	2				6	TM	S	1

2. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 142	Makam Teorisi II	3	2	2	0	4	TB	Z	2
MTR 144	Müzik Teorisi II	3	2	2	0	4	TB	Z	2
CAB 144	Yrd.Çalgı Piyano II	1	0	2	0	2	TM	Z	2
ING 106	English II	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	2
TUR 102	Türk Dili II	2	2	0	0	2	ITB	Z	2
KMP 294	Armoni II	1.5	1	1	0	2	TM	Z	2
	Çalgı II	2				6	TM	S	2
(TM)	2.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	2

3. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 241	Makam Teorisi III	3	2	2	0	4	TB	Z	3
MTR 243	Müzik Teorisi III	3	2	2	0	4	TB	Z	3
CAB 243	Yrd.Çalgı Piyano III	1	0	2	0	2	TB	Z	3
KMP 197	Konturpuan-Füg I	2	2	0	0	2	TM	Z	3
MTR 431	Dikte Deşifre I	1	0	2	0	3	MT	Z	3
SES 427	Sahne Bilgisi ve Jest Mimik	1.5	1	1	0	3	TM	Z	3
ING 205	English III	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	3
	Çalgı III	2				6	TM	S	3
(TM)	3.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	3

4. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MTR 242	Makam Teorisi IV	3	2	2	0	4	TB	Z	4
MTR 244	Müzik Teorisi IV	3	2	2	0	4	TB	Z	4
CAB 244	Yrd.Çalgı Piyano IV	1	0	2	0	2	TM	Z	4
KMP 198	Konturpuan-Füg II	2	2	0	0	3	TM	Z	4
MTR 432	Dikte Deşifre II	1	0	2	0	3	MT	Z	4
ING	English IV	3	3	0	0	3.5	ITB	Z	4

206									
	Çalgı IV	2				6	TM	S	4
(TM)	4.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	4

5. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MUZ 121	Müzik Tarihi I	2	2	0	0	3	MT	Z	5
MUZ 475	Türk Halk Müziği Bilgileri I	2	2	0	0	3	MT	Z	5
MUZ 321	Organolojiye Giriş	2	2	0	0	4	MT	Z	5
KMP 195	Form Bilgisi I	2	2	0	0	3	MT	Z	5
CAB 343	Yrd.Çalgı Piyano V	1	0	2	0	2	TM	Z	5
MTR 433	Eser Çözümleme I	1	0	2	0	3	TM	Z	5
(MT)	5.yy Seçime Bağlı Ders I	2				3	MT	S	5
(MT)	5.yy Seçime Bağlı Ders II	2				3	MT	S	5
	Çalgı V	2				6	TM	S	5
(TM)	5.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	5

6. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MUZ 122	Müzik Tarihi II	2	2	0	0	3	MT	Z	6
MUZ 476	Türk Halk Müziği Bilgileri II	2	2	0	0	3	MT	Z	6
KMP 196	Form Bilgisi II	2	2	0	0	3	TM	Z	6
MTR 434	Eser Çözümleme II	1	0	2	0	3	TM	Z	6
CAB 344	Yrd.Çalgı Piyano VI	1	0	2	0	2	TM	Z	6
(MT)	6.yy Seçime Bağlı Ders I	2				3	MT	S	6
(MT)	6.yy Seçime Bağlı Ders II	2				3	MT	S	6
(ITB)	6.yy Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	6
	Çalgı VI	2				6	TM	S	6
(TM)	6.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	6

7. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
CAB 443	Yrd.Çalgı Piyano VII	1	0	2	0	2	TM	Z	7
MUZ 486	Müzik Pedagojisine Giriş	3	3	0	0	4	TM	Z	7
ATA 103	Atatürk İlke ve Ink.Tarihi	4	4	0	0	4	ITB	Z	7
(MT)	7.yy Seçime Bağlı Ders I	2				3	MT	S	7
(MT)	7.yy Seçime Bağlı Ders II	2				3	MT	S	7
	Çalgı VII	2				6	TM	S	7
(TM)	7.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	7
(ITB)	7.yy Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	7

8. Yarıyıl

Ders Kodu	Ders Adı	Kredi	Ders	Uyg.	Lab.	AKTS	Türü	Z/S	Yarıyıl
MUZ 498	Müzik Estetiğine Giriş	2	2	0	0	3	MT	Z	8
CAB 444	Yrd.Çalgı Piyano VIII	1	0	2	0	2	TM	Z	8
CAB 492	Bitirme Çalışması	3	0	6	0	3	MT	Z	8
(MT)	8.yy Seçime Bağlı Ders I	2				3	MT	S	8
(MT)	8.yy Seçime Bağlı Ders II	2				3	MT	S	8
	Çalgı VIII	2				6	TM	S	8
(TM)	8.yy Seçime Bağlı Ders	2				3.5	TM	S	8
(ITB)	8.yy Seçime Bağlı Ders	3				4	ITB	S	8

TOPLAM KREDİ : 145 TOPLAM AKTS : 240

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ DEVLET KONSERVATUVARI

Temel Bilimler Bölümü Ders Planı

2018-2019 Yılı

1. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
ING 191	İNGİLİZCE	Zorunlu	Türkçe	4 + 0	4	4
TBB 101	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA I	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TBB 103	PİYANO I	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 105	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (TSM) I	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TBB 107	RİTİM UYGULAMA I	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	4
TBB 109	ÇALGI I	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	5
Toplam					23	30

2. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TUR 102	TÜRK DİLİ	Zorunlu	Türkçe	4 + 0	4	4
TBB 102	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA II	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TBB 104	PİYANO II	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 106	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (TSM) II	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TBB 108	RİTİM UYGULAMA II	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	4
TBB 110	ÇALGI II	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	5
Toplam					23	30

3. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
ATA 201	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILÂP TARİHİ	Zorunlu	Türkçe	4 + 0	4	4
TBB 201	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA III	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TBB 203	ARMONİ I	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 205	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (TSM) III	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TBB 207	PİYANO III	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	4
TBB 209	ÇALGI III	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	5
	DK-ORTAK SEÇMELİ (2)	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	0
	DK-ORTAK SEÇMELİ (2)	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	0
Toplam					23	30

3. Yarıyıl Seçimlik Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TBB 215	DÜNYA MÜZİK TÜRLERİ	Seçmeli	Türkçe	2 + 0	2	4
TBB 287	KONTRPUAN I	Seçmeli	Türkçe	3 + 0	3	5
Toplam					5	9

4. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
ENF 202	TEMEL BİLGİ TEKNOLOJİSİ KULLANIMI	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	4
TBB 202	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA IV	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TBB 204	ARMONİ II	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 206	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (THM) I	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TBB 208	PİYANO IV	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	4
TBB 210	ÇALGI IV	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	5
	DK-ORTAK SEÇMELİ (2)	SECMELI	Türkçe	0 + 0	0	0
	DK-ORTAK SEÇMELİ (2)	SECMELI	Türkçe	0 + 0	0	0
Toplam					22	30

4. Yarıyıl Seçimlik Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TBB 220	MÜZİK ESTETİĞİ	Seçmeli	Türkçe	2 + 0	2	4
TBB 288	KONTRPUAN II	Seçmeli	Türkçe	3 + 0	3	5
Toplam					5	9

5. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TBB 301	FORM BİLGİSİ	Zorunlu	Türkçe	4 + 0	4	6
TBB 303	REPERTUVAR (TSM) I	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TBB 305	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (THM) II	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TBB 307	MÜZİKOLOJİ	Zorunlu	Türkçe	4 + 0	4	6
TBB 309	ÇALGI V	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	6
	DK-ORTAK SEÇMELİ (3)	SECMELI	Türkçe	0 + 0	0	0
	DK-ORTAK SEÇMELİ (3)	SECMELI	Türkçe	0 + 0	0	0
Toplam					21	30

5. Yarıyıl Seçimlik Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TBB 313	ARMONİ III	Seçmeli	Türkçe	3 + 0	3	6
TBB 315	ORKESTRA I	Seçmeli	Türkçe	3 + 0	3	6
Toplam					6	12

6. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TBB 302	MÜZİKAL ANALİZ	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	6
TBB 304	REPERTUVAR (THM) I	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TBB 306	TÜRK MÜZİĞİ NAZÂRİYATI VE SOLFEJİ (THM) III	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TBB 308	ETNOMÜZİKOLOJİ	Zorunlu	Türkçe	4 + 0	4	6
TBB 310	ÇALGI VI	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	6
	DK-ORTAK SEÇMELİ (3)	SECMELI	Türkçe	0 + 0	0	0
	DK-ORTAK SEÇMELİ (3)	SECMELI	Türkçe	0 + 0	0	0
Toplam					20	30

6. Yarıyıl Seçimlik Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TBB 310	ARMONİ IV	Seçmeli	Türkçe	3 + 0	3	6
TBB 312	ORKESTRA II	Seçmeli	Türkçe	3 + 0	3	6
Toplam					6	12

7. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
	DK-ORTAK SEÇMELİ (4)	SECMELI	Türkçe	0 + 0	0	5
	DK-ORTAK SEÇMELİ (4)	SECMELI	Türkçe	0 + 0	0	5
	ÜNİVERSİTE ORTAK SEÇMELİ	SECMELI	Türkçe	0 + 0	0	5
	ZORUNLU SEÇMELİ	SECMELI	Türkçe	0 + 0	0	5
	ZORUNLU SEÇMELİ	SECMELI	Türkçe	0 + 0	0	5
	GİRİŞİMCİLİK VE PROJE YÖNETİMİ	SECMELI	Türkçe	0 + 0	0	5
Toplam					0	30

7. Yarıyıl Seçimlik Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TBB 401	ARAŞTIRMA METOD VE TEKNİKLERİ	Seçmeli	Türkçe	4 + 0	4	5
TBB 423	ORGANOLOJİ	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 425	REPERTUVAR (TSM) II	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 427	REPERTUVAR (THM) II	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 429	ÇALGI VII	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5

TBB 431	SES EĞİTİMİ I	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 433	ARMONİ III	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 435	OSMANLI TÜRKÇESİ I	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 437	TÜRK MÜZİĞİ NAZÂRİYATI VE SOLFEJİ (TSM) IV	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 439	TÜRK MÜZİĞİ NAZÂRİYATI VE SOLFEJİ (THM) IV	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 441	ORKESTRA I	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 443	TÜRK MÜZİĞİ ANALİZİ	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 455	MÜZİK TARİHİ	Seçmeli	Türkçe	4 + 0	4	5
TBB 455	MÜZİK TEKNOLOJİLERİ	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
Toplam					44	70

8. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TBB 498	BİTİRME ÇALIŞMASI	Zorunlu	Türkçe	0 + 4	4	10
	DK-ORTAK SEÇMELİ (4)	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
	DK-ORTAK SEÇMELİ (4)	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
	ÜNİVERSİTE ORTAK SEÇMELİ	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
	ZORUNLU SEÇMELİ	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
Toplam					4	30

8. Yarıyıl Seçimlik Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TBB 426	ÇALGI VIII	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 428	SES EĞİTİMİ II	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 430	ARMONİ IV	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 432	OSMANLI TÜRKÇESİ II	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 434	ORKESTRA II	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 438	REPERTUVAR (THM) III	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 440	REPERTUVAR (TSM) III	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 442	DİNİ MÜZİK	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 444	MÜZİKAL PALEOGRAFYA	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TBB 466	TÜRK MÜZİK TARİHİ	Seçmeli	Türkçe	4 + 0	4	5
Toplam					31	50

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ DEVLET KONSERVATUVARI

Türk müziği Bölümü Ders Planı
2018-2019 Yılı

1. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
ING 191	İNGİLİZCE	Zorunlu	Türkçe	4 + 0	4	4
TMB 101	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA I	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TMB 103	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (THM) I	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 105	ÇALGI I	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	5
TMB 107	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (TSM) I	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TMB 109	TÜRK MÜZİĞİ USULLERİ I	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	4
Toplam					23	30

2. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TUR 102	TÜRK DİLİ	Zorunlu	Türkçe	4 + 0	4	4
TMB 102	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA II	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TMB 104	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (THM) II	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 106	ÇALGI II	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	5
TMB 108	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (TSM) II	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TMB 110	TÜRK MÜZİĞİ USULLERİ II	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	4
Toplam					23	30

3. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
ATA 201	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILÂP TARİHİ	Zorunlu	Türkçe	4 + 0	4	4
TMB 201	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (TSM) III	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TMB 203	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (THM) III	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	6
TMB 205	ÇALGI III	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	5
TMB 211	REPERTUVARA GİRİŞ (TSM)	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TMB	PIYANO I	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	3

221						
Toplam					23	30

4. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
ENF 202	TEMEL BİLGİ TEKNOLOJİSİ KULLANIMI	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	4
TMB 202	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (TSM) IV	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TMB 206	ÇALGI IV	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	5
TMB 210	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (THM) IV	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	6
TMB 212	REPERTUVARA GİRİŞ (THM)	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TMB 222	PİYANO II	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	3
Toplam					22	30

5. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TMB 301	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (TSM) V	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TMB 305	ÇALGI V	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	6
TMB 309	TÜRK MÜZİĞİ FORM BİLGİSİ	Zorunlu	Türkçe	4 + 0	4	6
TMB 311	REPERTUVAR (TSM) I	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TMB 321	REPERTUVAR (THM) I	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
Toplam					22	30

6. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TMB 302	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (THM) V	Zorunlu	Türkçe	2 + 2	3	6
TMB 306	ÇALGI VI	Zorunlu	Türkçe	2 + 1	3	6
TMB 308	TÜRK MÜZİĞİ ANALİZİ	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TMB 312	REPERTUVAR (TSM) II	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
TMB 322	REPERTUVAR (THM) II	Zorunlu	Türkçe	4 + 2	5	6
Toplam					21	30

7. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
	DK-ORTAK SEÇMELİ (4)	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5

	DK-ORTAK SEÇMELİ (4)	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
	ÜNİVERSİTE ORTAK SEÇMELİ	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
	ZORUNLU SEÇMELİ	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
	ZORUNLU SEÇMELİ	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
	GİRİŞİMCİLİK VE PROJE YÖNETİMİ	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
Toplam					0	30

7. Yarıyıl Seçimlik Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TMB 401	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (THM) VI	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 405	ÇALGI VII	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 407	ARAŞTIRMA METOD VE TEKNİKLERİ	Seçmeli	Türkçe	4 + 0	4	5
TMB 411	ÇALGI TOPLULUKLARI I	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 443	ASKERİ MÜZİK	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 451	REPERTUVAR (TSM) III	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 453	REPERTUVAR (THM) III	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 455	SES EĞİTİMİ	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 457	OSMANLI TÜRKÇESİ	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 457	TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ	Seçmeli	Türkçe	4 + 0	4	5
TMB 459	TÜRK MÜZİĞİ MEŞKİ I	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
Toplam					35	55

8. Yarıyıl Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TMB 498	BİTİRME ÇALIŞMASI	Zorunlu	Türkçe	0 + 4	4	10
	DK-ORTAK SEÇMELİ (4)	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
	DK-ORTAK SEÇMELİ (4)	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
	ÜNİVERSİTE ORTAK SEÇMELİ	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
	ZORUNLU SEÇMELİ	SECMELİ	Türkçe	0 + 0	0	5
Toplam					4	30

8. Yarıyıl Seçimlik Ders Planı

Kodu	Ders	Tur	Dil	T+U Saat	Kredi	AKTS
TMB 406	ÇALGI VIII	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 408	TÜRK MÜZİĞİ KAYNAKLARI	Seçmeli	Türkçe	3 + 0	3	5

TMB 414	ÇALGI TOPLULUKLARI II	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 440	DİNİ MÜZİK	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 444	MÜZİK TEKNOLOJİLERİ	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 450	TÜRK MÜZİĞİ NAZARİYATI VE SOLFEJİ (TSM) VI	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 452	REPERTUVAR (TSM) IV	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 454	REPERTUVAR (THM) IV	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 456	ARMONİ	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 458	GÜFTE İNCELEMESİ	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
TMB 460	TÜRK MÜZİĞİ MEŞKİ II	Seçmeli	Türkçe	2 + 2	3	5
Toplam					33	55

**KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ DEVLET KONSERVATUVARI
MÜZİKOLOJİ BÖLÜMÜ
DERS PLANI
2017-2019 Yılı Eğitim Öğretim Yılından İtibaren Uygulanacak**

1. YARI YIL						
Kodu	Dersin Adı	T	U	TOP	K	AKTS
DEK 109	Tonal ve Modal Solfej –I	2	1	3	2	3
KGM 119	Piyano-Deşifre-I	2	1	3	2	3
KGM 117	Armoni-I	2	0	2	2	3
KGM 115	Form Bilgisi ve Eser Analizi-I	2	0	2	2	2
KGM 113	Türk Müziği-I	2	0	2	2	6
DEK 111	Rönesans Müziği	2	0	2	2	2
ENF 101	Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı	2	1	3	2	3
AIB 103	A.İ.İ.T.-I	2	0	2	2	2
TDB 107	Türk Dili –I	2	0	2	2	2
YDB 101	İngilizce -I	4	0	4	4	4
ZORUNLU DERS TOPLAMI						30
1. YARIYIL AKTS TOPLAMI						30
2. YARI YIL						
Kodu	Dersin Adı	T	U	TOP	K	AKTS
DEK 102	Tonal ve Modal Solfej –II	2	1	3	2	3
KGM 112	Piyano-Deşifre-II	2	1	3	2	6
KGM 110	Armoni-II	2	0	2	2	3
KGM 108	Form Bilgisi ve Eser Analizi-II	2	0	2	2	3
KGM 106	Türk Müziği-II	2	0	2	2	3
DEK104	Barok Müziği	2	0	2	2	2
DEK 102	Görsel Programlama	2	0	2	2	2
AIB 104	A.İ.İ.T.-II	2	0	2	2	2
TDB108	Türk Dili -II	2	0	2	2	2
YDB102	İngilizce - II	4	0	4	4	4
ZORUNLU DERS AKTS TOPLAMI						30
2. YARIYIL AKTS TOPLAMI						30

3. YARI YIL						
Kodu	Dersin Adı	T	U	TOP	K	AKTS
DEK201	Tonal ve Modal Solfej –III	2	1	3	2	6
KGM 203	Piyano-Deşifre-III	2	1	3	2	4
KGM 211	Armoni-III	2	0	2	2	3
KMZ 207	Kontrpuan-I	2	0	2	2	3
KGM 217	Form Bilgisi ve Eser Analizi-III	2	0	2	2	3
KMZ 205	Çalgı Bilgisi ve Partisyon-I	2	0	2	2	3
DEK 209	Klasik Dönemde Müzik	2	0	2	2	2
YDB 201	İngilizce - III	4	0	4	4	4
ZORUNLU DERS AKTS TOPLAMI						28

SEÇMELİ DERSLER						
DKS 201	Sanat Tarihi- I	2	0	2	2	2
DKS 205	Yabancı Dil - Almanca –I	2	0	2	2	2
DKS 207	Seçmeli Çalgı-I	2	0	2	2	2
DKS 209	Kültür İçinde Müzik-I	2	0	2	2	2
DKS 211	Orta Asya Türk Müziği Kültürü- I	2	0	2	2	2
2 AKTS DERS SEÇİLEBİLİR		Seçmeli Ders Grup III AKTS Toplamı				2
3. YARIYIL AKTS TOPLAMI						30

4. YARI YIL						
Kodu	Dersin Adı	T	U	TOP	K	AKTS
DEK202	Tonal ve Modal Solfej –IV	2	1	3	2	6
KGM 204	Piyano-Deşifre-IV	2	1	3	2	4
KGM 212	Armoni-IV	2	0	2	2	3
KMZ 208	Kontrpuan-II	2	0	2	2	3
KMZ 218	Form Bilgisi ve Eser Analizi-IV	2	0	2	2	3
KMZ 212	Çalgı Bilgisi ve Partisyon-II	2	0	2	2	3
DEK 210	Romantik Dönemde Müzik	2	0	2	2	2
YDB 202	İngilizce - IV	4	0	4	4	4
ZORUNLU DERS AKTS TOPLAMI						28

SEÇMELİ DERSLER						
DKS 202	Sanat Tarihi – II	2	0	2	2	2
DKS 206	Yabancı Dil-Almanca – II	2	0	2	2	2
DKS 208	Seçmeli Çalgı-II	2	0	2	2	2
DKS 210	Kültür İçinde Müzik-II	2	0	2	2	2
DKS 212	Orta Asya Türk Müziği Kültürü- II	2	0	2	2	2
2 AKTS DERS SEÇİLEBİLİR		Seçmeli Ders Grup IV AKTS Toplamı				2
4. YARIYIL AKTS TOPLAMI						30

7. YARI YIL						
Kodu	Dersin Adı	T	U	TOP	K	AKTS
KGM 415	Çağdaş Türk Müziği -III.	2	0	2	2	5
KMZ 407	Kompozisyon -I	2	2	4	3	8
DEK 405	20. Yüzyıl Müziği -I.	2	0	2	2	2

KGM 409	Araştırma Yöntem ve Teknikleri	2	0	2	2	2
KGM 403	Cumhuriyet Dönemi Müzik Yapılanmaları	2	0	2	2	6
DEK 419	Müzik Estetiği	2	0	2	2	2
KGM 417	Popüler Müzikler-I	2	0	2	2	3
ZORUNLU DERS AKTS TOPLAMI						28
SEÇMELİ DERSLER						
DKS 401	Akustik I	2	0	2	2	2
DKS 405	Dünyada Geleneksel Müzikler-I.	2	0	2	2	2
DKS 407	Seçmeli Çalgı-I	2	0	2	2	2
DKS 409	Türk Eğlence Kültürü-I	2	0	2	2	2
DKS 411	Müzik Etnolojisi-I	2	0	2	2	2
2 AKTS DERS SEÇİLEBİLİR			Seçmeli Ders Grup VII AKTS Toplamı			2
7. YARIYIL AKTS TOPLAMI						30
8. YARI YIL						
Kodu	Dersin Adı	T	U	TOP	K	AKTS
KGM 416	Çağdaş Türk Müziği –IV	2	0	2	2	4
KMZ 408	Kompozisyon –II	2	2	4	3	8
DEK 406	20. Yüzyıl Müziği -II.	2	0	2	2	2
DEK 414	Müzik Sosyolojisi	2	0	2	2	2
KGM 418	Popüler Müzikler -II	2	0	2	2	2
KGM 404	Bitirme Çalışması (Proje)	2	0	2	2	6
KGM 410	MüzikYazar. ve Eleştirmenliği	2	0	2	2	4
ZORUNLU DERS AKTS TOPLAMI						28
SEÇMELİ DERSLER						
DKS 402	Akustik II	2	0	2	2	2
DKS 406	Dünyada Geleneksel Müzikler-II.	2	0	2	2	2
DKS 408	Seçmeli Çalgı-II	2	0	2	2	2
DKS 410	Türk Eğlence Kültürü-II	2	0	2	2	2

DKS 412	Müzik Etnolojisi-II	2	0	2	2	2
2 AKTS DERS SEÇİLEBİLİR		Seçmeli Ders Grup VIII AKTS Toplamı				2
8. YARIYIL AKTS TOPLAMI					30	
1. Yarıyıl						
Ders Kodu	Ders Adı	Teori	Uyg.	Top.	Kredi	AKTS
KTM 101	Çalgı I / Ses Eğitimi I	3	1	4	4	4
KTM 103	Yardımcı Çalgı I / Yardımcı Ses Eğitimi I	1	1	2	2	2
KTM 105	Klasik Türk Müziği Kuram ve Solfej I	3	1	4	4	4
THM 101	Türk Halk Müziği Solfej I	3	1	4	4	4
THM 111	Temel Piyano I	1	1	2	2	2
DEK 101	Tonal - Modal Solfej I	2	1	3	3	3
ENF 101	Temel Bilgi Teknolojileri I	2	1	3	3	3
AIB 103	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	2	2
TDB 107	Türk Dili-I	2	0	2	2	2
YDB 101	Yabancı Dil - İngilizce (A1)	4	0	4	4	4
	TOPLAM	23	7	30	30	30
2. Yarıyıl						
Ders Kodu	Ders Adı	Teori	Uyg.	Top.	Kredi	AKTS
KTM 102	Çalgı II / Ses Eğitimi II	3	1	4	4	4
KTM 104	Yardımcı Çalgı II / Yardımcı Ses Eğitimi II	1	1	2	2	2
KTM 106	Klasik Türk Müziği Kuram ve Solfej II	3	1	4	4	4
THM 102	Türk Halk Müziği Solfej II	3	1	4	4	4
THM 112	Temel Piyano II	1	1	2	2	2
DEK 106	Tonal - Modal Solfej II	2	1	3	3	3
DEK 102	Görsel Programlama	2	1	3	3	3
AIB 104	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2	2	2
TDB 108	Türk Dili II	2	0	2	2	2
YDB 103	Yabancı Dil - İngilizce (A2)	4	0	4	4	4
	TOPLAM	23	7	30	30	30
3. Yarıyıl						
Ders Kodu	Ders Adı	Teori	Uyg.	Top.	Kredi	AKTS
KTM	Çalgı III / Ses Eğitimi III	3	1	4	4	4

201						
KTM 203	Yardımcı Çalgı III / Yardımcı Ses Eğitimi III	1	1	2	2	2
KTM 205	Türk Müziği Kuramı ve Solfeji III	3	1	4	4	4
DEK 201	Tonal ve Modal Solfej III	2	1	3	3	3
KTM 207	Klasik Türk Müziği'nde Üslup ve Repertuvar I	2	1	3	3	3
KTM 209	Toplu İcra I	3	1	4	4	4
KTM 211	Klasik Türk Müziği'nde Usul ve Form Bilgisi I	2	0	2	2	4
YDB 201	Yabancı Dil - İngilizce (B1)	4	0	4	4	4
	Seçmeli Ders	2	0	2	2	2
	TOPLAM	22	6	28	28	30
Seçmeli Dersler						
THM 219	Halk Şiiri İncelemesi I (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 221	Divan Edebiyatı ve Şiiri I (seçmeli)	2	0	2	2	2
DEK 201	Sanat Tarihi I (seçmeli)	2	0	2	2	2
KGM 209	Kültür İçinde Müzik I (seçmeli)	2	0	2	2	2
KGM 211	Orta Asya Türk Müziği Kültürü I (seçmeli)	2	0	2	2	2
4. Yarıyıl						
Ders Kodu	Ders Adı	Teori	Uyg.	Top.	Kredi	AKTS
KTM 202	Çalgı IV / Ses Eğitimi IV	3	1	4	4	4
KTM 204	Yardımcı Çalgı IV / Yardımcı Ses Eğitimi IV	1	1	2	2	2
KTM 206	Türk Müziği Kuramı ve Solfeji IV	3	1	4	4	4
DEK 202	Tonal ve Modal Solfej IV	2	1	3	3	3
KTM 208	Klasik Türk Müziği'nde Üslup ve Repertuvar II	2	1	3	3	3
KTM 210	Toplu İcra II	3	1	4	4	4
KTM 212	Klasik Türk Müziği'nde Usul ve Form Bilgisi II	2	0	2	2	4
YDB 202	Yabancı Dil - İngilizce (B1)	4	0	4	4	4
	Seçmeli Ders	2	0	2	2	2
	TOPLAM	22	6	28	28	30
Seçmeli Dersler						
THM 220	Halk Şiiri İncelemesi II (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 222	Divan Edebiyatı ve Şiiri II (seçmeli)	2	0	2	2	2

DEK 202	Sanat Tarihi II (seçmeli)	2	0	2	2	2
KGM 210	Kültür İçinde Müzik II (seçmeli)	2	0	2	2	2
KGM 212	Orta Asya Türk Müziği Kültürü II (seçmeli)	2	0	2	2	2
5. Yarıyıl						
Ders Kodu	Ders Adı	Teori	Uyg.	Top.	Kredi	AKTS
KTM 301	Çalgı IV / Ses Eğitimi V	3	1	4	4	4
KTM 305	Türk Müziği Kuramı ve Solfeji V	3	1	4	4	4
KTM 307	Klasik Türk Müziği'nde Üslup ve Repertuvar III	3	1	4	4	4
KTM 309	Toplu İcra III	3	1	4	4	4
KTM 311	Klasik Türk Müziği'nde Usul ve Form Bilgisi III	2	0	2	2	4
KTM 313	Klasik Türk Müziği Tarihi I	2	0	2	2	4
THM 315	Bilgisayarda Nota Yazım Teknikleri	2	0	2	2	4
	Seçmeli Ders	2	0	2	2	2
Toplam		20	4	24	24	30
Seçmeli Dersler						
KTM 321	Çalgı Bakım Onarım I (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 323	Erken Dönem Türk Müziği Bestecileri (seçmeli)	2	0	2	2	2
KGM 309	Uzak Doğu Müzik Kültürü I (Seçmeli)	2	0	2	2	2
KGM 305	Osmanlıca I (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 325	Bilimsel Metin Okumaları I (seçmeli)	2	0	2	2	2
6. Yarıyıl						
Ders Kodu	Ders Adı	Teori	Uyg.	Top.	Kredi	AKTS
KTM 302	Çalgı VI / Ses Eğitimi VI	3	1	4	4	4
KTM 306	Türk Müziği Kuramı ve Solfeji VI	3	1	4	4	4
KTM 308	Klasik Türk Müziği'nde Üslup ve Repertuvar IV	3	1	4	4	4
KTM 310	Toplu İcra IV	3	1	4	4	4
KTM 312	Klasik Türk Müziği'nde Usul ve Form Bilgisi IV	2	0	2	2	4
KTM 314	Klasik Türk Müziği Tarihi II	2	0	2	2	4

TMB 301	Ses Kayıt Teknolojileri	2	0	2	2	4
	Seçmeli Ders	2	0	2	2	2
	Toplam	20	4	24	24	30
Seçmeli Dersler						
KTM 322	Çalgı Bakım Onarım II (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 324	Klasik Dönem Bestecileri (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 320	Orta Doğu Müzik Kültürü II (Seçmeli)	2	0	2	2	2
KGM 306	Osmanlıca II (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 326	Bilimsel Metin Okumaları II (seçmeli)	2	0	2	2	2
7. Yarıyıl						
Ders Kodu	Ders Adı	Teori	Uyg.	Top.	Kredi	AKTS
KTM 401	Çalgı VII/ Ses Eğitimi VII	3	1	4	4	4
KTM 405	Türk Müziği Kuramı ve Solfeji VII	3	1	4	4	4
KTM 407	Klasik Türk Müziği'nde Üslup ve Repertuvar V	3	1	4	4	4
KTM 409	Toplu İcra V	3	1	4	4	4
KTM 411	Klasik Türk Müziği'nde Usul ve Form Bilgisi V	2	0	2	2	4
KTM 413	Araştırma Yöntem ve Teknikleri	2	0	2	2	4
KTM 415	Genel Müzik Tarihi	2	0	2	2	4
	Seçmeli Ders	2	0	2	2	2
	Toplam	20	4	24	24	30
Seçmeli Dersler						
KTM 423	Çalgı Bilgisi ve Tarihi I (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 421	Türk Din Müziği I (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 427	Neo Klasik Dönem Türk Müziği Bestecileri (seçmeli)	2	0	2	2	2
KGM 409	Dünyada Geleneksel Müzikler I (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 425	Bilimsel Metin Okumaları III (seçmeli)	2	0	2	2	2
8. Yarıyıl						
Ders Kodu	Ders Adı	Teori	Uyg.	Top.	Kredi	AKTS

KTM 402	Çalgı VII/ Ses Eğitimi VIII	3	1	4	4	4
KTM 406	Türk Müziği Kuramı ve Solfeji VIII	3	1	4	4	4
KTM 408	Klasik Türk Müziği'nde Üslup ve Repertuvar VI	3	1	4	4	4
KTM 410	Toplu İcra VI	3	1	4	4	4
KTM 412	Klasik Türk Müziği'nde Usul ve Form Bilgisi VI	2	0	2	2	4
KTM 414	Bitirme Çalışması	2	0	2	2	4
KTM 416	Müzik Felsefesi	2	0	2	2	4
	Seçmeli Ders	2	0	2	2	2
	Toplam	20	4	24	24	30
Seçmeli Dersler						
KTM 424	Çalgı Bilgisi ve Tarihi II (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 422	Türk Din Müziği II (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 428	Romantik Dönem Türk Müziği Bestecileri (seçmeli)	2	0	2	2	2
KGM 410	Dünyada Geleneksel Müzikler II (seçmeli)	2	0	2	2	2
KTM 426	Bilimsel Metin Okumaları IV (seçmeli)	2	0	2	2	2

EGE ÜNİVERSİTESİ DEVLET TÜRK MUSİKİSİ KONSERVATUARI
TEMEL BİLİMLER

D : Ders U: Uygulama L: Laboratuvar

1. Dönem							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
ATA101	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ I	Zorunlu	2	0		2	
PİY101	PİYANO I	Zorunlu	1	1		2	
TBO101	SES EĞİTİMİ I	Zorunlu	1	1		1	
T.B(a)THM.SEÇ.1YY	T.B(a)THM SEÇMELİ 1.YY	Seçmeli	-	-		1	
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.I	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ I	Seçmeli	-	-		8	
TBO117	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI I	Zorunlu	2	2		5	
TUR101	TÜRK DİLİ I	Zorunlu	2	0		2	
TBO115	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI I	Zorunlu	2	2		5	
YDI101	YABANCI DİL I	Zorunlu	4	0		4	
Toplam			14	6		30	
2. Dönem							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
ATA102	ATATÜRK İLKELERİ	Zorunlu	2	0	0	2	

	VE İNKILAP TARİHİ II						
PİY102	PİYANO II	Zorunlu	1	1	0	1	
TBO102	SES EĞİTİMİ II	Zorunlu	1	1	0	1	
T.B(a)THM.SEÇ.2YY	T.B(a)THM.SEÇMELİ 2.YY	Seçmeli	-	-	-	1	
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.II	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ II	Seçmeli	-	-	-	8	
TBO118	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI II	Zorunlu	2	2	0	4	
TUR102	TÜRK DİLİ II	Zorunlu	2	0	0	2	
TBO116	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI II	Zorunlu	2	2	0	5	
YDI102	YABANCI DİL II	Zorunlu	4	0	0	4	
Toplam			14	6	0	28	
3. Dönem							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
PİY201	PİYANO III	Zorunlu	1	1	0	2	
TBH217	REPERTUVAR I THM	Zorunlu	1	1	0	5	
TBO201	SES EĞİTİMİ III	Zorunlu	1	1	0	1	
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.III	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ III	Seçmeli	-	-	-	8	
T.B(a).THM.SEÇ.I	TEMEL BİLİMLER (a) .THM.SEÇMELİ -I	Seçmeli	-	-	-	2	
TBO225	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI III	Zorunlu	2	2	0	5	
TBO207	TÜRK HALK MÜZİĞİ BİLGİLERİ I	Zorunlu	1	1	0	2	
TBO223	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI III	Zorunlu	2	2	0	5	
Toplam			8	8	0	30	
4. Dönem							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
PİY202	PİYANO IV	Zorunlu	1	1	0	2	
TBH218	REPERTUVAR II THM	Zorunlu	1	1	0	5	
TBO202	SES EĞİTİMİ IV	Zorunlu	1	1	0	1	
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.IV	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ IV	Seçmeli	-	-	-	8	
T.B(a).THM.SEÇ.II	TEMEL BİLİMLER (a). THM. SEÇMELİ -II	Seçmeli	-	-	-	2	
TBO226	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI IV	Zorunlu	2	2	0	5	
TBO208	TÜRK HALK MÜZİĞİ BİLGİLERİ II	Zorunlu	1	1	0	2	
TBO224	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI IV	Zorunlu	2	2	0	5	
Toplam			8	8	0	30	
5. Dönem							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
ARM301	ARMONİ I	Zorunlu	1	1	0	2	

TBO303	ÇALGI BİLGİSİ VE TARİHİ I	Zorunlu	1	0	0	1
TBH329	REPERTUVAR III	Zorunlu	1	1	0	4
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.V	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ V	Seçmeli	-	-	-	8
T.B(a).THM.SEÇ.III	TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ-III	Seçmeli	-	-	-	2
TBH331	TOPLU UYGULAMA I	Zorunlu	1	1	0	4
TBO301	TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ I	Zorunlu	1	1	0	2
TBH303	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI I	Zorunlu	2	2	0	5
TBH309	YARDIMCI REPERTUVAR I	Zorunlu	1	1	0	2
Toplam			8	7	0	30

6. Dönem

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
ARM302	ARMONİ II	Zorunlu	1	1	0	2
TBO304	ÇALGI BİLGİSİ VE TARİHİ II	Zorunlu	1	0	0	1
TBH330	REPERTUVAR IV	Zorunlu	1	1	0	4
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.VI	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ VI	Seçmeli	-	-	-	8
T.B(a).THM.SEÇ.IV	TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ-IV	Seçmeli	-	-	-	2
TBH332	TOPLU UYGULAMA II	Zorunlu	1	1	0	4
TBO302	TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ II	Zorunlu	1	1	0	2
TBH304	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI II	Zorunlu	2	2	0	5
TBH310	YARDIMCI REPERTUVAR II	Zorunlu	1	1	0	2
Toplam			8	7	0	30

7. Dönem

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBO405	MÜZİK TARİHİ I	Zorunlu	2	0	0	1
TBH425	REPERTUVAR V	Zorunlu	1	1	0	4
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.VII	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ VII	Seçmeli	-	-	-	8
T.B(a).THM.SEÇ.V	TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ .V	Seçmeli	-	-	-	2
TBH427	TOPLU UYGULAMA III	Zorunlu	1	1	0	5
TBO401	TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ III	Zorunlu	1	1	0	2
TBH439	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJ KURAMI III	Zorunlu	1	1	0	5
TBO403	TÜRK MÜZİĞİNDE ÇOK SESLİLİK UYGULAMALARI I	Zorunlu	1	1	0	3
Toplam			7	5	0	30

8. Dönem						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBO406	MÜZİK TARİHİ II	Zorunlu	2	0	0	1
TBH426	REPERTUVAR VI	Zorunlu	1	1	0	4
T.B(a)THM.Ç.EĞİTVIII	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ VIII	Seçmeli	-	-	-	8
T.B(a).THM.SEÇ.VI	TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ- VI	Seçmeli	-	-	-	2
TBH428	TOPLU UYGULAMA IV	Zorunlu	1	1	0	5
TBO402	TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ IV	Zorunlu	1	1	0	2
TBH440	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJ KURAMI IV	Zorunlu	1	1	0	5
TBO404	TÜRK MÜZİĞİNDE ÇOK SESLİLİK UYGULAMALARI II	Zorunlu	1	1	0	3
Toplam			7	5	0	30

T.B(a)THM SEÇMELİ 1.YY						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
AT001	AKADEMİK TÜRKÇE	Seçmeli	2	0	0	1
TBO109	SES SAĞLIĞI I	Seçmeli	1	1	0	1
TBO111	BİLGİSAYARDA NOTA YAZIM UYGULAMALARI I	Seçmeli	1	1	0	1
TBO113	KABARTMA NOTA UYGULAMALARI I	Seçmeli	1	1	0	2
ÜYG104	ÜNİVERSİTE YAŞAMINA GEÇİŞ	Seçmeli	1	0	0	1

T.B (a) THM .ÇALGI EĞİTİMİ I						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH117	BAĞLAMA I	Seçmeli	2	2	0	8
TBH119	KABAK KEMANE I	Seçmeli	2	2	0	8
TBH121	ÜFLEMELİ SAZLAR I	Seçmeli	2	2	0	8
TBH123	TAR I	Seçmeli	2	2	0	8
TBO119	RİTİM I	Seçmeli	2	2	0	8

T.B(a)THM SEÇMELİ 2.YY						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
BLG107	BİLGİSAYARA GİRİŞ	Seçmeli	2	0	0	3
TBO110	SES SAĞLIĞI II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO112	BİLGİSAYARDA NOTA YAZIM UYGULAMALARI II	Seçmeli	1	1	0	3
TBO114	KABARTMA NOTA UYGULAMALARI II	Seçmeli	1	1	0	2
THU202	TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI	Seçmeli	1	0	0	3

T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ II						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH118	BAĞLAMA II	Seçmeli	2	2	0	8
TBH120	KABAK KEMANE II	Seçmeli	2	2	0	8
TBH122	ÜFLEMELİ SAZLAR II	Seçmeli	2	2	0	8
TBH124	TAR II	Seçmeli	2	2	0	8
TBO120	RİTİM II	Seçmeli	2	2	0	8

T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ III						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH209	BAĞLAMA III	Seçmeli	2	2	0	8
TBH211	KABAK KEMANE III	Seçmeli	2	2	0	8
TBH213	ÜFLEMELİ SAZLAR III	Seçmeli	2	2	0	8
TBH215	TAR III	Seçmeli	2	2	0	8
TBO209	RİTİM III	Seçmeli	2	2	0	8
TEMEL BİLİMLER (a) .THM.SEÇMELİ -I						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH203	TÜRK HALK EDEBİYATINA GİRİŞ I	Seçmeli	1	1	0	2
TBH205	İLERİ ÇALGI REPERTUVARI I	Seçmeli	1	1	0	2
TBH207	BÖLGESEL REPERTUVAR I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO211	TÜRK DİN MUSİKİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO213	TÜRK HALK OYUNLARI I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO215	GÖRÜNTÜ VE MÜZİK I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO217	MESLEKİ İNGİLİZCE I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO219	MÜZİK TEKNOLOJİLERİNE GİRİŞ I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO221	DİKSİYON I	Seçmeli	1	1	0	2
T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ IV						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH210	BAĞLAMA IV	Seçmeli	2	2	0	8
TBH212	KABAK KEMANE IV	Seçmeli	2	2	0	8
TBH214	ÜFLEMELİ SAZLAR IV	Seçmeli	2	2	0	8
TBH216	TAR IV	Seçmeli	2	2	0	8
TBO210	RİTİM IV	Seçmeli	2	2	0	8
TEMEL BİLİMLER (a). THM. SEÇMELİ -II						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH204	TÜRK HALK EDEBİYATINA GİRİŞ II	Seçmeli	1	1	0	2
TBH206	İLERİ ÇALGI REPERTUVARI II	Seçmeli	1	1	0	2
TBH208	BÖLGESEL REPERTUVAR II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO212	TÜRK DİN MUSİKİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO214	TÜRK HALK OYUNLARI II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO216	GÖRÜNTÜ VE MÜZİK II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO218	MESLEKİ İNGİLİZCE II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO220	MÜZİK TEKNOLOJİLERİNE GİRİŞ II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO222	DİKSİYON II	Seçmeli	1	1	0	2
T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ V						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH311	KABAK KEMANE V	Seçmeli	2	2	0	8
TBH313	ÜFLEMELİ SAZLAR V	Seçmeli	2	2	0	8
TBH315	TAR V	Seçmeli	2	2	0	8
TBH317	RİTİM V	Seçmeli	2	2	0	8
TBH319	BAĞLAMA V	Seçmeli	2	2	0	8
TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ-III						

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH323	DERLEME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2
TBH325	YARDIMCI ÇALGI EĞİTİMİ I	Seçmeli	1	1	0	2
TBH327	USUL UYGULAMALARI I	Seçmeli	1	1	0	2
TBH333	İLERİ ÇALGI REPERTUVARI III	Seçmeli	1	1	0	2
TBH335	BÖLGESEL REPERTUVAR III	Seçmeli	1	1	0	2
TBO305	SEÇMELİ PİYANO I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO307	MÜZİK VE TOPLUM I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO309	PROZODİ I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO311	TÜRK MÜZİĞİNDE NOTA YAZILARI I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO313	MESLEKİ İNGİLİZCE III	Seçmeli	1	1	0	2
T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ VI						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH312	KABAK KEMANE VI	Seçmeli	2	2	0	8
TBH314	ÜFLEMELİ SAZLAR VI	Seçmeli	2	2	0	8
TBH316	TAR VI	Seçmeli	2	2	0	8
TBH318	RİTİM VI	Seçmeli	2	2	0	8
TBH320	BAĞLAMA VI	Seçmeli	2	2	0	8
TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ- IV						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH324	DERLEME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2
TBH326	YARDIMCI ÇALGI EĞİTİMİ II	Seçmeli	1	1	0	2
TBH328	USUL UYGULAMALARI II	Seçmeli	1	1	0	2
TBH334	İLERİ ÇALGI REPERTUVARI IV	Seçmeli	1	1	0	2
TBH336	BÖLGESEL REPERTUVAR IV	Seçmeli	1	1	0	2
TBO306	SEÇMELİ PİYANO II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO308	MÜZİK VE TOPLUM II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO310	PROZODİ II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO312	TÜRK MÜZİĞİNDE NOTA YAZILARI II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO314	MESLEKİ İNGİLİZCE IV	Seçmeli	1	1	0	2
TBO316	İNSAN VE KÜLTÜR	Seçmeli	1	1	0	2
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH429	BAĞLAMA VII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH431	KABAK KEMANE VII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH433	ÜFLEMELİ SAZLAR VII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH435	TAR VII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH437	RİTİM VII	Seçmeli	1	1	0	8

TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ .V						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
ISR401	İŞARET DİLİ	Seçmeli	1	1	0	2
TBH419	YARDIMCI ÇALGI EĞİTİMİ III	Seçmeli	1	1	0	2
TBH423	USUL UYGULAMALARI III	Seçmeli	1	1	0	2
TBH441	İLERİ ÇALGI REPERTUVARI V	Seçmeli	1	1	0	2
TBH443	BÖLGESEL REPERTUVAR V	Seçmeli	1	1	0	2
TBO407	OSMANLICA I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO409	KORO EĞİTİMİ VE YÖNETİM TEKNİKLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO411	SEÇMELİ PİYANO III	Seçmeli	1	1	0	2
TBO413	OKUL MÜZİĞİ REPERTUVARI I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO417	POPÜLER KÜLTÜR VE MÜZİK I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO419	HALK BİLİMİ KURAMLARI	Seçmeli	1	1	0	2

T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ VIII						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH430	BAĞLAMA VIII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH432	KABAK KEMANE VIII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH434	ÜFLEMELİ SAZLAR VIII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH436	TAR VIII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH438	RİTİM VIII	Seçmeli	1	1	0	8

TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ- VI						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
GRK402	GİRİŞİMCİLİK VE KALİTE	Seçmeli	1	1	0	2
TBH420	YARDIMCI ÇALGI EĞİTİMİ IV	Seçmeli	1	1	0	2
TBH424	USUL UYGULAMALARI IV	Seçmeli	1	1	0	2
TBH442	İLERİ ÇALGI REPERTUVARI VI	Seçmeli	1	1	0	2
TBH444	BÖLGESEL REPERTUVAR VI	Seçmeli	1	1	0	2
TBO408	OSMANLICA II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO410	KORO EĞİTİMİ VE YÖNETİM TEKNİKLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO412	SEÇMELİ PİYANO IV	Seçmeli	1	1	0	2
TBO414	OKUL MÜZİĞİ REPERTUVARI II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO418	POPÜLER KÜLTÜR VE MÜZİK II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO420	HALK BİLİMİ KURAMLARI II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO422	İLKÖĞRETİM ÖNCESİ MÜZİK EĞİTİMİ	Seçmeli	1	1	0	2

EGE ÜNİVERSİTESİ TÜRK MUSİKİSİ DEVLET KONSERVATUARI

TEMEL BİLİMLER- THM

D : Ders U: Uygulama L: Laboratuvar

1. Dönem

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
ATA101	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ I	Zorunlu	2	0	0	2
PİY101	PİYANO I	Zorunlu	1	1	0	2
TBO101	SES EĞİTİMİ I	Zorunlu	1	1	0	1
T.B(a)THM.SEÇ.1YY	T.B(a)THM SEÇMELİ 1.YY	Seçmeli	-	-	-	1
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.I	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ I	Seçmeli	-	-	-	8
TBO117	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI I	Zorunlu	2	2	0	5
TUR101	TÜRK DİLİ I	Zorunlu	2	0	0	2
TBO115	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI I	Zorunlu	2	2	0	5
YDI101	YABANCI DİL I	Zorunlu	4	0	0	4
Toplam			14	6	0	30

2. Dönem

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
ATA102	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II	Zorunlu	2	0	0	2
PİY102	PİYANO II	Zorunlu	1	1	0	1
TBO102	SES EĞİTİMİ II	Zorunlu	1	1	0	1
T.B(a)THM.SEÇ.2YY	T.B(a)THM SEÇMELİ 2.YY	Seçmeli	-	-	-	1
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.II	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ II	Seçmeli	-	-	-	8
TBO118	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI II	Zorunlu	2	2	0	4
TUR102	TÜRK DİLİ II	Zorunlu	2	0	0	2
TBO116	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI II	Zorunlu	2	2	0	5
YDI102	YABANCI DİL II	Zorunlu	4	0	0	4
Toplam			14	6	0	28

3. Dönem

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
PİY201	PİYANO III	Zorunlu	1	1	0	2
TBH217	REPERTUVAR I THM	Zorunlu	1	1	0	5
TBO201	SES EĞİTİMİ III	Zorunlu	1	1	0	1
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.III	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ III	Seçmeli	-	-	-	8
T.B(a).THM.SEÇ.I	TEMEL BİLİMLER (a) .THM.SEÇMELİ -I	Seçmeli	-	-	-	2
TBO225	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI III	Zorunlu	2	2	0	5
TBO207	TÜRK HALK MÜZİĞİ BİLGİLERİ I	Zorunlu	1	1	0	2
TBO223	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI III	Zorunlu	2	2	0	5
Toplam			8	8	0	30

4. Dönem						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
PİY202	PİYANO IV	Zorunlu	1	1	0	2
TBH218	REPERTUVAR II THM	Zorunlu	1	1	0	5
TBO202	SES EĞİTİMİ IV	Zorunlu	1	1	0	1
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.IV	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ IV	Seçmeli	-	-	-	8
T.B(a).THM.SEÇ.II	TEMEL BİLİMLER (a). THM. SEÇMELİ -II	Seçmeli	-	-	-	2
TBO226	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI IV	Zorunlu	2	2	0	5
TBO208	TÜRK HALK MÜZİĞİ BİLGİLERİ II	Zorunlu	1	1	0	2
TBO224	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI IV	Zorunlu	2	2	0	5
Toplam			8	8	0	30
5. Dönem						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
ARM301	ARMONİ I	Zorunlu	1	1	0	2
TBO303	ÇALGI BİLGİSİ VE TARİHİ I	Zorunlu	1	0	0	1
TBH329	REPERTUVAR III	Zorunlu	1	1	0	4
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.V	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ V	Seçmeli	-	-	-	8
T.B(a).THM.SEÇ.III	TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ-III	Seçmeli	-	-	-	2
TBH331	TOPLU UYGULAMA I	Zorunlu	1	1	0	4
TBO301	TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ I	Zorunlu	1	1	0	2
TBH303	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI I	Zorunlu	2	2	0	5
TBH309	YARDIMCI REPERTUVAR I	Zorunlu	1	1	0	2
Toplam			8	7	0	30
6. Dönem						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
ARM302	ARMONİ II	Zorunlu	1	1	0	2
TBO304	ÇALGI BİLGİSİ VE TARİHİ II	Zorunlu	1	0	0	1
TBH330	REPERTUVAR IV	Zorunlu	1	1	0	4
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.VI	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ VI	Seçmeli	-	-	-	8
T.B(a).THM.SEÇ.IV	TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ- IV	Seçmeli	-	-	-	2
TBH332	TOPLU UYGULAMA II	Zorunlu	1	1	0	4
TBO302	TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ II	Zorunlu	1	1	0	2
TBH304	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI II	Zorunlu	2	2	0	5
TBH310	YARDIMCI REPERTUVAR II	Zorunlu	1	1	0	2

Toplam			8	7	0	30
7. Dönem						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBO405	MÜZİK TARİHİ I	Zorunlu	2	0	0	1
TBH425	REPERTUVAR V	Zorunlu	1	1	0	4
T.B(a)THM.Ç.EĞİT.VII	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ VII	Seçmeli	-	-	-	8
T.B(a).THM.SEÇ.V	TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ .V	Seçmeli	-	-	-	2
TBH427	TOPLU UYGULAMA III	Zorunlu	1	1	0	5
TBO401	TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ III	Zorunlu	1	1	0	2
TBH439	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJ KURAMI III	Zorunlu	1	1	0	5
TBO403	TÜRK MÜZİĞİ'NDE ÇOK SESLİLİK UYGULAMALARI I	Zorunlu	1	1	0	3
Toplam			7	5	0	30
8. Dönem						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBO406	MÜZİK TARİHİ II	Zorunlu	2	0	0	1
TBH426	REPERTUVAR VI	Zorunlu	1	1	0	4
T.B(a)THM.Ç.EĞİTVIII	T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ VIII	Seçmeli	-	-	-	8
T.B(a).THM.SEÇ.VI	TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ- VI	Seçmeli	-	-	-	2
TBH428	TOPLU UYGULAMA IV	Zorunlu	1	1	0	5
TBO402	TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ IV	Zorunlu	1	1	0	2
TBH440	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJ KURAMI IV	Zorunlu	1	1	0	5
TBO404	TÜRK MÜZİĞİ'NDE ÇOK SESLİLİK UYGULAMALARI II	Zorunlu	1	1	0	3
Toplam			7	5	0	30
T.B(a)THM SEÇMELİ 1.YY						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
AT001	AKADEMİK TÜRKÇE	Seçmeli	2	0	0	1
TBO109	SES SAĞLIĞI I	Seçmeli	1	1	0	1
TBO111	BİLGİSAYARDA NOTA YAZIM UYGULAMALARI I	Seçmeli	1	1	0	1
TBO113	KABARTMA NOTA UYGULAMALARI I	Seçmeli	1	1	0	2
ÜYG104	ÜNİVERSİTE YAŞAMINA GEÇİŞ	Seçmeli	1	0	0	1
T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ I						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH117	BAĞLAMA I	Seçmeli	2	2	0	8
TBH119	KABAK KEMANE I	Seçmeli	2	2	0	8
TBH121	ÜFLEMELİ SAZLAR I	Seçmeli	2	2	0	8

TBH123	TAR I	Seçmeli	2	2	0	8	
TBO119	RİTİM I	Seçmeli	2	2	0	8	
T.B(a)THM SEÇMELİ 2.YY							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
BLG107	BİLGİSAYARA GİRİŞ	Seçmeli	2	0	0	3	
TBO110	SES SAĞLIĞI II	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO112	BİLGİSAYARDA NOTA YAZIM UYGULAMALARI II	Seçmeli	1	1	0	3	
TBO114	KABARTMA NOTA UYGULAMALARI II	Seçmeli	1	1	0	2	
THU202	TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI	Seçmeli	1	0	0	3	
T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ II							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
TBH118	BAĞLAMA II	Seçmeli	2	2	0	8	
TBH120	KABAK KEMANE II	Seçmeli	2	2	0	8	
TBH122	ÜFLEMELİ SAZLAR II	Seçmeli	2	2	0	8	
TBH124	TAR II	Seçmeli	2	2	0	8	
TBO120	RİTİM II	Seçmeli	2	2	0	8	
TEMEL BİLİMLER (a) .THM.SEÇMELİ -I							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
TBH203	TÜRK HALK EDEBİYATINA GİRİŞ I	Seçmeli	1	1	0	2	
TBH205	İLERİ ÇALGI REPERTUVARI I	Seçmeli	1	1	0	2	
TBH207	BÖLGESEL REPERTUVAR I	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO211	TÜRK DİN MÜZİKİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO213	TÜRK HALK OYUNLARI I	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO215	GÖRÜNTÜ VE MÜZİK I	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO217	MESLEKİ İNGİLİZCE I	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO219	MÜZİK TEKNOLOJİLERİNE GİRİŞ I	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO221	DİKSİYON I	Seçmeli	1	1	0	2	
T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ III							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
TBH209	BAĞLAMA III	Seçmeli	2	2	0	8	
TBH211	KABAK KEMANE III	Seçmeli	2	2	0	8	
TBH213	ÜFLEMELİ SAZLAR III	Seçmeli	2	2	0	8	
TBH215	TAR III	Seçmeli	2	2	0	8	
TBO209	RİTİM III	Seçmeli	2	2	0	8	
T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ IV							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
TBH210	BAĞLAMA IV	Seçmeli	2	2	0	8	
TBH212	KABAK KEMANE IV	Seçmeli	2	2	0	8	
TBH214	ÜFLEMELİ SAZLAR IV	Seçmeli	2	2	0	8	
TBH216	TAR IV	Seçmeli	2	2	0	8	
TBO210	RİTİM IV	Seçmeli	2	2	0	8	
TEMEL BİLİMLER (a) . THM. SEÇMELİ -II							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
TBH204	TÜRK HALK EDEBİYATINA	Seçmeli	1	1	0	2	

GİRİŞ II						
TBH206	İLERİ ÇALGI REPERTUVARI II	Seçmeli	1	1	0	2
TBH208	BÖLGESEL REPERTUVAR II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO212	TÜRK DİN MUSİKİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO214	TÜRK HALK OYUNLARI II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO216	GÖRÜNTÜ VE MÜZİK II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO218	MESLEKİ İNGİLİZCE II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO220	MÜZİK TEKNOLOJİLERİNE GİRİŞ II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO222	DİKSİYON II	Seçmeli	1	1	0	2
T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ V						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH311	KABAK KEMANE V	Seçmeli	2	2	0	8
TBH313	ÜFLEMELİ SAZLAR V	Seçmeli	2	2	0	8
TBH315	TAR V	Seçmeli	2	2	0	8
TBH317	RİTİM V	Seçmeli	2	2	0	8
TBH319	BAĞLAMA V	Seçmeli	2	2	0	8
TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ-III						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH323	DERLEME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2
TBH325	YARDIMCI ÇALGI EĞİTİMİ I	Seçmeli	1	1	0	2
TBH327	USUL UYGULAMALARI I	Seçmeli	1	1	0	2
TBH333	İLERİ ÇALGI REPERTUVARI III	Seçmeli	1	1	0	2
TBH335	BÖLGESEL REPERTUVAR III	Seçmeli	1	1	0	2
TBO305	SEÇMELİ PİYANO I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO307	MÜZİK VE TOPLUM I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO309	PROZODİ I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO311	TÜRK MÜZİĞİNDE NOTA YAZILARI I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO313	MESLEKİ İNGİLİZCE III	Seçmeli	1	1	0	2
T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ VI						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH312	KABAK KEMANE VI	Seçmeli	2	2	0	8
TBH314	ÜFLEMELİ SAZLAR VI	Seçmeli	2	2	0	8
TBH316	TAR VI	Seçmeli	2	2	0	8
TBH318	RİTİM VI	Seçmeli	2	2	0	8
TBH320	BAĞLAMA VI	Seçmeli	2	2	0	8
TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ- IV						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH324	DERLEME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2
TBH326	YARDIMCI ÇALGI EĞİTİMİ II	Seçmeli	1	1	0	2
TBH328	USUL UYGULAMALARI II	Seçmeli	1	1	0	2
TBH334	İLERİ ÇALGI REPERTUVARI IV	Seçmeli	1	1	0	2
TBH336	BÖLGESEL REPERTUVAR	Seçmeli	1	1	0	2

IV						
TBO306	SEÇMELİ PİYANO II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO308	MÜZİK VE TOPLUM II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO310	PROZODİ II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO312	TÜRK MÜZİĞİNDE NOTA YAZILARI II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO314	MESLEKİ İNGİLİZCE IV	Seçmeli	1	1	0	2
TBO316	İNSAN VE KÜLTÜR	Seçmeli	1	1	0	2
T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ VII						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH429	BAĞLAMA VII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH431	KABAK KEMANE VII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH433	ÜFLEMELİ SAZLAR VII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH435	TAR VII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH437	RİTİM VII	Seçmeli	1	1	0	8
TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ .V						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
ISR401	İŞARET DİLİ	Seçmeli	1	1	0	2
TBH419	YARDIMCI ÇALGI EĞİTİMİ III	Seçmeli	1	1	0	2
TBH423	USUL UYGULAMALARI III	Seçmeli	1	1	0	2
TBH441	İLERİ ÇALGI REPERTUVARI V	Seçmeli	1	1	0	2
TBH443	BÖLGESEL REPERTUVAR V	Seçmeli	1	1	0	2
TBO407	OSMANLICA I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO409	KORO EĞİTİMİ VE YÖNETİM TEKNİKLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO411	SEÇMELİ PİYANO III	Seçmeli	1	1	0	2
TBO413	OKUL MÜZİĞİ REPERTUVARI I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO417	POPÜLER KÜLTÜR VE MÜZİK I	Seçmeli	1	1	0	2
TBO419	HALK BİLİMİ KURAMLARI I	Seçmeli	1	1	0	2
T.B(a)THM.ÇALGI EĞİTİMİ VIII						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
TBH430	BAĞLAMA VIII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH432	KABAK KEMANE VIII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH434	ÜFLEMELİ SAZLAR VIII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH436	TAR VIII	Seçmeli	1	1	0	8
TBH438	RİTİM VIII	Seçmeli	1	1	0	8
TEMEL BİLİMLER (a).THM.SEÇMELİ- VI						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
GRK402	GİRİŞİMCİLİK VE KALİTE	Seçmeli	1	1	0	2
TBH420	YARDIMCI ÇALGI EĞİTİMİ IV	Seçmeli	1	1	0	2
TBH424	USUL UYGULAMALARI IV	Seçmeli	1	1	0	2
TBH442	İLERİ ÇALGI REPERTUVARI VI	Seçmeli	1	1	0	2
TBH444	BÖLGESEL REPERTUVAR VI	Seçmeli	1	1	0	2
TBO408	OSMANLICA II	Seçmeli	1	1	0	2
TBO410	KORO EĞİTİMİ VE	Seçmeli	1	1	0	2

	YÖNETİM TEKNİKLERİ II						
TBO412	SEÇMELİ PİYANO IV	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO414	OKUL MÜZİĞİ REPERTUVARI II	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO418	POPÜLER KÜLTÜR VE MÜZİK II	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO420	HALK BİLİMİ KURAMLARI II	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO422	İLKÖĞRETİM ÖNCESİ MÜZİK EĞİTİMİ	Seçmeli	1	1	0	2	

D : Ders U: Uygulama L: Laboratuvar

1. Dönem						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
ATA101	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ I	Zorunlu	2	0	0	2
SES101	ÇALGI EĞİTİMİ I	Zorunlu	2	2	0	3
SEO105	PİYANO I	Zorunlu	1	1	0	2
S.E.(a)TSM-I	SES EĞİTİMİ TSM SEÇMELİ I	Seçmeli	-	-	-	3
SES105	SES TEKNİĞİ I	Zorunlu	1	1	0	2
SEO113	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI I	Zorunlu	2	2	0	6
TUR101	TÜRK DİLİ I	Zorunlu	2	0	0	2
SEO111	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI I	Zorunlu	2	2	0	6
YDI101	YABANCI DİL I	Zorunlu	4	0	0	4
Toplam			16	8	0	30

2. Dönem						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
ATA102	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II	Zorunlu	2	0	0	2
SES102	ÇALGI EĞİTİMİ II	Zorunlu	2	2	0	4
SEO106	PİYANO II	Zorunlu	1	1	0	2
S.E.(a)TSM-II	SES EĞİTİMİ TSM SEÇMELİ II	Seçmeli	-	-	-	2
SES106	SES TEKNİĞİ II	Zorunlu	1	1	0	2
SEO114	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI II	Zorunlu	2	2	0	6
TUR102	TÜRK DİLİ II	Zorunlu	2	0	0	2
SEO112	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI II	Zorunlu	2	2	0	6
YDI102	YABANCI DİL II	Zorunlu	4	0	0	4
Toplam			16	8	0	30

3. Dönem						
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
SES203	ÇALGI EĞİTİMİ III	Zorunlu	2	2	0	4
SEO207	PİYANO III	Zorunlu	1	1	0	3
S.E.(a)TSM-III	SES EĞİTİMİ TSM SEÇMELİ III	Seçmeli	-	-	-	2
SES201	SES TEKNİĞİ III	Zorunlu	1	1	0	2
SEO209	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI III	Zorunlu	2	2	0	5
SES211	TOPLU UYGULAMA I	Zorunlu	1	1	0	0

SEO219	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI III	Zorunlu	2	2	0	5
SES209	ÜSLUP VE REPERTUVAR I	Zorunlu	2	2	0	6
Toplam			11	11	0	27

4. Dönem

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
SES204	ÇALGI EĞİTİMİ IV	Zorunlu	2	2	0	4
SEO208	PİYANO IV	Zorunlu	1	1	0	2
S.E.(a).TSM-IV	SES EĞİTİMİ TSM SEÇMELİ IV	Seçmeli	-	-	-	2
SES202	SES TEKNİĞİ IV	Zorunlu	1	1	0	2
SEO210	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI IV	Zorunlu	2	2	0	5
SES212	TOPLU UYGULAMA II	Zorunlu	1	1	0	4
SEO220	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI IV	Zorunlu	2	2	0	5
SES210	ÜSLUP VE REPERTUVAR II	Zorunlu	2	2	0	6
Toplam			11	11	0	30

5. Dönem

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
ARM301	ARMONİ I	Zorunlu	1	1	0	2
SES313	ÇALGI EĞİTİMİ V	Zorunlu	1	1	0	5
S.E.(a).TSM.SEÇ.I	S.E.(a) TSM SEÇMELİ I	Seçmeli	-	-	-	2
SES317	TOPLU UYGULAMA III	Zorunlu	1	1	0	3
SEO323	TÜRK HALK MÜZİĞİ BİLGİLERİ I	Zorunlu	2	0	0	3
SEO319	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI V	Zorunlu	2	2	0	6
SEO321	TÜRK MÜZİĞİ TÜRLERİ VE ANALİZLERİ I	Zorunlu	2	0	0	3
SES315	ÜSLUP VE REPERTUVAR III	Zorunlu	2	2	0	6
Toplam			12	8	0	30

6. Dönem

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
ARM302	ARMONİ II	Zorunlu	1	1	0	2
SES314	ÇALGI EĞİTİMİ VI	Zorunlu	1	1	0	4
S.E.(a).TSM.SEÇ.II	S.E.(a) TSM SEÇMELİ II	Seçmeli	-	-	-	2
SES318	TOPLU UYGULAMA IV	Zorunlu	1	1	0	3
SEO324	TÜRK HALK MÜZİĞİ BİLGİLERİ II	Zorunlu	2	0	0	3
SEO320	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI VI	Zorunlu	2	2	0	6
SEO322	TÜRK MÜZİĞİ TÜRLERİ VE ANALİZLERİ II	Zorunlu	2	0	0	3
SES316	ÜSLUP VE REPERTUVAR IV	Zorunlu	2	2	0	7
Toplam			12	8	0	30

7. Dönem

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
SES413	ÇALGI EĞİTİMİ VII	Zorunlu	1	1	0	6

SEO401	MÜZİK TARİHİ I	Zorunlu	2	0	0	2	
S.E.(a).TSM.SEÇ.III	S.E.(a) TSM SEÇMELİ III	Seçmeli	-	-	-	2	
SES417	TOPLU UYGULAMA V	Zorunlu	1	1	0	4	
SES401	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI VII	Zorunlu	2	2	0	6	
SEO421	TÜRK MÜZİĞİ TÜRLERİ VE ANALİZLERİ III	Zorunlu	2	0	0	2	
SES415	ÜSLUP VE REPERTUVAR V	Zorunlu	3	3	0	8	
Toplam			12	8	0	30	

8. Dönem

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
SES414	ÇALGI EĞİTİMİ VIII	Zorunlu	1	1	0	6	
SEO402	MÜZİK TARİHİ II	Zorunlu	2	0	0	2	
S.E.(a).TSM.SEÇ.IV	S.E.(a) TSM SEÇMELİ IV	Seçmeli	-	-	-	2	
SES418	TOPLU UYGULAMA VI	Zorunlu	1	1	0	5	
SES402	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI VIII	Zorunlu	2	2	0	6	
SEO422	TÜRK MÜZİĞİ TÜRLERİ VE ANALİZLERİ IV	Zorunlu	2	0	0	2	
SES416	ÜSLUP VE REPERTUVAR VI	Zorunlu	3	3	0	7	
Toplam			12	8	0	30	

SES EĞİTİMİ TSM SEÇMELİ I

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
BLG107	BİLGİSAYARA GİRİŞ	Seçmeli	2	0	0	3	
SEO115	SES EĞİTİMİ I	Seçmeli	1	1	0	3	

SES EĞİTİMİ TSM SEÇMELİ II

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
SEO116	SES EĞİTİMİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO118	TÜRK MÜZİĞİNDE SES SİSTEMLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2	

SES EĞİTİMİ TSM SEÇMELİ III

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
SEO221	SES EĞİTİMİ III	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO223	TÜRK MÜZİĞİNDE SES SİSTEMLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2	

SES EĞİTİMİ TSM SEÇMELİ IV

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
SEO222	SES EĞİTİMİ IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO224	TÜRK MÜZİĞİNDE SES SİSTEMLERİ III	Seçmeli	1	1	0	2	

S.E.(a) TSM SEÇMELİ I

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
SEO303	TASAVVUFİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO305	TASAVVUFİ TÜRK HALK MÜZİĞİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO307	SANAT TARİHİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO309	TÜRK HALK OYUNLARI I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO311	ÇALGI BİLGİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO313	SES KAYIT VE	Seçmeli	1	1	0	2	

	SESLENDİRME TEKNİKLERİ I					
SEO315	PİYANO I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO317	SES VE NEFES TEKNİKLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2
SES309	BAĞLAMA I	Seçmeli	1	1	0	2
SES311	GELENEKSEL SANAT MÜZİĞİNDE SESLENDİRME ÜSLUPLARI I	Seçmeli	1	1	0	2
SES319	TANBUR I	Seçmeli	1	1	0	2

S.E.(a) TSM SEÇMELİ II

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
SEO304	TASAVVUFİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO306	TASAVVUFİ TÜRK HALK MÜZİĞİ II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO308	SANAT TARİHİ II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO310	TÜRK HALK OYUNLARI II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO312	ÇALGI BİLGİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO314	SES KAYIT VE SESLENDİRME TEKNİKLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO316	PİYANO II	Seçmeli	1	1	0	2
SEO318	SES VE NEFES TEKNİKLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2
SES310	BAĞLAMA II	Seçmeli	1	1	0	2
SES312	GELENEKSEL SANAT MÜZİĞİNDE SESLENDİRME ÜSLUPLARI II	Seçmeli	1	1	0	2
SES320	TANBUR II	Seçmeli	1	1	0	2

S.E.(a) TSM SEÇMELİ III

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS
AT001	AKADEMİK TÜRKÇE	Seçmeli	2	0	0	2
ISR401	İŞARET DİLİ	Seçmeli	1	1	0	2
SEO403	MÜZİK TERMİNOLOJİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO405	DERLEME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO407	TÜRK HALK EDEBİYATINA GİRİŞ I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO409	MÜZİK TEKNOLOJİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO411	OSMANLICA I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO413	OKUL MÜZİĞİ REPERTUARI I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO415	UYGULAMALI MAKAM ANALİZLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2
SEO417	PİYANO III	Seçmeli	1	1	0	2
SEO419	SES VE NEFES TEKNİKLERİ III	Seçmeli	1	1	0	2
SES409	BAĞLAMA III	Seçmeli	1	1	0	2
SES411	GELENEKSEL SANAT MÜZİĞİNDE SESLENDİRME ÜSLUPLARI	Seçmeli	1	1	0	2

	III						
SES419	TANBUR III	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO403	TÜRK MÜZİĞİ'NDE ÇOK SESLİLİK UYGULAMALARI I	Seçmeli	1	1	0	2	
ÜYG103	ÜNİVERSİTE YAŞAMINA GEÇİŞ	Seçmeli	1	1	0	2	

S.E.(a) TSM SEÇMELİ IV							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
GRK402	GİRİŞİMCİLİK VE KALİTE	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO404	MÜZİK TERMİNOLOJİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO406	DERLEME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO408	TÜRK HALK EDEBİYATINA GİRİŞ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO410	MÜZİK TEKNOLOJİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO412	OSMANLICA II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO414	OKUL MÜZİĞİ REPERTUARI II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO416	UYGULAMALI MAKAM ANALİZLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO418	PİYANO IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO420	SES VE NEFES TEKNİKLERİ IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SES410	BAĞLAMA IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SES412	GELENEKSEL SANAT MÜZİĞİNDE SESLENİDRME ÜSLUPLARI IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SES420	TANBUR IV	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO404	TÜRK MÜZİĞİNDE ÇOK SESLİLİK UYGULAMALARI II	Seçmeli	1	1	0	2	
THU206	TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI	Seçmeli	1	1	0	2	

EGE ÜNİVERSİTESİ TÜRK MUSİKİSİ DEVLET KONSERVATUARI
SES EĞİTİMİ-THM

D : Ders U: Uygulama L: Laboratuvar

1. Dönem							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
ATA101	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ I	Zorunlu	2	0	0	2	
SEH101	ÇALGI EĞİTİMİ I	Zorunlu	2	2	0	3	
SEO105	PİYANO I	Zorunlu	1	1	0	2	
THMSEÇMELİ.1.YY	SEÇMELİ DERS GRUBU 1YY	Seçmeli	-	-	-	3	
SEH105	SES TEKNİĞİ I	Zorunlu	1	1	0	2	
SEO113	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI I	Zorunlu	2	2	0	6	
TUR101	TÜRK DİLİ I	Zorunlu	2	0	0	2	
SEO111	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ	Zorunlu	2	2	0	6	

		VE KURAMI I						
YDI101	YABANCI DİL I	Zorunlu	4	0	0	4		
Toplam			16	8	0	30		
2. Dönem								
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS		
ATA102	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II	Zorunlu	2	0	0	2		
SEH102	ÇALGI EĞİTİMİ II	Zorunlu	2	2	0	4		
SEO106	PİYANO II	Zorunlu	1	1	0	2		
THMSEÇMELİ2.YY	SEÇMELİ DERS GRUBU 2YY	Seçmeli	-	-	-	2		
SEH106	SES TEKNİĞİ II	Zorunlu	1	1	0	2		
SEO114	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI II	Zorunlu	2	2	0	6		
TUR102	TÜRK DİLİ II	Zorunlu	2	0	0	2		
SEO112	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI II	Zorunlu	2	2	0	6		
YDI102	YABANCI DİL II	Zorunlu	4	0	0	4		
Toplam			16	8	0	30		
3. Dönem								
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS		
SEH203	ÇALGI EĞİTİMİ III	Zorunlu	2	2	0	4		
SEO207	PİYANO III	Zorunlu	1	1	0	2		
THMSEÇMELİ3.YY	SEÇMELİ DERS GRUBU 3YY	Seçmeli	-	-	-	2		
SEH201	SES TEKNİĞİ III	Zorunlu	1	1	0	2		
SEO209	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI III	Zorunlu	2	2	0	5		
SEH211	TOPLU UYGULAMA I	Zorunlu	1	1	0	3		
SEO219	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI III	Zorunlu	2	2	0	5		
SEH209	ÜSLUP VE REPERTUVAR I	Zorunlu	2	2	0	7		
Toplam			11	11	0	30		
4. Dönem								
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS		
SEH204	ÇALGI EĞİTİMİ IV	Zorunlu	2	2	0	4		
SEO208	PİYANO IV	Zorunlu	1	1	0	2		
THMSEÇMELİ4.YY	SEÇMELİ DERS GRUBU 4YY	Seçmeli	-	-	-	2		
SEH202	SES TEKNİĞİ IV	Zorunlu	1	1	0	2		
SEO210	TEMEL MÜZİK SOLFEJ VE KURAMI IV	Zorunlu	2	2	0	5		
SEH212	TOPLU UYGULAMA II	Zorunlu	1	1	0	3		
SEO220	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI IV	Zorunlu	2	2	0	6		
SEH210	ÜSLUP VE REPERTUVAR II	Zorunlu	2	2	0	6		
Toplam			11	11	0	30		
5. Dönem								
Ders Kodu	Ders Adı	Ders	D	U	L	AKTS		

		Türü					
ARM301	ARMONİ I	Zorunlu	1	1	0	2	
SEH313	ÇALGI EĞİTİMİ V	Zorunlu	1	1	0	6	
S.E.(a).THM.SEÇ.I	S.E.(a) THM SEÇMELİ I	Seçmeli	-	-	-	2	
SEH317	TOPLU UYGULAMA III	Zorunlu	1	1	0	3	
SEO323	TÜRK HALK MÜZİĞİ BİLGİLERİ I	Zorunlu	2	0	0	3	
SEO319	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI V	Zorunlu	2	2	0	5	
SEO321	TÜRK MÜZİĞİ TÜRLERİ VE ANALİZLERİ I	Zorunlu	2	0	0	3	
SEH315	ÜSLUP VE REPERTUVAR III	Zorunlu	2	2	0	6	
Toplam			12	8	0	30	
6. Dönem							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
ARM302	ARMONİ II	Zorunlu	1	1	0	2	
SEH314	ÇALGI EĞİTİMİ VI	Zorunlu	1	1	0	5	
S.E.(a).THM.SEÇ.II	S.E.(a) THM SEÇMELİ II	Seçmeli	-	-	-	2	
SEH318	TOPLU UYGULAMA IV	Zorunlu	1	1	0	3	
SEO324	TÜRK HALK MÜZİĞİ BİLGİLERİ II	Zorunlu	2	0	0	3	
SEO320	TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI VI	Zorunlu	2	2	0	5	
SEO322	TÜRK MÜZİĞİ TÜRLERİ VE ANALİZLERİ II	Zorunlu	2	0	0	3	
SEH316	ÜSLUP VE REPERTUVAR IV	Zorunlu	2	2	0	7	
Toplam			12	8	0	30	
7. Dönem							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
SEH413	ÇALGI EĞİTİMİ VII	Zorunlu	1	1	0	5	
SEO401	MÜZİK TARİHİ I	Zorunlu	2	0	0	2	
S.E.(a).THM.SEÇ.III	S.E.(a) THM SEÇMELİ III	Seçmeli	-	-	-	2	
SEH417	TOPLU UYGULAMA V	Zorunlu	1	1	0	3	
SEH423	TÜRK HALK MÜZİĞİ DİKTE VE DEŞİFRE I	Zorunlu	2	2	0	5	
SEO421	TÜRK MÜZİĞİ TÜRLERİ VE ANALİZLERİ III	Zorunlu	2	0	0	3	
SEH415	ÜSLUP VE REPERTUVAR V	Zorunlu	3	3	0	10	
Toplam			12	8	0	30	
8. Dönem							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
SEH414	ÇALGI EĞİTİMİ VIII	Zorunlu	1	1	0	5	
SEO402	MÜZİK TARİHİ II	Zorunlu	2	0	0	2	
S.E.(a).THM.SEÇ.IV	S.E.(a) THM SEÇMELİ IV	Seçmeli	-	-	-	2	
SEH418	TOPLU UYGULAMA VI	Zorunlu	1	1	0	3	
SEH432	TÜRK HALK MÜZİĞİ DİKTE VE DEŞİFRE II	Zorunlu	2	2	0	5	
SEO422	TÜRK MÜZİĞİ TÜRLERİ	Zorunlu	2	0	0	3	

	VE ANALİZLERİ IV						
SEH416	ÜSLUP VE REPERTUVAR VI	Zorunlu	3	3	0	10	
Toplam			12	8	0	30	
SEÇMELİ DERS GRUBU 1YY							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
BLG107	BİLGİSAYARA GİRİŞ	Seçmeli	2	0	0	3	
SEO115	SES EĞİTİMİ I	Seçmeli	1	1	0	3	
SEÇMELİ DERS GRUBU 2YY							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
SEO116	SES EĞİTİMİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO118	TÜRK MÜZİĞİNDE SES SİSTEMLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEÇMELİ DERS GRUBU 3YY							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
SEO221	SES EĞİTİMİ III	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO223	TÜRK MÜZİĞİNDE SES SİSTEMLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEÇMELİ DERS GRUBU 4YY							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
SEO222	SES EĞİTİMİ IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO224	TÜRK MÜZİĞİNDE SES SİSTEMLERİ III	Seçmeli	1	1	0	2	
S.E.(a) THM SEÇMELİ I							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
SEH309	TANBUR I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH311	MAKAM BİLGİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH319	BAĞLAMA I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH321	YEREL AĞIZLAR I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO303	TASAVVUFİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO305	TASAVVUFİ TÜRK HALK MÜZİĞİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO307	SANAT TARİHİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO309	TÜRK HALK OYUNLARI I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO311	ÇALGI BİLGİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO313	SES KAYIT VE SESLENDİRME TEKNİKLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO315	PIYANO I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO317	SES VE NEFES TEKNİKLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
S.E.(a) THM SEÇMELİ II							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
SEH310	TANBUR II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH312	MAKAM BİLGİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH320	BAĞLAMA II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH322	YEREL AĞIZLAR II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO304	TASAVVUFİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO306	TASAVVUFİ TÜRK HALK MÜZİĞİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO308	SANAT TARİHİ II	Seçmeli	1	1	0	2	

SEO310	TÜRK HALK OYUNLARI II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO312	ÇALGI BİLGİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO314	SES KAYIT VE SESLENDİRME TEKNİKLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO316	PİYANO II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO318	SES VE NEFES TEKNİKLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2	

S.E.(a) THM SEÇMELİ III

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
AT001	AKADEMİK TÜRKÇE	Seçmeli	2	0	0	2	
ISR401	İŞARET DİLİ	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH409	TANBUR III	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH411	MAKAM BİLGİSİ III	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH419	BAĞLAMA III	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH421	YEREL AĞIZLAR III	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO403	MÜZİK TERMİNOLOJİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO405	DERLEME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO407	TÜRK HALK EDEBİYATINA GİRİŞ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO409	MÜZİK TEKNOLOJİSİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO411	OSMANLICA I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO413	OKUL MÜZİĞİ REPERTUARI I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO415	UYGULAMALI MAKAM ANALİZLERİ I	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO417	PİYANO III	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO419	SES VE NEFES TEKNİKLERİ III	Seçmeli	1	1	0	2	
TBO403	TÜRK MÜZİĞİ'NDE ÇOK SESLİLİK UYGULAMALARI I	Seçmeli	1	1	0	2	
ÜYG103	ÜNİVERSİTE YAŞAMINA GEÇİŞ	Seçmeli	1	1	0	2	

S.E.(a) THM SEÇMELİ IV

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Türü	D	U	L	AKTS	
GRK402	GİRİŞİMCİLİK VE KALİTE	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH410	TANBUR IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH412	MAKAM BİLGİSİ IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH420	BAĞLAMA IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEH422	YEREL AĞIZLAR IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO404	MÜZİK TERMİNOLOJİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO406	DERLEME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO408	TÜRK HALK EDEBİYATINA GİRİŞ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO410	MÜZİK TEKNOLOJİSİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO412	OSMANLICA II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO414	OKUL MÜZİĞİ REPERTUARI II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO416	UYGULAMALI MAKAM ANALİZLERİ II	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO418	PİYANO IV	Seçmeli	1	1	0	2	
SEO420	SES VE NEFES	Seçmeli	1	1	0	2	

TEKNİKLERİ IV							
TBO404	TÜRK MÜZİĞİ'NDE ÇOK SESLİLİK UYGULAMALARI II	Seçmeli	1	1	0	2	
THU206	TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI	Seçmeli	1	1	0	2	
GAZİ ÜNİVERSİTESİ GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ MÜZİK EĞİTİM ANA BİLİM DALI							
2018- BİLGİ PAKETİ							
Dersler - AKTS Kredileri							
1.Dönem Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Durum	Lab+Uyg+Teo(Saat)			AKTS	
ING-101	İNGİLİZCE-I	Zorunlu	0+0+3			3	
ME101A	BATI MÜZİĞİ TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ-I	Zorunlu	0+0+2			3	
ME103A	TÜRK HALK MÜZİĞİ TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ-I	Zorunlu	0+0+2			3	
ME105A	BİREYSEL PİYANO-I	Zorunlu	0+0+1			2	
ME107A	BİREYSEL ÇALGI-I	Zorunlu	0+0+1			2	
ME109A	BİREYSEL SES EĞİTİMİ-I	Zorunlu	0+0+1			2	
ME111MB	EĞİTİM BİLİMİNE GİRİŞ	Zorunlu	0+0+3			3	
ME113A	TÜRK HALK MÜZİĞİ KORO-I	Zorunlu	0+2+0			2	
ME115A	OKUL ÇALGILARI-I (BLOK FLÜT)	Zorunlu	0+2+0			1	
ME117GK	TÜRKÇE-I YAZILI ANLATIM	Zorunlu	0+0+2			2	
ME119A	MÜZİK EĞİTİMİNDE BİLGİSAYAR UYGULAMALARI -I	Zorunlu	0+2+0			1	
ME121A	BİREYSEL BAĞLAMA -I	Zorunlu	0+0+1			2	
ME123GK	MÜZİK KÜLTÜRÜ	Zorunlu	0+0+2			2	
TAR-101	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-I	Zorunlu	0+0+2			2	
AKTS Kredi Toplamı:						30	
2.Dönem Ders Planı							
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Durum	Lab+Uyg+Teo(Saat)			AKTS	
ING-102	İNGİLİZCE-II	Zorunlu	0+0+3			3	
ME102A	BATI MÜZİĞİ TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ-II	Zorunlu	0+0+2			4	
ME104A	TÜRK HALK MÜZİĞİ TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ-II	Zorunlu	0+0+2			4	
ME106A	BİREYSEL PİYANO-II	Zorunlu	0+0+1			1	
ME108A	BİREYSEL ÇALGI-II	Zorunlu	0+0+1			1	

ME110A	BİREYSEL SES EĞİTİMİ-II	Zorunlu	0+0+1	1
ME112A	OKUL ÇALGILARI -II (GİTAR)	Zorunlu	0+2+0	2
ME114A	BİREYSEL BAĞLAMA- II	Zorunlu	0+0+1	2
ME116GK	TÜRKÇE-II SÖZLÜ ANLATIM	Zorunlu	0+0+2	2
ME118A	TÜRK HALK MÜZİĞİ KORO- II	Zorunlu	0+2+0	3
ME120MB	EĞİTİM PSİKOLOJİSİ	Zorunlu	0+0+3	3
TAR-102	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II	Zorunlu	0+0+2	2
SEÇMELİ DERSLER(3):				2
AKTS Kredi Toplamı:				30
3.Dönem Ders Planı				
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Durum	Lab+Uyg+Teo(Saat)	AKTS
ME201A	BATI MÜZİĞİ TEORİSİ İŞİTME EĞİTİMİ-III	Zorunlu	0+0+2	4
ME203A	TÜRK HALK MÜZİĞİ TEORİSİ İŞİTME EĞİTİMİ- III	Zorunlu	0+0+2	4
ME205A	BİREYSEL PİYANO-III	Zorunlu	0+0+1	2
ME207A	BİREYSEL ÇALGI-III	Zorunlu	0+0+1	2
ME209A	BİREYSEL SES EĞİTİMİ-III	Zorunlu	0+0+1	1
ME211A	ÇOKSESLİ KORO -I	Zorunlu	0+2+0	2
ME213A	TÜRK HALK MÜZİĞİ KORO -III	Zorunlu	0+2+0	2
ME215A	ARMONİ KONTRPUAN EŞLİK-I	Zorunlu	0+0+2	2
ME217MB	ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ	Zorunlu	0+0+3	3
ME219A	OKUL ÇALGILARI-III (GİTAR)	Zorunlu	0+2+0	1
ME221A	BİREYSEL BAĞLAMA-III	Zorunlu	0+0+1	2
ME223GK	EĞİTİMDE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ	Zorunlu	0+0+3	3
SEÇMELİ DERSLER(2):				2
AKTS Kredi Toplamı:				30
4.Dönem Ders Planı				
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Durum	Lab+Uyg+Teo(Saat)	AKTS
ME202A	BATI MÜZİĞİ TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ- IV	Zorunlu	0+0+2	2
ME204A	TÜRK HALK MÜZİĞİ TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ- IV	Zorunlu	0+0+2	2
ME206A	BİREYSEL PİYANO- IV	Zorunlu	0+0+1	2

ME208A	BİREYSEL ÇALGI- IV	Zorunlu	0+0+1	2
ME210A	BİREYSEL SES EĞİTİMİ- IV	Zorunlu	0+0+1	2
ME212A	ÇOKSESLİ KORO- II	Zorunlu	0+2+0	2
ME214A	TÜRK HALK MÜZİĞİ KORO- IV	Zorunlu	0+2+0	2
ME216A	ARMONİ KONTRPUAN EŞLİK-II	Zorunlu	0+0+2	3
ME218MB	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Zorunlu	0+0+3	3
ME220A	BİREYSEL BAĞLAMA-IV	Zorunlu	0+0+1	2
ME222A	ÇALGI BAKIM ONARIM BİLGİSİ	Zorunlu	0+0+2	2
ME224A	EĞİTİM MÜZİĞİ DAĞARI	Zorunlu	0+0+2	2
SEÇMELİ DERSLER(6):				4
AKTS Kredi Toplamı:				30
5.Dönem Ders Planı				
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Durum	Lab+Uyg+Teo(Saat)	AKTS
ME301A	BATI MÜZİĞİ TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ-V	Zorunlu	0+0+2	3
ME303A	TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ-I	Zorunlu	0+0+2	3
ME305A	BİREYSEL ÇALGI VE ÖĞRETİMİ-I	Zorunlu	0+0+1	2
ME307A	BİREYSEL ÇALGI -V	Zorunlu	0+0+1	2
ME309A	ÇOKSESLİ KORO -III	Zorunlu	0+2+0	2
ME311A	TÜRK SANAT MÜZİĞİ KORO -I	Zorunlu	0+2+0	2
ME313A	BATI/TÜRK MÜZİĞİ ORKESTRA-ODA MÜZİĞİ -I	Zorunlu	0+2+0	2
ME315A	PİYANO İLE EŞLİK ÇALMA	Zorunlu	0+2+0	2
ME317A	BATI MÜZİĞİ TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ	Zorunlu	0+0+2	2
ME319MB	ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ VE MATERYAL TASARIMI	Zorunlu	0+2+2	4
ME321A	GENEL MÜZİK TARİHİ	Zorunlu	0+0+2	2
SEÇMELİ DERSLER(7):				4
AKTS Kredi Toplamı:				30
6.Dönem Ders Planı				
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Durum	Lab+Uyg+Teo(Saat)	AKTS
ME302A	BATI MÜZİĞİ TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ-VI	Zorunlu	0+0+2	3
ME304	TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ-II	Zorunlu	0+0+2	3

ME306A	TÜRK HALK MÜZİĞİ TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ	Zorunlu	0+0+2	3
ME308A	BİREYSEL ÇALGI-VI	Zorunlu	0+0+1	2
ME310A	ÇOKSESLİ KORO-IV	Zorunlu	0+2+0	2
ME312A	TÜRK SANAT MÜZİĞİ KORO-II	Zorunlu	0+2+0	2
ME314A	BATI/TÜRK MÜZİĞİ ORKESTRA-ODA MÜZİĞİ-II	Zorunlu	0+2+0	2
ME316A	BİREYSEL ÇALGI VE ÖĞRETİMİ-II	Zorunlu	0+0+1	1
ME318A	TÜRK MÜZİĞİ ÇOK SESLENDİRME	Zorunlu	0+0+2	2
ME320MB	ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ-I	Zorunlu	0+2+2	4
ME322MB	SINIF YÖNETİMİ	Zorunlu	0+0+2	2
ME324A	TÜRK MÜZİK TARİHİ	Zorunlu	0+0+2	2
SEÇMELİ DERSLER(3):				2
AKTS Kredi Toplamı:				30
7.Dönem Ders Planı				
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Durum	Lab+Uyg+Teo(Saat)	AKTS
ME401A	ÇOKSESLİ KORO-V	Zorunlu	0+2+0	2
ME403A	TÜRK SANAT MÜZİĞİ KORO-III	Zorunlu	0+2+0	2
ME405A	BATI/TÜRK MÜZİĞİ ORKESTRA-ODA MÜZİĞİ-III	Zorunlu	0+2+0	2
ME407A	TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ-III	Zorunlu	0+0+2	2
ME409A	BİREYSEL ÇALGI VE ÖĞRETİMİ-III	Zorunlu	0+0+1	1
ME411A	BİREYSEL ÇALGI-VII	Zorunlu	0+0+1	1
ME413MB	OKUL DENEYİMİ	Zorunlu	0+4+1	4
ME415MB	REHBERLİK	Zorunlu	0+0+3	3
ME417GK	BİLİMSEL ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ	Zorunlu	0+0+2	2
ME419A	TÜRK SANAT MÜZİĞİ TÜR VE BİÇİM BİLGİSİ	Zorunlu	0+0+2	1
ME421GK	OYUN , DANS VE MÜZİK	Zorunlu	0+2+0	2
ME429A	ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ -II	Zorunlu	0+2+2	4
SEÇMELİ DERSLER(4):				4
AKTS Kredi Toplamı:				30
8.Dönem Ders Planı				
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Durum	Lab+Uyg+Teo(Saat)	AKTS

ME402A	ÇOKSESİLİ KORO VE YÖNETİMİ	Zorunlu	0+2+0	2
ME404A	TÜRK SANAT MÜZİĞİ KORO-IV	Zorunlu	0+2+0	3
ME406A	BATI/TÜRK MÜZİĞİ ORKESTRA VE ODA MÜZİĞİ YÖNETİMİ	Zorunlu	0+2+0	3
ME408A	BİREYSEL ÇALGI VE ÖĞRETİMİ - IV	Zorunlu	0+0+1	3
ME410A	TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ-IV	Zorunlu	0+0+2	3
ME412A	TÜRK HALK DANSLARI	Zorunlu	0+2+0	2
ME414MB	ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI	Zorunlu	0+6+2	6
ME416MB	TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ VE OKUL YÖNETİMİ	Zorunlu	0+0+2	2
ME418MB	ÖZEL EĞİTİM	Zorunlu	0+0+2	2
ME420A	BİREYSEL ÇALGI-VIII	Zorunlu	0+0+1	2
SEÇMELİ DERSLER(2):				2
AKTS Kredi Toplamı:				30
Seçmeli Dersler				
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Durum	Lab+Uyg+Teo(Saat)	AKTS
ME122MB	SEÇMELİ (ERASMUS STAJI)	Seçmeli	0+0+2	4
ME124GK	SEÇMELİ-I (HALKBİLİMİ,MÜZİK VE KÜLTÜR FELSEFESİ)	Seçmeli	0+0+2	2
ME126GK	SEÇMELİ-I (FELSEFEYE GİRİŞ)	Seçmeli	0+0+2	2
ME227A	SEÇMELİ-I (TÜRK ÇALGI BİLGİSİ)	Seçmeli	0+0+2	2
ME229A	SEÇMELİ-I (AŞIKLIK GELENEĞİ VE AŞIK MÜZİĞİ)	Seçmeli	0+0+2	2
ME226A	SEÇMELİ -II (ELEKTRONİK ORG EĞİTİMİ)	Seçmeli	0+2+0	2
ME228A	SEÇMELİ -II (AKORDEON)	Seçmeli	0+2+0	2
ME230A	SEÇMELİ -II (MANDOLİN)	Seçmeli	0+2+0	2
ME232A	SEÇMELİ -II (MÜZİK EĞİTİMİNDE BİLGİSAYAR UYGULAMALARI-II)	Seçmeli	0+2+0	2
ME234GK	SEÇMELİ -II (TÜRK EĞİTİM TARİHİ)	Seçmeli	0+0+2	2
ME236GK	SEÇMELİ -II (TÜRK MÜZİK EDEBİYATI)	Seçmeli	0+0+2	2
ME323A	SEÇMELİ-III (ARMONİ-KONTRPUAN-EŞLİK -III)	Seçmeli	0+0+2	2
ME325GK	SEÇMELİ-III (GÜNCEL VE POPÜLER MÜZİKLER)	Seçmeli	0+0+2	2

ME327A	SEÇMELİ-III (ALANDA MÜZİK DERLEME TEKNİKLERİ)	Seçmeli	0+0+2	2
ME329GK	SEÇMELİ-III (SANAT TARİHİ)	Seçmeli	0+0+2	2
ME331GK	SEÇMELİ-III (TÜRK DÜNYASINDA MÜZİK)	Seçmeli	0+0+2	2
ME333GK	SEÇMELİ-III (TOPLUMA HİZMET UYGULAMASI)	Seçmeli	0+0+2	2
ME335GK	SEÇMELİ-III (İŞARET DİLİ)	Seçmeli	0+0+2	2
TİD335GK	SEÇMELİ (TÜRK İŞARET DİLİ)	Seçmeli	0+0+2	2
ME326A	SEÇMELİ-IV (EĞİTİM MÜZİĞİ BESTELEME TEKNİKLERİ)	Seçmeli	0+0+2	2
ME328A	SEÇMELİ-IV (ARMONİ-KONTRPUAN-EŞLİK-IV)	Seçmeli	0+0+2	2
ME330A	SEÇMELİ-IV (SOSYAL VE MESLEKİ GRUP MÜZİKLERİ)	Seçmeli	0+0+2	2
ME423A	SEÇMELİ -V (ARMONİ-KONTRPUAN-EŞLİK-V)	Seçmeli	0+0+2	2
ME425GK	SEÇMELİ -IV (TÜRK HALK KÜLTÜRÜNDE MÜZİKLİ OYUNLAR)	Seçmeli	0+0+2	2
ME427GK	SEÇMELİ-IV (MÜZİK EĞİTİMİNDE KARIYER PLANLAMA)	Seçmeli	0+0+2	2
ME431A	SEÇMELİ -V (PIYANO AKORDU)	Seçmeli	0+0+2	2
ME422A	SEÇMELİ-VI (OKULÖNCESİ MÜZİK EĞİTİMİ UYGULAMALARI)	Seçmeli	0+2+0	2
ME424A	SEÇMELİ-VI MÜZİK EĞİTİMİNDE DRAMA TEKNİĞİ)	Seçmeli	0+2+0	2

**ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ TÜRK MUSİKİSİ DEVLET
KONSERVATUVARI
TÜRK DİN MUSİKİSİ LİSANS PROGRAMI
2018-2019 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI (GÜZ) HAFTALIK DERS PROGRAMI**

	1. SINIF			2. SINIF		3. SINIF		4. SINIF	
	SAA T	DERS	Ö. E	DERS	Ö. E	DERS	Ö. E	DERS	Ö. E
PAZARTESİ	09.00- 09.40	Türk Müziği Solfej ve Diktesi I	5						
	09.50- 10.30	Türk Müziği Solfej ve Diktesi	5	Türk Müziği Form ve Usulleri III	12				

	10.40-11.20	Çalgı/Ses Eğitimi I		Türk Müziği Form ve Usulleri III	12				
	11.30-12.10	Çalgı/Ses Eğitimi I		Türk Müziği Form ve Usulleri III	12				
	13.30-14.10	Türk Müziği Usûlleri I	12	Solfej ve Dikte III	5	Türk Müz. Naz. (Makam) V	3	Bireysel Konser I	13
	14.20-15.00	Türk Müziği Usûlleri I	12	Solfej ve Dikte III	5	Türk Müz. Naz. (Makam) V	3	Bireysel Konser I	13
	15.10-15.50			Solfej ve Dikte III	5	Türk Müz. Naz. (Makam) V	3	Bireysel Konser I	13
	17.00-17.40	Türk Dili I	16						
SALI	09.00-09.40								
	09.50-10.30			Türk Din Mus. Tarihi I	9	Repertuvar I	6		
	10.40-11.20	Türk Müziği Usûlleri I	12	Türk Din Mus. Tarihi I	9	Repertuvar I	6		
	11.30-12.10	Türk Müziği Usûlleri I	12	Türk Din Mus. Tarihi I	9	Repertuvar I	6		
	13.30-14.10	Türk Müziği Nazariyatı I	2	İngilizce III	15	Tasavvufa Giriş I	11	İslamiyet ve Müzik	1
	14.20-15.00	Türk Müziği Nazariyatı I	2	İngilizce III	15	Tasavvufa Giriş I	11	İslamiyet ve Müzik	1
	15.10-15.50	Türk Müziği Solfej ve Diktesi I	5	İngilizce III	15	Tasavvufa Giriş I	11	İslamiyet ve Müzik	1
	16.00-16.40	Türk Müziği Solfej ve Diktesi I	5						
	16.50-17.30	Türk İnkılâp Tarihi I	14						
	17.40-18.20	Türk İnkılâp Tarihi I	14						
	09.00-09.40	Dini Müsikîye Giriş	8						

	09.50-10.30	Dini Müzikîye Giriş	8	SEÇMELİ (Ses, Stüdyo ve Kayıt Teknikleri I)	1	SEÇMELİ (Edebiyat Müzik İlişkisi)	11	SEÇMELİ (Müzik Bilimine Giriş)	4
	10.40-11.20	Çalgı/Ses Eğitimi I		SEÇMELİ (Ses, Stüdyo ve Kayıt Teknikleri I)	1	SEÇMELİ (Edebiyat Müzik İlişkisi)	11	SEÇMELİ (Müzik Bilimine Giriş)	4
	11.30-12.10	Çalgı/Ses Eğitimi I		SEÇMELİ (Ses, Stüdyo ve Kayıt Teknikleri I)	1	SEÇMELİ (Edebiyat Müzik İlişkisi)	11	SEÇMELİ (Müzik Bilimine Giriş)	4
	13.30-14.10	Sosyal Etkinlikler		Sosyal Etkinlikler		Sosyal Etkinlikler		Sosyal Etkinlikler	
	14.20-15.00	Sosyal Etkinlikler		Sosyal Etkinlikler		Sosyal Etkinlikler		Sosyal Etkinlikler	
	15.10-15.50	Türk Müziği Ve Solfej Diktesi	5	SEÇMELİ (Osmanlıca I)	6	SEÇMELİ (Derleme Teknikleri ve Nota Yazımı I)	7	SEÇMELİ (Doğaçlama Teknikleri I)	8
	16.00-16.40	Türk Müziği Solfej Diktesi	5	SEÇMELİ (Osmanlıca I)	6	SEÇMELİ (Derleme Teknikleri ve Nota Yazımı I)	7	SEÇMELİ (Doğaçlama Teknikleri I)	8
	16.50-17.30			SEÇMELİ (Osmanlıca I)	6	SEÇMELİ (Derleme Teknikleri ve Nota Yazımı I)	7	SEÇMELİ (Doğaçlama Teknikleri I)	8
P E R Ş E M B E	09.00-09.40			Toplu Uygulama I	2				
	09.50-10.30	Temel İngilizce I	15	Toplu Uygulama I	2	Repertuar I (Ödev Okuma)	6	Kuramsal Proje I	4
	10.40-11.20	Temel İngilizce I	15	Toplu Uygulama I	2	Repertuar I (Ödev Okuma)	6	Kuramsal Proje I	4
	11.30-12.10	Temel İngilizce I	15			Toplu Uygulama III	2	Kuramsal Proje I	4
	13.30-14.10	İslam Tarihine Giriş I	10	Türk Müz. Naz. (Makam) III	3	Toplu Uygulama III	2		
	14.20-15.00	İslam Tarihine Giriş I	10	Türk Müz. Naz. (Makam) III	3	Toplu Uygulama III	2		

	15.10-15.50			TürkMüz.Naz.(Makam)III	3			Toplu Uygulama V	2
	16.00-16.40							Toplu Uygulama V	2
	16.50-17.30							Toplu Uygulama V	2
CUMA	09.00-09.40			Yrd. Çalgı ve Ses Eğitimi I		Yrd. Çalgı ve Ses Eğitimi III		Yrd. Çalgı ve Ses Eğitimi V	
	09.50-10.30			Yrd. Çalgı ve Ses Eğitimi I		Yrd. Çalgı ve Ses Eğitimi III		Yrd. Çalgı ve Ses Eğitimi V	
	10.40-11.20	Türk Müziği Nazariyatı I	2	Yrd. Çalgı ve Ses Eğitimi I		Yrd. Çalgı ve Ses Eğitimi III		Yrd. Çalgı ve Ses Eğitimi V	
	11.30-12.10	Türk Müziği Nazariyatı I	2						
	13.30-14.10			Çalgı/Ses Eğitimi III		Çalgı/Ses Eğitimi V		Çalgı/Ses Eğitimi VII	
	14.20-15.00	Çalgı/Ses Eğitimi I		Çalgı/Ses Eğitimi III		Çalgı/Ses Eğitimi V		Çalgı/Ses Eğitimi VII	
	15.10-15.50	Çalgı/Ses Eğitimi I		Çalgı/Ses Eğitimi III		Çalgı/Ses Eğitimi V		Çalgı/Ses Eğitimi VII	

EK 3 :

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : 61923333/050.99/
Konu : 10/11 Ayhan ERSOY

Sayın Ayhan ERSOY

İlgi : Ayhan ERSOY 25/02/2019 tarihli ve 0 sayılı yazı

Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığının 06.03.2019 tarihli ve 10 sayılı toplantısında alınan "11" nolu karar örneği ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi rica ederim.

Prof.Dr. Arif BİLGİN
Etik Kurulu Başkanı

11. Ayhan ERSOY'un "Türk Müziği AREL-EZGİ-UZDİLEK Ses Sisteminde Teori ve Uygulama Arasında Karşılaşılan Güçlüklerin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi" başlıklı çalışması görüşmeye açıldı.

Yapılan görüşmeler sonunda; Ayhan ERSOY'un "Türk Müziği AREL-EZGİ-UZDİLEK Ses Sisteminde Teori ve Uygulama Arasında Karşılaşılan Güçlüklerin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi" başlıklı çalışmasının Etik açıdan uygun olduğuna oy birliği ile karar verildi.

Evrakı Doğrulamak İçin : <http://193.140.253.232/envision.Sorgula/BelgeDogrulama.aspx?V=BE844TCY9>

Etik Kurulu Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan SAKARYA / KEP Adresi:
sakaryauniversitesi@hs01.kep.tr
Tel:0264 295 50 00 Faks:0264 295 50 31
E-Posta :ozelkalem@sakarya.edu.tr Elektronik Ağ :www.sakarya.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

1979 yılında İstanbul'da doğmuştur. Eğitim hayatının büyük bölümünü Kocaeli' de geçirmiştir. 15 yaşında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Konservatuvarı sınavlarını kazanarak müzik öğrenimine başlamıştır. Dört yıl Batı Müziği Ses Eğitiminin üzerine dört yıl Türk Sanat Müziği Ses Eğitimi alarak "Ses Eğitimi" diploması almaya hak kazanmıştır. Bu süreçte TRT Ses Sanatçısı ve Akademisyen "Doğan DİKMEN" den Klasik Türk Musikîsi nazariyat ve solfej derslerini, TRT Neyzen Sanatçısı "Kutsal GÖKTÜRK" den Klâsik Türk Mûsikîsi solfej ve repertuar derslerini, Ankara Devlet Opera ve Balesi Sanatçısı "Cem Sinan HESAPÇIOĞLU" ndan Ses eğitimi dersleri almıştır. Yine bu süreçte TRT Ses Sanatçısı ve Akademisyen "İnci YAMAN" ın korolarında 15 yıl boyunca korist ve çeşitli programlarda solist olarak görevler almıştır. 2011 yılında Sakarya Devlet Konservatuvarının "Temel Bilimler" bölümünü kazanmıştır. Eğitim sürecinde Prof. Dr. "Nilgün SAZAK" dan Ses Eğitimi, Prof. "Hatice Selen TEKİN" den Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersleri, Doç. Dr. "Ferdî KOÇ" tan Repertuar, icra ve yorum derslerini, Doç. Dr. "Sertan DEMİR" den Türk Halk Müziği Nazariyatı ve Solfeji derslerini, Öğr. Gör. "Emel Demirgen" den Müzik Tarihi, Form Bilgisi dersleri almıştır. Lisans eğitiminin üçüncü yılında "Pedagojik Formasyon" eğitimini tamamlayarak, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimlerden mezun olmuştur. Şu anda Sakarya Devlet Konservatuvarında "Müzik Bilimleri" Yüksek Lisans eğitimine devam etmektedir.